

YERYÜZÜNDE BİR YABANCI

HE NEW YORK TIMES ÇOKSATAN YAZARI

RAE CARSON

KAKTUSUN
TELEGRAM

PEGASUS

"Son derece çeşitli ve üç boyutlu karakterleri, yaşayan atmosferi ve küçücük bir romantizm dokunuşuyla Carson'ın romanı bilinmezliğe giden bir yolculuğun heyecanını ve sevincini taşıyor."
The Horn Book

"Tarih ve macera sevenlere ilham veren müthiş bir okuma deneyimi. Carson, bizi duygusallık ve gizemle dolu uzun bir yolculuğa çıkarıyor."
Romantic Times BOOKclub

"Anlatımı saf altın gibi... Türler arasında gezinecek kadar yetenekli bir yazardan klişeleri yerle bir eden ve bize sonraki iki kitabın nefes kesici olacağına dair ipuçlarını veren eşsiz bir macera."
The Daily Summit

"Lee tutkulu, yardımsever, nazik ve haksızlıklar karşısında sessiz kalamayan bir karakter. Carson okurları batıya giden bu uzun yol hikâyesine bayılacak. İlk kez okuyacaklar ise yazarın atmosfer ve karakter yaratma yeteneğine hayran olacak."
Deseret News

"Lee, meşakkatli batı yolculuğunun bütün zorluklarıyla yüzleşen zeki, cesur ve herkesin seveceği bir roman kahramanı. Sürükleyiciliği, bir aşk hikâyesini alttan alta hissettirmesi ve fantastik öğeleriyle dikkat çeken bir eser."
School Library Journal

"Carson'ın yeni dünyalar yaratmadaki yeteneği olağanüstü. Amerikan tarihinden bir kesit sunan romanda farklı geçmişlerden ve inançlardan gelen çok çeşitli kalabalık insan grubu, Amerika Birleşik Devletleri'nin nasıl şekillendiğini de gözler önüne seriyor."
VOYA

"Carson, yan karakterlerine küçük ayrıntılar ekleyerek Lee'nin karşılaştığı pek çok kişinin içselleştirdiği ırkçılık, cinsiyetçilik ve sosyal sınıflar arasındaki ayrımla mücadele eden küçücük gelişmeleri gösterme konusunda çok başarılı. Fantastik edebiyat okurları hem Lee'nin hem merak uyandırıcı altın bulma sezgisinin diğer kahramanlardan çok farklı olduğunu anlayacak."
Bulletin of the Center for Children's Books

Pegasus Yayınları: 2218

Yeryüzünde Bir Yabancı
Rae Carson
Özgün Adı: Walk on Earth A Stranger

Editör: Selma Altıntaş Bursalıoğlu
Düzelti: İlker Sönmez
Sayfa Tasarımı: Ezgi Gültekin

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 45121
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Mart 2020
ISBN: 978-605-299-782-6

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2020
Copyright © Rae Carson, 2015
Harita © John Hendrix, 2015

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Nurcihan Kesim Telif ve Lisans Hakları Ajansı aracılığıyla yazarı temsil eden BAROR INTERNATIONAL, INC., Armonk, New York, USA'den alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 45118

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

pegasusyayınları pegasusyayınevi pegasusyayınları Pegasus Yayınları

RAE CARSON

YERYÜZÜNDE BİR YABANCI

İngilizceden çeviren:
Filiz Sarıalioğlu

PEGASUS YAYINLARI

Olağanüstü editör Martha Mihalick'e

Karakterler

GEORGIA, DAHLONEGA

Westfall Ailesi

"Şanslı" Reuben Westfall, altın arayıcısı
Elizabeth Westfall, Reuben'in eşi
Leah Westfall / "Lee", on beş yaşındaki kızları
Hiram Westfall, Reuben'in ağabeyi

McCauley Ailesi

Bay McCauley, İrlandalı altın arayıcısı
Jefferson McCauley, on altı yaşındaki oğlu

Smith Ailesi

Yargıç Smith, Lumpkin Bölgesi yargıcı ve toprak sahibi
Bayan Smith, eşi
Annabelle Smith, on altı yaşındaki kızları
Jeannie Smith, köleleri

James Bostclair / "Özgür Jim", dükkân sahibi

Abel Topper, işsiz kalmış madenci ustabaşı

MISSOURI, INDEPENDENCE YOLCULUĞU

Kardeşler

Zeke Tackett
Emmett Tackett
Ronnie Tackett

Tekne Mürettebatı

Kaptan Rodney Chisholm
Kemancı Joe
Kızıl Jack

Joyner Ailesi

Andrew Joyner, saygın bir beyefendi
Rebekah "Becky" Joyner / eşi
Olive Joyner, altı yaşındaki kızları
Andrew Joyner Jr., dört yaşındaki oğulları
Matilda Dudley / "Tildy Teyze", aşçıları

ARABA KATARI

Missouri'den

Frank Dilley, yirmi arabalık Missourili adamlar grubunun lideri
Jonas Waters, Frank Dilley'nin maden ustabaşısı

Arkansas'tan

Binbaşı Wally Craven, kafilenin rehberi
Josiah Bledsoe, on araba sahibi bir koyun yetiştiricisi
Hampton, Bay Bledsoe'nun kölesi

Illinois Üniversiteli Beyler

Jasper Clapp, tıp fakültesi
Thomas Bigler, hukuk fakültesi
Henry Meek, edebiyat fakültesi

Ottawa Vadisi'nden

Charles Robichaud, rençper
Lucie Robichaud, eşi
Jeremy ve Samuel, beş yaşındaki ikiz oğulları

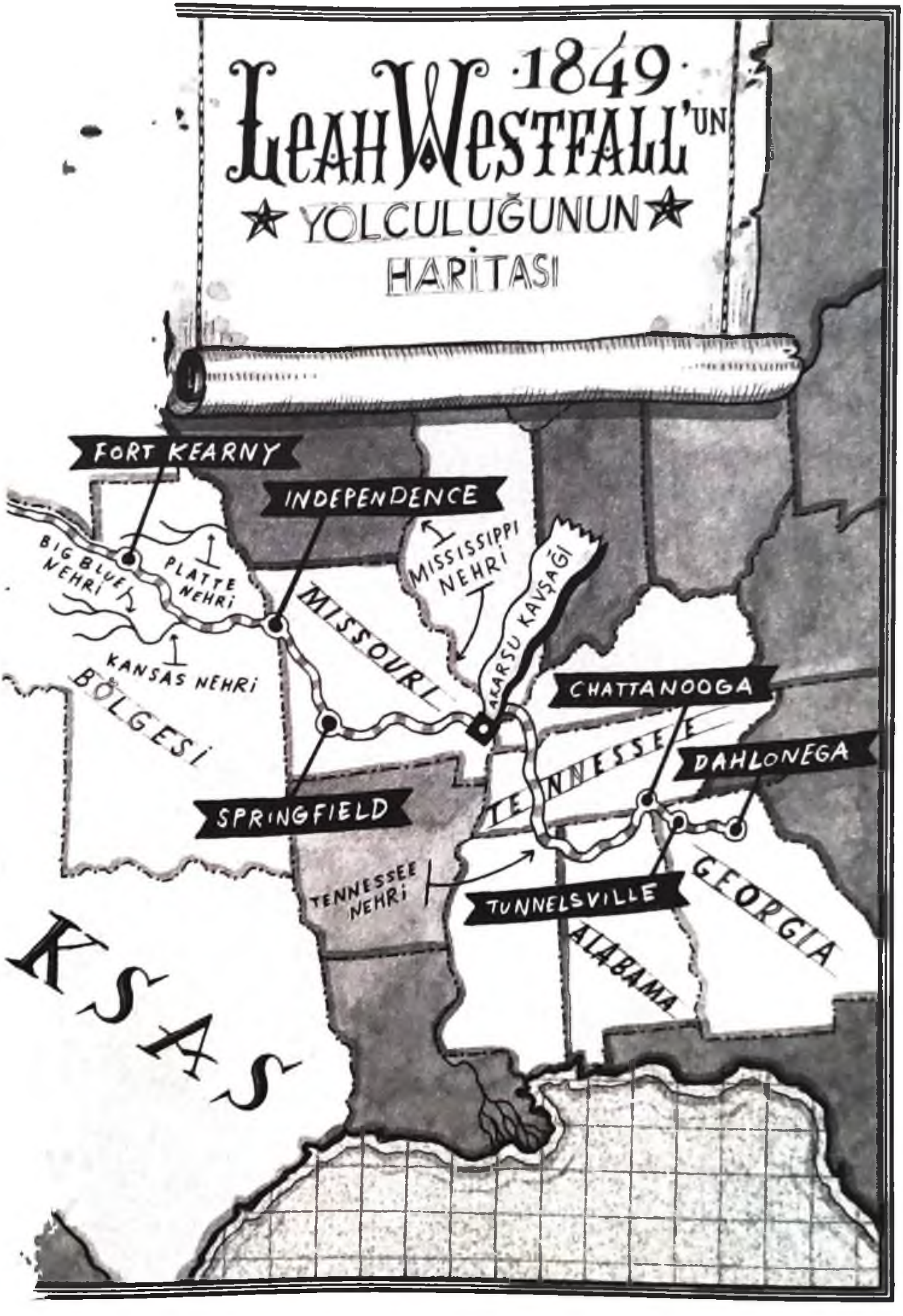
Kentucky'den

Peder Ernest Lowrey, Presbiteryen vaiz
Mary Lowrey, eşi

Ohio'dan

Herman Hoffman, Alman çiftçi
Helma Hoffman, eşi
Therese, on beş yaşındaki kızları
Martin, on üç yaşındaki oğulları
Luther, on iki yaşındaki oğulları
Otto, dokuz yaşındaki oğulları
Carl, sekiz yaşındaki oğulları
Doreen, beş yaşındaki kızları

OREGON
BÖLGESİ
MISSOURI
BÖLGESİ
HUMBOLDT HAVZASI
SODA SPRINGS
INDEPENDENCE ROCK
SIERRA NEVADA
FORT HALL
KIZILDERİ
SOUTH PASS
HUMBOLDT NEHRİ
SIRADAĞLARI
SUTTER'S FORT
KALİFORNİYA
BÖLGESİ
NEW MEXICO
MEKSİKA
T&
K

1849
LEAH WESTFALL'UN
YOLCULUĞUNUN
HARİTASI
FORT KEARNY
INDEPENDENCE
BIG BLUE NEHRİ
PLATTE NEHRİ
MISSISSIPPI NEHRİ
MISSOURI
ACARSU KAVŞAĞI
KANSAS NEHRİ
BÖLGESİ
CHATTANOOGA
TENNESSEE
DAHLONEGA
SPRINGFIELD
TENNESSEE NEHRİ
TUNNELSVILLE
GEORGIA
ALABAMA
KSAS

Ocak 1849

Birinci Bölüm

Geyiği görmeden önce sesini duydum. Gerçi bir sincaptan bile daha az ses çıkarıyordu; karın hafif gıcırtısı, ince bir dalın çıtırtısı, hayvanın kuru otlara ulaşmak için ortalığı talan ederkenki yumuşak homurtusu. Şansıma inanamıyordum.

Düşen kar taneleri kadar sessizce babamın Hawken tüfeğini doğrulttum ve namlunun ağzından dikkatle baktım. Birbirine karışmış dallar görüş alanımı kısıtlıyordu. Geyiğin menzilime girmesini beklemek zorundaydım ama sorun değildi. Sabırlıydım. Bir hayalettim ben.

Tepemdeki kurumuş kadim meşeden dökülmüş ağaç dallarının arasına kıvrıldım. Kar taneleri dalların arasındaki boşlukları dolduruyor, rüzgâra karşı kalkan oluşturuyordu. Neredeyse hiçbir şey göremiyordum ama ısınmıştım. Etrafımı saran kar, sabahın ilk ışıklarının ılık dokunuşuyla zil gibi tıngırdıyor, çıngırdıyordu. Elbisemin etekleri ve altındaki iç etekliğim yırtılmış, sırılsıklam olmuştu. Okuldaki kızlar beni bu halde görseler dillerinden kurtulamazdım ama önemi yoktu. Karnımızı doyurmak zorundaydık.

Yani bu atışı yapmak zorundaydım. Keşke her ihtiyaç duyduğumuzda taze av eti ortaya çıkarabilseydim. İşte, *bu* sihir çok işime yarardı.

Sonunda açık kahverengi geniş bir göğüs ve beyaz bir gerdan girdi görüş alanıma. Geyik kara burnunu toprağa indirince uzun, kıvrımlı boynuzlarını bir anlığına gördüm; iki boynuzun da en az üçer çatalı vardı. Kışlık postunun kapladığı boynu uzun ve zarifti. O kadar yakındaydı ki boğazında nabzını görebiliyordum adeta. Ne güzel bir hayvandı.

Tıpkı babamın öğrettiği gibi hafif, sağlam bir baskıyla horozu çektim. Horozun kalkarken çıkardığı tık sesi duyulmayacak kadar alçaktı ama erkek geyiğin başı dikiliverdi. Nefesimi tuttum.

Sabırlıydım ben. Hayalettim.

Geyik ahenkli bir adım attı, burnu seğiriyordu. Fakat ben rüzgârın estiği yöndeydim ve çok geçmeden hayvan otlamaya kaldığı yerden devam etti. Parmağımı tetiğe götürdüm. Kuru dallar kafatasını görmemi engelliyordu, bu yüzden akciğerlerini hedef aldım.

Artık ufacık bir dokunuş yeterli olacaktı, soluk vermek kadar zahmetsiz.

Kilisenin çanları çaldı. Geyik bir an irkildi, derken silahım sessizliği yırttı. Geyik devrildi, karda debelendi, güçlükle ayağa kalktı ve kuyruğunu dikerek ok gibi fırlayıp gitti.

"Lanet!"

Rüzgârın devirdiği ağacın kovuğundan fırlarken harbiyi namludan çıkardım. Normal şartlarda yarım dakikadan kısa sürede doldurup yeniden ateş edebilirdim. Parmaklarım donuyordu ama acele edersem hâlâ onu avlayabilirdim.

Elbette yanımda ikinci bir silahla hazır bekleyen, birlikte avlandığım biri daha olsaydı tüfeği yeniden doldurmak zorunda kalmazdım. Tek başına yapıldığında her şey daha zor oluyordu.

Barutluğu almak için omuz çantama uzanmıştım ki kızıllık gözümü aldı. Açık kırmızı, ıslak ve ılık ılık kara karışıyordu. Geyik düştüğü yerde bir kan gölü ve bana yolu gösteren daha açık renkli damlalar bırakmıştı. Onu iyi kıstırmıştım.

Çevik adımlarla peşinden gittim, yürürken de silahımı önce barut, sonra da daha önce kâğıda sardığım kurşunla doldurup hepsini harbiyle namlunun içine ittim. Geyiğe bir kurşun daha harcamayacaktım ama bu tepelerde sinsice dolaşan büyük bir yabankedisi vardı. Böylesine ılık bir kışta taze kan kokusu ayıları bile çekerdi. Kıtlık zamanı –kürk, köpekdişleri ve kaburgalardan ibaret kalan bir yaratığın yetişkin sayılabilecek bir kıza saldırabileceği türden– sayılmazdı ama yine de tedbiri elden bırakmayacaktım.

İzler aniden sağa dönüyordu. Kanlı bir çukurdan geçtim, anlaşılan burada geyiğin dizleri yine boşalmıştı. Fişeği sürüp horozu dikkatle kaldırmak için durdum, boştaki elimle eteğimi ve iç etekliğimi kaldırıp silahımı sağa sola sürtmemek için olabildiğince düzgün adımlarla koştum. O geyiği başka bir şey yakalamadan ben yakalamalıydım. *Eve asla birazı yenmiş et getirme*, derdi babam hep.

Kan izleri sık huş fidanlarının kapladığı dik bir bayırdan aşağı iniyordu. Huş ağaçlarının beyaz gövdeleri kızıl lekelerle koyulaşmıştı. Yaralı geyiğim Jefferson'ın hayırsız babasıyla yaşadığı McCauley arazisine gidiyordu. Avlandıktan sonra kapılarını çalmama gerek yoktu çünkü yine evde olmadıkları kesindi. Jeff'in babası istisnasız her pazar, o sıralarda düzenli

olarak oturmanın kendisini iyi biri yaptığı zannıyla kiliseye giderdi.

Bayır sığ ama hızlı akan bir dereyle son buluyordu. Suyun kıyısı buzla parlıyordu ama ortası berrak, tertemiz akıyordu. Botlarım iyi yağlanmıştı. Acele edersem su çoraplarıma sızmadan karşıya geçebilirdim. Eteğimi ve içliğimi daha da yukarı çekip suya girdim.

Derenin ortasına gelince donakaldım.

Şu altın hissi keskin ve ağır ağır genzimi yaktı. Boğazımdan kaydı, uçuşup duran ağustosböceklerininki gibi düzenli bir uğultuyla göğsüme yerleşiverdi. Midem kalktı ama yutkunarak bulantıyı bastırdım. Kilerimizde bir öğünü ziyan edebileceğim kadar bol yiyecek yoktu.

Midemin rahatlaması, bu hissi kucaklaması için zorladım kendimi. En iyisi bu hissin bedenime, içime yayılmasına izin vermekti. Yatıya gelmiş eski bir dost gibi yerleşmesine müsaade etmekti.

Yalnızca, gerçekten büyük bir şeye ilk yaklaştığımda bu kadar kötü oluyordu. Genellikle bir külçeye fakat bazen de büyük bir maden damarına. Alışkanlıkla gözlerimi kapatıp iyice odaklandım, hissin en çok nerede yoğunlaştığını bulmak için olduğum yerde döndüm. Tam üstüne denk gelirsem bir ip göğsümden çekiyormuş gibi olacaktı, bir şeyler beni içine çekiyormuş gibi... İşte. Gözlerimi açtım. Derenin hemen karşı kıyısında, kışın yapraklarını döktüğü genç bir akçaağacın arkasında. Kan lekeleri de o tarafa gidiyordu.

Bir anda titremeye başladım, ayaklarım soğuktan buz kesmişti. Suyu sıçrata sıçrata ilerledim ve zorbela, eriyen karla kayganlaşan kıyıya çıktım. Ne zamandır suyun içinde dikiliyordum? Birkaç saniyeden fazla olamazdı. Botlarımı mahvet-

mediğimi umarak ıslak çoraplarımın içindeki parmaklarımı kıpırdattım. Yeni bir çift bot alacak paramız yoktu. Eski av eteğimi giydiğim iyi olmuştu. Eteğin kenarları zaten yeterince mahvolduğu için suda daha fazla yıpranamazdı.

Kıyıya tırmanınca tüfeğimi kontrol ettim, kuru görünüyordu. En azından suya sokmayacak kadar aklım başımdaydı. Akçaağacın gövdesinin etrafında dolanırken altının verdiği his iyice kuvvetlendi ama aldırmadım çünkü geyik, kanlı karın topaklandığı küçük bir çukurda uzanıyordu.

Ön ayaklarına davrandı, boynuzlu başı aksi yöne doğru gerildi. Her ihtimale karşı tüfeğimi çektim ama geyik yeniden karın içine yığıldı, böğrü inip kalkıyordu.

Silahımı ağaca dayayıp belimdeki kemerden bıçağı çıkardım. "Çok üzgünüm," diye fısıldadım dikkatle hayvana yaklaşırken. Boyun mu böbrek mi? Son ana dek ölüme karşı koyacaktı. Daima öyle yaparlardı. Ben olsam, ben de öyle yapardım.

Ön ayakları, boğazını kesmeye kalkışamayacağım kadar büyük bir tehditti hâlâ. Ben yaklaşırken o boş yere kıvranıyor, başını oraya buraya savuruyordu. Doğru yeri hedef almak, hızla saplamak gerekiyordu. Bıçağı kaldırdım.

Elim titredi. Altın sezgim şimdi o kadar güçlüydü, uğultusu öylesine acımasızdı ki ayak parmaklarıma kadar hissediyordum. Neredeyse gün ışığıyla dolmak kadar *güzel* bir histi. Demek ki altın uzanıp alabileceğim kadar yakındaydı.

Önce geyik, sonra altın.

Bıçağı geyiğin sol böbreğine sapladım. Tiz bir ses çıkardı, sonra hareketsiz kaldı. Yaradan birkaç saniye boyunca sıcak kan fışkırdıktan sonra yavaşlayıp sızıntıya dönüştü. Buğusu havaya yayıldı, keskin kokusu burnuma ve ağzıma doldu. Hızlı

çalışmak zorundaydım; şu dişi yabankedisi yakınlardaysa her an buraya gelebilirdi.

Geyik omzumda taşıyamayacağım kadar büyüktü. Derisini yüzüp onu parçalamalı, sadece en iyi kısımlarını almalıydım. Geri kalanını da koca kedi alıp afiyetle yiyebilirdi.

Bıçağımın ucunu hayvanın beyaz, yumuşak karnına sapladım. İçimde iyice alevlenen altın hissi taze kan kokusundan çok daha sıcak ve keskindi. Elimde olmadan bıçağı atıp gözüm dönmüş halde karı kazmaya başladım; çürük sonbahar yapraklarından oluşan bir katmana ulaşana kadar kazmaya devam ettim. Tırnaklarımın içine çamurlu kalıntılar dolsa da kazmaya devam ettim, ta ki bir şey gözümü alana dek. Çamurdaki gün ışığı. Kıştaki sıcaklık.

Altın parçası çamurlu yatağından çok uğraştırmadan çıktı; geçen yıl bu zamanlar olsaydı donmuş toprağı kazıp çıkarmam gerekirdi. Kolumla çamurunu kazıyarak sildim. Kabuksuz bir ceviz büyüklüğünde ve pek çok parçadan daha yuvarlaktı, bir yanındaki tuhaf çıkıntı hariç. Geçen baharki selde dereden akıp gelmiş olmalıydı. Altın sezgimi de devreye sokarak ağırlığını avcumda tarttım. Tahminimde yanılmıyorsam yaklaşık yüzde doksan oranında saftı.

En az yüz dolar ederdi. Kışı çıkarmaya yetecek kadar et almaya yeter de artardı.

Topuklarımın üstüne oturup altın külçesini sıkıca kavrayarak az önce öldürdüğüm hayvana baktım. Artık ona ihtiyacım kalmamıştı. *Sakla samanı, gelir zamanı*, derdi annem. Ve Tanrı biliyor ya taze geyik yahnisi babama iyi gelirdi.

Uzun zamandır ilk kez şanslı günümdeydim. Külçeyi eteğimin cebine koydum, deri yüzme bıçağımı aldım ve işe koyuldum.

Ben geyik etini nihayet arka verandanın merdivenlerinden yukarı çekerken güneş dağların üzerinde yükselmişti. Taşıyabildiğim her şeyi geyiğin derisine sarıp halatla bağlamıştım. Omuzlarım ağrıyordu –bir buçuk kilometre, belki daha fazla taşımıştım– ve elimden geldiğince sıkı sarıp sarmaladığım halde bluzum ve eteğim fena halde kirlenmişti.

"Anne!" diye seslendim. "Yardım etsen iyi olur."

Annem elinde bulaşık beziyle paldır küldür kapıya çıktı. Açık kahverengi topuzundan birkaç saç teli kurtulmuş, gözlerinin etrafındaki gülen çizgiler, yerini endişeli çizgilere bırakmıştı.

"Babam kötü mü oldu?" diye sordum.

Bakışları kucağımdaki bohçaya, oradan özenle dengede tutmaya çalıştığım tüfeğe kaydı. "Ah, ellerin dert görmesin, Leah," dedi. Bulaşık bezini önlüğünün cebine koyup ellerini uzattı. "Ver bana. Sen silahının bakımını yapıp tavukları yemlerken ben de ocağa yahni koyayım."

Elimdekini uzatırken dayanamayıp yumurtladım. "Dahası var, anne. Bir şey ***buldum***."

Annem donakaldı, et bohçası kucağından düşmek üzereyken atılıp yakaladım. Sonunda, "Uzun zaman olmuştu," dedi. "Artık bu hissinin geçtiğini düşünmüştüm."

"Galiba yanılmışsın," dedim annemin hayal kırıklığıyla hayal kırıklığına uğrayarak.

"Galiba," diye onayladı. "Neyse, sen işine bak, bitirdiğinde babanla konuşuruz."

"Peki, anne."

Mutfağa girip gözden kayboldu. Hawken tüfeğini omzuma atıp kümese yöneldim. Kümesin arkasındaki ağaçlıkta

çıplak bir alan vardı. Herhangi bir şey tavuklara kolay kolay yaklaşamasın diye orayı boş tutuyorduk. Tüfeğimi boşaltmak için kullandığım devasa bir çam ağacı olan yaralı ağaca en az yüz metrelik bir mesafe vardı. Silahı indirip dipçiğini omzuma yerleştirdim. Rüzgâr kuzeyden biraz hızlanıyordu, bu yüzden azıcık sağa hedef aldım. *Böyle ufak tefek bir kıza göre gördüğüm en iyi nişancısın*, demişti Jefferson'ın babası bir keresinde. Ondan duyduğum tek iltifattı bu.

Horozu kur, hafifçe nefes al, tetiğe bas, *bam*. Atışım hedefini vurunca havaya kıymıklar savruldu. Tavuklar biraz gıdakladılar ama çabucak sakinleştiler. Bana alışıklardı.

Tüfeği kümesin yan tarafına yasladım. Masada oturup annem ve babamla konuşurken temizleyecektim. Böylece kaygılı bakışlarından kaçınmaya bahanem olacaktı. Ben, "Aç mısınız?" deyince tavuklarımın –hiç de çoğu kişinin sandığı kadar aptal olmayan tavuklarımın– kahvaltılarına ulaşmak için hızla kapıya üşüştüklerini duydum.

Sürgüyü kaldırıp kapıyı açtığımda, kahvaltılarının daha çabuk gelmesini sağlayacakmış gibi gıdaklayıp botlarımın topuklarını gagalayarak dışarıya akın ettiler. Yemleri yere saçılır saçılmaz varlığımı bile unuttular. En sevdiğim tavuğum Isabella hariç; ben çömelince kanatlarını çırparak kucağıma atıldı. Ben parlak siyah kuyruğunu okşarken o da elimdeki tohumları gagalıyordu. Biraz canımı yakıyordu ama önemli değildi.

Tuhaf bir hayattı benimki; farkındaydım. Büyük bir çiftliğimiz vardı ve işgücümüz yetersizdi; bense toprağı ekip biçen ve altın arayan kızdım çünkü babamın hiç oğlu yoktu. Hep yorgun olurdum, ellerim kuru ve çatlaktı, giysilerim çabucak eskiyordu. Kasabanın kızları benimle alay ediyor, güçlü elle-

rim ve güçlü çenemden dolayı bana "Yaban Lee" diyorlardı. Pek umursamıyordum çünkü bu, günlerimin asıl karmaşasını bilmelerinden daha iyiydi; bir su falcısının kuyuları haber verdiği gibi altın bulduğumu.

Fakat hayatımla ilgili sevdiğim pek çok şey vardı ki bunlar her şeye değerdi: Karlı dağ tepelerinde güneşin doğuşu, kıymetimi bilen bir anne ve baba, avcumda altın külçesiyle yatarken hissettiğim tatlı karıncalanma. Bir de tavuklarım. Gürültücü, aptal tavuklarıma bayılıyordum.

Bugün sadece dört yumurta vardı. Çabucak toplayıp ılık kabuklarındaki samanı elimle temizledim ve hepsini dikkatle ceplerime koydum. Sonra tüfeğimi aldım ve yeni bir parça altın bulup çıkarmanın sonucuyla yüzleşmek üzere eve gittim.

İkinci Bölüm

Babam hep sol elimde bir altın parçası, sağ elimde bir kazmayla doğduğumu söylerdi. Bu yüzden annem beni doğururken çok zorlanmış; nur topu gibi kız evlat fazlasını ıkınıp çıkarması gerekmiş. Bunu ilk duyduğumda bez bebeğimi köpeğimiz Orpha'ya vermiş, asla çocuk doğurmayacağımı ilan etmiştim.

Bunun da Noel'de hediye getiren Aziz Nikolaos ya da bahçeyi üç defa geri geri yürümenin kabaklardan bitleri kovduğunu anlatan hikâyelerden farksız olduğunu çok geçmeden anlamıştım. Babam böyle bir adamdı işte, abartılı hikâyeleri hiç bitmezdi.

Aldırmıyordum. Babamın hikâyelerini seviyordum ve en güzelleri, küçük sobanın başında fısıltıyla anlattığı, annemle benden başka hiç kimsenin duymadığı, gizli ve genellikle gerçek olanlardı. Hepsi de altınla ilgiliydi. Hepsi benimle ilgiliydi.

Botlarımı çıkarıp verandanın korkuluklarına vurarak çamurunu temizledikten sonra içeri girdiğimde, sallanan koltuğuna uzanmış, çoraplı koca ayaklarını iyice sobaya uzatmış babamı gördüm. Beni karşılamak isterken öksürük nöbeti

tutunca mendilini ağzına götürdü. Tüm bedeni sarsılıyor, adeta bütün kemikleri takırdıyordu. Mendili ağzından çekti ve buruşturup avcunda avcuna sakladı. Neden öksürdüğünü bilmediğimi sanıyordu.

Omuzlarını örten pikesi, yanındaki çotuk masanın üstünde buharı tüten bir fincan kahvesi. Ev yanık çam ve yeni dilimlenmiş turp kokuyordu.

"Annen bugün altın bulduğunu söyledi," dedi sakin bir sesle, ben kuruması için botlarımı sobanın yanına koyarken.

"Evet, bayım." Masaya gidip cebimdeki yumurtaları çıkardım ve annemin güveç tenceresinin yanına koydum.

Babam kahvesini yudumladı. Yutkundu. İç geçirdi. "Sana İspanyol yosunlu altını anlatmış mıydım?" diye sordu. Derken öksürmekten iki büklüm oldu, bense bu krizin dünkü kadar şiddetli olmamasını diledim.

"Anlatsana," dedim hikâyeyi yüz kere dinlediğim halde.

Annem güveç tenceresinin üstünden bana bakınca aynı sırrı paylaşır gibi birbirimize gülümsedik. "Anlat," diye onayladı o da. Bir sandalye çektim, tüfeğimi masaya yatırıp parçalarını sökmeye başladım.

"Eh, madem ısrar ediyorsunuz... '35 baharında yaşandı bu," diye başladı. "O zamanlar kolay lokmalar da bittiği için hiçbir şey bulamadığım zor bir gün geçirmiştim. Eli kulağında fırtınaya yakalanmamak için dere kenarından yürüyüp eve giderken koca bir meşenin altında bir yosun öbeğine rastladım. Rüzgâr esip yosunu savurunca gördüm, o kadar ışıl ışıl ve güzeldi ki, üstelik bana gülümsüyordu, elim kadar büyüktü ve orada öylece duruyordu."

Hayatımda o kadar büyük bir parça görmemiştim. Hikâyeler duymuştum ama inandığımdan pek emin değildim. Yine de inanmış gibi başımı salladım.

"Ama korkunç bir fırtına vardı ve gece çöküyordu. Kasabaya götürüp kaç ayar olduğuna baktıramazdım, o yüzden ben de eve götürdüm. Annene gösterdim, sonra da fırtına dinene kadar güvende olması için döşeme tahtalarının altına sakladım."

Durup kahvesinden bir yudum daha aldı. Soba harıl harıl yanıyordu. Tüfeğimi temizlemeyi bitirir bitirmez çoraplarımı çıkarıp kurumaları için onları da serecektim.

"Sonra ne oldu?" diye sordum çünkü sormam gerekiyordu.

Babam fincanını bırakıp koltuğunda öne uzandı, gözleri heyecanla büyümüştü. "Sabah kalktığımda bir de ne göreyim; benim küçük Lee'm altını tombik ellerine almış, yere vuruyor, kahkaha atıyor, dünyanın en şahane oyuncağını bulmuş gibi tekme sallıyor."

Annem altının yerini sezdiğim ilk zamanın anısı ya da pişmanlığıyla iç geçirdi. O zaman iki yaşındaydım.

"Ben de bu yüzden altını yeniden sakladım," dedi babam. "Bu kez kilere."

"Ama ben yine buldum, değil mi, babacığım?" Harbiyi temiz bir beze sarıp tüfeğin ağzına soktum. Hafif nemli çıktı, demek ki bir daha ateş etsem fena bir geri tepmeyle karşılaşacaktım.

"Bir daha, bir daha, bir daha. Şiltenin altına koyduğumda, botumun topuğuna yerleştirdiğimde, hatta bahçeye gömdüğümde de buldun. İşte o zaman kızımın özel olduğunu anladım. Hayır, *büyülü* olduğunu."

Annem daha fazla tutamadı kendini. "Zor zamanlardan geçiyoruz," diye uyardı tencereye turp dilimlerini atarken. Hafif, yumuşak bir sesi vardı ama bir fırtınayı dindirebilecek kadar da imalıydı bu ses. Genellikle dindirdiği fırtına babam olurdu. "İnsanlar altın kâhini bir kızın hikâyesini duymaya can atacaklardır."

"Elbette can atarlar," dedi babam düşünceli bir tavırla. "Çünkü bu dağların yüzünde zerre kadar altın kalmadı."

İşte bu yüzden zengin değildik ve asla da olmayacaktık. Evet, İspanyol yosunlu altın pencerelerimizi, yük arabamızı ve arka verandaya yaptığımız eklemeyi karşılamıştı. Fakat Georgia'da altına hücum uzun zaman önce gerçekleşmişti ve büyülü bir kızın bile altını yoktan var edemeyeceği ya da düşünce gücüyle inatçı bir kayadan çekip çıkaramayacağı belliydi. Bulduğum azıcık altın bile çok zahmetli olmuştu ve her geçen yıl daha da azını buluyordum. Geçen yaz derenin yönünü değiştirmiş, kuru dere yatağını milim milim kazmıştık. Bu sene, babam hasta düşene kadar tepenin eteğine kazmalarımızla saldırmıştık.

Toprağın derinliklerinde daha çok altın bulunabilirdi – baldan tatlı hislerim öyle söylüyordu– ama iki kişinin başarabilecekleri çok sınırlıydı. Babam köle almayı kabul etmiyordu; kilisenin köleliğe karşı olduğu zamanlarda Metodist olarak yetiştirilmişti.

Bugün bulduğum altın bir yıldan uzun süredir en büyük keşfimdi.

Tanrı biliyor ya o paraya ihtiyacımız vardı. Döşeme tahtalarının altında bir torba tatlı, işlenmemiş altın tozumuz olduğu düşünülünce son derece tuhaf bir ihtiyaçtı. Babam torbayı zor zamanlar için sakladığımızı söylüyordu.

Annemse darphaneye bu kadar altını götürme dikkat çekeceği için sakladığımızı söylüyordu. Haklıydı. Ne zaman iki çimdikten fazla altın tozu götürsek söylenti hemen yayılıyor ve yabancılar asıl damarı aramak için arazimizin her yanına piknik alanına saldıran karıncalar gibi üşüşmeye başlıyordu. Hatta benim sayem de babamın bir lakabı bile olmuştu: "Şanslı" Reuben Westfall diyordu herkes ona. Gerçeği sadece üçümüz biliyorduk ve böyle kalacağına yemin etmiştik.

Bu sırada ahırın tavanı akmaya başlamıştı, kilerin rafları hâlâ yarı yarıya boştu, henüz feci soğuklar bastırmamıştı ve Özgür Jim'in dükkânına bu yılki kış buğdayı tohumu için borcumuz vardı. Bulduğum büyük külçe tüm bunların çaresine bakabilirdi. Elbette şanslı bir keşifti ama kökü kazınan bir altın arazisinden devşirilen bir çuval dolusu altın tozuyla kıyaslanamazdı.

Babam, "Pekâlâ, Leah," deyince sildiğim namludan başımı kaldırıp ona baktım. Bana hiç böyle seslenmezdi. Hep "Lee" ya da "balım" derdi.

"Evet, babacığım?"

"Taşı *tam olarak* nerede buldun?"

"Meyve bahçesinin batısındaki yeni bir geyik patikasında."

"Tüfek sesini duydum. Çok uzaktan geliyor gibiydi."

"Tabii uzaktı. Geyiği yakalamadan önce daha uzaktaydım. Ben böğründen vurunca kaçtı. Dağdan aşağıya, derenin karşı kıyısına kadar takip ettim, oradan da... Ah."

McCauley'lerin arazisinden geçmiştim.

Babamın sallanan koltuğu durdu. "Bize ait değil," dedi usulca.

"Ama ihtiyacımız..." Sustum. Jefferson ile babasının da altına en az bizim kadar, belki de bizden fazla ihtiyacı vardı.

"Biz hırsız değiliz," dedi babam.

"Ama onu ben buldum!"

Babam başını salladı. "Fark etmez. Bay McCauley gelip bizim meyve bahçemizdeki şeftalilerimizi 'bulsaydı' bir kasa doldurup götürmesi doğru olur muydu?"

Suratımı astım.

"Altını nerede bulduysa oraya bıraksın," dedi annem.

Ben, "Hayır!" diye itiraz edince babam, *anneni dinle, yoksa karışmam*, bakışıyla bana baktı. Kendime hâkim olmaya, sesimi alçaltmaya çalıştıysam da annemin kibar kararlılığına yaklaşamıyordum. Ben ya bağırıp çağıran ya da susan bir kızdım. "Yani bizde kalamıyorsa McCauley'lerin olmalı. Kulübeleri kötü durumda, süt inekleri geçen kış öldü ve... Geri götüreceğim. Jefferson'ın babasına vereceğim."

Annem tenceresini getirip küçük sobanın üstüne koydu. "Ne söyleyeceksin ona?" diye sordu yahniyi hızlıca karıştırırken.

"Gerçeği. Avlandığımı, yaralı avımı onun arazisine kadar takip ettiğimi ve altın bulduğumu."

Annem kaşlarını çattı. "Ben de Bay McCauley'yi tanıyorsam, bu hikâye bir günde bütün kasabaya yayılır."

"Eee? Kimsenin altını cadı içgüdülerimle bulduğumu bilmesine gerek yok ki."

Tencerenin kapağını çat diye kapattı ve dönüp bana tahta kaşığını salladı. "Leah Elizabeth Westfall, evimde o kelimeyi duymayacağım."

"Kötü bir kelime değil ki."

"Biri laf arasında bile duysa insanlar yanlış fikirlere kapılır. Modern zamanlarda yaşadığımızı biliyorum ama şeye... işte o kelimeye hiç kimse göz yummaz. Bunun affı yok. Hiçbir açıklama işe yaramaz. En iyi ben bilirim bunu."

Annem bazen bunu yapıyordu. Gençliğinde başından geçen korkunç bir şeyi üstü kapalı geçiştirirdi. Ayrıntılar konusunda ısrar etmemem gerektiğini öğrenmiştim çünkü ısrarlarım daha fazla angarya iş ve erkenden yatağa postalanmakla sonuçlanmıştı.

"Ayrıca on beş yaşındaki kızımızı pazar günü ava yolladığımızı bütün kasabaya ilan edecek değilim," diye devam etti kaşığı sallamaya devam ederek. "Tercihlerimiz bizi ilgilendirir, işimiz bizi ilgilendirir ve bunu insanların gözüne sokmanın bize faydası yok."

"Ben götürürüm," dedi babam. "Ava çıkanın da ben olduğumu söylerim."

"Reuben, yürüyemiyorsun bile," dedi annem. "Kimse buna inanmaz."

"Birkaç gün beklerim. Şu öksürük kesilinceye kadar. Sonra giderim. Belki Charlotte'a gitmeden önce oraya uğrarım."

Babam bize her gün bunu söylüyordu. Öksürüğü "kesilince" altın torbamızla yola koyulacaktı.Kimsenin bizi tanımadığı, soru sormayacağı Kuzey Karolina, Charlotte'taki darphanede altının değerini öğrenecekti.

"Tamam, baba." Annemle göz göze gelmeye, ikimizin yüreğindeki kaygıyı daha fazla büyütmeye cesaret edemedim.

Masadan kalkıp ağır adımlarla babamın sallanan koltuğuna gittim. Cebimden altını çıkarıp babamın eline koydum. Altının verdiği his, elimden ayrıldığı anda azalınca bir dostumu kaybetmişçesine bir an kederlendim.

Pencerelerden giren sabah ışığında bakmak için altını çevirip soluk soluğa, "Vay canına," dedi. "Çok güzel, değil mi?"

"Kesinlikle," diye onayladım. Güzelden çok daha fazlasıydı. Yemek, barınma, ısınma ve *hayattı*.

Babam gözlerimin içine bakarken gür kaşları birbirine yaklaştı. "Bu hiçbir şey değil, Lee. Sahip olduğun güç bile hiçbir şey değil. Sen iyi bir kız, çok iyi bir evlatsın. Ötesi var mı? Aslolan budur."

Ona bakamadım bile. "Evet, baba."

Tüfeğimi temizleme işini bitirmek için masaya döndüm. Sessizce düşünmeye uygun bir zamandı, o yüzden uzun uzun düşünüp taşındım. Annem altın tozumuzu satmamıza izin vermediğine, babamsa külçeyi elimde tutmama karşı çıktığına göre geçimimizi sağlamanın başka bir yolunu bulmalıydım.

Bezim tüfeğin ahşap kabzasının üstünde, durdum. "Bunu ben yapabilirim," dedim.

"Neyi, balım?" dedi babam.

"Değerini biçtirmek için altınımızı Kuzey Karolina'ya ben götürebilirim. Kestane ve Baldıran'ı da götürürüm. Tayların da hoşuna gider..."

"Hayatta olmaz," dedi annem.

"Teklif etmen çok nazik bir davranış," dedi babam daha sevecen bir ses tonuyla. "Ama yollar yalnız bir kıza göre değil."

"Kesin soyulursun," diye ekledi annem. "Ya da daha kötüsü."

İç geçirdim. En azından denemeye değerdi.

Annemin yüzüme bakan gözleri yumuşadı. "Çok destek oluyorsun, Leah, bu yönünü seviyorum. Ama sana izin verirsem aşırıya kaçarsın."

"Bak ne diyeceğim," dedi babam. "Şu öksürük kesilince belki annen benimle gelmene izin verir."

"Belki veririm," dedi annem hiç de inandırıcı olmayan bir sesle.

"Sevinirim," dedim.

Şu öksürük kesilince, şu öksürük kesilince, şu öksürük kesilince. Bunu o kadar çok duymuştum ki artık kafamda durmadan çalan bir şarkıya dönmüştü.

Belki bu kış tuzaklar kurardım. Belki büyük bir sel baskını daha olur, bu da daha fazla altın bulduğumuzu söylemek için bize bahane verirdi. Belki kışlık buğdayımız beklenenden daha verimli olurdu. Belki şu altın torbasıyla Charlotte'a kaçar, daha sonra affedilmek için yalvarırdım.

Belki de ahırımızı kuru tutup kilerimizi dolduran gerçek bir cadıya dönüşürdüm.

Üçüncü Bölüm

Sabahleyin hava yeterince ısınmış, sis, girintili çıkıntılı dağlarımda yoğun ve mavi bir tabaka halinde süzülüyordu. Dünkü av başarısından ötürü babam Şakayık'ı yük arabasına koşup okula götürmeme izin vermişti.

Dizginleri çeker çekmez bir terslik olduğunu anladım. Ufaklıklar her zamankinin aksine birbirlerine kartopu yağdırmak, kovalamaca ya da çember çevirmek yerine ısınmak için bir araya toplanmış, beslenme çantalarını sıkıca kavramış, alçak sesle konuşuyorlardı. Önemli birisi, mesela vali ölmüş gibi bir hava vardı. Hatta belki de başkan. Ama yok, hükümet binasının bayrağı yarıya indirilmemişti.

Şakayık'ı bağlayıp okulun bahçesinde Jefferson'a bakındım. Etrafındaki her şeyi görmek konusunda çok becerikliydi ve bana gerçeği söyleyecek biri varsa da ondan başkası olamazdı.

Yargıç'ın kızı Annabelle Smith beni ondan önce buldu. "Kimleri görüyorum, Yaban Lee teşrif etmiş!" diye bağırdı. "İyi bir oğlan çocuğu olarak at arabasıyla okula gelmiş." Et-

rafına toplanan akranım kızlar, ben yaklaşırken kıkırdamaya başladılar.

"Jefferson'ı gördünüz mü?" diye sordum.

"Senin avda olman gerekmiyor muydu?" Gülüşüyle yüzünde iki güzel gamze belirdi. Tanrı böyle kötü kalpli bir kızı melek suretinde yarattığına göre müthiş bir espri anlayışı olmalıydı. "Ya da derede boş boş gezinmen?"

"Lütfen, Annabelle," dedim bıkkınlıkla. "Bari bugün yapma. Sadece arkadaşımla konuşmak istiyorum."

Gülüşü kaybolurken çenesiyle bir yeri işaret etti. "Elinde görmek isteyeceğin bir şey olabilir."

Ne demek istediğini pek anlamadım ama başımı sallayarak teşekkür edip ek binaya yöneldim.

Jefferson ek binanın arkasındaydı, etrafını saç örgüleri ve eteklerden oluşan gürültücü bir kalabalık sarmıştı. Çok tuhaftı çünkü kasabanın kızları –hatta daha küçük olanlar bile– genellikle ondan uzak dururlardı. Kızlardan en az bir kafa boyu uzundu; pantolon paçaları kışın bile çıplak olan ayaklarını açıkta bırakacak kadar kısa kalmıştı; botları yine ayağına küçük geliyor olmalıydı. Yüzünü gür, kara saçlar çevreliyordu ve annesinden aldığı uzun, düz bir Çeroki burnu vardı. Elmacıkkemiğinin keskin hatları eski bir yara iziyle sararmıştı.

Beni görünce elindeki kâğıdı salladı. Kızların arasından sıyrılıp yarı yolda, okul binası olarak kullandığımız beyaz tahta kaplamalı küçük yapının girişinde benimle buluştu. Kızlar beni dikkatle süzseler de peşimizden gelmediler.

"*Altın*, Lee," diye yumurtladı ben ağzımı açıp sormaya fırsat bulamadan. "Kaliforniya'da bulunmuş."

Yüreğim hopladı. "Emin misin?"

Bana bir gazete kupürü uzattı. Üstünde şimdiden bir sürü parmağın lekesi vardı ve bir aydan uzun süre öncesine, 5 Aralık 1848 tarihine aitti.

"Başkan Polk, Kongre'ye ilan etmiş. Öyleyse doğru olmalı."

Düşünce ve duygularım adlandıramayacağım kadar şiddetle ve hızla dönüp duruyordu. En iyi ikinci eteğimin ıslanmasına aldırmadan vıcık vıcık basamaklara gömülürcesine oturup çenemi sertçe ovuşturdum. Tanrı her yerdeydi. En azından bir parçası. Ne kadar altın vardı ki Başkan böylesine önemli bir açıklama yapıyordu?"

"Lee," dedi Jefferson. "Ne düşünüyorsun?" Genellikle ciddi bakan gözleri alev alev yanıyordu, çok iyi bildiğim bir bakıştı bu. Benim gözlerimde de aynı bakışlar olmalıydı.

"Bütün kasabayla birlikte batıya doğru yola çıkacağını düşünüyorum." Demek bu yüzden herkes bu kadar hüzünlüydü. Dahlonega altına hücumla kurulmuştu ve her metrekaresinde yaşayan bütün çocuklar, değişimin yaklaştığının farkındaydı, isteseler de istemeseler de.

Jefferson yanıma oturup kollarını kulaklarına kadar uzanan sıska dizlerine dayadı. "Orada arazinin altınla dolup taştığını, topraktan çiçek gibi toplanabileceğini söylüyorlar. Benim gibi biri orada..."

Uzun bir sessizlik oldu. Kalbini en çok kıran şeyi dillendirmekten nefret ederdi; bu konuda benimle bile pek konuşmazdı. Jefferson, İrlandalı huysuz bir madenci ile tatlı bir Çeroki annenin oğluydu. Annesi on yıl önce, Kızılderililer Oklahoma Bölgesi'ne gönderildiğinde erkek kardeşleriyle birlikte kaçmıştı. Oğlunu hayırsız babasıyla bırakıp gittiği halde, Dahlonega'da bir tek kişi bile onu biraz olsun suçlamamıştı.

Yani Jefferson "benim gibi biri" derken, "aptal, öksüz Kızılderili" olmayı kastediyordu ama bana sorarsanız bu lakap, ahmakların ona yakıştırdığı aptalca bir isimden başka bir şey değildi çünkü Jefferson tanıdığım en zeki çocuktu.

"Babam da gitmek isteyecektir," diye fısıldadım sonunda. Doğrusu ben de gitmek isterdim. Altın benim kanımda, soluğumda, hatta gözlerimdeki beneklerdeydi ve Jefferson'ın babası kendi damıttığı içkileri ne kadar seviyorsa ben de altını o kadar seviyordum.

Fakat Tanrım, artık usanmıştım. Babam için üç oğlun yerini doldurmaya uğraşmaktan, büyük adamlar kadar çalışmaktan, diğer kızların aşağılamalarından bıkmıştım. Bu kaygılı ruhu taşımaktan, altın bulma yöntemimi öğrenen olursa işlerin sarpa saracağını düşünmekten usanmıştım. Batıya, hâlâ altın olan bir yere gidersek her şey yeniden başlayacaktı; üstelik eskisinden daha zor ve alengirli olacaktı.

Ama belki de Kaliforniya, benim gibi bir kızın onca altını nasıl bulduğunu açıklamak zorunda kalmayacağı bir yerdi. Belki de sonunda zengin olabileceğimiz yerdi.

"Benim babam da gitmek isteyecektir," dedi Jefferson. "Ama gerekli teçhizatı alacak paramız yok. Şuna baksana."

Katlı gazeteyi açtı, makalenin alt kısmında bir ailenin batıya giderken ihtiyaç duyacağı eşyaların listesi vardı: dört çift öküz, dört tekerli bir yük arabası, bir katır, tüfekler, tabancalar, beş fıçı un, iki yüz kilo domuz pastırması...

"Bunlar için altı yüz dolardan fazlası lazım," dedim.

"Sizin gibi üç kişilik bir aile için evet. Ama tek kişinin bile en az iki yüz dolara ihtiyacı var." Başını iki yana salladı. "Başka bir yolu olmalı."

Annemin madalyonunda zerre kadar bile pirinç olmadığından nasıl eminsem, Jefferoson'ın da batıya gitmeyi her şeyden çok istediğini sesinden anladım. "Kaçacaksın," dedim.

"Belki. Bilmiyorum." Çıplak ayağını merdivende sürüyüp çamurlu bir su birikintisini aşağı süpürdü. "Doru atı alabilirim. Avlana avlana oraya giderim. Ya da birinin yanında çalışır, hayvanlarına bakarım. Aslında bu kadar... Bu kadar..."

"Jeff?" Anlamak için dikkatle yüzüne baktım. Şimşekten bile hızlı bir gülüşe dönüşen kocaman bir ağzı vardı. Oysa şimdi bu yüzünde tebessümden eser yoktu.

"Derenin kuruduğu, durgun suda elli tane kurbağa yavrusu yakaladığımız seneyi hatırlıyor musun?" diye sordu yumuşak bir sesle.

"Elbette," dedim bu konuyu neden açtığını anlayamasam da. "Bir avuç iribaşı bluzumdan içeri attığını hatırlıyorum."

"Ben de bebek gibi ciyakladığını hatırlıyorum."

Omzuna yumruk attım.

Uzaklaşıp yalandan ayıplarmış gibi bana baktı. "Eskiden yumrukların bu kadar acıtmıyordu."

"Kendimi geliştirmeyi seviyorum."

Bakışları uzaklara kaydı. Dalgın bir ifadeyle omzunu ovuşturarak, "Sen benim en iyi arkadaşımsın, Lee," dedi.

"Biliyorum."

"Okula gitmek için fazla büyüğüz. Ben sırf seni görmeye geliyorum."

"Biliyorum."

O anda bana dönüp eldivenli ellerimi çıplak ellerinin arasına aldı. "Benimle batıya gel," deyiverdi.

Ağzımı açtıysam da dudaklarımdan tek kelime dökülmedi.

"Evlen benimle. Ya da... Yani... İnsanlara evli olduğumuzu söyleyebiliriz. Kardeş de olabilir! Sen nasıl istersen. Ama sen de benim gibisin. Baban hasta ve o çiftliği sen çekip çeviriyorsun, tıpkı babamın çiftliğini benim çekip çevirdiğim gibi. O çiftliği senin ellerin adam ediyor." Ellerimi o kadar sıkı tutmuştu ki neredeyse acıdan bağıracaktım. "Bu kendi yolumuzu çizmek için bir şans. Böyle bir şey ancak... Neden başını sallıyorsun?"

Sözleri öyle saf, öyle ani bir umut ışığı yakmıştı ki adeta kamçılanmıştım. Ama şimdi gözlerimin ardında patlamak isteyen sıcak, ıslak bir keder vardı. Jefferson tamamen haksız değildi: Arazimizi çekip çeviren kişi bendim. Ama bunu nasıl yaptığımı bilmiyordu.

"Leah?"

İç geçirdim. "İşte, seninle burada ayrılıyoruz. Ben annemi ve babamı *seviyorum*. Onları bırakıp gidemem. Ve evet, orası herkes kadar benim de toprağım. Bununla gurur duyuyorum. Toprağımı da bırakıp gidemem."

Ellerimi bıraktı. İkimiz de karla kaplı bahçeye bakınca diğer çocukların gözlerini dikip bize baktığını gördük. El ele tutuştuğumuzu kesinlikle, elbette görmüşlerdi. Ama onlara aldırış etmedik. Onlara aldırış etmemeye alışmıştık.

"Başka seçeneğin olmayabilir," dedi. "Baban Kaliforniya'ya gitmek istiyorsa..."

Yine şu umut ışığı. "Annem gitmesine müsaade etmez. Çok hasta."

"Ama *eğer* gidersen..."

Bizi içeri davet eden okul zili çaldı.

"Sonra konuşuruz," dedim konuyu geçiştirebildiğime sevinerek. Düşünmem gereken bir sürü şey vardı. Hatta sonraki

saatler boyunca o kadar çok düşündüm ki ufaklıkların toplama işlemlerine yardımcı olamadığım gibi, Bay Anders başkanları anlatmamı istediğinde Madison ile Monroe'yu karıştırdım.

Okul dağılır dağılmaz Jefferson'a hoşça kal bile demeden, sadece uzaktan el sallayıp arabayı eve sürdüm. Hemen uzaklaşmam, Jefferson'ın beklenmedik bir şekilde ve kesinlikle bana evlenme teklifi etmesi başlı başına bir meseleyken bir de Kaliforniya, altın ve batıya gitme konusundaki tüm düşüncelerimi masaya yatırmak için rahat nefes alacağım bir yer bulmam gerekiyordu.

Evlenme teklifi dediysem de öyle genç kızların çeyiz sandıklarındaki çarşaflara dokunarak hayal edeceği türden bir teklif değildi. Konuya böyle paldır küldür girmesine bakılırsa ciddi olup olmadığından bile emin değildim.

Evlilik hakkında düşünmüştüm –elbette düşünmüştüm– ama kimsenin bende öyle bir ışık gördüğünü sanmıyordum. Günlerimi dere yatağında çömelerek, kazma sallayarak ya da ahırı temizleyerek geçirdiğim, babamın en parlak zamanlarında getirdiklerinden bile daha fazla av bulan keskin gözlerim ve keskin nişancılığım sır değildi. Güzel olsaydım bu yabaniliklerimin kusuruna bakmazdım belki ama değildim. Tıpkı anneminkiler gibi ışıl ışıl bir kahverengiye çalan gözlerim fena değildi. Ama benim bakışlarım insanlara diken gibi batardı, yani Jefferson öyle söylüyordu. Hem de her seferinde iltifat eder gibi söylüyordu.

Yalnızca bir kez babama kısmetsizliğimden yakınmıştım. Omuz silkerek, "Başın dik, yüreğin sağlam," demekle yetinmişti. Sonra alnıma bir öpücük kondurmuştu. Bir daha asla şikâyet etmedim. Babam benim değerimi biliyordu.

Sanırım Jefferson da biliyordu ama benim bırakıp gideceğini düşündükçe içim acıyordu. Ama gerçek şu ki hiçbir zaman ona evleneceğim adam gözüyle bakmamıştım. Böyle berbat bir teklifin üstüne Jefferson'ın da hâlâ bunu isteyip istemediğini bilmiyordum.

Tepelerin ardından, uzaklardan belli belirsiz bir silah sesi duyuldu. Bir dakika sonra bir silah sesi daha geldi. Birileri avlanıyor olmalıydı. İçimden onlara şans diledim.

Arabam buz tutan dereyi ve çıplak meşelerin arasında belli belirsiz kıvrımlarıyla eve giden patikayı görecek kadar yaklaştığında, annem ve babamla her şeyi konuşmanın en iyisi olduğuna karar verdim. Elbette hepimizin sırları vardı ama birbirimizden sır saklamazdık.

Şakayık düşüncelerimi anlamış gibi başını salladı. Hayır, huzursuzlanmasına neden olan şey etrafımızı saran ağaçlardı. Çok sessiz, çok hareketsizdiler.

"Her şey yolunda, kızım," dedim sesim boşlukta yankılanırken.

Yapraksız ağaçlar çekilip geniş çiftliğimizi gözler önüne sererken tam Şakayık'ı ahıra çevirmek için, "Ha!" diye bağırdığımda gözüme bir şey takıldı.

Bir erkek botu. Eski, yıpranmış, tek başına verandanın önündeki kar kütlesinin üstüne düşmüştü.

"Baba?" diye fısıldadım kalbim küt küt atarak.

Oturaktan atladım, eteğim tekerleğin parmaklığına takıldı ama hemen yırtıp hızla eve koştum. Fazla gidemeden dizlerimin üzerine yığılıp nefes nefese yuvarlandım.

Çünkü babam verandanın basamaklarında sırtüstü yatıyordu, ayakları iki yana açılmıştı, ayakkabıları yoktu. Başının altında küçük bir göle dönen kanı minik dereler gibi

basamaklardan damlıyordu. Fal taşı gibi açılan gözleri göğe bakıyordu ve onların hemen üstünde, kardan bile açık renkli kaşlarının arasında üçüncü bir gözü andıran siyah bir kurşun deliği vardı.

"Anne!" diye haykırdım, art arda. Gözlerimi babamın yüzünden ayıramıyordum. Çok şaşkın görünüyordu. Gözlerini kırpmaması dışında kanlı canlı görünüyordu.

Ne yapmalıydım? Veranda iyice mahvolmadan onu çekip götürmeliydim belki. Ya da botlarını giydirmeliydim. Babam neden botlarını giymeden dışarı çıkmıştı ki?

Ellerim bir şeyler yapma ihtiyacıyla titriyordu. Bir şeyleri düzeltme ihtiyacıyla. Gözlerim basamaklarda, verandada, ardına kadar açık kapının girişinde gezindi ama kar yığınının tepesindeki bottan başka bir şey göremedim. "Anne? Babamın botları nerede?" Sesim kış havasında bir çığlık gibi tizdi.

Ayağa kalkmak için verandanın korkuluklarına tutundum. Şu kahrolası botu bulsam her şey yoluna girecekti sanki. Annem neden cevap vermiyordu?

Gözlerim kararınca küt diye korkuluklara çarptım.

İki el ateş. İki el duymuştum. "Anne," diye fısıldadım.

Koşmaya başladım. Misafir odasına, yatak odasına, akşam yemeğinden beri dağınık duran mutfağa. Yukarıya, tavan arasındaki odama, sonra tekrar aşağıya. Güneş bulutları delmiş, ışıklarını pencerelerimizden içeri saçıyordu. Annemin sevgi dolu dokunuşları her yerdeydi; yatak odamdaki mavi patiska perdelerde, başka süsü olmayan tırabzanlarımızda kıvrılan çam dallarında, şöminenin rafındaki vazoda duran, paket kâğıdından yapılmış, hardalla sarıya boyanmış çiçeklerde. Hâlâ sobanın üstünde olan, dünden kalan sıcak geyik yahnisinde.

Ama annem hiçbir yerde yoktu ve burası o kadar boştu ki ruhum acıyordu.

Anneme seslenmeye devam ederek dışarıya koşturdum ve tuvaletin kapısını vurdum. Ahırı aradım. Küçük deremizin suyunu sıçratarak geçip şeftali bahçesine daldım.

Ağaçların altına gidince donakaldım. Dünya öylesine boş ve sessizdi ki. O kadar sessizdi ki sanki ağaçlar bile bir süreliğine susup yas tutmuştu. İyi ki de öyleydi; panik yapmayı bırakıp düşünmeye başlamalıydım. *Sen akıllı bir kızsın, Lee,* derdi babam, özellikle de cebirle boğuştuğum zamanlarda. *Bunu çözebilirsin.*

Kış soğuğu dünkü avdan beri hâlâ tam kurumamış botlarımın içine işliyordu, soğuktan ve korkudan kollarımı gövdeme doladım. Uzakta Şakayık bir şeylere homurdanıyordu. Zavallı kızı arabadan çözmemiştim. Öyle beklemek zorunda kalacaktı.

Gözlerimi kapatıp odaklanarak pusula gibi etrafımda döndüm.

Altın, bahçenin kuzeyinden, kış bastırmadan önce babamla üzerinde çalışmaya başladığımız damardan beni çağırıyordu. Çok küçükmüş ya da çok uzaktan geliyormuş gibi belli belirsiz, aradığım şeyin çağrısı geldi; saflığın ilahisi, boğazımda tatlı bir yumru. Belki de bir altın parçasıydı ama annemin madalyonu olduğunu umuyordum.

Ahır tarafından geliyordu. Ahıra zaten gitmiştim. Neyi gözden kaçırmıştım?

Şu tatlı yumru beni yapraksız şeftali ağaçlarının arasından geri çekti, buzlu dereden geçirdi. İlerledikçe hislerim güçlendi. Ahırın içinden değil, arkasından geliyordu. Kümesin ilerisinden, odun yığınının yakınından.

Kümesin önündeki zemin tüylerle kaplıydı; bir şeyler zavallı tavukları o kadar telaşlandırmıştı ki tüyleri havalandırma deliğinden dışarı fırlamıştı. Boğazımdaki tatlılık acılaştı. Son adımlarımı zorla attım.

Annemi orada buldum, sırtını odunlara yaslamış, ayaklarını uzatmış, eteği botlarını ve ince gri çoraplarını açığa çıkaracak kadar sıyrılmış, öylece oturuyordu. Beni ona götüren madalyonu kalbinin üstündeydi, güneşte ışıldıyordu. Biraz aşağısı, beli kan içindeydi. Tüfekle vurulmuştu.

Ben yaklaşırken gözlerini kırpıştırıp elini kaldırdı. "Leah," diye fısıldadı. "Güzel kızım."

Hızla yanına koşup elini tuttum. "Doktor getireceğim," dedim. "Dayan." Kalkmaya çalıştım ama beni sımsıkı tutuyordu, buna karşın bakışları o kadar zayıftı ki bir kelebeğin dokunuşu kadar kısa süreliğine bile hiçbir şeye odaklanamıyordu.

"Benim güçlü kızım. Güçlü, harika..."

"Bunu size kim yaptı?" Ağlamaktan gözlerim yanıyordu.

Başını uzatınca gözlerinin yapamadığını yapıp istediği yere bakabilecekmiş gibi boyunu bana çevirdi. "Sen birilerine güven. Bizim kadar yalnız olmak iyi değil. Baban ve ben yanılmışız..." Sözleri daha ağır, daha sessizdi artık.

"Anne?"

"Kaç, Lee. Git..."

Başı göğsüne düştü, başka bir şey söyleyemedi.

Dördüncü Bölüm

Yardıma ihtiyacım vardı. Şerif'i getirmeliydim. Ya da Yargıç Smith'i. Bunu yapmam gerektiğini *biliyordum*.

Ama yapabildiğim tek şey, topuklarımın üstünde oturup öylece bakmaktı. Bundan sonra ne yapacağımın bir önemi yoktu. Şu dünyada hiçbir şey annemle babamı geri getirmeyecekti. Bir kere ayağa kalkıp uzaklaştığımda hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Tamamen yalnız ya da tamamen kimsesiz olmadığım bu anda, bu arafta kalmak istiyordum.

Annem siyah yünlü kışlık elbisesini giymişti. Çenesi yüksek yakasının fırfırlarına gömülmüştü. Karnına bakmaktan kaçınarak aşağıya, çamurlu eteğine baktım. Kaçmaya çalışmıştı.

Eteğini nazikçe indirip çoraplarını örttüm, kumaşı rüzgârla yeniden havalanmasın diye ayaklarının altına sıkıştırdım. Saçındaki parlak kahverengi topuzu yana yatmıştı. Firketelerden bir ikisini düzeltmek için elimi uzattım ama titreyen parmaklarım her şeyi daha da karıştırıyordu.

Güçlükle yutkundum. Annemin çok güzel saçları vardı. Bronz ve altın gölgeleri olan ışıltılı açık kahverengi. Toplamadığında beline kadar inerdi.

Siyah yünlü kumaşın üstünde parlayan madalyon bana göz kırpıyordu. Annem benim almamı isterdi. Ama boynundan çıkarmak bu sonu kabullenmekti.

Bir dal çıtırdayınca ayağa fırladım. Ses ahırın arkasındaki ağaçlıktan gelmişti. Rakun, belki geyikti. Yine de kolyenin klipsini açmak için annemin ensesine uzanırken katil gözlerin üstümde olduğunu düşünmeden edemiyordum. Ellerim klipsi kavramak için çırpınıyordu. Kulak kesilmiştim, en ufak sesle fırlayıp gitmeye hazırdım.

Klipsi açmaya çalışırken altın yüz-ünden parmaklarım karıncalanıyordu. Kolye açıldınca zincirden kayan madalyonu hemen tuttum. Zinciri ve madalyonu eteğimin cebine soktum.

"Çok özür dilerim, anne," diye fısıldadım. "Gitmek zorundayım."

Peki, nereye gidecektim? Her şey puslu ve yabancıydı. Tek bildiğim, annemin kaçmamı söylediğiydi.

Onu burada böylece bırakamazdım. Doğru olmazdı bu. Yardıma ihtiyacım vardı. Yardım edecek biri...

Jefferson! O ne yapılacağını bilirdi. Yirmi dakikada McCauley çiftliğine gidip gelebilirdim.

Silahsız gidemezdim.

Hızla eve koştum, arka kapıyı çarparak açtım. Babam silahlarımızı asmak için şömine rafının üstündeki hususi bir rafı kullanırdı. Üç silahımız vardı; eski uzun namlulu ve süngülü bir tüfeği, daha yeni olan, avlanırken sürekli kullandığım Hawken tüfek, bir de dolma toplu revolver. Uzun namlulu tüfek ve Hawken bana menzil ve keskinlik avantajı sağlardı

ama eyersiz atın üstünde doldurmak zor olabilirdi, hele de parmaklarım böyle titrerken. Bu durumda geriye revolver kalıyordu.

Tabancayı askıdan alıp fildişi kabzasını avcuma yerleştirdim. Tabancaya bakarken bir şey kafamı kurcalıyor, sanki ensemde sinekler vızıldıyordu. Kendi kan gölünde yatan babamı düşündüm. Boğazıma safra yükseldi ama yutkundum.

Alnındaki o delik. Öylesine minik ve kusursuz. Kafatasının arkası muhtemelen dağılmıştı ama o delik dışında ön tarafı Bayan Smith'in kaymaktaşı vazosu kadar beyaz ve el değmemiş görünüyordu.

Hiçbir tüfek o kadar kusursuz bir delik açamazdı. Babam elimde tuttuğum revolverin aynısıyla vurulmuştu. Hayır, belki de daha küçük bir silahla; şu yeni, havalı Colt tabancalardan biriyle mesela. Yeni Colt tabancası olan kimseyi tanıyor muydum?

Tanıdığım herkese dair anıların arasında gezindim ama zihnim yine puslandı ve dünyanın bütün altınlarını da verseler bunu yapamayacaktım.

Jefferson. Bana Jeff lazımdı.

Koşarak ön kapıdan çıkıp rüzgârda sallanan kapıya aldırmadan basamaklardan, babamın cesedinin üzerinden atladım. Şakayık'ın ipini çözdüm, eteğimi topladım ve arabanın tekerine basıp hayvanın sırtına atladım.

McCauley çiftliği sık huş ağaçlarıyla kaplı iki tepenin arasındaki karanlık bir vadiye sıkışmıştı. Jefferson yamaçlardan birini yarısına kadar sürmüş ve mısır ekmiş, mısırlar kışın etkisiyle kararıp büzüşmüştü. Fakat arazinin geri kalanı o kadar yabani ve sık bir ağaçlarla kaplıydı ki toprağın büyük

bölümü güneş yüzü görmüyordu. Kaçak içki ve gönül yarası gibi şeyleri saklamak için yaratılmış, nemli ve karanlık bir yerdi burası.

Şakayık'la kıyısı buz tutan dereden su sıçratarak geçip çürümeye yüz tutan, terk edilmiş bir setten atladık. Eve varınca Şakayık'ı durdurdum. Kütüklerden yapılma çim damlı küçük bir kulübeydi burası. Bacadan duman tütüyor, tek pencerenin çatlak camında rüzgâr ıslık çalıyordu.

"Jefferson!" Ayağımı yana atıp indim. Kuru otların arasından verandaya koştum, çöken basamaklara basmamak için sıçradım ve kapıyı vurdum. "Jefferson!"

Köpekleri Külçe içeriden havladı. Bot giymiş ayaklar hızla kapıya koşturdu. Kapı ardına kadar açıldı ve Jefferson'ın babası göründü. Darmadağın beyaz saçları, pejmürde kılığıyla parlak kırmızı burunlu, ufak tefek bir adamdı.

Pantolon askısının sağ şeridini omzuna geçirdi, kulübenin karanlığına kıyasla cıvıl cıvıl sayılacak kasvetli günışığında gözlerini kırpıştırdı. "Bayan Lee," dedi geveleyerek.

Kapıdan dışarıya süzülen hava sıcak ve bayat ekmek gibi ekşi kokuyordu. "Jefferson'ı görmem gerek," dedim.

"Oğlan nereye kaybolmuş, bilmiyorum." Külçe sarı kafasını adamın bacaklarına sürtüyordu, sarkık kulakları dikilmişti.

"Nereye gitmiş olabileceğini..."

"Bilmiyorum dedim ya."

"Okuldan sonra eve geldi mi?"

"Olabilir."

İçimde bir şey patladı sanki. "Kahretsin, bir dakika durup düşünsen olmaz mı? Çok acı çekiyorum ve oğlunla konuşmam gerek."

Bay McCauley irkildi. "Lafını bil de konuş, kızım."

O parlak kırmızı burnunu kırma arzusuyla yumruklarım kaşınıyordu. Düzgün karakterimin ispatı olarak arkamı dönüp koşar adım uzaklaştım oradan. Jefferson'ı kendim bulacaktım.

Kapı arkamdan çarpmıştı, bu yüzden tuvalete giderken avcumda Külçe'nin ıslak burnunu hissedince şaşırdım.

Kapıda duraksadım. İçeride Jefferson varken kapıyı çalmam son derece uygunsuzdu. Yapacak bir şey yoktu. Vurmak için yumruğumu kaldırmıştım ki sessizliği bir balta sesi yırttı.

Rahatlayarak etekliğimi toplayıp ahır olması için yapılan ama bir türlü bitirilemeyip odunluk olarak kalan yıkık dökük kulübeye koştum.

Jefferson arka taraftaydı, kollarını dirseklerine kadar sıvamıştı, elinde bir balta vardı ve büyük bir ağaç kökünün üzerinde yakacak odun kesiyordu. Beni görür görmez kaşlarını çatıp baltasını bıraktı. "Lee?"

O anda kollarımla kendimi sarmış, sözlerim birbirine karışırken baltanın kesme kütüğüne inişinden daha keskin, daha kati bir biçimde havada asılı kalan "öldüler" sözcüğü dışında ne dediğimi bilemeden bir şeyler sıralayıverdim.

Jefferson kolunu boynuma atıp beni kendine çekti. Yeni kesilmiş odun ve killi toprak kokusuna benzeyen tanıdık ve rahatlatıcı kokusuyla nihayet ağladım; hem de hıçkıra hıçkıra, gömleğini ıslatacak kadar.

"Pekâlâ, Lee," dedi sonunda. "Sakin ol. Baştan başla ve bana her şeyi anlat. En ufak ayrıntısına kadar."

Anlattım. Ben konuşurken yüzünde vakur bir ifade vardı. Akşamki yemek midemde dönüp dururken, ağzımdan dökülen sıralı sırasız sözler birbirini kovalarken Jefferson, yaşından kat kat büyük bir adam edasıyla sakince dinleyerek, anlattıklarımı düşündü.

"Belki haydutlar yapmıştır," dedi ama buna pek inanmadığını anlayabiliyordum.

"Hiçbir şey almamışlar. Kaybolan tek şey babamın botunun teki."

"Ne kadar zaman önce vurulmuşlar sence?"

"Eve dönerken silah seslerini duydum. Annemi bulduğumda hayattaydı. Babamın... Kanı da kurumamıştı. Jeff, babam elinde botlarıyla dışarı koşmuş. Neden böyle bir şey yapsın?"

Jeff belimden tutup beni kulübeye yönlendirdi. Uzun bacaklarına ayak uydurmaya çalışırken tökezledim. "Nereye..."

"Silahımı alacağım," dedi. "Belki baban silah sesini duyup dışarı koşmuştur."

Külçe yanımızda hızla yürüyordu. "Önce silahını almaz mıydı? Öylece dışarı koşmuş. Sanki... sanki..."

Jefferson donakaldı, az kalsın omzuna toslayacaktım. "Geleni tanıyormuş gibi. Gördüğüne çok sevindiği biriymiş gibi."

Başımla onayladım. "Babam kime..." Göğsümde hastalıklı bir endişe kıvranıyordu. "Annem... şeyden önce... Kaç dedi bana."

"Katilin hâlâ yakınlarda olduğunu düşünüyordu."

Birbirimize baktık.

"Durum kötü, değil mi?" dedim.

"Anlayacağız, söz veriyorum. Silah getirdin mi?"

"Revolver. Gelmeden doldurdum. Beş mermiyi de sürdüm."

"Güzel. Külçe, Lee'nin yanında kal. Hemen dönerim." Kapıyı savurarak açıp karanlık kulübeye girdi.

Jefferson beni hiç içeri sokmazdı. Babasıyla arasının ne kadar kötü olduğunu bilmemi istemiyordu ve içeride içki da-

mıtma düzeneği olduğunu tahmin ettiğimin farkında değildi. En yakın arkadaşlar bile böyle şeyleri dile getirmezdi.

Külçe bacağıma yaslandı, eğilip ensesini kaşıdım. Onunla daima iyi anlaşırdık.

Kulübede bir patırtı koptu, Bay McCauley öfkeyle bağırarak bir şeyler söyledi. Jefferson az sonra elinde tüfekle koşarak dışarı çıktı. Benimle göz göze gelmeden keçi ağılına yöneldi, Külçe ve ben de peşinden gittik.

Doru atı aldı. Zavallı kızcağıza isim vermemişlerdi; ona "doru kısrak" diyor, doğru dürüst bir ahırları olmadığı için ağıla kapatıyorlardı. Jefferson kısrağa atladı, ben de çite basarak Şakayık'a bindim ve yola koyulduk. Jefferson güneye, bizim eve giden yola düzüldü.

"Geri mi dönüyoruz?" Ben yardım çağırmaya gideriz diye düşünüyordum.

Yumuşak ve nazik bir sesle, "Artık doktoru getirmenin bir faydası yok," dedi. "Birazcık aklı olan hiçbir katil, işini bitirdikten sonra buralarda durmaz."

Boş gözlerle ona baktım.

"Sen de biliyorsun, değil mi, Lee?" dedi Jefferson. "'Şanslı'nın altınları' efsane oldu. Annenle babanın Tanrı'ya kavuştukları duyulduğu anda bütün kasaba etrafı aramaya gelecek. Herkes babanın zulasında..."

"Ah." Yine gözyaşlarıma hâkim olamıyordum. Şimdi gözümün önüne getirebiliyordum. Annabelle Smith ve annesi şeftalili turtaları, yapmacık şefkatli sözleri ve fıldır fıldır oynayan gözleriyle bize geliyorlar. Şerif Weber "delil" toplamak için bütün çiftliği arıyor, mutfak dolaplarını açıyor, saman balyalarını kurcalıyor, hatta döşeme tahtalarını kaldırıyor.

"Saklanmam gerek... her şey yoluna girene kadar." Bu sözler kalpsiz, soğuk biri gibi hissetmeme neden olmuştu. *Gereklilik acımasız bir efendidir*, derdi annem. Fakat bu gerekliliğin daha onu doğru dürüst defnetmeden altınımızın derdine düşmeme neden olacağını öngörememişti.

"Söylentiler doğru, değil mi?" dedi Jefferson hüzün çöken sesiyle.

"Doğru," diye fısıldadım.

"Peki o halde." Kendi kendini onaylar gibi başını salladı. "Dikkatli ve hızlı olmak zorundayız. Annen haklı olduğu ve bunu yapan kişinin buralarda kalma ihtimaline karşı."

"İyi ki Külçe yanımızda."

"Biri yanaşırsa Külçe bize haber verir."

Babamla yeni damar üzerinde çalışmaya başladığımız bayırdan, sonra da sadece iki mezar taşı bulunan küçük mezarlıktan geçtik. Taşlardan biri köpeğimiz Orpha'nın, diğeri de üç gün yaşayan erkek kardeşimindi. Babam elleriyle oymuştu taşları. Yakında iki tane daha eklenecekti ve ben onları kimin oyacağını bilmiyordum.

Meyve bahçesinden geçerken hızımız daha da düştü. Jefferson kısrağının üstünde dimdik oturuyordu, en küçük tuhaflığa karşı dikkat kesilmişti. Kümesin yanından geçerken içimden bir ses bakmamam için haykırdı ama şöyle gözucuyla bakmaktan alamadım kendimi. Odun yığını annemin ayaklarından başka bir şey görmeme izin vermiyordu. Eteğinin uçları hâlâ ayaklarının altındaydı.

Tepeden bir gölge geçince başımı eğdim, derken bunun dönüp duran kocaman bir şahin olduğunu fark ettim. Benim olanı almaya gelen leş kuşlarından ilki.

"Arka kapıdan girelim," dedim. Biraz sonra babamın cesediyle yeniden karşılaşmak zorunda kalacaktım. Ama henüz değil.

Jefferson atlarımızı bahçeden geçirerek arka verandaya yönlendirdi. Bana doru kısrağın dizginlerini verdi, bir parmağını dudaklarına götürüp fısıldadı. "Ben evi yoklayayım. Burada bekle." Tüfeğini kaldırıp sessizce içeri süzüldü.

Soğuk güneş sırtıma vuruyor, şahinler dönmeye devam ediyor, sessiz ağaçlar arkamı kolluyordu ve Jefferson uzunca bir süre içeride kaldı. Dünya boş ve sessizdi. Bomboş.

Nefesim kesildi. Altınımız.

Bir şeyler hissediyordum; minicik, tatlı bir kıvılcım. Muhtemelen dün bulduğum, babam her nereye sakladıysa orada duran parçaydı. Fakat altın tozu çuvalımızın yakınındayken beynimi kemiren kesintisiz uğultu tamamen durmuştu.

Elimizden alınana kadar bir şeylerin farkına varmamamız ne kadar da tuhaftı.

Beşinci Bölüm

Nihayet Jefferson başını kapıdan uzatıp, "Galiba kimse yok," dedi.

Şakayık'ın sırtından inip iki atın dizginlerini verandanın korkuluğuna bağladım. "Haydi şu işi halledelim," dedim. Sesimde aradığımı bulamayacağımı bilmenin ağırlığı vardı.

Jefferson, Külçe'yi dışarıda bıraktı. Kapı arkamızdan kapanırken Külçe sızlandıysa da dışarıda etrafa göz kulak olduğunu bilmek içimi rahatlatıyordu.

"Bu taraftan," deyip Jefferson'ı mutfağa yönlendirdim. Önceki gece üzerinde Hawken tüfeği temizlediğim çam masa yamuk duruyordu, altındaki örgü halı buruşmuştu. Dört sandalyeden biri masanın yanına devrilmişti.

Jefferson masayı kaldırmama yardım etti. Dizlerimin üzerine çöktüm ve halıyı sıyırıp diğerleriyle hemen hemen aynı görünen ama öyle olmayan iki döşeme tahtasını açığa çıkardım.

"Burası pek iyi bir saklama yeri değil, Lee," dedi Jefferson omzumun üstünden.

Gözyaşları yüzümden süzülmeye başlamıştı bile. Tahtaları dikkatle bastırdım, kalkan diğer uçlarından tutup çektim. "Galiba gerçekten soyulacağımızı hiç düşünmedik." Elimi deliğe uzattım.

"Bir şey var mı?"

"Gitmiş," dedim ruhsuz bir sesle. Boş bir un çuvalı çıkardım, dolduracağımız bir sonraki çuvaldı bu. Dörde katlanmış, öylece duruyordu.

"Kaybolan şey neydi?"

"Bir buçuk kiloluk bir un çuvalı."

"Altın mı vardı içinde?"

"Evet."

"Şuradaki gibi mi? Bunun dolusu?"

"Evet dedim ya."

"Ah, Tanrım, Lee," dedi Jefferson. "Bir buçukluk un... Bu dediğin..."

"Neredeyse üç kilo altın eder." Topuklarımın üstüne oturdum, titremesin diye ellerimi kucağıma koydum. "O çuval bin dolardan fazla ederdi."

Koca bir aileyi Kaliforniya'ya rahat rahat götürmeye yeterdi.

"Nereden buldunuz hepsini?" Sesi soluksuz bir hayret, belki biraz da öfke doluydu.

"Oradan buradan," dedim gözlerimi kaçırarak. Bu yalan yüreğimi huzursuz etmişti. "Şansımız yaver gitti."

"Ve şimdi altın yok."

Gözlerimi aceleyle silip ayağa kalktım. "Sana bir şey vereceğim."

"Neymiş?"

Gözlerimi kapayıp olduğum yerde döndüm. "Hatırlamam gerek..." Oradaydı. Sobanın üstündeki rafta, annemin

paket kâğıdı çiçeklerinin durduğu sade ahşap vazoda. Gidip vazoyu ters çevirdim, altın elime düştü. Jefferson'a uzattım. "Bu senin. Ben... ak kuyruklu bir geyiğin peşinden arazinize girdiğimde buldum."

Hiçbir şey söylemeden altını elinde sımsıkı tuttu. Deliğin yanındaki boş un çuvalına bakıyordu. Üstünde CULBERT&OĞULLARI LTD. UN DEĞİRMENİ damgası vardı.

"Çuvalları İngiltere'den getirtmek zorunda kaldık," dedim. "Küçük boyundan almak için. Babam insanların ilk bakışta gerçekten unla dolu olduklarını düşünmelerini istiyordu."

Jefferson gözlerini çuvaldan ayırıp yüzüme dikti.

"Ne olur bir şey söyle, Jeff. Babam hepsini kimsenin bizi tanımadığı Charlotte darphanesine götürecekti ama hastalandı. Bir yıldan uzun süredir burada böylece duruyor ve... Annem de insanların bu kadar kısa sürede zengin olduğumuz için bizden nefret edeceğini söylüyordu. Senin de onlardan biri olmana dayanamazdım."

Jeff başını salladı. "Mesele o değil." Verdiğim altını sonunda cebine attı. Unuttuğunu sanmıştım.

"Nedir peki?"

Boş çuvalın yanına çömeldi, parmağını üstünde gezdirdi. Gözleri çakmak çakmaktı. Çuvalı tatlı, işlenmemiş altınla ağzına kadar dolu hayal ediyordu. Arı sokmuş gibi elini çekiverdi.

"Gidip Şerif Weber'i getirelim," dedi. Arka kapıdan çıktık, Külçe bizi tiz bir havlamayla karşıladı.

"Söyleme!" dediğimde Jefferson verandanın basamaklarında donakaldı. "Altını yani. İnsanlar daha fazlası olduğunu düşünebilir. Belki de..."

Omuzlarını kaldırıp indirerek iç geçirdi. "Madem öyle diyorsun." Doru kısrağa binmeden önce bana dönüp, "Ama, Lee..." dedi. "*Bana* güvenebilirdin."

Utançtan boğazım yansa da başımla onayladım. Hâlâ bilmediği çok şey vardı. Söyleyemediğim pek çok şey.

"Birkaç parça eşyanı alsak iyi olur," dedi Jefferson. "Kasabadan birileri seni evine..."

"Hayır."

"Lee..."

"Yardım çağıracağım ve doğruca buraya döneceğim. Burası benim *evim*, Jeff."

Kaşlarını çattı. "Silahlarını elinin altında tutacağına söz ver. Ben de mümkün olduğunda yanından yörenden ayrılmayacağım."

"Teşekkür ederim."

Atlarımızı kasabaya sürerken birilerinin bizi izlediği hissinden kurtulamıyordum. Belki de nedeni ormanda süregelen ölüm sessizliği ya da Külçe'nin kulaklarını dikip Şakayık'ın ayaklarının altında ezilecek kadar yaklaşmasıydı.

Gerçi önemi yoktu. Bizi izleyen her kimse vaktini boşa harcıyordu. Kaybedecek bir şeyim kalmamıştı.

Cinayet haberiyle Dahlonega kasabası deliye dönmüştü, sonraki birkaç gün tam bir bulanıklık içinde geçti. Misafirim hiç bitmiyor, bu da daha güvende hissetmemi sağlıyor fakat başıma feci bir ağrı saplanmasına neden oluyordu. Taziyelerin hepsinde bir heyecan tınısı seziliyordu. ABD Darphanesi yetkilisi Bay Cooper, maden tetkik uzmanlarını ve birkaç personelini kasaba çevresindeki ormanlarda katilin aranması

için Şerif Weber'a yardıma gönderince ortalık adeta bayram yerine döndü.

Annem kaçmamı söylemişti ama gidecek yerim yoktu. Burası benim evimdi. Burada en az annemle babam kadar emeğim vardı ve kimsenin beni korkutup kaçırmasına izin vermeyecektim. Böylece günlerce evde oturdum, beni yalnız bırakmayanlara minnettarmış gibi davrandım ve bir türlü gelmeyen haberleri bekledim. Evde dolu silah bulundurma konusundaki kuralı delerek beşpatlar tabancayı yanımdan ayırmadım. Haydutların dağları yağmaladığını, saldırdıkları tek evin benimki olmadığını duymayı bekliyordum, böylece güvende olduğumu düşünecektim. Annemin beni belli bir kişiye karşı uyarmaya çalışmadığını düşünecektim.

Ormandaki araştırmadan herhangi bir sonuç çıkmadı. Şerif Weber hafta boyunca Kaliforniya'daki altın madenlerine giden yabancıların akın akın gelip gittiği söylenen Bayan Choice'un otelinin ve Özgür Jim'in dükkânının çevresinde soruşturma yaptı.

Şerif sonunda bu korkunç suçu işleyenlerin, Şanslı'nın gizli zulasını –böyle bir şeyin olmadığına inandırmaya çalıştıysam da– arayan haydutlar olduklarına ve muhtemelen diğer serserilerle batıya gittiklerine kanaat getirdi.

Ben ikna olmamıştım ve bu durum, yani ailemin katillerinin böyle kolayca bir kenara bırakılması canımı sıkıyordu. Kısmen içimin rahatladığını da inkâr edemem. Bundan sonra ne yapacağımı ya da çiftliği bir başıma nasıl idare edeceğimi bilmiyordum. Belki cenazeden sonra nihayet meraklı gözlerden ve üzüntüyle sıkılan ellerden uzaklaşınca her şeyi düşünmeye vaktim olurdu.

Herkes kibarca ailemin ilişkilerini sorguluyordu; olmadığını bildikleri akrabalarım onlar sorunca sanki birdenbire var olacaktı. Annem babamla evlendiğinde ailesi onu reddetmişti ve annem Boston'dan taşındığından beri de onlarla konuşmamıştı. Babamın eyalet başkenti Milledgeville'de yaşayan havalı avukat kardeşi Hiram dışında akrabası yoktu. Aile bağlarının ağaçları saran yabani asma dalları gibi yayıldığı bir yerde ben bir başıma kalmıştım.

Gerçi tamamen yalnız değildim. Hâlâ yardım isteyebileceğim biri vardı.

Jefferson ile okuldan iki çocuk bir gün boyunca uğraşıp ebeveynime mezar kazdılar. Mezar taşı yaptırmanın bana yirmi dolara mal olacağını öğrenmiştim. Biraz zamanım olsa yeterli altını bulup çıkarabilirdim ama bu da şüphe çekerdi. Bu yüzden Jefferson'dan şimdilik iki tahta haç yapmasını rica etmiştim.

Cenaze günü hava soğuk ve açıktı. Geçici sıcak dalgasının erittiği buzlar gece donmuş, ağaçlardan, ahırın saçaklarından, hatta kümesten bile minik buzlar sarkıyordu. Kış güneşinde tüm dünya öylesine parlaktı ki insanın gözünü alıyordu.

Sabahki işlerimi bitirdikten sonra yıkanıp temizlendim, manşetleri dantelli, belinde güzel bir sarı kemeri olan kahverengi yünlü en güzel elbisemi giydim. Annemle bir hafta önce bitirmiştik bu elbiseyi.

Yardım almadan korseyi çok sıkamasam da düğmelerini çabucak ilikleyebildim. Bugüne kadarki en kabarık etekli elbisemdi. Son provada kendi etrafımda döndüğümü, kumaşın ağırlığına rağmen eteğin havalanışına hayran kaldığımı hatırladım. Dönerken çoraplarım göründüğü için annem beni azarlamıştı.

Madalyonu takmak için küçük aynamızın karşısına oturunca aynada annemin bana bakan yüzünü gördüm. Herkes gözlerimi ondan aldığımı söylerdi; birbirinden uzak, kahverengi, fazlasıyla çukur gözler. Fakat bugün her zamankinden çok benziyordum ona. Çökmüş avurtlarım, çukur gözlerimle daha yaşlı görünüyordum. Son günlerde pek bir şey yememiştim.

Enseme uzanıp madalyonun klipsini taktım. Elbisenin dantel yakasıyla zinciri kapattım. Kolye kalbimin tam üstünde duruyordu. Altın hissinin birazcık da olsa geri dönmesiyle rahatlamıştım. Madalyonu bir daha hiç çıkarmayabilirdim.

Biri kapıyı vurdu. Tabancamın yerinde olduğundan emin olmak için masaya baktım. Son birkaç gündür elimin altında tutuyordum çünkü ailemi öldüren her kimse elinde en azından bir Colt vardı. Ziyaretçilerim kapıyı kesinlikle silahsız açmayışımı tuhaf bulsa da bana belli etmiyorlardı.

Tabancayı aldım, biraz da mahcubiyetle kapıya yöneldim; verandaya çıkan basamaklarda tekrar tekrar ovduğum halde hâlâ kan lekeleri vardı. Artık siyaha çalan bir kahverengiye dönmüşlerdi, artık kana bile benzemiyorlardı. Yine de bir an önce silmezsem dışarıya her çıktığımda gözümün önüne babamın cansız bedeni gelecekti. Belki Jefferson verandayı benim için temizlerdi.

Kapıyı açtığımda, düşünce gücüyle çağırmışım gibi, başı önde, buruşuk şapkası elinde, Jeff'i karşımda buldum. Külçe ayağının dibinde oturmuş, kuyruğunu sallıyordu.

"Ben batıya gidiyorum, Lee," deyiverdi.

Boğazıma yumruk yemiş gibi oldum. "Ne? Ne zaman!"

Sonunda başını kaldırınca neye uğradığımı şaşırdım, sağ gözü morarıp şişmiş, kapanmıştı. "Şimdi," dedi.

"Ah, Jeff, ne oldu? Baban mı yaptı? O yaptıysa onu öldürü..."

"Benimle batıya gel."

Doru kısrak merdivenin altına bağlanmıştı. Atın iki yanından iki heybe sarkıyor, cıdağısındaki eyer kılıfındaysa Jefferson'ın uzun namlulu tüfeği görünüyordu. "Bana verdiğin altın var ya. Sana geri vermem gerekirdi ama... Özgür Jim'in dükkânından geliyorum. Altını satın aldı. Kafilede bir yer almama yetecek kadar para verdi."

"Altın benim değildi zaten. Senindi, istediğini yapabilirsin."

"Öyleyse benimle Kaliforniya'ya gel. Burayı hemen bugün Bay Gilmore'a satabilirsin."

Gözümün önünden manzaralar geçti: Dağların arasında altın parçacıklarıyla ışıldayan berrak akarsular, çam iğneleriyle kaplı zeminde göz kırpan altın külçeleri, insanın arka verandadan bile ayrılmadan vurabileceği kadar bol av hayvanı. Benim gibi bir kız için Kaliforniya cennetti.

"Leah, evi satarsan oraya gitmemize yetecek parayı..."

"Ben... bilmiyorum." Evlilik teklifinin tek nedeni bu muydu? Oraya gitmesine yetecek parayı denkleştirmesine yardım edecek birini mi arıyordu?

"Bay Gilmore'un gözü yıllardır buradaydı zaten," diye üsteledi.

Başımı iki yana salladım. "Fark etmez. Ben sıradan bir kızım ve babamın vasiyeti elime geçip buranın bana ait olduğu kesinleşmeden, sahip olmadığım bir şeyi satamam." Bunu nasıl yapacağımı da bilmiyordum. Vasiyeti yıllar önce Hiram amca hazırlamıştı. "Burası benim yuvam, Jeff. Burayı adam etmek için çok uğraştım. Başıma neler gelecek, burayı nasıl idare edeceğim bilmiyorum ama..."

Gövdesiyle girişi kapatana kadar bana yaklaştı. Jefferson ne ara bu kadar irileşmişti? "Öyleyse hemen gidelim."

Ah, Tanrım, kalbimde yine bir delik açılıyordu; karda babamın botunu gördüğümde büyümeye başlayan delik gibi. "Cenazeye gitmeliyim, annemle babamın eşyalarını ayıklamalıyım, sonra tavuklarım var, bir de..."

Şapkasını başına geçirdi. "Seni tanıyorum ve bunu istediğini biliyorum. Fikrini değiştirirsen Missouri'ye, Independence'a gel ve beni bul. Seni bir süre beklerim. Zaten otlar büyümeden batıya gidemem. Yoksa doru kısrak açlıktan ölür. Ama çok uzun süre bekleyemem, yoksa dağlarda kışa yakalanırım." Dudaklarını keskin bir çizgi gibi birleştirdi. "Seni Independence'ta bekleyebildiğim kadar bekleyeceğim."

İçimde büyüyüp derinleşen delikle arkasından baktım. Omuzlarına vuran güneş ışığıyla meşaleyi andırıyordu, bir an nefes alamadım.

Durdu. Döndü. Hüzünlü gözleriyle, "Galiba hayatım boyunca ikna olmanı bekleyip durdum, Lee," dedi. "Ama bir adam sonsuza dek bekleyemez, beklerse de ondan adam olmaz."

Böylece hayattaki en iyi arkadaşım çekip gitti.

Altıncı Bölüm

Jefferson'un ardından kapıyı henüz kapatmıştım ki yeniden vurulduğunu duydum. Açmadan önce saçımı düzeltip tokalarımı yokladım. Gelen, yargıcın karısı ve Annabelle'in annesi Bayan Smith'ti.

"Ah, Leah, tatlım, sana bir şey oldu diye korktum." Kürk manşonunun içinden eldivenli, çırpı gibi elini çıkarıp yanağımı okşadı ama bakışları evin içinde geziniyordu. Dedikodu yapabileceği bir dağınıklık aradığına bahse girebilirdim. Ya da mutfak masasının üstünde mucizevi biçimde beliren devasa altın çuvalları görmeyi beklediğine.

"Herkes mezarların başında seni bekliyor," dedi sonunda.

Cenazeye uygun, kadife süslemeleri olan siyah bir elbise giymişti ama gözümü alan, boğazımın hafifçe karıncalanmasına neden olan şey madalyonuydu. Anneminki gibi altındı, üstüne iç içe geçen kalpler oyulmuştu. Kocası ile Annabelle'in fotoğrafları vardı içinde; Smith ailesi tatilde Charleston'a gittiğinde çekilen fotoğraflar. Biliyordum çünkü döndüklerinde Annabelle okuldaki herkese anlatmıştı.

Annem böyle bir masrafa kesinlikle izin vermezdi. Benim taktığım madalyonun içinde küçük erkek kardeşimin saçından minik bir tutam vardı.

"Sen gelmiyor musun, tatlım?"

Bayan Smith tastamam bir aileye sahip olduğu için ne kadar şanslı olduğunun farkında mıydı acaba? "Geliyorum," dedim madalyona bakarak. "Şey... sadece biraz yalnız kalmaya ihtiyacım vardı."

"Elbette." Sesinde ayıpladığını sezdiren bir tını vardı. "Birlikte gideriz."

"Teşekkür ederim."

Elimi tutup beni dışarı çıkardı. Yargıç Smith kaldırımda bekliyordu. Biz merdivenden inerken şapkasını hafifçe yana eğdi. "Sizi gördüğüme sevindim, Bayan Leah," dedi.

Smith çifti iki yanımda yerlerini alırken nazik bir çift söz mırıldandım. İkisi de sırık gibiydi ve bu dünyadaki önemlerinin bilinciyle tam bir kararlılık, müthiş bir kasıntılıkla yürüyorlardı. Tepeme dikilmişlerdi. Kuşatılmıştım. Hapsedilmiştim.

Jefferson'ın sözleri bir kilise çanı gibi yeniden çınladı kulaklarımda. *Seni Independence'ta bekleyeceğim.*

Vardığımızda herkes annemle babamın mezarındaki karla kaplı tümseklerin etrafını sarmıştı bile. Havada yeni kazılmış toprağın kokusu vardı. Hemen herkes siyahlar giymişti. Gruplar halinde toplanmış, soğuğa karşı sarınıp sarmalanmışlardı, solukları buharlaşıyordu. Şu anda görmek istediğimden çok, annemle babamın hak ettiğinden ise az kişi vardı.

Annabelle Smith siyah yas giysileri içindeyken bile modanın zirvesindeydi. Beyaz tavşan kürkü pelerini, başında da mavi ipek çiçekleri, dökümlü uzun kurdeleleri olan siperlikli

bir şapkası vardı. Genç kölesi Jeannie onun adım gerisinde dikilmişti; ince muslin elbisesiyle soğuktan titriyordu.

Peder Wilson iki tahta haçın arkasındaki yerini almış, bir kolunun altına kocaman İncil'ini, diğerineyse kocaman karısını sıkıştırmıştı.

Jefferson'ın babasını görünce şaşırdım. Lekeli pantolonunun üstüne geyik derisi kabanını giymişti, ben yaklaşırken kırmızı burnu her zamankinden çok parlayarak hüzünle baktı bana. Bay McCauley, Jefferson'ın evden kaçtığını fark etmiş miydi acaba?

Onun yanında Özgür Jim Boisclair vardı; Lumpkin Bölgesi'ndeki en zengin zenci ve babamın çok iyi dostuydu. Metodist kilisesine yaptığımız seyrek ziyaretlerden hatırladığım birkaç kişiyle sessizce konuşuyordu. Elindeki bir şeyi gösteriyordu. Yazılarını seçemediğim küçük bir kâğıt parçasıydı. Birkaç kişi de daha böyle kâğıtlar vardı. Havada herkesin yeni bir dua dinlemeden önceki heyecanını andıran bir uğultu vardı. Onlar için kâğıtların asıl ilgi odağı, cenazeninse önemsiz, ikincil bir şey olduğunu düşünmeden edemedim.

Peder beni görünce hafifçe öksürdü. Çevremdeki konuşmalar kesildi. Sessiz bakışlar altında yüzüm yanıyordu. Peder anma konuşmasına başlayınca adeta rahatladım.

Tıpkı korktuğum gibi, konuşmanın bir vaaz olduğu ortaya çıktı. Peder bu hayatın zahmetlerinden ve kimi zaman sıkıntıların bizi Tanrı'nın lütfuyla güçlü durmaktansa uzak yerlere kaçmaya ittiğinden söz etti. Altın hevesinin tüm kötülüklerin kaynağı olduğunu, bunun yerine cennetteki hazineleri biriktirmemiz gerektiğini söyledi.

Gözlerim yanıyordu. Hiç kimse birkaç damla gözyaşı döktüğüm için kınamazdı beni ama yine de kendimi tuttum

çünkü ailem keder gözyaşlarını hak ederken öfke gözyaşları dökmek istemiyordum. Peder'in bize nutuk çekmek için onların ölümünü kullanması hiç doğru değildi.

Annabelle Smith –ki melek sesine sahip olduğunu sanır ve kilisede ilahi söylerken herkesten çok bağırırdı– "Muhteşem Lütuf" ilahisinin altı kıtasını birden okumaya giriştiğinde neyse ki biraz sersemlemiştim. Herkes gelip elimi sıktı, ne kadar üzgün olduklarını, Tanrı'nın, minik serçelerinden biri olan beni koruyup kollayacağını söylediler, bir şeye ihtiyacım olup olmadığını sordular.

Bay McCauley tereddüt içindeydi. Öfkeli kaş çatışı silinmişti. Şapkasını elinde kıvırıyor, bir şey ararcasına etrafa bakınıyordu. Sonunda bana yaklaştı.

"Jefferson'ı gördün mü?" diye sordu.

Kendi sözleriyle cevap verdim. "Oğlan nereye kaybolmuş, bilmiyorum."

Taklidim onu etkilemedi. "Doru kısrak gitmiş. Tüfeğim de yok. Bunu Jefferson'ın yatağının üstünde buldum." Kâğıtlardan birini yüzüme doğru kaldırdı. "Köpek de gitmiş."

Kâğıdı elinden kapıp şöyle bir baktım. Pasific Mail Gemi Şirketi'nin ilanıydı, iki yüz dolar karşılığında bahar mevsiminden itibaren yolcuları Kaliforniya'ya götürmeyi vaat ediyordu. Herkesin bu kadar heyecanlı olmasının nedeni buydu. Peder'in, aleyhine konuştuğu mesele buydu.

"Sence o gemilerden birine binmek için mi gitti?" diye sordu Bay McCauley.

Gözlerimi gözlerine dikerek huzursuzca kıpırdandı.

Ona karşı yüreğim yumuşamaya başlamıştı ama sonra Jefferson'ın şiş gözü geldi aklıma. "Muhtemelen Savannah

yolunu yarılamıştır," dedim. "Şimdi çıkarsanız yetişebilirsiniz." İlanı geri vermeden ona sırtımı döndüm.

Sonra Annabelle Smith geldi. Ellerimi sıkıca tutup, "Çok üzüldüm, Leah," dedi. "Keşke... Yani... Çok üzüldüm." Gözlerime bakamasa da sözlerinde birazcık içtenlik vardı.

"Gelmene sevindim," dedim istemsizce. Ancak o anda bunun doğru olduğunu fark ettim. Arkasından bakarken bir kızla arkadaş olmanın nasıl bir şey olduğunu merak ettim.

Sırada Özgür Jim vardı. Kara eli benim soğuk, solgun elime sarıldı; sımsıkı ve sıcacık tutuyordu. "Babamın borcunu ödeyeceğim, Bay Boisclair, söz veriyorum. Sadece biraz zamana ihtiyacım..."

"Gerek yok, Bayan Leah," dedi nazikçe. "Anlaşma bu sabah yenilendi zaten."

"Ne? Nasıl?"

Kaşlarını çattı. "Amcanız Hiram ödedi. Belli ki Milledgeville'de durumu iyi."

Yüreğim hopladı. Amcam buraya nasıl bu kadar çabuk gelmişti? Nereden bilmişti?

"O adam doğuştan politikacı," dedi Özgür Jim ve hiç iltifat eder gibi bir hali yoktu. "Her neyse, yüce Tanrı'ya her gün sizin için dua ediyorum. Babanız iyi bir adamdı; tanıdığım en iyi insanlardan biriydi. Bugün dünya daha yoksul bir yer ama cennet büsbütün zenginleşti."

"Evet, bayım," dedim güçlükle yutkunarak. "Teşekkür ederim, bayım."

Özgür Jim ile babamın bu bölgede altının ilk kez ortaya çıktığı zamanlara uzanan bir geçmişleri vardı. Babam onu hep dost olarak görmüştü ve Özgür Jim'in cömert pazarlıkları sayesinde pek çok kışı atlatmıştık. Normal piyasa fiyatlarını

talep etseydi, kış buğdayı için ona daha çok daha fazla borçlanırdık.

"Amcan burada olur diye düşünmüştüm," dedi Özgür Jim etrafa bakınarak. "Birkaç işi olduğunu söylemişti ama sonrasında gelece... Ah, işte orada. Bay Westfall!"

Adam amcamın adını söylerken kalbim küt küt atmaya başladı. Yavaşça döndüm.

Hiram amca kış beyazı ağaçların arasından buralar ona aitmiş gibi sert adımlarla küçük topluluğumuza yaklaşırken sohbetimiz sona erdi. Peşinden Abel Topper geldi; meraklı gözleriyle odun suratlı bir adamdı. Madeni kuruyup kapanmadan önce ustabaşılık yapardı.

Hiram, Özgür Jim'e başıyla selam verince Özgür Jim de başıyla bana selam verip veda etti. Abel'la birlikte çekip gittiler. Hiram amca bana döndü.

Neden bilmem, içimi korku sardı. Belki babama çok benzediğinden ama doğruyu söylemek gerekirse babamdan çok daha havalıydı. Keskin bakışlı kahverengi gözlerini gür kirpikleri süslüyor, sağlam yüz hatlarını muntazam favorileri çevreliyordu. Uzun burnu bir kadının felaketine neden olabilirdi ama onu mağrur ve güçlü gösteriyordu. Parlak bir silindir şapka takmış, gümüş düğmeli saf yünlü bir takım elbise giymişti. Sol göğsünden bir cep saatinin göz alıcı gümüş zinciri sallanıyordu. Dizine kadar inen geniş pardösüsünün düğmeleri iliklenmemişti, kalçalarının üzerinden sarkan beyaz dikişli, siyah deri tabanca kılıfı görünüyordu. Tabancanın bir kısmı kılıfın içinde kalmıştı ama küçük, fildişi kabzalı ve gıcır gıcır olduğunu net bir şekilde görebiliyordum.

Colt'tu.

Bundan emindim.

Bu hiçbir şey demek değildi. Son zamanlarda pek çok kişi Colt almıştı. Yine de elim hayali silah kılıfıma kaydı, derken cenaze için şık bir elbise giydiğimi, beşpatlar tabancamın masanın üstünde kaldığını hatırladım.

Etrafıma bakındım. Herkes gidiyordu. Oyalanmaya devam eden Bayan Smith hariç. Ona yanaştım.

"Merhaba, canım," dedi Hiram ağır, miskin Milledgeville aksanıyla.

Babamın sevgi dolu hitabını ondan duymak, kedinin havladığını duymak kadar yapmacık gelmişti. "Senin burada ne işin var?"

Gülümseyişinde tam da olması gerektiği kadar keder vardı. "Yargıç Smith korkunç haberi bana yazdı. Ben de Reuben'in işlerini yoluna koymak için derhal geldim."

Hiram amca "korkunç haber" karşısında hiç de sarsılmış görünmüyordu. Ben küçük kardeşim öldüğünde göğsümdeki acının hiç geçmeyeceğini düşünmüştüm, hem de çocukçağız yalnızca birkaç gün yaşadığı halde.

"Ben işleri yoluna koymana yardım etmeye..."

"Yardımına ihtiyacım yok." Sekiz yaşımdan beri zahmet edip ziyarete gelmemişti.

"Anlamadın galiba. Senin vasin artık benim."

Gözlerimi kırpıştırdım. "Ah."

Narin beyefendi elini uzatıp yanağımı okşadığında ona hâlâ dik dik bakıyordum.

Altın hissi kabardı içimde. Öylesine şaşırtıcı ve aniydi ki gözlerime yaşlar doldu. Sendeleyerek Hiram'dan uzaklaşırken kahvaltımı kusmamak için kendimi zor tuttum.

"Sakin ol, canım," dedi huysuz bir atla konuşur gibi. "Zamanla birbirimize alışırız. Artık her şey yolunda, inan bana."

Bedenim karıncalanıyordu. Hiçbir şey yolunda değildi ve asla da olmayacaktı. Çünkü amcam yepyeni bir Colt tabanca taşıyordu ve üstü başı altın tozuyla kaplıydı.

Elbette üstünü temizlemişti. Ellerini silmişti. Bu yüzden parmak aralarına sıkışan, tırnaklarının arasına giren, hatta belki pardösüsünde kalan altın tozlarını *göremiyordum*. Ama hissedebiliyordum. Her zaman hissederdim.

"Leah?"

Keder, başımı döndürünceye dek dalga dalga üstüme çöktü. Jeff haklıydı: Babam birini karşılamak için dışarı koşmuştu. Görünce mutlu olduğu birini.

Ve amcam onu öldürmüştü. Öz kardeşi.

"Ağlamak normal bir şey, ufaklık," dedi.

Gözlerimi kırpıştırarak yaşları kovdum ve amcamın burnunu ellerimle kırmanın nasıl bir his olacağını hayal ederek yumruklarımı sıktım. Fakat öfkem giderek azalırken bacaklarım kaçmak istercesine seğirmeye başladı. Şimdi beni de mi öldürecekti? Kim yardım edecekti bana? Şimdiden amcama yeniden doğup gelmiş George Washington'mış gibi bakmaya başlayan Bayan Smith'in etmeyeceği kesindi. Bana asla inanmazdı. Hiç kimse inanmazdı.

Amcam, "Ahırda atım için yerin var mı?" diye sorunca arkasındaki ağaçların arasında bağlı siyah beygiri fark ettim. Yine kar yağmaya başlamış, atın sırtı bembeyaz olmuştu. "Biraz şımartılmak zavallı oğlana iyi gelir."

Yüzünde en ufak bir pişmanlık ya da utanç belirtisi yoktu. Sesinde ifşa olmaya dair bir korku yoktu. Beni şimdilik güvende tutacak şey de buydu belki. Onun yaptığını bildiğimi belli edemezdim.

Son derece mülayim bir sesle konuşmaya çalıştım. "Ahırda iki boş bölmem var. Kapının yanındakine koy, yoksa Şakayık onu kıstırır."

"Birazdan uzun uzun konuşuruz," dedi. "Ben mezar ziyareti için daha sonra geleceğim." Büyülenmişçesine yanımda dikilen Bayan Smith'i şapkasıyla selamlayıp atına gitti.

"Milledgeville'e taşınmam!" diye seslendim arkasından.

Başını çevirip baktı. O küçük tebessümü hâlâ yüzündeydi. Tebessümünde anlayamadığım bir sürü şey vardı. "Elbette," dedi.

Bunu neden yaptın? diye haykırmak istedim arkasından.

"Amcan çok hoş bir adam," dedi Bayan Smith.

Amcamın arkasından bakarken, "Onu pek tanımıyorum," diye mırıldandım.

"Böyle bir amcan olduğu için şanslısın."

Bir şey söylemedim. Bayan Smith doğduğumdan beri tanıyordu beni. Fakat bir yabancıya teslim edildiğimi görmek hoşuna gitmişti ve bunun tek sebebi benim genç bir kız, Hiram'ın ise yakışıklı, beyefendi bir akraba olmasıydı.

Hiram'in ailemi öldürdüğüne dair kanıtım yoktu; anneme ve babama yemin edip asla ifşa etmeyeceğimi söylediğim sırrımı açıklamadığım sürece. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Gerçi bir şey olabilirdi.

Seni Independence'ta bekleyeceğim.

Eve döndüğümde birkaç kişinin evlerine gitmeden önce yemek bıraktıklarını gördüm. Üç kavanoz reçel saydım, iki sepet dolusu çörek, etli börek, biraz fırında jambon ve patates püresi. Yiyemeyeceğim kadar çoktu. Göğsüme bir sıcaklık

yayılınca şaşırdım. Dahlonega halkı dedikoducu, dar kafalı bir topluluktu ama bizden olana daima sahip çıkardık.

Dışarıdaki basamaklarda bot sesleri yankılandı. Gizli yerimizin üstünü örten el örgüsü halının kenarı kıvrılmıştı. Yılan kadar kıvrak bir hareketle ayağımı uzatıp üstüne basarak düzelttim. Az kalsın kendime kahkahalarla gülecektim. Hiram altınımı çalmıştı zaten. Sır tutmak ne tuhaf bir alışkanlıktı.

Hiram kapıyı çalmadı bile, ardına kadar açtı ve ev onu bekliyormuş gibi uzun adımlarla içeri girdi. Eldivenlerini çıkarıp bacağına vurarak çırptı, yere toz halinde kar düştü.

Öfkeli bakışlarımı saklamaya çalışmadım. "Şapkanı ve paltonu kapının yanına as," dedim duvardaki demir kancaları göstererek.

"Ağzımı sulandırmaya kalkışan bu leziz kokular da ne?"

Hoş bir güneyli beyefendi gibi görünmeye çalışıyorsa eğer, beceremiyordu. "Bilmiyorum. İnsanlar ne bıraktıysa odur."

"Fırında jambon kokusu alıyorum," dedi paltosunu omzundan atarken. "Bana bir tabak hazırlar mısın?"

Çekip gitmeyi düşündüm ama terbiyeyi elden bırakamazdım. Evde misafir varsa yemek ikram edilirdi. Dolaptan temiz bir tabak alıp ona bir dilim jambon kestim, sonra da etrafını patates ve çörekle doldurdum. İlk lokmasında boğulması için dua ettim.

Hiram kendi evindeymiş gibi rahattı. Babamınkilerden daha ağır adımları, daha hızlı hareketleri vardı ve üstüne sinen sigara kokusu tütüyor, önünde ne varsa ezip geçiyor, evimin kokusunu yabancı, alışılmadık bir şeye dönüştürüyordu. Babamın soğuk sobanın yanındaki koltuğuna yerleşti, ben de tabağı yanındaki sehpaya koydum.

"Botlarımı çıkarmama yardım et," dedi.

Bir kedi gibi dikkatle ona yaklaşırken öfkeden köpürüyordum. Ayaklarının dibinde diz çöktüm, botu tutup çekerken parmaklarım vıcık vıcık çamura bulandı. Botlar kendi başına halledebileceği kadar kolayca çıkıverdi. Hiram arkasına yaslandı, tamamen, gerçekten tatmin olmuş gibi iç geçirdi. "Teşekkür ederim, canım."

Onu duymazdan gelerek botlarını kapının yanına koydum. Ellerimi bir bezle sildim. Sonra olabildiğince dik durarak, başım dik, yüzüm karla bembeyaz bir tepe kadar boş bakarak ruhumu daraltan o soruyu sordum: "Ne kadar kalacaksın?"

Yeleğinin göğüs cebinden bir pipo çıkardı. Üstüne sarmaşık desenleri oyulmuştu. Pipo yanmadığı halde tütünün bunaltıcı kokusu daha da yoğunlaştı. Bir an için düşündü, hafif, gizemli bir tebessüm takındı, sonra pipoyu cebine koydu. "Sonsuza kadar, Leah," dedi nihayet. "Burası artık benim evim."

"Burası benim. Babam vasiyetinde burayı bana bıraktı." Ellerim iki yanımda yine yumruk olmuştu. "Bunu biliyorsun. Vasiyeti yazan kişi sendin."

"Bu çiftliği –her şeyi– bana bıraktı," dedi.

Ağzımı açtım, kapadım. Bir kez daha denedim. Dere kıyısına fırlatılmış, soluksuz kalmış bir alabalık gibi göründüğümü hayal ettim.

Hiram'ın sesi yumuşadı. "Kanıta ihtiyacın var; bunu anlayabiliyorum." Uzun çoraplı ayaklarını babamın taburesine uzatıp arkasına yaslandı. "Benim çocuk yakında tüm eşyamla birlikte gelecek. Geldiğinde önce ofis malzemelerimi çıkarır, sana kardeşim Reuben'in bizzat imzaladığı vasiyetini gösteririm."

"Benim çocuk" dediği kişinin kölesi olduğunu anlamam biraz vakit aldı. Babam kardeşinin kölesi olduğunu bilseydi...

Gözlerim yine yaşlarla doldu. Onun karşısında ağlamayacaktım. *Ağlamayacaktım.*

"Mantıklı ol, canım. Dediğin gibi bir vasiyet geçersiz olurdu zaten. Kanunlar kendine özgü bilgeliğiyle zayıf cinsi, mülk sahipliğinin beraberinde getirdiği değişim ve zorluklara karşı koruyor."

"Ben zayıf değilim."

"Tabii ki değilsin. Sen bir Westfall'sun." Tüm dişlerini göstererek gülümsedi. "Ama kolay değil, korkunç bir trajediye uğramış genç bir hanımsın. Zamanında gelmem iyi oldu."

"Neden? Tabii, böylece..." *Beni de öldürebileceksin, öyle mi?* diyecekken sustum. "Böylece sana ait olmayan şeyleri alabileceksin, öyle mi?" diyerek beceriksizce bitirdim sözümü.

"Burası benim, kanunen de ahlaki açıdan da böyle. Sen de, canım. Benim vesayetim altındadın." Bana bakan gözleri yumuşadı. Bu bakışlar babamın yüreğimin sağlam olduğunu söylerken takındığı sevgi dolu bakışın aynısıydı ve kanımı dondurmuştu.

"Senin için zor bir dönem; anlıyorum," diye devam etti. "Ama ikimiz de birbirimize çok benziyoruz. Gül gibi geçinip gideriz." Bakışlarını benden ayırmadan tabağını aldı, çatalını jambona batırıp ilk büyük lokmasını ağzına tıktı.

Onu duymazdan gelerek botlarımı –babamın yıllar önceki eski botlarını– giydim ve kapıya yöneldim. Bir plan yapmalıydım.

"Nereye gidiyorsun?"

Arkamı döndüğümde Hiram amca hâlâ bana bakıyordu. Bir anda gerilmişti. Nasıl yaptığımı tam olarak anlamasam da o kibirli, rahat halini bozduğuma memnun oldum.

"Ahırı temizleyeceğim."

"Erkek işi o."

"Gördüğüm kadarıyla burada çalışmaya istekli bir erkek yok."

Kaşlarını çattı. "O ahır, gördüğüm en temiz ahır."

"Çünkü ben günlük sorumluluklarımdan kaçmıyorum."

Birbirimize dik dik baktık, ikimizin çenesi de aynı şekilde kasılmıştı ve şu düşünceyle içime bir kurt düştü: Belki de birbirimize benziyorduk. Belki birazcık.

Sonunda amcam, "Sen çiftlik işlerinde harcanmayacak kadar *değerlisin*, Leah," dedi. "Ne yaptığını biliyorum. Ve buna devam edeceksin."

Hayretimi yüzüme yansıtmamak konusunda berbat bir iş çıkarıyordum. Demek babam ona söylemişti. Hiram biliyordu. Dizlerimin bağı çözülmüştü. Tamamen dağılıp düşmeden kendimi bir an önce ahıra atmalıydım.

"Ama benim çocuk geldiğinde senden bir hanımefendi yaratacağım. Reuben ile Elizabeth yabani bir sıpa gibi oradan oraya koşturmana izin vermişler ama artık bitti."

"Nasıl istersen."

"Seni önemsiyorum, Leah Westfall. Sandığından çok. Her şeyin en iyisine sahip olmanı sağlayacağım. En güzel elbiseler, en iyi bakım, en iyi..."

Dışarı çıkıp arkamdan kapıyı çarptım.

Hiram amca hiç şüphe yok ki babamı oyuna getirmişti. O vasiyeti yazmış, babam da sorgusuz sualsiz imzalamıştı. Babamın, karşısına savunmasız çıkacak kadar güvendiği ve sevdiği tek kişi Hiram'dı.

Birilerine güven, demişti annem. Son sözleriydi bunlar, yüreğime kazınmıştı. Ama yanılıyordu. Altın söz konusuysa kimseye güvenilmezdi. Hiç kimseye.

Ahırın çevresinde kar birikmeye başlamıştı; kapılardan birini açabilmek için karın bir kısmını kenara ittim. Elimdeki karı eteğime silinceye kadar üzerimde hâlâ yepyeni elbisemin olduğunu fark etmemiştim.

Şakayık homurdanıp başıyla dürterek karşıladı beni. Yanlışlıkla kırmasın diye madalyonu yakamın altına ittim, sonra da Şakayık'ın bölmesine girip kollarımı boynuna doladım. Nihayet gözyaşlarımı salıverdim.

"Benimle batıya gelmek ister misin, kızım?" diye fısıldadım.

Şakayık hırıltıyla saçlarıma, boynuma solurken omuzlarım rahatladı, çenem gevşedi. Babam evimizi yapmadan önce iki yıl boyunca ahırda yaşamıştık. *Önce hayvanlar*, derdi hep. *Onlar bizim hayatımız ve geçim kaynağımız.* O zamanları pek hatırlamıyordum –çok küçüktüm– ama burada, Şakayık'ın birlikteyken kendimi hep evimde hissetmiştim. Hep güvende hissetmiştim.

Yük arabamız ahırın ortasında öylece yatıyordu. İki tarafta Şakayık ve takımın geri kalanının, yani iki süt ineği ve Hiram amcanın yeni gelen beygirinin bulunduğu dört bölme vardı. Her bölmenin girişindeki tahta çivilerde eyer takımları asılıydı. Samanlar arka duvara ve tavan arasına istiflenmişti. Hiram'ın atı da buradayken kışı çıkarmalarına yetecek kadar saman yoktu.

Kayıp altınımızı aradım ama hiçbir yerde hissedemedim. Hiram'ın onu çoktan götürüp bozdurduğuna ahırımızdaki tüm saman üzerine bahse girebilirdim. Muhtemelen bir kısmını Özgür Jim'e olan borcumuzu ödemek için kullanmış, gerisini de bankaya yatırmıştı. Artık altınımızı geri almanın bir yolu yoktu.

"Yeniden eyerlenmek nasıl bir duygu?" diye sordum Şakayık'a. Ona binmek için yıllardır yumuşak bir yulardan başka bir şey kullanmamıştık; en başından beri dizlerimle onu kontrol edebiliyordum. Fakat kıtanın öbür ucuna yolculuk için çok daha fazlası gerekiyordu ve benim onu daha iyi kontrol etmeye, daha sağlam bir eyere ihtiyacım vardı.

Arabayı almak cazip geliyordu; daha fazla yük taşıyabilirdim, üstelik Şakayık o dizgin ve koşum takımına alışkındı. Fakat Hiram yeteneğimi biliyorsa kesinlikle peşimden gelecekti. At sırtında çok daha hızlı seyahat ederdim.

Birden kafama dank edince dizlerim boşalıp Şakayık'ın yanına yığıldım. Hiram'ın annemle babamı öldürmesinin nedeni *bendim*. Beni istiyordu. Daha doğrusu altın sezgimi.

Gitmeliydim. Hemen şimdi. Hayır, gece, Hiram uyurken. Belki hâlâ Jefferson'a yetişebilirdim. Bunu düşününce yüreğim sızladı. Bir hafta içinde ailemi, evimi ve en yakın arkadaşımı kaybetmiştim. Ama Jeff'e yetişebilirsem birini geri alacaktım.

Babamın buralarda bir yerde eyer çantaları vardı. Bir de kışın atları sıcak tutmak için battaniye. Komşularım iyi bir başlangıç yapabileceğim kadar yiyecek bırakmıştı. Bir kat giysi alacaktım, fazladan bir matara, annemin kav kutusu...

Annemi düşününce sesi kulağımda çınladı. Dikiş yaparken acele ettiğimi görünce, *Bir genç kızı en çok yavaşlatan şey acele etmektir*, derdi.

Şakayık'ın yanından uzaklaştım ve uzun, derin bir nefes aldım. Bu durumda yapmam gereken hızlı değil, zeki olmaktı ve Kaliforniya'ya sadece bir silah, bir at ve cenazeden artan biraz yemekle ulaşmam hiçbir koşulda mümkün değildi. Jefferson en azından koruma, hatta avcı olarak tutulabilirdi. Kim olsa, Jeff yanında olduğu için mutlu olurdu. Fakat ben

kızdım. Yani paraya ihtiyacım vardı. Neredeyse bir yıllık malzemeye yetecek kadar paraya. Bir refakatçi de tutmalıydım, aksi takdirde hiçbir kafile beni kabul etmezdi. Mazbut ve saygın görünmem gerekiyordu. İhtiyacım olan şey...

İhtiyacım olan şey, erkek olmaktı.

Nabzım boğazımda delicesine atıyordu. Bunu yapabilir miydim? Güçlüydüm. Dahlonega'daki erkeklerin hepsinden daha iyi nişan alıyordum. Belki saçımı kesersem... Göğsümü sıkıca sararsam... Babamın giysilerinden bazılarını bana olacak şekilde değiştirmem bir iki gün alırdı. Güzel gözlerim vardı, evet ama bazı delikanlıların gözleri de güzel olabiliyordu. Babamın siperlikli şapkasını aşağı indirirdim. Jefferson'ı bulunca da insanlara erkek kardeşi olduğumu söyletirdim. Hiç benzemesek de.

Annabelle Smith aklımdan geçenleri duysaydı küçük dilini yutardı. Ancak bu, elimdeki en iyi seçenekti, öyle olduğunu biliyordum. Kaçıp gittiğimde Hiram bir genç kızın peşine düşecekti. Ama ben oğlan gibi görünürsem at sırtında olmam ya da bir geyiği vurup indirmem kimsenin dikkatini çekmezdi. Sürekli tertipli, terbiyeli olmak zorunda kalmayacaktım. Tek başıma yolculuk yapabilecek ve hiç kimsenin dikkatini çekmeyecektim.

Erkek de olsam biraz para işime yarardı. Elim göğsümdeki madalyona gitti. Hayır, bu olmazdı. Ama annemin güzel bir bileziği vardı. Hiram birkaç tavuğun kaybolduğunu anlamazdı.

Tavuklarım. Onlara kim bakacaktı?

Bunu düşününce katır tepmiş gibi oldum: Evi terk ediyordum. Bir kez gittim mi bir daha asla yatak odamın penceresinde ışıldayan güneşle uyanmayacaktım. Bir daha asla kendi meyve bahçemden taptaze toplanmış şeftalilerle turta

yapamayacaktım. Annem ve babamın asla doğru dürüst mezar taşları olmayacaktı.

Tüm bunlara değeceğine emin olmak zorundaydım. Kendime yeni bir yol bulmak zorundaydım. Belki Kaliforniya bir kadının kendi arazisini edinebileceği, kendi hayatını yaşayabileceği bir yerdi.

Seni Independence'ta bekleyeceğim.

Geliyorum, Jeff.

Yedinci Bölüm

Son iki günü amcama huysuzluk yapmadan geçirdim. Ama dostça davranmadığımı belirtmeliyim. Sadece şüphe uyandırmama amaçlı, yapmacık bir sevimlilikti. İki gün de ona kahvaltı hazırladım, iki gece botlarını çıkarmasına yardım ettim ve hiç istifimi bozmadan annemlerin odasında uyumasına izin verdim. Bir taraftan babamın kıyafetlerinden bazılarını üstüme uydurmaya çalışıyordum ve çok geç saatlere kadar uyumamaktan, tek mum ışığında bulanık dikişlere bakmaktan yorgun düşmüştüm.

Cenazeden sonraki üçüncü sabahtı. O gün ayrılacaktım. Hâlâ hiç param yoktu ama satacak birkaç şey bulup buluşturmuştum. Bunları Özgür Jim'in dükkânında mı satsam yoksa önce kasabadan mı çıksam, karar vermeye çalışıyordum.

Hiram amca karşımda oturmuş, hazırladığım kahvaltısını yiyordu. Bir parça çörekle yumurta sarısını sıyırırken başını kaldırdı. "Baharda seni görgü okuluna göndereceğim."

Ellerim kucağımda, sessizce oturdum,gözlerim beni ele vermesin diye başımı öne eğdim. Kaçıp gideceğime göre söyle-

diği şeyi umursamamalıydım ama açıklaması, tüyleri ters yöne taranan bir kedi gibi hissetmeme neden oldu. "Kasabadaki okul gayet iyi. Herkes Bay Anders'ı sever."

"Başlamak için iyi bir yer," dedi ağzı çörekle doluyken. "Ama bitirmek için iyi değil. Edebiyat ve matematik işimize yarayabilir ama zarafeti, hal ve tavrı da öğrenmen gerek."

İşimize yarayabilir, derken ne kastettiğini pek anlamasam da başımı salladım ve "Sen öyle uygun gördüysen, peki," dedim.

"Evdeyken meşgul olmayacağın anlamına gelmiyor bu. Hâlâ orada burada bulunmayı bekleyen bolca altın olduğundan eminim."

Ellerini bulaşık bezine sildikten sonra yeleğinin ceplerine soktu. Çıkardığında ikisini de yumruk yapmıştı. Bana uzatıp, "Elimde altın bir beşlik var. Hangisinde?" dedi. Gözündeki pırıltı babamı o kadar andırıyordu ki göğsüm sıkıştı.

Bozuk para baharda yükselen dereler gibi berrak bir sesle sol yumruğundan çağırdı beni. Sağ elini işaret ettim.

Gülümsedi. "Benden bir şey saklayamazsın, Leah."

İç geçirerek sol elini gösterdim.

"Aferin kızıma." Elini açtı, işte orada, sapsarı parlıyordu. "Al. Senin olsun."

Parayı avcundan kaptım.

Az kalsın geri veriyordum. Hiram bana altın aratmıştı. Yapmamı istemişti, ben de yapmıştım. Sorgusuz sualsiz. Ama o anda beş dolara hayır demezdim; şeytandan gelse bile.

Aklıma korkunç bir şey takılmıştı. "Beni batıya götürmeyi mi düşünüyorsun?" diye sordum. İhtiyacım olan son şey buydu; başından beri niyetlendiği yere gitmek.

"Evet," dedi. "Ama bir yıl daha var. Başkaları yüzeydeki ve tortu halindeki altını arayıp bulabilir. Aklımda bizim için daha büyük planlar var ama önce seni biraz parlatmalıyız."

Bunun ne demek olduğunu hayal bile edemiyordum. Belki de hiç bilmesem daha iyiydi. Daha fazla dayanamayarak masadan kalktım. "Yapmam gereken işler var."

"Benim de bugün gidip halletmem gereken şeyler var." Göğüs cebinden gümüş saatini çıkardı, açıp baktı, sonra kapatıp yerine koydu. "Benim çocuk hafta sonuna doğru eşyalarımla birlikte gelmiş olur, bu yüzden ahırda boş yer lazım. Atlardan ikisini satmanı istiyorum."

Talihime hayret ederek ona alık alık baktım.

Bakışımı yanlış anladı. "Onlara düşkünsün, biliyorum," dedi nazikçe. "Ama ihtiyacımız olandan daha fazla at beslemeye para harcamak istemiyorum, param değerlidir."

"Şakayık olmaz," dedim.

"Onu daha sonra da satabilirim. Abel Topper onu soruyordu. Reuben öldüğüne göre anlaşabileceğimizi düşünmüş."

Tırnaklarımı avuçlarıma geçirdim.

Belki de yüzünden geçtiğini gördüğüm iyi niyet ifadesi benim uydurmamdı. "Şimdilik diğerlerinden iki tane al. Batıya giden bunca insan varken Özgür Jim onları çabucak kâra çevirebilir. Onunla konuştum zaten. Seni bekliyor."

Hiram amca farkında olmadan Kaliforniya'ya gidiş masraflarımı karşılamıştı. "Baş üstüne." Asi dudaklarım gülümsemeyi her şeyden çok istese de izin vermedim.

"Ne alabilirsen al, gel. Okul masraflarını karşılamamıza katkısı olur."

"Baş üstüne."

O masadan kalkarken ben ortalığı temizlemekle oyalandım. Tabanca kılıfını kuşanıp kabanıyla şapkasını giyerken başımı bile çevirip bakmadım. Dua eder gibi, *Git, git, git,* dedim içimden ama, Tanrım, nasıl da ağırdan alıyordu. Sonunda kapı kapandı ve bastırdığım sırıtışın yüzümün tamamına yayılmasına izin verdim.

Önlüğümü derhal çıkarıp lavabonun yanına astım. Üst kattaki odama koşup yatağın altından babamın eski botlarını –avlanırken ve ahırı temizlerken giydiğim botlar– çıkardım. Burun kısımlarına fazladan çorap sıkıştırmıştım zaten ama atları satıncaya kadar giymeyecektim. Kendi botlarımın bağcıklarını sıkıca bağladıktan sonra saman şiltemin altına sakladığım broşürü aldım. Kırış kırış ve nemliydi, birçok kez elimde tuttuğum için sağ üst köşesinde bir yırtık vardı. Annem Atlantik sularının uçsuz bucaksız olduğunu, dünyanın kıyısına kadar uzandığını söylerdi. Günün birinde orayı görmek istiyordum; kesinlikle istiyordum. Ama Jefferson, Independence'a gidiyordu; bu durumda ben de oraya gidecektim.

Broşürü yere serdim. Botumun topuğuyla yavaşça yatağın altına ittim. Doğal görünmesini istiyordum. Yanlışlıkla orada bırakmışım gibi. Hiram'ın bunu bulup deniz yoluyla Kaliforniya'ya gittiğimi düşünmesini umuyordum.

Son iki gündür evdeki her şeye –sobaya, beraber sayısız kez yemek yediğimiz eski masaya, annemle yaz akşamlarında oturduğumuz verandaya ve özellikle de güzel pencereli yatak odama– sessizce vedalaşıyordum. Kırkyama yorganı yanımda götürecektim. Sıkıca sarıp samanlıktaki eyer çantalarından birine gizlemiştim.

Yeni olan gömleğim ve pantolonum da bir miktar erzak ve annemin dikiş makaslarıyla birlikte ahırdaydı. Hepsinin birkaç saat daha beklemesi gerekecekti.

Arabamı çeken taylarımız Kestane ve Baldıran ile gittiğimde kasaba meydanı tıklım tıklımdı. Bu gürültücü kalabalığın içinden geçmemin, hele de tayları hizada tutan Şakayık yokken imkânsızdı. Bu yüzden belediye binası ve bakkalın arkasından dolandım. Burası çamurlu ama daha sessizdi. Fren kolunu indirdim, eteklerimi topladım ve arabadan atladım.

Baldıran'ın burnuna hafifçe vurdum, tayların dizginlerini dükkânın arka verandasının korkuluklarına bağladım ve belediye binasıyla dükkân arasındaki loş sokaktan meydana yöneldim. Meydana yüzlerce kişi toplanmıştı; dayanıklı, güneş görmemiş görüntülerine bakılırsa hepsi madenci, birkaçı da köleydi. Belediye binasının merdivenlerinde durmuş, nutuk çeken birini dinliyorlardı. Ben yaklaşırken konuşmacının sesi çınladı: "Kaliforniya'ya gitmek neden? Şu bayırda insanın hayal edebileceğinden daha çok altın var. Orada milyonlar var!"

Az kalsın kahkahayı basacaktım. Doktor Stephenson'ın sesiydi; iyi tanıyordum. Darphanedendi, çok kereler altınımıza değer biçmişti.

Kalabalıktakiler homurdanıp duruyordu. Kimileri başıyla onaylıyordu. Ancak benim gibi bazıları da Dr. Stephenson'ın bunu çok ilginç bir bilgi olarak görmesini komik bulmuştu. Findley Tepesi'nde bol miktarda altın olduğu doğruydu; bunu bilmek için benim gibi altının varlığını sezmeye gerek yoktu. Fakat bütün o altın darphaneye aitti ve Dr. Stephenson nefesini boşuna tüketiyordu. Bu adamlar hiç şüphe yok ki batıya gideceklerdi. Orada da şimdiki kadar çok çalışacak ve günün

sonunda ağrıyan sırtları, su toplamış elleri ve bitmeyen öksürükleri olacaktı ama altınları onlara kalacaktı.

Neyse ki bugün gidiyordum. Bu insanların çoğu birkaç ay para biriktirip eşyalarını satacaklardı ama kısa süre sonra bu kasabadan geriye hiçbir şey kalmayacaktı. Kalabalıktan yavaşça uzaklaşıp Özgür Jim'in dükkânına giden merdiveni çıktım.

Ben içeri girerken Jim, "Leah Westfall," dedi. Parlak beyaza boyanmış bir tezgâhın arkasındaydı. Yanında bonbon şekeriyle dolu cam bir kavanoz, dokuma malzemelerini tartmak için büyük bir tartı, altın tartmak için daha küçük bir tanesi ve ilk kez gördüğüm altı büyük kazma vardı. Arkasındaki raflar kimi yeni, kimi eski botlarla doluydu. Jim, "Sana nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu.

Altın hissiyle boğazım yandı. Jim'in darphane bozukluklarının yanı sıra buralarda bir yerde sakladığı altın tozları vardı. "Merhaba, Özgür Jim. Hiram amca atlarımızdan ikisini satmamı istiyor. Eşleştirilmiş bir çift. Bildiğiniz birileri var mı?"

"Taylar, değil mi? Reuben'in yetiştirdikleri?"

"Evet, efendim."

"Demek amcan onları istemiyor artık."

"Evet, efendim."

Çenesini sıvazlayarak dikkatle bana baktı. Yumuşak bir sesle, "Hiram Westfall artık kanunen vasin, öyle mi?"

Sözleriyle karnıma ağrılar girdi. Çok yüksek sesle, "Belli ki herkes batıya gitme derdine," dedim.

"Öyle. Bir altın madenine ne kadar erken gidersen o kadar iyi iş çıkarırsın. Bu kasabanın halkı bunları unutmadı."

Özgür Jim dükkânda etrafına bakındı ama yalnızdık. Herkes dışarıda, konuşmayı dinliyordu. "McCauley kasabada

oğlunu sorup soruşturuyordu. Anlaşılan oğlu bir gemiye binip dünyanın öbür ucuna gitmek için Savannah'ya kaçmış. Bu konuda bir şey bilmiyorsundur herhalde."

Anlamazdan geldim. "Bay McCauley cenazede bana da aynısını söyledi."

"Jefferson gitmekle hata eder."

Tezgâha yanaştım, gözlerinin içine baktım. "Siz de *biliyorsunuz ki* artık kendi yolunu çizmesi gerekiyor."

Ellerini kaldırdı. "Demek istediğim o değil."

"Neymiş öyleyse?"

Bir şeye karar vermeye çalışırmış gibi beni süzdü.

Özgür Jim tezgâhın altına uzanıp eski bir çiftçi almanağı çıkardı; babamın bir şeyleri kolayca bulmak için daima elinin altında bulundurduğu bir şeydi bu. Özgür Jim almanağın kapağını açtı, kare şeklinde katlanıp içine sıkıştırılmış bir kâğıdı çıkardı. Kâğıdı açıp önüne serdi. "Bu, Mitchell ABD Haritası'nın[1] 1846 basımı; Teksas, Kaliforniya ve Oregon'un ek haritaları da var içinde."

Dikkatle baktım. "Öyle mi?"

"Biz tam buradayız." Büyük, küt bir parmak "Georgia" yazılı bölümün üzerine indi. Eyaletler kalın sınırlarla birbirinden ayrılmıştı, her biri parlak renkli şehirlerle doluydu. Özgür Jim'in sesi kısılıp fısıltıya dönüştü. "Şimdi, biri Georgia'dan ayrılıyorsa ve kimsenin onu bulmasını istemiyorsa..."

Sesi kesildi. Yutkunup düğümlenen boğazımı temizledim. "Jefferson gibi yani."

---

1 ABD'li coğrafya uzmanı Samuel Augustus Mitchell'ın (1790-1868) hazırladığı, dönemin popüler haritası. (ç.n.)

"Tabii, Jefferson gibi." Parmakları Georgia'dan okyanusa ilerledi. "Diyelim ki söylentiler doğru ve Jefferson, Savannah'ya gidiyor. Bu tek seferde Kaliforniya'ya ulaşmaya çalışmak demek. Elbette çok cazip. Ama deniz yolculuğu için burada bekleyip bir gemi bulmak zorunda kalacak ve bir yerde beklemek, yakalanmaya davetiye çıkarmaktır. Üstelik aradığını bulsa bile gemilerde kayıt tutulur. Herkesin görebileceği yolcu bilgileri."

"Peki, Jefferson nasıl yapmalı?" Sözlerime ürkek bir sesle devam ettim. "Independence'a mı gitmeli?"

"Elbette." Harita katlanıp duruyordu. Özgür Jim arkasındaki raftan bir bot aldı ve haritanın kenarını tutturmak için tezgâhın üstüne pat diye koydu onu. "Jefferson'ın aklı varsa ki bence var, yolcuğunu aktarmalı yapmalı. İlk iş Chattanooga'ya ulaşmak. Dağları aşan tek yol var. Diyelim ki birileri onu arıyor."

"Mesela... babası."

"Evet, mesela babası. Durduğu herhangi bir dükkân, meyhane ya da çiftlikteki insanlar onu tanıyacaktır. Bu yüzden dışarıda kamp kurmak zorunda. Ama köle devriyeleri saklanacak her deliği bilir. Bu yüzden Jefferson buradan ne kadar çabuk giderse o kadar iyi." Durdu, eğildi. "Yolculuğun en tehlikeli bölümü, eve yakın olan bölümüdür."

Babam kaçak köle devriyelerin de en az haydutlar kadar kötü olduklarını söylerdi. Uygun bir ücret karşılığında memnuniyetle herhangi birinin peşine düşerlerdi ve Hiram amca gözünü kırpmadan onları peşime salardı. Haritaya eğilip Chattanooga yolu üzerindeki kasabaları ezberlemeye çalıştım; Prince Edward, Ellijay Dalton.

Jim parmağını dağların üstünden batıya kaydırdı. "Diyelim ki Jefferson, Chattanooga'ya ulaşmayı başardı. Oradan

sonra iki seçeneği var: Kara yoluyla Kentucky üzerinden Ohio Nehri'ne gidebilir. Bir feribot ya da buharlı gemiye binip Tennessee Nehri boyunca da ilerleyebilir."

"Hangisi daha iyi?"

"Karadan gitse daha iyi olur. Böylece yakalanabileceği bir yerde kısılıp kalmaz, yoluna devam eder. Yüce İsa gibi suyun üstünde yürümediğin sürece gemiden kaçamazsın."

Kahkaha atacak oldum.

Özgür Jim'in yüzünde bir tebessüm belirse de haritayı ikiye bölen kıvrımlı mavi çizgiyi gösterirken çabucak silinip gitti.

"Mississippi Nehri mi?" diye sordum. Kocaman görünüyordu. Kâğıt üstünde bile.

"Evet. Batıya giden herkes önünde sonunda Mississippi'yi geçmek zorundadır. İster kayıkla ister buharlı gemiyle."

"Peki bu... pahalı mıdır?"

Başını salladı. "Buharlı gemi pahalı tabii. Bu ücretin her ay katlanacağı da kesin. Seneye bu zamanlar bilet ücretleri en az iki katına çıkmış olur. Ama nehri aştın mı Independence sadece bir şehir kadar ötede."

Chattanooga'dan oraya giden yolları inceledim ama hatırlanması gereken çok fazla yer vardı. Kuzeye ve batıya gittiğim sürece oraya ulaşmam mümkündü.

Jim ellerini açıp haritanın üstüne koydu, başparmaklarından biri Dahlonega'da, diğeriyse Independence'taydı. "Jefferson yolculuğun bu bölümünde tek başınaysa gözünü dört açmalı. Anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Ama Independence'a ulaşır ve bir katara katılırsa yolun geri kalanında rehberler onu götürür."

"Yani kafile işin kolay tarafı," dedim.

Omuz silkti. "Pek de kolay sayılmaz."

Omuzlarım çökerek geri çekildim. Ülke sandığımdan daha büyüktü ve düşündüğümden çok daha fazla paraya ihtiyacım olacaktı.

Sekizinci Bölüm

Kapının zili çınladı. Özgür Jim haritayı çabucak katlayıp almanağın içine tıktı ve almanağı tezgâhın altına itti. Tanımadığım bir adam içeri girip doğruca altın arama malzemelerine yöneldi.

"Yanında arabayı da veririm," dedim başından beri bunun pazarlığını yapıyormuşum gibi. "Hiram kendi koşum hayvanlarına yer açmak için hepsini elden çıkarmak istiyor."

"Ucuza alabilirsin diyorsun yani."

"Makul bir fiyata alabilirsin diyorum."

"Onları senden memnuniyetle alırım," dedi. "Ama bir müşteri bulana kadar onları otelin ahırında tutmak zorundayım, bu yüzden yapabileceğim en iyi teklif her birine yetmiş beşer dolar. Arabayı da bırakırsan doksan olur."

"Uyumlu bir koşum çifti, eyerle binilebilmesi de cabası!" Madencilik malzemelerini dikkatle inceleyen adam bize şöyle bir baktı. Sakin bir sesle konuşmaya çalışıyordum. "İkisi en az iki yüz kırk eder."

Özgür Jim kollarını tezgâha dayayıp öne doğru eğildi. Sesi o kadar kısıktı ki duymak için kulaklarımı dört açmam gerekti: "Elimde pek fazla para tutmam. Benim gibi adamların para koyacak yeri yoktur."

Bir an düşündükten sonra bankadan söz ettiğini anladım. Zencilere hesap açmıyorlardı.

"Bu yüzden ürünlerle takas yapar ve veresiye çalışırım, anlıyor musun? Altın paraların şıngırtısını duymak istiyorsan ki bundan şüpheliyim, hepsini yüz seksen dolara vermek zorundasın. Bunu da merhum babanın hatırına yaparım."

"Ah."

Bakışları yumuşadı. "Bak ne diyeceğim. Birkaç tane de erkek gömleği veririm."

"Erkek gömleği mi?"

"Amcana muhakkak yeni gömlekler lazım olacaktır." Fısıldayarak ekledi: "Hafif. Taşıması kolay. Doğru zamanda, doğru kişiye satınca en az on dolar ederler."

"Anladım."

Yabancı, eline yassı bir kap aldı ve altın ararken bunun ne işe yarayacağını anlamak ister gibi ışığa tutarak evirip çevirdi.

Özgür Jim, "Hiç alaycı kuş ötüşü duydun mu?" diye sordu.

Nereye varmak istediğini anlayamıyordum. "Geçen yaz bir kez duymuştuk, sarıasma kuşu gibi ötüyordu. Annem çok heyecanlandı, sonra baktı, baktı ama bir türlü göremedi."

"Yani demek istediğimi anladın. İnsan sarıasma kuşunu arıyorsa eğer, alaycı kuş yanından kolayca geçip gidiverir." Duraksadı. "Her neyse, birkaç erkek gömleği koyuyorum. Eminim amcan onları kullanmanın iyi bir yolunu bulacaktır."

Güçlükle yutkundum. "Minnettarım, bayım."

"Şimdi. İnsanlar gelip bana sorabilirler... Jefferson'ı yani. Hangi yoldan gitti diyeyim? Karadan mı denizden mi?"

"Denizden. Denizden gitti. Bundan eminim."

"Peki o halde." Özgür Jim'in bana yardım etmeye neden bu kadar hevesli olduğunu anlamıyordum. Belki babamla çok iyi arkadaş olduklarından. Belki de Hiram amcam hakkındaki şüphelerinden. Sebebi her neyse, Özgür Jim'den başkaları da neyin peşinde olduğumu anlamadan kasabadan çıkıp gitmeliydim.

Jim toplam fiyatı bir kâğıda yazdı. "Bu satış faturasına imza atman gerek," dedi. "Hiram Westfall gelip atlarını sorduğunda göstermem için."

Faturada gömlekler yazmıyordu. Adımı yazıp imzaladım.

Jim bir avuç dolusu on ve beş dolarlık bozukluk saydı. Toplam yüz yetmiş doları uzun kollu, yünlü-pamuklu kumaştan gömleklerin arasına hiç şıngırdamayacak şekilde yerleştirdi. Son on doları da bozup bana uzattı.

Ben bozuklukları cebime koyarken, "Şansın bol olsun, Leah Westfall," dedi. "Kısmet olursa çok yakın zamanda görüşeceğiz."

Bir an gözlerine baktım. Özgür Jim bana göz kırptı.

O da batıya gitmeyi planlıyordu. Gülümsedim, günlerdir ilk kez birine gülümsediğimi fark ettim. "Ben de gerçekten öyle umuyorum, Bay Boisclair." En azından Jefferson dışında bir arkadaşım daha vardı ve bu azımsanacak bir şey değildi.

Kestane ile Baldıran en sevdiğim atlar değildi. Yine de onlara veda etmek kolay olmadı. Özgür Jim'den bakımlarını derhal yaptıracağına dair söz aldım ve onları dükkânın arka tarafında bırakıp kalabalığın çevresinden dolaştım. Kasabanın görüş

alanından tamamen çıkar çıkmaz satın aldığım gömlekleri ve paramı kolumun altına iliştirdim, boştaki elimle eteklerimi topladım ve tüm gücümle koşmaya başladım. Eve beş kilometrelik bir mesafe vardı, bütün yolu koştum.

Ahıra girdim, kapının kanatlarını çekip kapattım ve soluklanmak için kapıya yaslandım. Amcam yapılacak işleri olduğunu söylemişti ama ne olduğunu ya da ne kadar süreceğini bilmiyordum.

Saman balyasına dayalı merdiveni çabucak tırmanıp saman balyalarından birini kenara ittim ve arkasındaki giysi ve erzak zulamı çıkardım. Elbisemin düğmelerini çözerken parmaklarım titrediği için yavaşlamaya çalıştım. İyi ki eski gündelik elbisemi giymiştim, düğmeleri öndeydi.

Elbiseyi üstümden çıkarıp korsemin bağlarını çözdüm. Giysileri katladım ve eyer çantalarından birinin içine tıktım. Ürpererek annemin eski pamuklu şalını göğsüme sımsıkı doladım, uçlarını içeriye sokuşturdum. Pek güvende hissettirmese de altındaki küçük şeyleri düzleştirmişti. Bu işi yaptıkça daha iyi olacağımı umuyordum. Göğüslerimin daha fazla büyümemesini diledim.

Tadilat yaptığım pantolon ve gömleği giyip pantolon askılarını omzuma attım. Babamın botları ayağıma kocaman oluyordu. Bu botlarla bahçe işlerini yapıyor, ahırları temizliyordum, hatta kısa süreli avlanmışlığım bile vardı ama bütün gün yürüyüp at binmek başka bir şeydi. İdare etmek zorundaydım.

Geriye bir tek saçlarım kalmıştı. Annemin makasını aldım.

Saçlarımı oldum olası severdim. Uzun ve gürdü, gözlerim gibi sarımsı kahverengiydi. Annem topuz yapmama izin verdiği gün çok gururlanmıştım çünkü güneşte parlayacağını

biliyordum. Bugün toplamaya bile yeltenmemiştim. Hiç düşünmeden örgümü tutup kesmeye başladım.

Saç inatçı bir şey. Örgünün elime düşmesi biraz zaman aldı. Başım bir anda hafifleyiverdi. Annemin, babamın saçını tıraş edişini hatırlayarak üst kısmını ve yanlarını da kırptım, böylece her tarafı kısalmış oldu. Karşımda bana yol gösterecek bir ayna olmadığı için muhtemelen berbat bir iş çıkarıyordum ama şapkam kusurları kapatırdı.

Eyer çantalarını omzuma attım. Elimde saç örgümle merdivenden inmeye başlamıştım ki açık kahverengi saç tutamları takıldı gözüme. Samanların arasına karışmış gibi görünse de belli oluyorlardı. Hiram saçlarımı bulmamalıydı.

Hepsini çabucak topladım. Ahır bölmelerinden birine saklayacaktım. Hayır... bu çok riskliydi. Kadın giysilerimle birlikte ormanda bir yere atmalıydım.

Eyer çantalarım patlayacak kadar doluydu zaten ama parlak saç tomarını da bir tanesinin içine tıktım, geride kalan saç telleri görünmesin diye ortalığa saman serpiştirdim. Eyer çantalarını aşağı atıp merdivenden indim.

Çantaları Şakayık'ın yanına bırakıp ahır bölmesinin kapısındaki çividen dizgini aldım.

Ahırın girişine yaklaşan keskin nal sesleri duydum.

Şakayık'ın bölmesine girip kapıyı kapadım. Ahırın kapıları gıcırdayarak açılırken öndeki köşeye çömeldim. İçeriye ışık ve taze, soğuk hava akın etti.

Attan inen birinin eyerdeki gıcırtısı. Dizginlerin şıngırtısı. "Tamam, tamam," dedi Hiram. "Aferin sana."

Amcam satmamı istemediği halde arabanın neden orada olmadığını merak eder miydi? Şakayık'ın dizginlerinin çivide asılı olmadığını görür müydü?

Korkudan nefesimi tutup kulaklarımı dört açarak dinledim. Anladığım kadarıyla Karayel'in eyerini çıkarıyordu. Şimdi de dizginini. Karayel ayaklarını yere vurunca Hiram kıkırdadı. "İstersin değil mi, oğlum?" dedi. "Tamam. Tımarlayalım seni."

Hayır, hayır, hayır.

Şakayık homurdanıp başını kaldırdı. Amcamın adımları yaklaştı. "Selam, kızım," dedi.

Aşağıya bakma, aşağıya bakma.

Tepemde siyah yün kumaşlı kalın bir kol kıvrıldı. Şakayık, deliklerini kocaman açtığı burnunun okşanmasına izin verdi. "Bize alışacaksın, kızım," dedi Hiram. "Sahiben de alışacak. Söz veriyorum."

Kol gözden kayboldu. Ayak sesleri uzaklaştı. Hiram beygirini tımarlarken fare gibi sessizce, yüreğim ağzımda bekledim. Yirmi dakika mı geçmişti? Bir saat mi?

Sonunda, *nihayet* kaşağıyı rafa koydu ve Karayel'in bölmesini kapattı. Ahırın kapıları Hiram'ın arkasından çarparak beni güvenli, mutlu loşlukta bırakıp gidince o kadar rahatladım ki ağzımdan bir "oh" kaçıverdi.

Hiç kıpırdamadan durup sesini duyamayacağım kadar uzaklaşmasını bekledim. Daha fazla dayanamayınca ayağa fırladım, Şakayık'ın battaniyesini sırtına attım, ardından eyer çantaları ve eyeri yerleştirdim. Tüfek kılıfının tokasını takarken fısıldadım: "Hızlı ve sessizce ilerlemek zorundayız, kızım. Bir saate kalmaz, neden eve dönmediğimi merak etmeye başlar." Çok geçmeden kayıp arabanın ne anlama geldiğini çözecekti.

Şakayık eyeri takmama huysuzlanmadı, sevgi sözleri söyleyerek burnunu öptüm. Eyer kayışını son kez çektikten sonra dizginlerinden tutup onu bölmeden çıkardım. Ağır ağır, sessizce ahırın kapısını açıp dışarıya baktım. Hafif bir kar

serpiştirmeye başlamıştı. Hiram'ın taze kardaki ayak izleri eve gidiyordu.

Ahırın kapısı evin arka verandası dışında hiçbir yerden görünmüyordu, yani dışarı çıkıp kapıyı kapatmak ve ağaçların arasına karışmak için muhtemelen birkaç dakikam vardı. Şakayık'ın dizginlerine asılıp yola koyuluyordum ki aklıma bir şey geldi.

Karayel'in eyeri boş bölmelerden birinin yanında asılıydı. Belimdeki kemerden bıçağımı çıkarıp zor da olsa eyer kayışın kestim. Düşündüğümden daha uzun sürdü ama Hiram eyersiz at binmede usta değilse buna değecekti.

Şakayık'ı burun bandından tutup ahırdan çıkardım. Kapı gıcırdayarak arkamızdan kapandı. Şakayık'a bindim. Biraz kıpırdanmasının eyere alışık olmadığından değil, heyecandan olduğunu umuyordum. Babamın Hawken tüfeğinin kılıfında olup olmadığını kontrol ettikten sonra Şakayık'ın sağrılarını hafifçe tekmeledim. Hevesle ileri atılmak istese de sessizce ve sabırla dehledim onu.

Dünya yumuşak bir beyazlıkla kaplanmıştı. Kar taneleri düşmeye devam ediyordu, Şakayık'ın izlerini dolduruyorlar mı diye bakmak için arkaya baktım. Ne kuş sesi vardı ne çorak çalılıklarda kemirgenlerin hışırtısı ne de çıplak dallarda ıslık çalan rüzgâr. Kışın donuklaştırdığı dünya soluğunu tutmuş, bir ses çıkarıp kendimi ele vermemi bekliyordu.

Şakayık'ı ahırın arkasına, oradan da ormana sürdüm. Kestane, kızılmeşe ve sabin çamlarının oluşturduğu labirentte kıvrılarak ilerlerken alçak dallardan korunmak için Şakayık'ın boynuna eğilmiştim. Ağaçlar çok geçmeden aralanıp beyaz bir kurdele gibi uzanan yolu gözler önüne serdi. Dizginlerini hızla çekip Şakayık'ı durdurdum.

Yoldan gidersem beni tanıyan birilerine görünme riski vardı. Sık ağaçlıkların arasından ilerlemeye devam edersem Hiram'dan kurtulacak kadar hızlı gidemezdim.

Bir tekme ve "Deh!" sesiyle atımı dörtnala sürdüm. Arkama bakmayacaktım.

Dokuzuncu Bölüm

Şakayık'la uçarcasına ilerliyorduk. Rüzgâr şapkamı başımdan atmıştı; şapka arkamda bir yelken gibi çırpınıyor, bağcığı boğazımı sıkıyordu. Yüzüme çarpan buz gibi hava gözlerimi sulandırıyordu. Belki de gözümdeki yaşlar, evden büyük bir hızla ve sonsuza dek uzaklaştığım içindi.

Yol ayrımına geldiğimizde Şakayık, sağrısı inip kalkarak yavaşladı. Tanıdığı Dahlonega yoluna yöneldi. Onu sola, Ellijay Yolu'na çevirdim ama başını kaldırıp yine sağa döndü. "Lütfen benimle didişme, kızım. Bugün olmaz." Dizginleri ikinci kez ensesinde hissedince pes etti.

Onu yeniden mahmuzlayıp dörtnala koşturma dürtüme karşı koydum. Hemen her gün arabamızı çekse de onu düzenli olarak koşturmuyordum. Kaliforniya'ya sağ salim ulaşmasını istiyorsam ona iyi bakmalıydım.

Fakat şimdi zaman çok çok değerliydi; Hiram kaçtığımı anlamadan onunla aramdaki mesafeyi ancak yolculuğun bu kısmında açabilirdim. Yani Şakayık soluklanıp sakinleştiği anda onu yeniden koşturmam gerekecekti. Mecburdum.

Yolculuğun en tehlikeli bölümü eve yakın olan bölümüdür.

"Acele edersek hava kararırken Prince Edward'a ulaşabiliriz," dedim kışın çıplak bıraktığı ağaçların arasında kof ve yapayalnız tınlayan sesimle. "Babam daha önce oraya gitmişti."

Planım basitti: Daha da büyük bir yola ulaşıncaya dek anayolda kalacak, tanıdık birini görürsem de ormana dalacaktım. Şansım yaver giderse –fazlasıyla hem de– belediye binasındaki toplantı biraz daha sürecek ve yol boş kalacaktı.

Bir saat geçmişti. Şakayık'ı yine dörtnala sürdüm. Bu kez öncekinden daha kısa sürede durdu, ben de sırtından inip bir süre yanında yürüyerek ona dinlenme fırsatı verdim.

Şakayık'ın sırtında değilken kendimi daha küçük hissediyordum. Daha küçük, daha yalnız, daha üşümüş. Ağaçlar iki yanda karaltı gibiydi, hepsi birbirine benzeyen bitişik patikalarla kesintiye uğruyordu; yapraksız ormanda, geyik patikalarından belki birazcık geniş karanlık tünellere benziyorlardı. Önemli bir dönemeci kaçırdıysam ne olacaktı? Doğru yöne gittiğimi umuyordum.

Hangi yöne gidersem gideyim, geri dönmekten iyiydi. Çok geçmeden, güneş alçalıp ben eve hâlâ dönmeyince Hiram gittiğimi anlayacaktı. Hatta aramaya başlamış bile olabilirdi. Hedef şaşırtıp onu denize yönlendirmek için elimden geleni yapmıştım ama ya yeterli olmazsa? Şimdi yolda adamlar olabilirdi; beni sollayıp kıstırmaya gelen köle devriyeleri ya da parayla tutulmuş madenciler. Belki de şu sessiz, karanlık patikaların birinden fırlayıp beni tuzağa düşüreceklerdi.

Kendime engel olamadım; Şakayık'ın sırtına atlayıp yine ileri sürdüm. İtiraz edercesine başını kaldırdı. "Yolculuğun

yalnızca birkaç günü zor geçecek. Georgia'dan çıkınca biraz yavaşlarız." Uzanıp boynunu okşadım. Hava kararırken bile pırıl pırıl sarı tüyleri, lepiska yelesi ve kuyruğuyla çok güzel bir hayvandı.

"Şakayık," dedim durdurup sırtından inerken. "Bir sorunumuz var."

Kilometreler boyunca "Şanslı'nın palominosunu[2] " bilmeyen yoktu. O alacakaranlıkta bile ışıldayan kürküyle benden bile daha kolay tanınırdı. Eldivenlerimi çıkarıp cebime koydum. Çıplak ellerimle sulu karı itip altındaki çamuru avuçladım. Ben çamuru boynuna yaklaştırınca Şakayık başını çevirdi.

"Üzgünüm, kızım ama güzelliğini bilmeyen yok."

Çamuru çabucak boynuna sürdüm. Beni uyarırcasına burnuyla kulağımı dürttü. Şakayık'ın olayı buydu; genelde çok tatlı olurdu ama hoşuna gitmeyen bir şey yapıldığında bunu karşısındakine hissettirirdi. Babam onunla bazı ortak özelliklerimiz olduğu için bu kadar iyi anlaştığımızı söylerdi.

"Rahat dur!" Yaklaşan tekmeden ürkerek sağrılarına biraz çamur sürdüm. Arka ayaklarına indiğimde kuyruğunu sallayıp yüzüme vurdu.

Dizginlerini biraz gevşettim ve nasıl göründüğüne bakmak için geri çekildim.

"Kahretsin."

Yolculuğumun daha ilk günüydü ve şimdiden büyük bir hata yapmıştım. Mağrur duruşu, lepiska yeleleri ve adeta yeri süpüren kuyruğuyla az önceki atın aynısıydı bu. Şimdi daha

---

2 Gövdesi altın sarısı, yeleleri ve kuyruğu beyaz bir at türü. (ç.n.)

da çok dikkat çekecek biçimde çamura bulanmıştı ve tanınmasın diye burada durup kıymetli zamanımı çöpe atmıştım.

Tam Şakayık'a binerken, ayağım üzengide, durdum. Durmuşken halletmem gereken küçük bir iş daha vardı. Bu gecikme de büyük bir hataydı belki ama görevi ihmal etmek daha kötü şeylere yol açabilirdi.

O anda verdiğim her karar yanlışmış gibi geliyordu. Tek yapmam gereken acele etmekti.

Şakayık'ı bağlayıp eyer çantasından kadın giysilerimle kesik saç örgümü aldım. Korse, etek ve içlik böylesine sıkı sarıldığı halde koca bir tomardı. Tüm bunlar muhtemelen iyi para ederdi, yüzüncü kez bunları bir yerde satmayı geçirdim aklımdan. Ve yüzüncü kez aynı sonuca vardım: Genç bir oğlanın elinde satmak istediği kadın eşyalarıyla bir dükkâna girmesi epey tuhaf kaçardı. Oğlanın hırsız olduğunu düşüneceklerine şüphe yoktu, bu da ona aslında oğlan bile olmadığını anlayacak kadar dikkatle bakmalarına neden olabilirdi.

Topuklarımı kullanarak küçük bir dalla toprağı kazdım, vıcık vıcık çamur ve çürük yaprakları çıkardım. Doğru dürüst bir çukur açacak zamanım yoktu, bu yüzden küçüğüne razı oldum. Saç tutamımı ve giysilerimi çukura attım.

Tuhaf hislere kapılarak uzun uzun baktım çukura. Eteğin fırfırları katlanmış kumaş tomarından fırlamıştı ve parlak örgü bana göz kırpıyordu. Bir kızın yarısını buraya gömüyordum sanki.

Şakayık'ın homurtusu beni harekete geçirdi. Çamurla olabildiğince kapattım hepsini, şiddetli bir yağmur buralara uğrarsa toprağı tutsun diye birkaç kuru dal ve taş ekledim. Eyer çantalarım epey hafiflemişti. Şakayık'ın sırtına atlayıp

mahmuzladım onu ama gömdüğüm o tomar bana, üstüme uymayan pantolonuma gözlerimi dikmiş gibi sırtımda bir ürperti hissediyordum.

Şakayık'ın tüylerinde kuruyan çamur derisinin sineklerle kaplıymış gibi seğirmesine neden oluyordu. Şakayık, dizginlerine karşı koymaktan kuyruğunu sağa sola vurmaya, yüzlerce küçük tepkiyle belli ediyordu öfkesini.

"Bu kötü bir fikirdi, üzgünüm. En kısa zamanda seni temizleyeceğim, söz veriyorum."

Elimdeki dizginleri çekip kurtulmak ister gibi başını kaldırdı. "Kes şunu!" diye çıkıştım. "Elimden geleni yapıyorum, seni nankör, inatçı..." Tiradım başladığı gibi bitiverdi. Tek yoldaşıma bağırmanın bana hiçbir faydası olmazdı.

Gece çöktü. Şakayık'ı karanlıkta dörtnala koşturmayı göze alamıyordum ama durmaya da cesaretim yoktu. Hiç değilse Şakayık'ın parlak tüyleri karanlıkta renksiz bir griliğe bürünmeye başlamıştı. Artık kimse tanımazdı onu.

Bu rahatlamanın içimde yaktığı kıvılcım, nal sesleriyle sönüverdi. Biri yaklaşıyordu.

Ormana fırlayıp saklanmak için can atıyordum ama önünde sonunda insanlarla karşı karşıya gelmek zorundaydım. Ay ışığının gizlenmesi gerekenleri gizleyeceğine güvenerek şapkamın siperliğini indirip eyerde dimdik oturdum.

Köşede bir siluet belirdi ve sakin adımlarla atını bana doğru sürdü. Neyse ki tanıdığım biri değildi. Kır saçlı, gür bıyıklıydı. Kambur bir kısrağın üzerinde eğilmişti. Şapkasındaki koca bir yırtık, siyah iplikle üstünkörü dikilmişti.

"Merhaba," dedi şapkasına dokunarak.

"Merhaba," diye cevap verdim ben de şapkama dokunarak. Küçücük bir sözcüktü ama kalbimin göğsümden fırlayacak kadar hızlı çarpmasına neden olmuştu.

Birbirimizin yanından geçip gittik. Dünya umurumda değilmiş gibi, bu yolun sahiplerindenmişim gibi doğruca önüme bakıtm. Adamın arkamdan seslendiğini hayal ettim. *Senin gibi genç bir hanımın burada tek başına ne işi var? Atın neden bu kadar çamurlu?*

Seslenmedi. Atının nal sesleri uzaklaştı ama benim soluğumun sakinleşmesi biraz zaman aldı. "Başardık," diye fısıldadım az sonra. "Ben hiçbir şeyden şüphelenmedi."

Yola devam ettik. Hava soğumuştu. Şakayık'ın düzenli ayak sesleri yankılanıyordu. Kasketli adam dışında kimseyi görmemiştim ve bu durum kış mevsimi için bile tuhaftı. Yine yanlış yoldan gittiğimi düşünüp endişelenmeye başlamıştım ki çam ateşinin keskin kokusu geldi burnuma. Gerçekten de bir sonraki tepeyi dönünce karşımıza Prince Edward çıktı.

Batıya bakan bir yamaçta kümelenmiş evlerin bacalarından duman yükseliyor, pencerelerinde fener ışıkları parlıyordu. Evlerin aşağısında ahşap, beyaz bir kilise, küçük bir dükkân ve iki katlı bir meyhane vardı. Meyhanenin ön tarafında fenerler sallanıyor, çift kanatlı kapıyı ve tahta verandayı aydınlatıyordu. Burada ihtiyacım olan her şey vardı; Şakayık'a yulaf, bana akşam yemeği. Ama içeri girmeye cesaret edemiyordum.

Bir grup adam sendeleyerek meyhaneden çıktı, şapkalarını giyip pipolarını çıkarmak için durdular. Pipoları yanınca tütünün bayıltıcı kokusu havaya yayıldı.

Şakayık'ı çabucak uzaklaştırdım. Gölgelerin arasından ilerleyerek kasabanın etrafında dolanacaktık. Ve geceyi geçirmek için kamp kurabileceğimiz bir yer bulacaktık.

Çok geç kalmıştık. "Hey, evlat," diye seslendi biri.

Duymazdan geldim ama ensem ürperdi, dizginleri daha da sıktım. Şakayık kenara çekti.

"Evlat, sana söylüyorum. Adın ne senin?"

Sesini şimdi tanımıştım. Cenazeye gelen Abel Topper'dı. Hiram amcayla konuştuğunu gördüğüm adam.

Şakayık'la sakin, kayıtsız bir tempoyla yürüyorduk ama aklımdan binbir düşünce geçiyordu. Topper, sonradan kuruyan bir madende ustabaşıydı. Adamları –hepsi de işe muhtaçtı– yanında olabilirlerdi. Belki de amcam beni bulmaları için tutmuştu onları. O berbat berbat çamurla *ne diye* vaktimi harcamıştım ki?

"Çocuğu rahat bırak," dedi biri.

Topper'ın sesi bana yaklaştı. "Şanslı Westfall'un kısrağına benziyor. Hiram kısrağı bana satacağını söylemişti."

"Topper, sen sinek ile kısrağı ayırt edemeyecek kadar sarhoşsun."

"O kadar sarhoş değilim. Kısrağın burada ne işi var? Sana diyorum..."

Abel Topper'ın sesi mesafe açıldıkça azaldı ama gözlerinin sırtıma delikler açtığını hissediyordum ve ilerlemeye devam etmekten başka bir çözüm düşünemiyordum. Ahırı, kiliseyi, dükkânı ve birkaç küçük evi geçtik. Gözden kaybolunca Şakayık'ı mahmuzlayıp koşturdum, daha hızlı, sonra daha hızlı koşması için zorladım.

Bir iki dakika sonra Şakayık bana inat durdu, ben de itiraz etmedim. İndim, titreyen kollarımı terli boynuna doladım.

"O adam seni alamayacak," dedim boğazım düğümlenerek. "Hiram amcaya dönmeyeceksin. Ne olursa olsun."

Yolculuğun en tehlikeli bölümü, eve yakın olan bölümüdür.

Yol kenarındaki orman sık ve karanlıktı, Şakayık'ı ormanın soğuk, puslu kucağına sürdüm. Dörtnala gidişinin öfkesini üstünden atmak için zamana ihtiyacı vardı, bu yüzden incecik süzülen bir dereye rastlayıncaya dek durmadan ilerledim. Gece karanlığında dere, toprağı delen kapkara bir yaraya benziyordu. Çoğunlukla hislerimle hareket ederek çantamdaki azıcık yulafla Şakayık'ı besledim, sevdim, her tarafını iyice kontrol ettim. Onu karanlıkta dörtnala koşturmak aptalca ve tehlikeliydi; bir yerini incitmediği için şanslıydık.

Hiç acele etmeden, üstündeki aptal çamurun her zerresini temizledim. Şakayık başıyla bana vurunca bu berbat gün için nihayet beni affettiğini ve dinlenmeye hazır olduğunu anladım. Onu ağaçların altına bağladım.

İyi ki babam karanlıkta ateş yakmayı öğretmişti bana. Toprağı tırnaklarımla kazarak küçük bir çukur açtım, bulabildiğim kadar kuru dal bulmak için ortalığın altını üstüne getirdim, sonra da kav kutumu çıkarıp itinayla ateşi yaktım. Alevlerin üstüne eğilip titremem geçene kadar bekledim.

Heybemde azıcık azıktan başka bir şey yoktu ama ona da dokunmak istemiyordum. Elimdekilerle yetinmem gerekirse ne olacaktı? Buradan Independence'a kadarki meyhanelerin, bakkalların, hanların hepsinde Abel Topper gibileri olabilirdi.

Kısrağın burada ne işi var? demişti Abel Topper. Şakayık'ı görmeyi beklemiyordu. Demek ki amcam göndermemişti onu.

Hatta Topper oraya muhtemelen saatler önce gelmişti. Belki de bir gün önce. Ben evden ayrılmadan çok önce.

Bu düşünceyle rahatlayınca biraz peksimet alıp bir şeyler yemeye çalıştım. Lokmamı çiğnerken, benden daha azıyla yola çıkan Jefferson'ı düşündüm. Erzağının yetmesi, doru kısrağıyla iyi geçinmesi için dua ettim. Kamp ateşinin başında, güvende olması için dua ettim. Beni bir başıma bırakıp gittiği için ruhunun sıkılmasını da dilemedim değil.

Hayır, mümkün değildi. Öyle bir babası varken o da en az benim kadar perişandı. Jefferson'ın suçu değildi bu. Değildi.

Peksimet ağzımda kuma dönmüştü sanki, içim almıyor, midem bulanıyordu. Anlaşılan, içimde gün ışığını görmeme izin vermeyen kaygı, öfke ve gözyaşından başkasına yer yoktu.

İti an, çomağı hazırla gibi bir şey olmuş, gözyaşlarını düşünmek gözlerimin yanmasına sebep olmuştu. Gözlerimi hızla kırpıştırarak yaşları bastırmaya çalıştım çünkü bunlar keder değil, öfke yaşlarına benziyordu.

Tamam, kabul. Kızgındım.

Yanımda olmadıkları için anne babama kızgındım, bensiz gittiği için Jefferson'a kızgındım, çağırdığında onunla gitmediğim için kendime kızgındım. Ailemin öldürülmesini kestirip attıkları, cenazeyi kilise toplantısına çevirdikleri için kasabadakilere kızgındım. En çok da yavşak, alçak bir canavar olduğu, sevdiğim her şeyi elimden aldığı için Hiram amcaya kızgındım. Korkuyordum, öfkeliydim, bu yüzden karanlıkta uzun süre uyuyamadım.

Şafak sökmeden soğuk beni uyandırdı. Ateş sönmüştü. Titriyordum, dişlerim birbirine çarpıyordu ve battaniyem çiyden sırılsıklam olmuştu.

Midem bomboştu ve gözyaşlarım kurumuştu; daha fazla ağlamayacaktım. Şakayık'ı eyerlerken bir parça daha peksimet ısırdım.

Devam etmekten başka çarem yoktu. "Haydi," dedim. "Yola devam etmeliyiz."

Onuncu Bölüm

Güneş tepeleri okşayacak kadar yükselmişken yol kenarındaki kümesten yumurta toplayan bir kadın gördüm. Yolun karşısında kalıp dikkat çekmemeye çalıştım.

"Yumurta almak ister misin?" diye seslendi kadın.

Kalbim hızlandı ama midem de gurulduyordu. Tereddüt, biraz da hevesle Şakayık'ı ona doğru sürdüm.

Kadın yumurtaları önlüğünün cebine yerleştirdi. Başlığının altından fırlayan saman sarısı saçları, yüzündeki çilleri kapatamıyordu. "Kaç tane istersin?" diye sordu.

"Bir düzinesine on sent veririm." Bu sözler ağzımdan çıkar çıkmaz çok para teklif ettiğimi anladım.

Kadın gözlerini kıstı. Göğsümdeki sargıyı kontrol etmemek, şapkamın siperliğini daha da indirmemek için zor tuttum kendimi. "Bugün elimde o kadar yok," dedi kadın, "ama üç sente yarım düzine veririm." Makul bir fiyattı.

Önceki gece azıcık yediğim için iyi bir öğüne ihtiyacım vardı, hem de çok. "Buralarda bunları pişirebileceğim bir ocağınız var mı?"

"İçeri gel, ben pişiririm. Bir kucak odun al getir." Bir kulübenin yanındaki odunları işaret etti başıyla. Duvara dayanmış bir de balta vardı.

Gecikmek işime gelmezdi. Birinin beni yakından görebileceği sıcak bir kulübeye girmek de. Ama iyi bir yemek fırsatını tepme lüksüm yoktu.

İnip Şakayık'ı yalağın yanındaki direğe bağladım. Bir gözümü yoldan ayırmadan, hızla, gayretle odun kestim. Hareket etmek tutulan bacaklarımı gevşetti, omuzlarımı rahatlattı. İşim bitince teşekkür niyetine biraz daha odun kesip üst üste dizdim.

Kucak dolusu odunu eve götürünce kapının açık bırakıldığını gördüm. Henüz bir yaşında bile olmayan tombul bir bebek, parmaklıklı bir beşikte oynuyordu. Kuzinenin üstündeki tavada pastırmalar kızarıyordu. Bir tabak sahanda yumurta ve buharı tüten bir kâse yulaf lapası masanın üstünde beni bekliyordu.

Kadın dağılmadan duramayan saçları ve temiz kalamayan eteğiyle annemi anımsatıyordu. Kocası muhtemelen bir yerlerde çalışıyor; yakındaki bir yatakta altın arıyor ya da küçük bir madende çalışıyordu.

"Odunları sepetin içine at," dedi tereddüt ettiğimi görünce. "Sonra da otur. Çok iştahlı göründüğün için fazladan yaptım."

"Teşekkür ederim, hanımefendi." Selam vermek için şapkama dokununca içeride şapkayı çıkarmam gerektiğini hatırladım.

Gözleri darmadağın saçlarıma takılınca fırlayıp kaçmaya hazır bir tavşan gibi hissettim kendimi ama bu an geçip gitti ve kadın tabağıma biraz pastırma koydu. "Ye haydi."

Ağzım sulanarak oturup elime bir çatal aldım.

"Yolculuk için erken bir saat," dedi. "Hem hava soğuyor. Gerçi güzel kısrağının sağlam bir kürkü var anlaşılan."

Burada durmak da hataydı. Birileri gelip soracak olursa kadının Şakayık'ı hatırlayacağı kesindi. "Oldum olası iyi bir kış atıydı," dedim ağzım tıka basa dolu. Yuttuktan sonra, "Ailemi görmeye Dalton'a gidiyorum," diye ekledim. "Galiba çabucak varayım diye biraz acele ettim."

"Ah. Ben de kesin altın peşine düşmüş, batıya gidiyorsundur diye düşünmüştüm. Her neyse. Yavaşla biraz. Ne kadar erken çıksan, ne kadar hızlı gitsen de bugün Dalton'a varamazsın."

"Varamam, hanımefendi."

O kadar hızlı yemiştim ki karnım ağrıyordu. İkimiz de özel konulara girmemeye gayret ederek kibarca havadan sudan konuştuk. Ben suya sabuna dokunmadan düzenli evine ve tombul bebeğine iltifat ettim, o da Şakayık'ın güçlü kuvvetli göründüğünü söyledi. Son kırıntısına kadar yedikten sonra evde yaptığım gibi tabağımı temizlemek için ayağa kalkınca kadın çok şaşırdı.

"Annem bana böyle öğretti," dedim.

Kahkaha attı. "Anneni görünce seni çok iyi yetiştirdiğini söyle."

Uzunca bir süre sessiz kaldım. "Söylerim, hanımefendi," dedim usulca.

Kadın bir şey daha söylemek için ağzını açtıysa da vazgeçti. Bir mendile fazladan yiyecek sarıp bana uzattı, iki tane de buruşuk kış elması verdi.

"Güzel kısrağın için," dedi.

"Hepsi için borcum ne kadar?" diye sordum bozukluklarıma uzanarak.

"Yumurtalar için üç sent."

"Ama..."

"Hak ettin. Bu odunlar beni hafta sonuna kadar idare eder."

"Peki, tamam o zaman."

Tekrar yola koyulmak için ne kadar acele etsem azdı. Ama en azından karnım toktu, atım da dinlenmişti.

Öğlene kadar başka yolcularla karşılaştım ve her seferinde işler biraz daha kolaylaştı. Çoğu durup dostça sohbet etmek istedi ama ben ilişkileri hızlı bir selamlaşmayla sınırlamaya çalıştım. Yol açılınca iki kez Şakayık'ı koşuya kaldırdım.

İkindi vakti bir oduncuya rastladım. Ağır ilerleyen katır arabası yakacak odun yüklüydü. Yanında bir çiftçi gidiyordu, heybeleri kıpkırmızı yaban elmalarıyla doluydu. Yolda karşılaştığım herkese baktığım gibi onların yüzlerine de tanıdık birileri mi diye baktım, ikisini de çıkaramayınca rahatladım.

"İyi günler, evlat," dedi çiftçi.

"Hey, sen Lumpkin'den geliyorsun, değil mi?" dedi oduncu. "Şanslı Westfall cinayetini duydun mu?"

Kelimeler ağzımda donup kaldı. "Ben... Hayır, bayım. Bir şey duymadım."

Oduncu, çiftçiye döndü. "Adamla karısı öldürülmüş. Dalton yakınlarında şu Kızılderilileri öldüren çete olabilir."

"Westfall Kızılderili miydi?" diye sordu çiftçi.

"Hayır ama adamlar ikisinde de altın peşindeydiler."

Devamını getirmesini bekledim. "Westfall'ların bir kızı var. Şimdi de o kayıpmış." Fakat konu on yıl önceki çözülmemiş cinayetlere, oradan Kızılderili öldürmenin cinayet sayılıp sayılmayacağına, oradan da kış buğdayı fiyatlarına geldi. Kasabanın bu kadar yakınındayken bekledikleri gibi onlarla yola

devam ettim ama hep sessizdim. Şakayık'ın dizginlerini öyle sıkıyordum ki adeta ipleri eldivenimin içinde hissediyordum.

Ellijay'e vardığımızda akşamüstüydü. Burada beyaz ahşap kilise ve iki katlı meyhaneyle uyumlu çarpık çurpuk evlerin sıralandığı birkaç sokak vardı, hepsi de karman çorman bir yol ağzında kesişiyordu. Kasabanın merkezinde birleşen beş yol saymıştım ama hangisinin nereye gittiğini söyleyen tek bir tabela bile yoktu. Cesaretimi toplayıp oduncuya hangisinin Dalton'a gittiğini sordum.

"Spring Place'e kadar başka kasaba yok," dedi. "Orası da bir günlük yol. Bizimle meyhaneye gel, geceyi orada geçirsin."

"Olmaz! Yani... Kalacak yerim var."

Adam omuz silkerek yolu gösterince hızla uzaklaştım.

Şakayık'la birkaç kilometre daha kat ettik. Arazi kışın soyduğu dallar ve savrulan çalılarla dolu olduğundan, Şakayık'ı yoldan çevirip gizleyebileceğim iyi bir yer bulduğumda neredeyse hava kararmıştı. Soğuk, ıslak gecenin ve kurutulmuş geyik etiyle kahvaltının ardından Şakayık'ı hızla Spring Place kasabasına sürdüm. Bu yol daha da kalabalıktı ve bunca kişiyle selamlaşmak sinirlerimi bozuyordu. Ama kalabalıkta arada kaynamak daha kolaydı.

Altını hissedip sarsıldığımda Dalton'a çok uzakta değildim. Bulanık gözlerimi kırpıştırırken boğazım sıkışmaya başladı. Şakayık'ı aniden durdurup şu tatlı hissin gelmesini bekledim. Normalden daha uzun sürdü. Muhtemelen altın hareket halinde olduğundan. Ya da Hiram ailemin servetinin her zerresini çaldığından beri hamladığımdan.

Şakayık altımda kıpırdanarak beni sersemliğimden çekip çıkardı. Yine zaman kaybetmediğimi umuyordum. Kendimi rezil edecek bir şey yapıp yapmadığımı anlamak için etrafa

bakındım ama belli ki kimse yolun ortasında durmamızı umursamamıştı. Belki de yalnızca birkaç saniye sürmüştü.

Altının kaynağını bulmaya çalışırken Şakayık'ı dürtüp ilerledim. Hızara götürmek için bir ağaç kütüğünü yüklediği arabasıyla kir pas içinde bir adam yanaştı. İş tulumunun iki dizi de yamalıydı ama aniden sarsılmamın nedeninin bu adam olduğundan emindim.

Adam elini cebine sokup parlak bir altın saat çıkardı, açıp baktı. Yakında bir yerde daha çok altın vardı; belki bir avuç dolusu onluk. Adam bu saati alacak ve üstünde altın para taşıyacak kadar varlıklıysa doğru dürüst iş kıyafetleri de alabilirdi. Galiba insanlar her zaman göründükleri gibi olmayabiliyordu ve benim bunu şimdiye dek anlamış olmam gerekirdi.

Adam tütün lekeli dişleriyle bana sırıttı. "Vakit neredeyse tamam!"

"Ne için?"

"Görürsün."

Bir dakika bile geçmeden bir ıslık duyuldu ve ağaçların üzerinden kara bir duman bulutu yükseldi. Duman yaklaşıp hızlandı, derken vagonlar bir atın peşinden sürüklenen dizginler gibi uzadı.

"Tren mi?" diye sordum.

"Eh, buharlı gemi olacak değil ya," dedi göz kırparak. "Sen kasabaya vardığında orada olacak. Bir bak derim."

"Bakacağım, bayım."

"Her şeyi değiştirecek!" dedi. "Şu tünel bir bitsin."

"Babam da hep öyle der." Derdi. Babam öyle *derdi*.

Gerçekten de bir saat sonra Şakayık'la Dalton'a vardığımızda kasabanın en göze çarpan özelliğinin tren olduğunu fark ettim.

Ağzım açık bakakaldım. Gördüğüm, hayal edebileceğim tüm makinelerden daha büyük, demir bir devdi. Demir kâhini olmadığıma memnundum, tabii öyle bir şey varsa. Çünkü bu dev, gizli güçlerimi tetikleyecek olursa beni gün boyu ölü gibi hissiz bırakırdı.

Tren istasyondan ağır ağır ayrılırken Şakayık ve ben de artık boş kalan rayların paralelindeki Chattanooga yoluna çıktık. O yöne giden bir tren olsa Kaliforniya'ya ne kadar kısa sürede varabileceğimizi hayal ettim. Aylar değil, sadece haftalar sürerdi. Gerçi bu kadar kocaman ve hızlı bir şeyin içinde gitmenin güvenli olduğundan emin değildim.

Arkamda nal sesleri duyduğumda kasabanın bir buçuk kilometre kadar kuzeyindeydik. Hızlı ilerliyor, yol boyunca pek çok kişinin yanından geçiyordum. Fakat beni geçen olmamıştı. Çabucak arkaya bakınca üç atlı gördüm; gür sakallı, eski püskü paltolarıyla sarkık şapkalı adamlar.

Ağır ağır ilerleyerek bana yetiştiler. İlki sağıma sokulup başıyla dostça selamladı beni. İkincisi tam soluma yanaştı. Üçüncü arkamda kaldı.

Şakayık kulaklarını geriye yatırdı.

Güneşten yanmış tenleri, dağınık saçlarıyla çelimsiz görünüyorlardı. Oysa silahları gıcır gıcırdı.

Yanımdaki adam sırıtınca kapana kısılan geyik gibi hissettim. "Selam," dedi.

"Selam," dedim zoraki bir neşeyle.

"Seni Dalton'daki istasyonda gördüm. Şu tren acayip bir şey, değil mi?"

"Hayatımda öyle bir şey görmedim," dedim çünkü böylesi daha güvenli gelmişti.

"Mississippi'deki şu buharlı gemilerden gördün mü peki?"

"Mississippi'ye hiç gitmedim."

Islık çaldı. "Onları da görmelisin. Bir duman bulutu üflüyor ve suda bin at gidiyormuş gibi ilerliyorlar. Biz o tarafa gidiyoruz. Mississippi'ye her kış ineriz. Sen ne tarafa?"

"Kuzeye, kuzenleri görmeye."

"Neredeler? Buralarda bir yerdelerse kardeşlerimle ben tanıyoruzdur."

"Ah, tanıdığınızı sanmıyorum. Chattanooga yakınlarında onlar."

Gözlerini kıstı. "Sen o taraflardaki herkesi tanırsın. Değil mi, Ronnie?"

"Tabii ki, Emmett," dedi arkamda bir ses. Ensemdeki tüyler ürperdi.

"Daha önce seni buralarda görmedik galiba," dedi birinci adam; Emmett.

"Sanmam," dedim. "Ailem Ellijay'de."

Adam fare görmüş kedi gibi sırıttı. Söylediğimde ne yanlış olduğunu bilmiyordum ama söyler söylemez pişman oldum. Kafamda düşünceler fır dönüyor, seçenekler bulmaya çalışıyordu.

"Bak sen. Ellijay uzak sayılmaz, değil mi çocuklar?"

"Ben hiç gitmedim," dedi Ronnie arkamdan.

"Ben de," dedi yanımdaki. "Ama güzel bir yer olduğunu duydum."

"Siz bölgeyi bayağı iyi biliyorsunuz, beyler, değil mi?" Nedense onları konuşturmaya devam etmem gerektiğini hissediyordum.

"Kimse buraları bizden daha iyi bilemez. Dalton'dan Mississippi'ye kadar," dedi Emmett.

"O halde belki siz bana yardımcı olursunuz. İstasyondaki adam bir sonraki kasabanın Tunnelsville olduğunu, bir günde oraya ulaşabileceğimi söylemişti. Şimdiye dek ulaşırım sanıyordum."

"Oraya daha yirmi, yirmi beş kilometre var," dedi Emmett.

"En az," diye ekledi Ronnie.

"Ya," dedim. "Bu gece varamaz mıyım yani?"

"İmkânı yok."

Şakayık'ı hızla çevirdim. Ronnie'nin atı kişneyerek kenara çekilince yanından rüzgâr gibi geçtim. Adamlar atlarını durdurup dönerek gözlerini bana diktiler.

"Beni büyük sıkıntıdan kurtardınız, beyler," dedim. "İstasyonda beni yanlış yönlendiren adama canım sıkıldı şimdi. Acele edersem akşam yemeğine kadar Dalton'a dönmüş olurum."

Emmett kaşlarını çattı. "Haklısın."

"Bana iyilik yaptınız, size minnettarım," dedim.

Şakayık'ı mahmuzlayıp hızla sürdüm. Atların sesini duymuyor, emin olmak için arkama bakma isteğimi bastırmaya çalışıyordum. Dalton yolunu yarılamıştım ki nihayet bir bakmaya cesaret edebildim. Adamları arkamda görmeyince ellerim deli gibi titremeye başladı.

Şakayık'tan inip onu yokuşun başındaki ormana soktum. Bayır huş ağaçlarıyla kaplıydı, fark edilmeden yolu gözetleyebileceğim bir yerdi burası. Oturdum, dizlerimi göğsüme çektim ve Şakayık iştahla kuru dalları ısırırken aşağıdaki kıvrımlı yolu seyre koyuldum.

Karanlık çökene kadar kimse görünmedi. Kardeşlerin yollarına devam ettiklerini umuyordum. Geceyi geçirmek

için dururlarsa onlarla ertesi gün de karşılaşma ihtimalim vardı. Belki böyle bir şey olmadan, beraber ilerleyeceğim başka adamlar bulurdum.

Şakayık'ı ormanın iyice içlerine götürüp su kıyısında korunaklı bir yer buldum. Burada toprak karla kaplıydı ve sıcaklık düştüğü için nefesim buharlaşıyordu. Şakayık'ın su içebilmesi için ince buz tabakasını babamın botunun topuğuyla kırdım. Hayvanı bukağılamadan onu bir ağaca bağladım. Böylece gerektiğinde acilen yola çıkabilecektik.

Orman ıslak ve her şey berbat koktuğu için, duman gökyüzünde belli olmasın diye küçücük bir ateş yaktım çünkü ay ışığı biraz fazla parlaktı ve içim hiç rahat değildi. Babamın Hawken tüfeğini doldurup yanıma koydum. Islak toprağa koymak hiç hoşuma gitmiyordu ama ne yapacağımı da bilmiyordum. Küçük ateş, içim geçmeden daha da söndü.

Şakayık'ın hafif kişnemesiyle uyandım.

Dallar ağır adımların altında çıtırdıyordu.

Tüfeğime uzandım ama yerinde yoktu.

Daha ben ayağa fırlayamadan bir silahın soğuk kabzası başıma dayandı. Dolu bir Hawken olduğunu anlamak için dönüp bakmama gerek yoktu.

"Geceyi geçirmek için Dalton'a dönmeliydin," dedi Emmett.

"Tüh," dedi Ronnie. Solumda karanlık bir gölgeydi, kaçmayayım diye beni kıstırmıştı. "Ellijay'de kalmalıydın."

On Birinci Bölüm

Kardeşleri beni eve götürmeleri için amcam tuttuysa başım büyük beladaydı. O tutmadıysa daha büyük beladaydı.

Annem böyle adamlar konusunda beni uyarmıştı. Georgia'daki altına hücumun ilk dönemlerindeki zor zamanlarda ve Dahlonega'daki tek kadın annemken böyle birkaç adam tanımıştı. O yüzden en iyi ihtimalle beni soyup soğana çevireceklerini biliyordum. Amcam için çalışmıyorlarsa daha beterini de yaparlardı.

"Zeke," dedi Emmett. "Ateş söndü. Bize biraz odun getir?"

"Oğlan getirsin," dedi Zeke beni kastederek.

Oğlan. Demek ki onları Hiram tutmamıştı.

"Kes sesini de dediğimi yap," dedi Emmett. Kardeşi somurtarak giderken bana, "Sen, doğrul," dedi.

Gözümü Hawken'dan ayırmadan, yavaş hareketlerle dediğini yaptım.

"Şu battaniyeyi de bana ver," dedi Ronnie omzumdan battaniyeyi çekerek. Battaniyeyi omzuna doladı ve geri çekilerek beni Emmett'la aralarına kıstırdı.

"Beni nasıl buldunuz?" diye sordum en çok da onları oyalamak amacıyla.

"Kamp ateşinin kokusunu aldık," dedi Emmett. "Ronnie yoldan çıktığın yeri tespit etti. İz sürmede kardeşimin üstüne yoktur."

İz bırakmış ve rüzgârın yola doğru estiği yerde kamp kurmuştum.

Zeke döndü. "Neden burada vakit kaybediyoruz?" dedi ateşin yanına birkaç dal atarken.

"Acelemiz yok," dedi Emmett. "Geceyi burada geçirebiliriz."

Emmett ateş çukurumun yanına çömeldi, Hawken dizlerinin arasındaydı. Namluyu bana doğrultmuş, bir elini tetiğe kolayca uzanabilecek şekilde kabzaya dayamıştı. Boştaki eliyle közü karıştırıp ateşi canlandırdı. "Şu şişe yanında mı, Ronnie?"

Ronnie gidip atından bir şişe getirdi. Yanılmıyorsam mısır likörüydü. Mantarı çıkarıp bir yudum aldı, sonra Emmett'e uzattı, o da bir yudum alıp Zeke'e verdi.

Yastık olarak kullandığım eyer çantam yerde, yanımdaydı. Ronnie alıp elini içine soktu.

"Bırak," diye bağırdım hiç düşünmeden.

Ronnie sırıttı. Gözlerini gözlerimden ayırmadan, yavaşça, dikkatlice çantayı karıştırdı. Özgür Jim'in verdiği gömlek tomarını çıkardı. "Hey, burada hepimize birer gömlek... Vay canına..."

Altın paralar çınlayarak düşüp sessizce çürük yaprakların arasına yuvarlandı. Ronnie gömlekleri bırakıp paralara atıldı. Zeke yardım etmek için yanına koştu. Emmett ise yılana bakar gibi yerinden kıpırdamadan bana bakmaya devam etti.

Yılandan beterdim. Sabırlıydım ben. Hayalettim.

"Burada altmış, yetmiş dolar olmalı," dedi Zeke.

"Daha fazla!" dedi Ronnie.

"Ne kadar var?" diye sordu bana Emmett.

"Oturup saymadım."

"Sizce bunlar Şanslı Westfall'un altınları mı?" diye sordu Ronnie.

Emmett kaşını kaldırarak bana baktı.

"Öyleyse ne olacak?" dedim titremesinler diye ellerimi yumruk yaparak. Herkes babamın öldürüldüğünü bildiğine göre kayıp kızının hikâyesini duymaları da an meselesiydi.

Zeke dört ayak üstüne çömelmiş, yaprak ve dalları eşeliyordu. Ronnie eyer çantamı baş aşağı çevirip içindeki birkaç eşyamı yere silkeledi. Şakayık'ın arpaları her yere dağıldı. Neyse ki kadın giysilerimi atıp kurtulmuştum.

"Eski günlerdeki gibi, değil mi?" dedi Emmett beni süzmeye devam ederek.

"Bu çocuk Çerokilere benzemiyor," dedi Ronnie.

"Yine gece vakti ormanda aptal birilerini aramaya çıkmamız..." Sırıtışı pis ve kabaydı. "Şu ilk herifi hatırlıyor musun?"

"Üstündeki ayı postundan başka şeyi yoktu," dedi Zeke.

"Bir de şu tüfek vardı, hatırladın mı? O tüfeği üç yıl boyunca taşıdın."

"Lanet olasıca. O tüfekten nefret ediyordum. Bir türlü düzgün ateş etmezdi."

"Onunla bir sürü Kızılderiliyi kafasından vurduğundandır," dedi Ronnie.

"Belki biz de herkes gibi batıya gitsek iyi olur," dedi Zeke. "Kaliforniya yolundakilerden daha aptal bir zengin sürüsünü başka yerde bulamayız."

Ben orada yokmuşum gibi davranıyorlardı ama işin aslını biliyordum. Jefferson'ın babasında da aynı tavrı çokça gör-

müşlüğüm vardı. Jeff'i belli etmeden pervasızlığa, sakarlığa kışkırtıp ona bağırmak için bahane bulurdu. Etrafta kimse yoksa bağırmakla kalmayıp daha da ileri giderdi. Bu yüzden ben de dikkatle onları izliyor, kaçma fırsatı kolluyordum ama onlara bahane vermeye hiç niyetim yoktu.

Ateş iyice harlanmıştı. Kardeşler bir araya toplanıp şişeyi bir tur daha döndürdüler. Ronnie altın paraların çoğunu bulmuş, ateşin önüne sermiş, tekrar tekrar sayıyordu. Öfkeden sağlıklı düşünemiyordum. Bir hırsızdan kaçıyor, öbürüne yakalanıyordum ve yakında yine elimde avcumda bir şey kalmayacaktı.

"Bu gece şansımız yaver gitti," dedi Emmett.

"Öyle oldu," diye onayladı Zeke.

"Ama Ohio'da süzülen şu tekneleri düşünsenize," dedi Ronnie. "Sanki para önüne serilmiş, almanı bekliyor. Üstelik Kaliforniya'dan çok daha yakın."

"Ya," dedi Zeke homurdanarak ve bir yudum daha içti.

"Ne diyorsun?" diye sordu Ronnie bana bakarak. Şimdi söyleyeceği her neyse, beni o şekilde tuzağa düşürmeyi planlıyordu. "En azından hırsızlık konusunda yeteneklisin. Westfall'u sen öldürdüysen cinayet konusunda da yeteneklisin demektir. Bizimle Memphis'e gelip Mississippi'den geçmek ister misin?"

Zeke doğruldu. "Hey, orada dur; ben ganimeti dörde bölmek istemiyorum."

Ronnie kaşlarını çatarak ateşi karıştırınca kıvılcımlar havaya yükseldi. Ateşin sıcaklığı içime sızıyordu. Kollarım, bacaklarım harekete geçmeye hazır, seğiriyordu.

"Bu sene bizimle gelmek istemediğini sanıyordum, Zeke," dedi Emmett.

"Kızgınlığımdan öyle söyledim," dedi Zeke.

Emmett yine bana döndü. "Ee, ne diyorsun? Ohio'dan, Indiana'dan, Pensilvanya'dan bir sürü çiftçi kölelikten, Güney'in ne kadar kötü olduğundan, bizim ıslah olmamız gerektiğinden yakınıyorlar. Ama kış başında bakıyorsun, domuzlarını kesip fıçıları etle dolduruyor, tekneyle Mississippi'den aşağıya yollanıyorlar. Yol üstündeki büyük çiftliklerin her birinde duruyor, New Orleans'a gidene kadar ürünlerini satıyorlar. Sonra da cepleri Güneyli parasıyla dolu, evlerine yayan dönüyorlar. Riykârlar sürüsü."

"Tanrı riyakârlardan nefret eder," dedi Ronnie.

"Amin," dedi Zeke.

Emmett gülümsedi. "Görüyorsun ya, biz Tanrı'nın adaletine vesile oluyoruz. Sen de Tanrı'nın adaletine vesile olmak istemez misin?"

Bir şey söylemedim.

"Şu Kuzeyli riyakârların çoğu eve, riyakârlıklarını görmeyen ailelerinin yanına giderken yolda kumar oynamaya bayılıyorlar," diye devam etti Emmett. "Kardeşlerim ve ben de adil bir iskambil oyununu herkes kadar severiz."

"Adil bir oyun değil," diye düzeltti Ronnie.

"Varsın bize biraz para kaptırsınlar. Böylece para ait olduğu yerde, Güney'de kalır," dedi Emmett.

"Bazıları içkiyi sever," dedi Ronnie. Şişeyi Zeke'ten alıp başını geriye atarak bir yudum içti.

"Severler evet," diye onayladı Emmett. "Biz de içen adamlarız, üstelik iyi arkadaşlık ederiz. Ama şu Kuzeyli herifler zayıf oluyor. İçkiyi kaldıramayıp düşerlerse, bir de kafalarını çarparlarsa..."

"Ya da nehre yuvarlanırlarsa," dedi Ronnie.

"Ah, işte bu durumda ceplerini boşaltmak, kazandıkları parayı ailelerine götürmek insanlık vazifemiz olur."

"Ailelerini görürsek tabii," diye ekledi Ronnie.

Yavaş ve sakince nefes alıp vermeye çalıştım, yoksa çığlığı basıp kaçacaktım. Bu adamlar sadece hırsız değil, katildi de. Tıpkı Albay Plug'ın Ohio Nehri'ndeki tekne yağmacıları ya da Cave-In-Rock'taki Mason çetesindekiler gibi haydutlardı.

Emmett şişeyi Ronnie'den alıp ağzına götürdü. Şakayık boynundaki ipi çekiştiriyor, bağlı olduğu ufak huş ağacının dallarını sallıyordu. O da bu işten kötü kokular almıştı.

"İtiraf edeyim ki Kuzeyliler aşırı ve ikiyüzlü önyargıları yüzünden ben ve kardeşlerime haksız biçimde güvenmiyorlar," dedi Emmett. "Ama sen? Kızlarınkine benzeyen o koca şaşkın gözlerinle kurbanlık kuzu kadar masum görünüyorsun. Bu da işimize yarayabilir."

Gevşemeye başlıyorlardı. Omuzlarından anlayabiliyordum. İçkiden bir yudum almak için geriye yatırdıkları başlarının salınışından. *Birkaç yudum daha alın, çocuklar.*

"Ama Ellijay'de yaşayan ve çoktandır ortalarda görünmeyen kuzenimiz Tackett olarak bize katılmak istemezsen gücenmeyiz. İhtiyacımız olanı alır, seni ormanda bırakıp gideriz."

Ormanda ölü bırakmayı kastediyordu. Zeke'in eli kemerindeki büyük bıçağa çok yakındı. Ronnie başka tarafa bakıyor gibiydi ama Emmett hâlâ Hawken'ı bana doğrultuyordu. Bunca şeyden sonra babamın silahıyla öleceğimi düşününce karnıma ağrılar girdi.

Emmett şişeyi uzatıp bana içki ikram etti. "Ee, nasıl yapalım şimdi?"

Beni yanlarına almaları için yalvarmamı bekliyorlardı. Bunu yaparsam halime daha çok gülecek, sonra beni yine

öldüreceklerdi. Yalvarmazsam daha da kabalaşmak için bunu bahane edeceklerdi.

Şişe de Emmett'in sorusuyla birlikte havada asılı kalmıştı. Ne cevap verirsem vereyim öleceğimi anlamıştım. Bu yüzden, babasıyla başa çıkmak için Jefferson'da gördüğüm bir hileye başvurdum: Konuyu değiştirdim.

"Atım. Seslere bakılırsa ipe dolandı."

Sesimi duyan Şakayık kişneyip daha çok debelenmeye başladı. İçimden bunun için sessizce şükrettim.

"Her şeyden ürker," diye ekledim. "Düğümü çözülmezse kendine zarar verebilir. O zaman da bir işe yaramaz; ne binebilirsin, ne satabilirsin."

Ronnie kaşlarını çattı. Emmett bana daha yakından bakmak isteyerek ateşe yanaştı. Eli tetiğe doğru kıpırdandı. Gözlerimin içine sertçe bakarak, "Zeke, git şu atı çöz," dedi.

"Neden ben?"

"Çünkü sana söyledim."

Zeke bir dizi küfür sıralayıp ayaklarını vura vura Şakayık'ın yanına gitti. Bıçağını çıkarıp ipi kesti.

"Oldu işte, mutlu musun?" dedi.

Şakayık çenesini ısırarak karşılık verdi.

Zeke çığlığı bastı. Şakayık şahlanınca Emmett ile Ronnie peşinden atıldılar çünkü o at, altınlardan bile daha çok para ederdi. Tüfeğin hedefi artık benim başım değildi.

Ayağa fırlayıp ateşi tekmelerimle söndürmeye çalıştım. Parlak közler uçuşup arkaları dönük Emmett ile Ronnie'ye yapıştı. Emmett şişeyi elinden düşürdü. İçki dökülüp alev aldı.

Arkamı dönüp kaçtım. Hawken tüfek sessizliği yırttı; kurşun yanımdaki bir ağaca saplantı. Nereye gittiğimi göre-

miyordum, umurumda da değildi. Ayağım kaydı, dizlerimin üstüne düştüm ama kalkıp yola devam ettim.

İçimden bir ses ayın değmediği karanlık yerlere koşmamı söylüyordu, bu yüzden tepeden kayarak aşağı indim. Muhtemelen tepenin eteğinde çamurlu izler bırakıyordum ama şimdi bunu düşünecek durumda değildim. Bir kez daha çarpıp –büyük, kalın bir kütüktü bu seferki– havaya fırladım. Küt diye çarpınca acısı omuzlarıma, boynuma saplandı. Hızla tepeden yuvarlandım, ani, yumuşak bir pat sesiyle ıslak yaprak yığınlarının arasına düştüm.

Ağzım toz toprakla dolu, nefes nefese yattım. Ateş edileli ne kadar olmuştu? Otuz saniye mi? Kırk mı? Erkeğim diye geçinen herhangi biri şimdiye o tüfeği tekrar doldururdu.

Sesleri ağaçların arasında yankılanıyordu ama uzaklaştıklarını umuyordum. Yukarıdaki bayırda ateşin turuncu ışığını gördüm bir an, sallanan dalların arasından göz kırpıyordu ama iyice tekmelemiştim ve ışığı azalıyordu.

Hava, gizlice kaçamayacak kadar karanlıktı; o karanlıkta kardeşlerin kucağına bile koşabilirdim. Belli bir yerde kalmak en iyisiydi. Aslında av olmak da avcı olmak gibi bir şeydi. İki durumda da ölü gibi sessiz ve hareketsiz olmak şarttı.

Kendimi örtmek için yaprakları eşelerken küf kokusu burnumun direğini sızlatıyordu. Yaprakların ağırlığını bedenimi örten bir battaniye gibi hissedinceye dek devam ettim. Kafamda düşünceler hızla dönerken sessizce beklemekten başka çarem yoktu. En azından sabaha kadar burada saklanmalıydım. Zavallı Şakayık. Umarım o da kaçmıştır. Kaçamadıysa hınçlarını almak için bile ona zarar verebilirlerdi.

"Bu tarafa doğru geldi."

Ronnie'nin fısıltısını duyunca irkildim, etrafımı saran saran yapraklar hışırdaki.

"Patırtıları, sürtünme seslerini duydum. Şurayı görüyor musunuz, kayıp düştüğü yeri?"

Sabırlı ol. Hayalet ol.

"Umarım başını bir kayaya çarpıp kendi kendini öldürmüştür," dedi Zeke. "Şu atın yaptıklarının hesabını vermeli."

"O senin hatan, aptal şey," dedi Emmett. Onun sesinde de acı vardı; ateşten nasibini aldığını umuyordum. "Ne diye gidip kestin ki ipi?"

"Çöz dedin, ben de çözdüm."

"İkiniz de kesin sesinizi," dedi Ronnie. "Bir şey duydum."

Adımları hemen üstümdeki yamaçta, çalılıkların arasında gezindi. Aralarından biri bir kütüğe bastı, kof kütük ayağının altında kırılınca üstüme patır patır toprak ve yaprak döküldü.

"Şu aşağıdan geliyordu ses," diye üsteledi Ronnie.

Yine ayak sürümeler ve çamur topakları. Biri toprak setten aşağıy kaydı. "Çok karanlık, görünmüyor," dedi Zeke. Sesi o kadar yakından geliyordu ki elimi uzatsam dokunurdum.

"Oğlanın altınını aldık işte," dedi Emmett. "Haydi, Dalton'a gidip koluma bakacak bir doktor bulalım."

"Yüzüme bakacak demek istedin herhalde!"

"Ona da."

Botlar burnumun birkaç santim ötesini paldır küldür eziyordu. Üstüme basacak olursa biterdim. Belki acele edersem ayağından tutup çeker, selam vermesine bile fırsat bırakmadan botumu yüzüne dayardım.

Nefesimi tuttum, elbette bu bir tuzaktı ama ayak sesleri uzaklaştı ve Zeke çalılıkları çiğneyerek bayır yukarı tırmandı. Yakındaki tilki yüzünden deliğe gizlenmiş tavşan kadar sessiz-

dim; ayak sesleri sustuktan çok sonra bile ümitsizce sessizliği dinleyerek öylece kaldım.

Tiz sesli bir baykuş ağaçların arasından pike yaparak yüzümün hemen karşısına konarken kanatlarının çırpınışını duymaktan ziyade hissettim. Ağlayan bebek gibi ciyak ciyak ötüyor, başını eğip büküyordu. Gözleri büyük, geniş ve altın rengindeydi; benim gözlerim gibi.

Az sonra baykuşun silueti yeniden gökyüzüne süzüldü. Gidişini görünce bu geceye dair tek güzelliği kaybetmiş gibi hissederek biraz üzüldüm.

Kardeşler hâlâ yakınlarda olsaydı kuş, ağacından kesinlikle ayrılmazdı. Yine de sabah havası doğan güneşle canlanıncaya dek yaprak yığınının altından hiçbir yere kıpırdamadım.

On İkinci Bölüm

Yaprak yığınının altından çıktım ve sessizce tepeye tırmanıp kamp kurduğum yerin yakınında durdum. Kardeşler burayı gözetleyerek beni bekliyor olabilirdi. Ancak hayatta neyim varsa hepsi buradaydı ve bir şeyler kurtarabilir miyim diye bakmak zorundaydım.

Şakayık'a bakındım; kardeşlerin onun gibi güzel, harika bir kısrağı almadan gitmesi olacak şeymiş gibi. Gözlerim doldu. Hırçın halleriyle hayatımı kurtarmıştı Şakayık. Onsuz nasıl devam edeceğimi bilmiyordum.

Annem yanımda olsaydı, "Beterin beteri var," derdi, gerçekten de öyleydi. Gece buz gibi soğuktu ve korkmuştum, bu yüzden paltom ve babamın botları dahil tüm giysilerim üstümdeydi. Çürümüş yaprakların altında gizlenmekten kire bulanmış olsa da üstüm başım sağlamdı. Annemin madalyonu hâlâ boynumdaydı ve cebimde on dolara yakın para vardı. Yani bir süre daha açlıktan ölmezdim.

Fakat Şakayık'ın onlardan kaçtığını duymak için hepsini feda ederdim. Şimdiye kadar Dahlonega yolunu yarıladığını umuyordum.

Kamp yeri talan olmuştu. Ateş yaktığım yer dağılmış, kırık şişenin aşı boyalı parçaları etrafa saçılmıştı. Heybelerim ve bıçağım, yedek gömleklerim, şapkam, bütün azığım, hatta silahlarım gitmişti.

Babamın Hawken tüfeğini düşününce boğazım düğümlendi. O tüfeğe bayılırdım.

Şakayık'ın ipinin kesilmiş ucu hâlâ ağaca bağlıydı, ben de çözüp sardım onu. Malzemelerimden bir parçayı kurtarmıştım.

Çamur ve yaprakları botlarımın topuklarıyla eşeleyerek açıklığı araştırdım. Kamp yatağım duruyordu ama her yerine basılmıştı. Yatağı dürmeye başlayınca altında büyük bir sürprizle karşılaştım: Beşpatlar tabanca tüm güzelliğiyle öylece duruyordu. Bunun için bayram etmeye fırsat bulamadan genzimde bir kaşıntı hissettim, gerilmiş sinirlerime rağmen fark ettiriyordu kendini.

Altın.

Diz çöktüm ve soğumuş küllerle yarı yanmış odunları kenara iterek hislerimi takip ettim. Küçük bir odun parçasının altına sıkışmış halde buldum onları: Toplamda dört bozukluk; iki onluk, iki de beşlik. *Otuz dolar.* İtiş kakış sırasında fırlayıp gitmiş olmalıydılar.

Kalbim küt küt atıyordu. Kırk dolarla Kaliforniya'ya gidebilir miydim? Şansım da yaver giderse belki. Ben Şanslı Westfall'un kızıydım. Bunu başarabilecek biri varsa o da bendim.

Bozuklukları cebime atıp ağaçların arasında dolanmaya devam ettim. Küçük bir ses fırlayıverdi dudaklarımdan. Eyerim tepenin aşağısındaki bir ağacın gövdesine takılmıştı. Kayışlarını kesip eyeri atmışlardı; Hiram'ın eyerinin kayışlarını kestiğim için pişman oldum. *Ne ekersen onu biçersin*, derdi babam.

Kayarak inip eyeri aldım ve omzuma attım. Kardeşlerin bunu almaması tuhaftı. İyi yağlanmış deriye işlenmiş elmas desenleriyle güzel bir eyerdi ve iyi para ederdi. Babam araç gereçlerini çok sever, akıllı bir adamın daima en iyi malzemeleri satın alıp onlara gözü gibi bakması gerektiğini söylerdi. Şakayık'ın eyeri de böyleydi, babam masraftan kaçınmamıştı.

Kamp yerime dönmek için omzumda ağır bir eyerle yokuşu tırmanmanın bedeli de az kalsın ağır olacaktı. Ayaklarım kayıp duruyor, babamın koca botları sağ topuğumu vurup acıtıyordu. O anda aklıma gelen düşünceyle acım uçup gitti: Şakayık'ı yakalasalardı eyeri kesinlikle burada bırakmazlardı.

Şakayık'ın adını haykırmak için ağzımı açmamla kapamam bir oldu. Kardeşler hâlâ buralarda sinsice geziniyor olabilirdi. Gerçi eyeri, tabancayı ve paraları öylece bırakıp gitmişlerdi. Demek ki fena yaralanmışlardı ve bir an önce doktora görünmeleri gerekiyordu. Kumara meraklı bir kız olsaydım, ki hiç değildim, muayene olur olmaz geri dönüp gündüz gözüyle kampı yağmalayacaklarına bahse girerdim.

Bu yüzden derin bir nefes aldım ve ciğerlerimdeki tüm güçle, sesimin sarp tepelerde yankılandığını duyuncaya dek haykırdım: "Şakayık!"

Köpek gibi tepeden koşup gelmesini beklemiyordum ama... Ne beklediğimi bilmiyordum.

Birkaç kez daha seslendikten sonra ağır ağır tepeyi tırmanmaya devam ettim. Şanslıysa iyi bir aileye ulaşmayı başarırdı. Onu tımarlayarak, ödüllendirerek şımartacak bir aileye. Huysuz bir atın da dünyanın en iyi atı olabileceğini bilen bir aileye.

Tepeye çıktığımda Şakayık tam karşımdaydı. Kulakları ve kuyruğu, çok geç kaldığım için duyduğu öfkeyle seğiriyordu. Eyeri atıp boynuna sarıldım. Tüm bu yaygaranın sebebini anlayamamış gibi başını çekti.

Başından kuyruğuna kadar dikkatle inceledim, hatta toynaklarını kaldırıp altını bile kontrol ettim. Nallarından biri birazcık gevşemişti ama Şakayık bunun dışında sapasağlam görünüyordu. Yine de bakmaya devam ettim, parmağımla yelesini taradım, ellerimi boynunda gezdirdim, burnuna öpücükler kondurdum.

Burnunu kabanıma uzatıp soluyarak bir ödül vermemi bekledi. Kızcağız muhtemelen açlıktan ölüyordu, ben de onu yeniden eyerleyip buradan gitmenin yolunu aramaya başladım. Eyeri geçici olarak tutturmak için kurtardığım şu yuları kullanmayı geçirdim aklımdan. Fakat altına koyacak bir battaniye olmazsa Şakayık'ın derisini tahriş ederdi. Eyersiz binmek zorundaydım, eyeri de kucağımda taşıyacaktım.

Bir kütüğe basıp Şakayık'ın sırtına atladım. Koca eyeri kucağımda tutmak beni ağırlaştırıp dengesizleştiriyordu ama Şakayık itiraz etmemişti. Beni gördüğü için en az benim kadar mutlu olduğunu söyleme biçimiydi bu.

Yolu yeniden bulduğumuzda durdum.

Doğruca Şerif'e gidip kardeşlerin yaptıklarını anlatmayı düşünerek Dalton'a baktım. Hayır, bu kötü bir fikirdi. Daha fazla gecikmeyi göze alamazdım. Üstelik Emmett, bu civardaki

herkesi tanıdıklarını söylemişti. Onların sözüne karşılık bir yabancıya kim inanırdı?

Beni dinleyen olsa bile ailem hakkında, yaşadığım yer ve nereye gittiğim hakkında soruları olacaktı. Bir yığın yalan söylemek zorunda kalacaktım. Kız olduğumu anladıklarında beni bağlar, gözümü açıp kapayıncaya kadar Dahlonega'ya götürürlerdi. Alçak bir yılan olan amcama. Çünkü o benim vasimdi, ayrıca yakışıklı, hoşsohbet bir beydi.

Şakayık'ı kuzeye, Tunnelsville ve Chattanooga'ya tarafına çevirdim. Yolun kenarından ilerleyecek, böylece gerektiğinde hemen ormana saklanabilecektik.

Tunnelsville sırtını dağa yaslamış, kuruluş amacı sadece bir tünelin kazılmasını desteklemek olan bir kasabaydı. Evler süssüz ve eğri büğrüydü, çoğunda badana bile yoktu, bazıları ise evden çok barakaya benziyordu. Takip ettiğim tren rayları geniş, karanlık bir tünelde aniden sona eriyordu. Tünelin girişinden yukarıya, oradan da tepenin ardına dik bir yol uzanıyordu. Yolsa hepsi alabildiğine yüklenmiş, karınca sürüsü gibi görünen insanlar, atlar ve katırlarla doluydu.

Kasabanın bir tane eyer ustası vardı. Seyrek sakallı, şaşı, elleri nasırlı bir adamdı. Sığır derisi ve bir çuvaldızın üzerine eğilmiş adama Şakayık'ın eyerini tamir edip edemeyeceğini sordum. Başka siparişleri yüzünden bir iki gün süreceğine dair bir şeyler geveledi.

"Olmaz! Yani tamam, teşekkür ederim. Beni yönlendirebileceğiniz başka biri var mı?"

"En yakın eyer ustası Dalton'da, oraya gitmek de bir günden uzun..." Sonunda başını kaldırıp babamın eyerini görünce susup kaldı.

Eyeri elimden kapıp gözlerini kısarak dikkatlice baktıktan sonra geri verdi. Sonra kısık gözlerini bana, düpedüz perişan kılığıma dikti.

"Sana bir teklifim var, evlat," dedi. "Bu eyeri bana verirsen, tamiri bitmiş başka bir eyer veririm sana."

Ben tereddüt ederken o ahşap bir raftan eyeri alıp bana uzattı.

"Bu seni Kaliforniya'ya kadar götürür, yalanım yok," deyince irkilerek geri çekildim. Nereden biliyordu? Yok canım, ortalığı altın heyecanı sarmıştı, adam da genel konuşuyordu.

"Yani. Olabilir. Ben..."

"Bak ne diyeceğim, adını söylersen, yolun tekrar buraya düştüğünde eyerini verir, kendiminkini alırım. Bir de malzeme ve işçilik paramı."

"Bence makul." Buralara tekrar gelmeyi düşündüğümden değil ama istersem bunu yapabileceğimi bilmek, eyeri bırakmayı kolaylaştırıyordu. "Adım Lee..."

"Lee?" dedi büyük bir deftere ismi yazarken.

Aklıma ilk gelen, Jefferson'ın soyadı oldu. "Lee McCauley."

"Pekâlâ, Lee McCauley, anlaştık."

Para harcamama gerek kalmamıştı, bu da işime geliyordu. Ama yine de eyeri vermekle içimin boşaldığını hissetmiştim. Önce babamın tüfeği, şimdi de eyeri.

"Bayım," dedim aklıma bir şey gelince. Kalan bozukluklarım da çabucak eriyecekti.

"Efendim, evlat."

"Satılık eyer çantanız var mıydı? Küçük bir şey bile olabilir."

Adam beni yine dikkatle süzünce kir içinde olduğuma şükrettim. Kaçak bir genç kızdan çok çocuk dilencilere benzediğimi umuyordum.

Çalışma tezgâhının üstündeki deri yığınını karıştırdı. "Al," dedi bana bir çanta uzatarak. "Bunu kesip kayış yapacaktım ama hâlâ senin işini görebilecek durumda."

Bu nezaket karşısında nutkum tutularak yutkundum. Yıpranmış, derisi çatlamıştı ama iyice yağlanırsa bir süre daha dayanırdı. Adam duvardaki bir çividen bir şapka aldı ve pat diye başıma koydu. Siperliğinde küçük bir yırtık vardı ama idare ederdi.

"Böylece seti tamamladık," dedi. "Her nereye gidiyorsan iyi şanslar."

"Teşekkür ederim," diyebildim ve arkamı dönüp kaçtım.

Şakayık yeni eyeri hoşnutsuzlukla karşıladı. İyice koklamasına izin verdim, tokaları sıktığımda gereksiz huysuzluğunu bir kenara bıraktı.

Dağın tepesine uzanan nakliye yolu dik ve kayalıktı, üstelik tüm ağaçlar kesildiği, toprak ayaklar altında ezildiği için tam bir çirkinlik abidesiydi. Yoldan geçen o kadar çok insan vardı ki kimse dönüp bize bakmıyordu bile, bu da benim işime geliyordu. Güçlükle yürüyen, ağır yüklü katırlar herkesi çileli sayılacak kadar yavaş bir tempoyla ilerlemeye mecbur ediyordu; bu yüzden zirveye ulaşıp inişe geçmemiz saatler sürdü.

Aşağı inen yolu yarılamıştık ki Şakayık tökezledi. Hafifçe aksamaya başladı.

Sırtından indim. Arkamda biriken insanlar homurdandılar ama Şakayık'ın sol ön ayağını kaldırdığımda nalının

düştüğünü görünce sustular. Kardeşlerle mücadele ederken gevşediğini tahmin ettiğim naldı bu.

Şakayık'ın toynağını dikkatle inceledim. Görebildiğim kadarıyla herhangi bir çatlak ya da aşınma yoktu. Ama yakın zamanda dörtnala koşmak da söz konusu olamayacaktı; Hiram'ın hızla bana yaklaştığını görsem bile.

Şakayık'ı bu berbat, taşlı yoldan aşağı sürerken kalbim sıkışıyordu. Her adım Şakayık'ı riske atan yavaş bir işkenceydi sanki. Aşağıda kalabalık bir yerleşim yeri daha vardı, tren yolu oradan itibaren tekrar başlıyordu. Bir nalbant, değilse bile demirci bulmak için etrafıma bakındım ama bir han, bir meyhane ve birkaç barakadan başka bir şey yoktu.

Handa yumuşak bir yatak ve su sızdırmayan bir çatıyla uyumayı ne kadar çok istesem de kasabada yüzümü göstermeyi ya da kıymetli paramın birazını elden çıkarmayı göze alamadığım için yapraksız birkaç ağacın altında kamp kurduk. Bu kez bir saatimi kuru odun bulmaya harcadım; bir kez daha dumanın yerimi ele vermesini göze alamazdım. Şakayık'ın ayaklarını kontrol ettim, nalsız olanını çamurdan arındırdım. Sonunda ısınınca gözlerim uykudan ağırlaşmaya başladı. Yine de uzunca bir süre uyumadan, öylece yattım.

Özgür Jim'in tezgâhına yaydığı buruşuk haritayı gözümün önüne getirdim. Georgia'dan çıkmak zaten en zor kısmı olacaktı ama içten içe başardığımı varsayarak Mississippi'ye kadar sıra sıra ilerleyen renkli şehirleri düşündüm. Belki önceki sabahki gibi yemek karşılığında odun keser, gündelik işler yapardım. Bir yolu olmalıydı.

Nal sesleri yaklaştı, konuşmalar duydum. Hava kararmış halde çekiç ve çivi çınlamaları geldi bir ara. Altın arayanlar ve

tüccarlar, tünel işçileri ve aileler; benim gibi insanlar. Aramızda sadece metreler vardı ama bana kilometreler gibi geliyordu.

Ertesi gün ikindi vakti Şakayık'la Tennessee'ye girip Chattanooga'ya gittik. Kışın bile inatla yeşil kalan inişli çıkışlı tepelerin arasında kıvrılan büyük, berrak nehriyle çok güzel bir yerdi. Her zaman güzel manzaralara hayranlık duyan Jefferson'ı düşündüm. Onun adımlarını takip ettiğimi umuyordum; onun da tam buradan geçip nehrin tam bu kıvrımına baktığını umuyordum. Benden sadece üç gün öndeydi. Belki de burada karşılaşırdım onunla.

Fazla umutlanmanın anlamı yoktu. Burası çok büyük bir memleketti ve Şakayık'ın nalının düşmesiyle geride kalmıştım.

Chattanooga gördüğüm kadarıyla Dahlonega ile yarışabilecek ilk kasabaydı. İnsanların yanından geçtiğimizde bize bakmayacakları kadar büyüktü; herkes nehir kıyısında işine gücüne bakıyordu. Bulduğum ilk demircinin kapısında bir nal asılıydı. Şakayık'ı ahıra götürdüm ve çırak önlüğü giymiş genç bir adama ona nal taktırmak istediğimi söyledim.

"Çok güzel bir kızın varmış," dedi Şakayık'ı inceleyerek. "Bir dolara iki yeni nal taktırabilirsin. Böylece ön ayakları eşit olur."

Genç adamın ahırında nallanmayı bekleyen beş at daha vardı. "Acelem var. Hemen yaparsan iki dolar veririm." İki dolar benim için çoktu. Ama bir kez daha gecikmeyi de göze alamazdım.

"Anlaştık. Akşama gel, al."

Şakayık'ı birkaç saatliğine de olsa bir yabancıya emanet etmek berbat bir histi. Fakat nalları takıldığında buradan dörtnala çıkıp Özgür Jim'in tavsiye ettiği gibi kuzeye, Ken-

tucky'ye gidebilirdik. Ben de bu sırada biraz erzak almak için cesaretimi topladım.

Önce yem dükkânını buldum. Yalnızca küçük bir çuval yulaf aldığım halde kalbim yerinden çıkacak gibi atıyordu. Ancak alışveriş o kadar sorunsuz geçti ki kasaba bakkalına ulaştığımda sinirlerim yatışmıştı. Bu kez şapkamı çıkarmayı akıl edebildim.

İçeride çanak ve tavaların asılı olduğu demir rafın önüne gittim. Küçük bir tava, biraz da un alırsam yulaflı çörek yapabilirdim. Kardeşler Hawken'ımı çalmadan önce, avlanarak erzakımı desteklemeyi düşünmüştüm. Beşpatların hâlâ bende olmasından memnundum ama tabanca konusunda pek talimli değildim; bir tavşan ya da sincap yakalamam bile büyük şans olurdu. Yani çörekle yetinecektim. Un ağırdı ama pahalı değildi, üstelik erzak için durmak zorunda kalmazsam zaman kazanabilirdim.

Tezgâhta bir müşteri daha vardı. Şık bir kabanı, göz alıcı favorileri olan uzun boylu, yakışıklı bir genç adamdı. Bir tezgâhtar, verdiği listeyi incelerken adam purosunu tüttürüyordu.

Tezgâhtar kaşlarını çattı. "Bunlar uzun yol malzemeleri, Andrew. Altın avına çıkmak gibi aptalca bir düşünceye kapıldım deme sakın."

"Toprakta öylece yatıyor," dedi beyefendi sigarasını tüttürerek. "Bileği güçlü bir adam gelip toplasın diye. Ama erken kalkıp yol almak lazım, yoksa çok geç olur. Tıpkı Georgia'daki altına hücumda olduğu gibi."

Kedi gibi kulak kabartarak hafifçe yanaştım.

"Herkesi götürüyor musun? Bayan Joyner'la ufaklıkları da mı?"

Başıyla onayladı. "Kalmak niyetindeyim. Zengin bir adam Kaliforniya'da krallar gibi yaşar."

"Yeterince zenginse her yerde krallar gibi yaşar. Buralarda bağlantıları olan akıllı kimseler için tren yolu pek çok fırsatı beraberinde getirecek."

"Bağlantıları olan akıllı biri nerede olursa olsun kendi fırsatlarını yaratır."

Tezgâhtar pes ederek güldü. Listedeki kürek, tava, kahve gibi birkaç kalem üzerine pazarlık ettiler.

"Affedersiniz! Beyler!" dedi tanıdık bir ses. Ağzım kurudu.

Abel Topper'ı –elinde yırtık pırtık şapkası, kopup kalçasından sarkan pantolon askısıyla– kısacık bir an için gördüm ve hemen karanlık köşeye sıvıştım.

"Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu tezgâhtar sinirli bir sesle.

Topper benimle kapı arasındaydı. Şimdi kaçmaya çalışırsam beni mutlaka görürdü. Sırtımı dönüp bir top çadır bezini inceliyormuş gibi yaptım.

"Bir atı arıyorum. Daha doğrusu bir at hırsızını. Sanıyorum..."

"İzin verir misiniz?" diyerek araya girdi zarif beyefendi. "Bir pazarlığın ortasındaydık."

"Kusura bakmayın. Vakit çok değerli olduğundan..."

"Sizi temin ederim ki Chattanooga'da at hırsızı yoktur. Arka yollardan ayrılmaz onlar."

"Evet, ama..."

"Bahse girerim, aradığınız hırsız kuzeye, Kentucky'ye kaçmıştır. Öyle kimselerin kendilerini evlerinde hissedecekleri kanunsuz topraklara gitmesinin en hızlı yolu budur. Şimdi izin verin de işimi bitireyim."

"Kuzeyden Kentucky'ye diyorsunuz, ha?" dedi Topper.

"Siz şerif misiniz?" diye sordu tezgâhtar. "Polis şefi misiniz?"

"Yok. Sadece atın zengin sahibinin gözüne girmek istiyorum, anlatabildim mi?"

"Hiç anlamadım," dedi beyefendi.

"İlanınız var mı?" diye sordu tezgâhtar. "İsterseniz kapıma memnuniyetle asarım."

Kalbimde binlerce at dörtnala koşuyordu sanki.

"Yok. Herife doğru dürüst bakmadım hiç."

Şakayık'ı benim aldığımı bilmediğine göre bu işe kendi başına kalkışmıştı. Amcam göndermemişti. Ama duyduğum rahatlama kısa sürdü; Abel Topper atımı hiç zorlanmadan tarif etti.

Beyefendi yüksek sesle öksürdü.

"Peki!" diye çıkıştı Topper. "Gidiyorum." Kibirli zenginler hakkında bir şeyler gevelerken gürültülü ayak sesleri uzaklaştı.

"Görgüsüz herif," dedi tezgâhtar.

"Dişlerinin yarısı dökülmüş bir adama güven olmaz," diye onayladı beyefendi.

Malzemeler üzerine pazarlığa devam ettiler ama ben ilgilenmiyordum. Oradan çıkmalıydım. Abel Topper görmeden Şakayık'ı demirciden alıp kaçmalıydım. Ayrıca belki de planladığım gibi kuzeye gitmemeliydim. Tabii Abel Topper o yöne gidecekse.

"Ee, kaptanın kim peki?" dedi tezgâhtar.

"Rodney Chisholm."

"Duyduğuma göre mürettebatı Kemancı Joe ve Kızıl Jack'miş," dedi tezgâhtar.

"Bu lakaplara sahip herhangi bir beyefendi tanımıyorum. Ama belki daha aşina olduğum gerçek isimleri vardır, ha?"

"Belki vardır," dedi tezgâhtar. "Ama ben sadece bu isimleri biliyorum. İkisi de harika müzisyenler, keman ve gitar."

"Neyse ki gitar dedin; banço sesine katlanmak zorunda kalacağımı düşünmüştüm."

"Nasıl diyorsan öyle olsun. Hepsi bu kadar mı?"

"Evet. Babamın hesabına yaz, bir de çocuklarına söyle, iskeleye kadar taşısınlar."

"Ne zaman lazım bunlar?"

"Hemen. Nehir yükseldi, sığ yerleri geçmek için uygun."

Özgür Jim tekneye binmek konusunda beni uyarmıştı ama elimdeki en iyi seçenek buydu galiba. Bu Andrew Joyner denen herifle ailesi batıya gidiyorsa ben de onları takip edebilirdim. Ya da daha iyisi, onlara katılabilirdim. Böylesi çok daha güvenli olurdu; bir grupla yolculuk etseydim şu kardeşler beni asla soyamazdı, amcam da bunu akıl edemezdi.

Hararetli bir giriş yapmam gerekiyordu; gidip öylece kendimi tanıtmam uygun olmazdı.

Hayır, kız olsaydım uygun olmazdı. Belki de doğruca gidip elimi uzatmalıydım. Adama birkaç adım attım ama Abel Topper'ın araya girmesine verdiği tepkiyi hatırlayınca durdum. Topper'ın görgüsüz olduğunu düşündüğüne göre kötü saç tıraşıma, çamur lekeli gömleğime, üstüme uymayan pantolonuma bakınca benimle kesinlikle işi olmazdı. Tezgâhlardan birindeki şapkaları incelermiş gibi yaparak ne yapacağıma karar vermeye çalıştım.

"Kaptan Chisholm'a benden selam söyle," dedi tezgâhtar.

"Mutlaka söylerim," dedi Bay Joyner.

Kaptan Chisholm. Konuşmam gereken kişi oydu. Dükkândan fırlayıp Topper'ın etrafta olmadığından emin olmak için sağa sola bakındım. *Kaptan Chisholm, Kaptan Chisholm,* diye sessizce tekrarladım.

Demirci sadece birkaç sokak ötedeydi. Hızlı yürüdüm ama çok da abartmadım; şapkamı iyice indirmiş, ellerimi ceplerime sokmuştum. Ahıra yönelmeden önce son kez etrafa bakarken az kalsın yere kapaklanacaktım çünkü Abel Topper sokağın hemen aşağısındaydı, kopmuş pantolon askısı yanında sallanıyordu. Bir meyhanenin merdivenlerini çıkıp kapıdan girdiğini görene dek nefesimi tuttum.

İşte fırsatını bulmuştum. Şakayık'ın nalları daha takılmadıysa da gidecektik.

"Şanslısın, delikanlı," dedi demirci çırağı bana yaklaşırken. "Güzel atının işi bitti."

O kadar rahatladım ki az kalsın yere yığılacaktım. "Ne çabuk!"

Omuz silkti. "Bunun için para ödüyorsun bana."

El yordamıyla parayı çıkarıp iki dolar uzattım. "Teşekkür ederim."

"Herkes gibi sen de batıya mı?" dedi.

Az kalsın inkâr edecektim ama aklıma daha iyi bir fikir geldi. "Aynen öyle. Yarın Federal Yolu'ndan Kentucky'ye hareket ediyorum."

"Ne diyeyim, bol şans."

Şakayık kişneyerek beni karşıladı, ben de onu ahırdan çıkardım. Karşılaştığım ilk kişiye sordum: "İskele ne tarafta?"

"Kokusunu alacak kadar yakınsın," dedi adam ters ters, sonra da çekip gitti.

Havayı kokladım; adam haklıydı. Ağır akıntılı suyun balıksı, çürük meyvemsi kokusunu takip ederek nehir kıyısına gittim ve gider gitmez gördüğüm şeyle ağzım açık bakakaldım.

Nehrin kıyısını bir sıra tekne kuşatmıştı. Sala benzeyen külüstür teknelerdi bunlar ama her biri yirmi beş, otuz metre uzunluğundaydı ve alçak tavanları vardı. Bir tanesi sığırlarla doluydu; diğerlerine adamların nehir kıyısından yuvarladıkları fıçılar yüklenmişti. Nehrin ortasındaki küçük, kayalık ada, akıntının gücüyle karşıya geçilen tekneyi bağlamak için kullanılıyordu. İnsanlar iskele boyunca geniş bir sıra oluşturmuş, karşıya geçmeyi bekliyordu.

"Kaptan Chisholm'u nerede bulabilirim?" diye sordum fıçı yuvarlayan bir adama.

Adam eldiveninin tersiyle alnındaki teri sildi ve yükü olmadığı için suda diğerlerinden yukarıda görünen bir tekneyi işaret etti.

Tereddütle gözlerimi tekneye diktim. Annem beni izliyorsa, tanımadığım bir sürü adamın yanına gidip iyilik istediğimi görünce muhtemelen mezarında ters dönecekti. Ama ben artık Lee McCauley'yim diye hatırlattım kendime. Bu benim için pek de zor olmamalıydı.

Şakayık'ı iskeledeki direklerden birine bağladım, Jefferson'ın yaptığını yüzlerce kez gördüğüm gibi pantolon askılarımı çekiştirerek, buna sonuna kadar hakkım varmış gibi kasılarak tekneye yöneldim. "Kaptan!" İskelenin kenarında dikilip teknenin sayvanından içeri bağırdım. "Hey, Kaptan."

Güneş yanığı burnu ve havuç rengi saçlarıyla kısa boylu bir adam başını dışarı uzattı. "Kim arıyor?" dedi.

"Ben."

"Sen kimsin?"

"*Sen* kimsin?"

Adam sırıttı. "Kızıl Jack."

"Kaliforniya'ya mı gidiyorsun, Kızıl Jack?"

Adam soğuk gün ışığına çıktı. Yalınayaktı ve göbeği pantolonunun kemer yerinden aşağı sarkıyordu. Askıları, pantolonunu tutmakta zorlanıyordu.

"Tanrım, hayır, Mississippi'yi geçiyoruz."

"Ama insanları batıya götürüyorsunuz, değil mi?"

"Bay Joyner'ın arkadaşı mısın sen?"

"Kendisiyle hiç tanışmadım. Sadece insanları batıya götürdüğünüzü duydum ve ben de oraya gitmek için bir araç arıyorum."

Kızıl Jack beni süzerken aklından geçen bir şeyleri serbest bırakmak istercesine elini saçlarında gezdirdi. "Bay Joyner'ın ailesini Missouri'ye kadar götüreceğiz. Yolun geri kalanını yayan gitmeleri gerekecek."

"Missouri'ye geçiş ücreti ne kadar?"

"Ücretleri kaptan belirliyor ve kendisi şu anda burada değil." Beni tepeden tırnağa süzdü, kirli giysilerimi, ikinci, belki de üçüncü el şapkamı inceledi. "Ama Joyner ailesiyle beraber değilsen, tekneyi kendileri için kiraladıklarını bilmelisin."

Omuzlarım çöktü. "Pekâlâ," dedim gözlerimi nehir boyunca sıralanmış teknelere dikerek. Demek ki bir sürü insanla konuşmam gerekecekti ama bizi almak isteyecek birilerini bulacağımdan emindim.

"Ah, bu kadar ümitsiz olma," dedi.

Bir adam daha başını dışarı uzattı. O kadar uzun boyluydu ki ayakta durunca kamaraya sığmıyordu. Teni ağaç kabuğu kadar buruşuk ve kahverengi, parmaklarıysa dal gibi uzun ve

inceydi. Beni görünce gülümsedi; öylesine dostane ve dolaysız bir sırıtıştı ki ben de sırıtmadan edemedim.

"Kaptan siz misiniz?" diye sordum.

"Hayır, adım Joe."

Kemancı Joe. Arkasını döndü, teknenin kenarına yerleştirilen küçük ocağı yaktı. Joe, arkası dönük, "Hindiba kahvesi sever misin?" diye sordu.

O anda bir fincan sıcak içecek harika olurdu. "Evet, bayım."

"Tekneye gel öyleyse."

Hâlâ yerinde mi diye Şakayık'a şöyle bir bakıp, sabit göründüğü halde durmadan sallanan güverteye atladım. Dengemi sağlayınca Joe teneke bir fincanda dumanı tüten kahveyi uzattı. Dilimi yakacak kadar sıcaktı ama hiçbir acı sıvı bu kadar tatlı gelmemişti.

Kızıl Jack üç küçük tabure ve bir masa getirdi, açık güverteye yerleştirdiler. "Eh, dilenci köpekler gibi dikilme orada, otur da yemek yiyelim," dedi Kızıl Jack.

Talihime inanamıyordum. Bir tabure çektim, Joe içinde yulaf ve cıvık yumurta karışımı olan üç kâseyi sertçe masaya bıraktı. İkisi yemeye koyuldu ama ben kâseye yumulmakta tereddüt ettim.

"Çekinme, delikanlı," dedi Joe. "Yumurtayla yulaf kahvaltıda olduğu kadar akşam yemeğinde de iyi gider."

"Delikanlı" dediğini duyunca sorun kalmadı. Karışımı açlıktan kıvranan kayıp bir çocuk gibi ağzıma tıktım. Joe tuza bayılıyordu belli ki, annemin yemekte kullandığından çok daha fazla tuz vardı bunda ama hiç umursamadım. "Teşekkür ederim," dedim ağzım tıka basa dolu.

"Ee, sen de mi argonotsun[3]?" diye sordu Kızıl. "Diğerleri gibi Kaliforniya'ya mı gidiyorsun?"

Yutkundum ve "Bir arkadaşım var," dedim, "yani aileden sayılır. Batıya gidiyor, ben de onunla Independence'ta buluşacağımı söyledim, gazetede okuduğumuz gibi."

Joe anladığını gösteren bir ifadeyle başını salladı. "Bir sürü kişi orada buluşuyor. Ama yolcular konusunda karar verebilecek tek kişi Bay Joyner."

Yüzümü astım. Sonuçta cesaretimi toplayıp o zarif ve düzgün beyefendiye kendimi tanıtmam gerekecekti anlaşılan. Belki bu yüzden elimdeki parayı ayakkabı boyasına harcamaya değerdi. Hatta belki kırpılmış saçlarımı düzelttirmek için bir berbere de gitmeliydim. Tabii berbere gidecek cesareti bulabilirsem.

Hayır, kasabada herhangi bir şey yapmak, birilerinin Şakayık'ı ve beni fark etmesini göze almak demekti.

"Ama mürettebat konusunda söz hakkı yok," dedi arkamdan bir ses.

Omzumun üstünden baktım. Köşeli çenesi, kaşıkla tıraş edilmiş gibi eğri büğrü kesilmiş kirli sakalı ve yorgunluk veya içkiden kızarmış gözleriyle, şimdiye dek karşılaştıklarım arasındaki en sert adamı gördüm. Joe bir kâse yulafı daha pat diye masaya koydu ve taburesini yeni gelene verdi.

"Tayfalık konusunda hiç bilgim yok," dedim temkinli bir ifadeyle onu süzerek. Dağınık saçı ve pasaklı gömleğiyle beni soyan kardeşlere çok benziyordu. "Dürüst olmam gerekirse ilk kez bir gemiye ayak basıyorum."

---

3 Altına hücumda Kalifoniya'ya giden kimse. (ed.n.)

Yeni gelen kahvesini yudumladı. "Mississippi'den geçmek için tekne kiralamak istersen sana birkaç tane önerebilirim."

"Ne olursa olsun oraya ulaşmak istiyorum. Uzun zamandır kara yolculuğu yapıyorum." Ama böyle devam etmek istemiyordum ve sesimin kasvetli tınısı beni ele vermişti.

"Nehirden gitmek çok daha iyi," dedi Kızıl. "Ayrıca daha hızlı. Taşıma işini akıntı hallediyor zaten."

Daha hızlı. Daha hızlıya delicesine ihtiyacım vardı.

"Taşıma işinin *tamamını* değil ama," dedi sert adam. "Birazını da benim yapmam gerekiyor ve bu sırada siz ikiniz tellerinizi tıngırdatıp balıkları korkutmakla meşgul oluyorsunuz."

"Onları yakalamayı kolaylaştıran ninniler söylemekle yani," dedi Kızıl.

"Bir kişi daha işimizi görür," dedi sert adam. "Teknede ayak işlerini yapacak biri."

"Tanrı aşkına, şarkı söylüyorum deme," diye mırıldandı Kızıl Jack.

"Hiç söylemem, bayım," dedim aceleyle. Aslında şarkı söylemeye bayılırdım ama *İlahi kitaplarını açalım*, demeye bile fırsat kalmadan sesim kız olduğumu ele verirdi.

"Çok yazık," dedi yeni gelen. "Pekâlâ, senin yiyecek ve ulaşımını halledersek..."

"Benim ve atımın yani?"

"Senin *ve* atının. Sen de yol boyunca ihtiyacımız olan tüm işleri yaparsın."

Ayak işlerinin ne olduğunu bilmiyordum, umurumda da değildi. Amcamın, Abel Topper'ın ya da şu kardeşlerin, teknede olduğum sürece beni kovalamaları mümkün değildi. Hem Özgür Jim'in dediği gibi, İsa gibi suyun üstünde yürüyemesem

de Şakayık da ben de gayet iyi yüzüyorduk. "Bu harika bir fikir, bayım. Kaptana soracağım."

Kızıl ile Joe kıkırdadılar. Joe boş tabak ile fincanı aldı. "Kaptan *o*," dedi alçak sesle.

Yüzüm ısındı.

"Rodney Chisholm," dedi kaptan.

"Lee," diye cevapladım. "Lee McCauley."

"Tanıştığımıza memnun oldum, gemiye hoş geldin, Bay McCauley." Ayağa kalktı. "Bu sadece deneme olacak, evlat. Şu andan itibaren bir hafta içinde güvenilir ve yetenekli olduğunu ispatlamazsan seni karaya bırakırız."

"Anlaşıldı, efendim."

"Bu masa ve sandalyeler şu köşede tutuluyor."

Biraz geç anladım tabii. Fırlayıverdim. "Baş üstüne, efendim!"

Ben taburelerin üçünü birden kolumun altına sıkıştırmaya çalışırken paldır küldür güverteye düştüler. Ben de ikisini aldım, koşup yerine koydum ve dönüp sonuncuyu aldım.

Mürettebat pruvada dikilmiş, pipolarını içerek bana bakıyordu.

"Ne olur benim hiçbir zaman bu kadar acemi olmadığımı söyle," dedi Joe.

"Ha," dedi Kaptan. "Joe'nun seni kandırmasına izin verme, evlat. Onu da vasıfsız işçi olarak almıştım."

"Otuz dört yaşına kadar bir tekneye ayak basmadım," dedi Joe. "Benim gibi ihtiyar bir köpek bile öğrenebildiyse sen de becerirsin."

Son tabureyi yerleştirirken dikkatli bakışlarıyla yüzüm yanıyordu. Teknenin üstü kapalı tarafı bölmelere ayrılmıştı. Bazılarında saman vardı; bazlarıysa portatif karyola ya da

hamaklarla doluydu. Ahıra benziyordu –suyun üstünde bir ahır!– bu yüzden az da olsa kendimi eivmde hissediyordum. Burası da birileri için yuvaydı belli ki. Mürettebatın bütün yılı bu teknede geçirdiğine bahse girebilirdim.

Bu adamlar hakkımda hiçbir şey bilmemelerine rağmen beni evlerine kabul etmişlerdi. Karşılığında çalışacağımın farkındaydım ama yine de en çok ihtiyacım olduğu anda meleklerden yardım gelmiş gibi hissediyordum. Birkaç gün içindeki ikinci iyilikti bu. Herkes Hiram amca ya da kardeşler gibi değildi. Bunu aklımdan çıkarmamalıydım.

On Üçüncü Bölüm

Tekne uzun, basık ve karanlıktı. Şakayık'ı binmeye ikna etmek için biraz çekiştirmem gerekti. Teknenin hafifçe sallanmasına,yerinde sağa sola hoplayarak karşılık verdi ama kendi bölmesini görünce sakinleşti. İçerisi kuruydu, taze saman ve bolca yem vardı ve onun için önemli olan da buydu.

Şakayık gözden kaybolup mutlu mesut yemine dadanınca omuzlarımdan bir yük kalktı ve günlerdir ilk kez rahat bir nefes aldım.

Kasaba bakkalından delikanlı bir köle bir saat kadar sonra malzemeleri getirdi. Arabadan yükü indirip boş bölmelere taşımasına yardım ettim. Bazı malzemelerin altın aramakla ne ilgisi olduğunu anlamamıştım –mesela iki şişe dolusu afyon ruhu ya da saç ve sakala sürülen Oldridge'in Hoş Kokulu Columbia şişeleri– ama belli ki Bay Joyner benim bilmediğim bir şeyler biliyordu.

Nehrin yüzeyi ikindi güneşinde kırmızı altın gibi parlarken iki adam iskelede koca bir yük arabasını süre süre geliyordu. Bütün bunları gemiye nasıl alacağımızı merak ederek ara-

baya ağzım açık bakakaldım. Un, tahıllar, tuzlanmış domuz eti fıçıları ve bir sürü süslü mobilyayla dolup taşıyordu. Bir büfe ve yüksek arkalıklı dört sandalye vardı. Bir karyola ve kuştüyü bir yatak vardı. Yaldızlı aynası olan bir şifoniyer. Bay Joyner evdekilerin hepsini götüreceğini söylemişti ama bütün evi taşımaktan söz ettiğini anlamamıştım.

Hepsini tek tek indirdik. İyi ki annemin şalını göğsüme sıkıca sarmıştım çünkü gömleğimin önünden ter akıyor, kumaşı değdiği yere yapışıyordu.

İşimiz bittiğinde ağrıyan sırtımın en ufak bir yükü daha kaldıramayacağını hissediyordum ama kaptan tam da bu sırada yük arabasını sökmemizi istedi. Şikâyet etmeye ya da güçsüzlük göstermeye cüret edemezdim, bu yüzden yeni doğan gün kadar zindeymiş gibi işe koyuldum.

Arabanın parçalarını söktükten sonra vagonu kaldırıp kaydırarak tekneye taşıdık. Sonra da geri kalan parçaları –tekerlekler, kızak, arabanın tentesi– arabaya doldurduk. Ardından öküzleri getirdik. Dört çift vardı, bu da bir araba için fazla görünüyordu ama bütün bir ev taşınacaksa hepsine ihtiyaç oluyordu demek ki. Koca hayvanlar bölmelerini sevmemişlerdi ve bu konuda pek çok itirazları vardı ama onları içeri sokup biraz da saman yaydığımızda durumu kabullendiler.

Araba ve öküzler sağ salim tekneye taşındığında Kaptan Chisholm, "Geri kalanı nerede?" diye sordu.

"Dahası da mı var?" dedim nefes nefese.

"Bir sorun mu var, evlat?"

"Tabii ki yok."

Sırıttı.

Yanımda sadece Şakayık ve bir eyer çantasıyla ta Kaliforniya'ya gitme planımın ne kadar aptalca olduğu kafama dank etti bir anda.

Akşamüstü başka malzemeler ve başka hayvanlar geldi. İçlerinde bir çift safkan at ve çok eski dostuymuşum gibi ellerimi, yüzümü yalayan beyaz benekli, sarkık kulaklı bir tazı da vardı. Külçe'yi düşünerek köpeğin kulaklarını kaşıdım, ensesini okşadım. Külçe'nin yolda Jefferson'ı teselli ettiğini umuyordum, tıpkı Şakayık'ın beni ettiği gibi.

"Coney, kendini kırbaçlatmadan yanıma gel."

Bay Joyner'dı bu; zarif bir siyah takım giymiş, sarı ipekli bir kravat takmıştı. Yanında mavi patiska elbisesi ve dantelli şalıyla güzel, sarışın, aşırı ciddi bir kadın vardı. Bir eli ağzına kadar doldurulmuş nakışlı çantasına yapışmış, diğeriyse en fazla altı yaşında görünen, sarı saç örgülü bir kızın omzunu tutuyordu. Başka bir çocuk, dört yaşlarındaki gür saçlı bir oğlan, kadının kabarık eteğinin arkasına sinmişti ama oradan gizlice bana bakıyordu. Çocuğa göz kırptığımda hızla arkasını dönüp yüzünü annesinin eteğine gömdü.

İki çocuğun ellerinde bile tıka basa dolu çantalar vardı. Ailenin ayaklarının dibinde dördümüzü birden taşıyabilecek büyüklükte bir yük sandığı duruyor, köpek Coney sandığı bir uçtan öbür uca kokluyordu.

Kızıl Jack bana neşeyle bakıp çantalardan ikisini aldı. "Az önce yüklediğimiz sallanan koltuk çok güzeldi," dedi sohbet açma niyetiyle.

Bay Joyner ciddiyetle başını salladı. "Evimdeki bütün eşyayı söktürüp başka bir tekneyle nehrin aşağısına taşıtıyorum," dedi biz çalışırken. "New Orleans'a ulaştığında bir gemiye

yüklenip Panama'ya gönderilecek, oradan kanalın karşısına geçirilip başka bir gemiye yüklenecek ve Kaliforniya kıyısına nakledilecek. San Francisco'ya vardığımızda evimiz alıştığımız haliyle –duvarlarına varana kadar– bizi bekliyor olacak. Yanımızda sadece kara yolculuğumuzda zaruri olan şeyleri götürüyoruz."

Koca bir evi paketleyip götürmenin mümkün olduğu –ya da şifoniyerin *zaruri* sayılabileceği– hiç aklıma gelmezdi. "Neden siz de aynı yoldan gitmediniz?" diye sordum.

Beyefendi onunla konuşmaya cüret etmeme şaşırmış görünse de cevap verdi: "Karımı ve çocuklarımı sert iklimle, Panama'nın barbarlarıyla karşı karşıya mı bıraksaydım? Asla. Ayrıca kıta boyunca yolculuk yapmak, hayatlarının sonuna dek hatırlayacakları macera olacak. Öyle değil mi, Andy?" Oğlanın beyaza çalan saçlarını karıştırdı.

Andy, "Evet, *babacığım*," dedi ama bir yandan da kocaman gözlerle güverteyi süzüyordu. Nehir dalgalarla çırpınıyor, bu da teknenin yükselip alçalmasına, sallanmasına neden oluyordu. Oğlan elini annesinin eline uzattı.

Bayan Joyner kocasının yanında kaskatı duruyordu. Kadının etrafında olup bitenlere akıl erdirmeye çalışması, solgun, donuk ama irkildiği anda zarafetle uçmaya hazır gibi görünen duruşu aklıma balıkçıl kuşlarını getirmişti. Oğlunun minik elini sıktı ve "Tanrı Amerika'nın bir denizden diğerine, tüm kıtayı kaplamasını istiyor," dedi. Sesi yumuşaktı ve içinde bir soru işareti taşıyor gibiydi. "Medeniyetin el değmemiş yerlere yayılmasına katkı sağlayarak büyük bir şeyin parçası olacağız."

"Çok doğru söyledin, tatlım," dedi Bay Joyner.

Medeniyeti kadının ilerlerken yol kenarlarına serpiştireceği bir torba tohum olarak hayal ettim. Johnny Appleseed[4] gibi. Bunu düşününce gülümsedim ama kadın yanlış bir şey yapmışım gibi dik dik bakmakla sırıtışıma karşılık verdi.

"Gelin, çocuklar," dedi bana özellikle sırt çevirerek.

"Tamam, *anneciğim*," dedi çocuklar bir ağızdan, kadın da ardı sıra götürdü onları. "Anneciğim", "babacığım" deyişlerine takılarak arkalarından bakakaldım. Daha önce anne ve babasına böyle abartılı şekilde hitap eden hiç kimseyle karşılaşmamıştım.

Biri kulağımın dibinde, "Merhaba," deyince hızla döndüm. Beyaz saçlı bir hanımdı; gösterişsiz, lacivert yünlü bir elbisesi, hasır şapkası ve yamalı bir el çantası vardı.

"Ben Matilda Dudley," dedi. "Joyner'ların aşçısıyım. Ama sen bana Tildy Teyze diyebilirsin."

Şapkamla selamladım. "Tanıştığımıza memnun oldum, hanımefendi. Ben de Lee."

Ben eşya yüklemeye devam ederken benimle sohbet edip yıllardır Joyner ailesine bostanla ilgilenmekten çocuklarının bakımına kadar pek çok konuda hizmet ettiğini anlattı.

Konuşma hevesini kırmadım ama dostça çene çalması beni rahatsız ediyordu çünkü gözüme devasa görünen tekne hızla küçülmeye başlamıştı. Bu yüzen çiftlik evinde hepimiz ağıldaki koyunlar gibi dip dibeyken kimliğimi nasıl gizli tutacağımı bilmiyordum. İnsan böyle bir teknedeyken kişisel meselelerini nasıl halledebilirdi ki? Gömleğimi yıkamam gerekirse ne olacaktı mesela?

---

4 Amerika'yı yayan olarak gezip geçtiği her yere elma tohumları ektiği söylenen halk kahramanı. (ç.n.)

Nihayet Bay Joyner, "Yeter artık Tildy Teyze," diyerek araya girdi. "Beyefendileri eski hikâyelerle sıkmayalım."

"Baş üstüne, efendim!" dedi. Sonra da arsızca devam etti. "El değmemiş sınırları görmek muhteşem olacak. Söylediklerine göre Kaliforniya'da mevsim hep yazmış."

Hamur tatlısı insan suretinde olsa Tildy Teyze'ye benzerdi, un serpiştirilmiş gibi görünen beyaz saçlarına varıncaya kadar hem de. Yemeği kimin pişireceği konusunda Joe ile tartışmaya başladığında yine aşırı tuzlu, cıvık yumurta yemeyiz belki diye umutlandım.

Bay Joyner kaptana elini salladı. "Her şey yüklendi. Neden yola çıkmıyoruz? Biz burada oyalanırken Kaliforniya bize gelmeyecek."

"Birazdan kalkıyoruz, efendim," diye seslendi Chisholm.

Mürettebatı yanına istedi. "Açılacağız ve karanlık çökene kadar birkaç mil yol alacağız. Yolcularımızı memnun edelim," dedi bize alçak sesle.

Bu beni de memnun ederdi. Yola çıktıktan sonra Hiram amcanın kazara ya da kasıtlı olarak beni bulması daha zor olurdu. Chattanooga'da beni –ya da Şakayık'ı– hatırlayabilecek hemen herkes bu teknedeydi.

"Bugün kayalık bölgeden geçmeye çalışmayacağız, değil mi?" diye sordu Kızıl.

"Dünyada olmaz," dedi Kaptan. "Öbür dünyada bile olmaz." Sonra arkasını döndü ve tabanca sesinden top sesine yükselen bir tonda haykırdı: "Demir almaya hazırlanın!"

Kızıl ile Joe bizi kıyıya bağlayan halatları çözdüler. Sarsıntılı ahırlarında üst üste duran hayvanlar böğürüp çifte atmaya başladı. Coney çatıya fırlayıp amaçsızca havladı. Bayan

Joyner çocukları teknenin açık pruvasına götürüp harika bir yolculuğa başladıklarına dair bir şeyler söyledi.

İşe yaramadığımı hissederek etrafıma bakındım. "Ben ne yapayım?" diye sordum.

"Sırıklardan birini al ve it," dedi Joe kendi sırığını bana göstermek için iki eliyle kaldırırken. Kızıl ile Kaptan da kendi sırıklarını kapmış, üç adam teknenin kenarında yerlerini almışlardı.

Sırıkların bulunduğu yeri gördüm, aralarından birini aldım. Çok ağırdı ve en az iki boyumun iki katı uzunluğundaydı. Çatıya atlayıp sırığı arkamdan sürüklerken güvertede patırtılı, gıcırtılı sesler çıkardım. Sırığı çevirirken Joe'nun bacaklarına arkadan çarptım.

"Hey!"

"Affedersin!"

Ben sırığın ucunu kıyıya saplayıp iterken Joe bana dik dik baktı.

"Çok geriden tutuyorsun," diye uyardı beni.

Sırık sıkışmıştı. Teknemiz süzülüyor, benim sırığım ise kurtulmuyordu. Daha kuvvetli çektim. Sırık ellerimden kayıp gitmeye başladı. Kenarda eğilmiş, suya tehlikeli sayılacak kadar yaklaşmıştım.

"Joe!" diye haykırdım.

Joe yanıma fırlayıp pantolonumun arkasından yakaladı beni. "Bırak."

"Sırık gidecek!"

"O zaman sen de onunla git," dedi.

Bıraktım. Sırık bir an çamurda dik durduktan sonra yavaşça eğilip suya battı.

Kızıl Jack homurdandı. Daha fazla sorun çıkarmayayım diye çatının ortasına geçmemi işaret ederek, "İyi bir başlangıç olmadı delikanlı," dedi.

Kaptan sakin gözlerle beni süzüyordu.

"Gerçekten çok üzgünüm, efendim," dedim.

"Aslında bunu payından düşerdim," dedi. "Ama sana ödeme yapmıyorum. Bu yüzden geceleyin demir attığımızda kıyıya çıkıp yeni bir sırık kes."

"Tutabileceğin bir şey olsun," dedi Kızıl Jack. Sesinde kabalık yoktu, işime yaracak bir şey söylüyordu.

Nehir kıyısını kuşatan eğri büğrü ağaçlardan uzun, sağlam bir sırığı nasıl keseceğimi hiç bilmiyordum. "Baş üstüne."

Karanlık çökene dek nehirde ilerlediğimiz için Kaptan beni o gece kıyıya göndermedi. Tildy Teyze, Joe'nun son kez yemeği pişirmesine izin verdi. Ertesi gün teknenin mutfağını devralacağına yemin etti, kimse de itiraz etmedi. Tabaklar temizlendikten sonra Joe kemanını çıkardı, Kızıl Jack de gidip gitarını getirdi. Çatıya oturdular ve Kaptan şaşırtıcı güzellikteki tenor sesiyle şarkı söylerken onlar da çaldılar. Joe keman çalarken bir yandan da botlarını çatının kalın kalaslarına vurarak dans ediyordu. Bayan Joyner çocuklarına sımsıkı yapışmış, kesinlikle alkış tutmuyor, hatta gülümsemiyordu. Ama Tildy Teyze ile ufaklıklar el çırpmaya başlayınca onlara müdahale etmedi.

Duyduğum en güzel müzik değildi belki ama soğuk gece göğünü sıcaklık ve enerjiyle doldurmuştu. Gözlerimi yıldızlara dikip parlak Ülker takımyıldızını buldum. Hatırlayınca boğazım düğümlendi: Geçen kış Jefferson'la samanlıkta sırtüstü uzanmışız, ağzımızda birer dal saman, samanlığın örtüsü ışıl-

tılı, berrak gökyüzünü görecek şekilde açık. Çerokilerin bu takıma Ülker değil, "Yedi Kardeş" anlamına gelen *Ani'tsutsa* dediklerini söylemişti. Hikâyeyi ona annesi anlatmıştı. Sekiz erkek kardeş annelerine çok kızıp kaçmaya karar veriyorlardı. Fakat onlar göğe sıçrarken anneleri sekizinci oğlanı topuğundan yakalayıp dünyaya geri çekiyor, yedi kardeş ise gecede parlamaya devam ediyordu.

Jefferson geride kalan sekizinci oğlan olduğunu hayal etmekten hoşlanıyordu. Kalmanın önemli olduğunu söylemişti. Bir yerlerde kardeşleri olduğunu, belki de onu aradıklarını hayal etmeyi seviyordu. Sonra utanmış, böyle hayalperest olduğunu kimseye anlatmayacağıma dair bana yemin ettirmişti. Boğazımdaki düğümü bastırmak için yutkunmuş ve bir erkek kardeşe sahip olmanın harika olduğunu söylemiştim.

Jefferson'ın iyi olduğunu umuyordum; başı o haydut kardeşlerle ya da öyle insanlarla belaya girerse olacakları düşünmek bile istemiyordum. Çünkü peşimden gönderilen biri onu da kolayca tanıyabilirdi. Şansı yaver gittiyse şimdiye Independence'a yaklaşmış olmalıydı.

Joe'nun kemanının son notası suyun üstünde yankılanıp sakin, tatlı bir tınıyla kayboldu. Nehirde esen rüzgâr yoldakinden çok daha soğuk, buz gibiydi, bu yüzden herkes ayaklanıp yatmaya gitti. Hiç kimse nerede yatacağımı söylememişti, ben de Şakayık'ın bölmesine gidip bir köşeye yaslandım. Yoğun çalıştığım uzun bir gündü ve evden ayrıldığımdan beri ilk kez bir çatının altında yatacaktım. Üşüyordum ama haftalardır ilk kez güvende olduğumu hissediyordum, üstelik karnım da toktu. Gözlerim ağırlaşıp kapandı.

İrkilerek uyandım. Kemancı Joe'ydu gelen. Bölmenin kenarına bir battaniye bırakıp bir şey söylemeden gitti. Battaniyeyi

kaptım. Eski ve yıpranmıştı ama her şeyi kaybetmişken bu battaniye benim için altından daha değerliydi.

Nehirde sabah, suyun üstünde ayna gibi pürüzsüzce parıldayan altın güneş ışığıyla gördüğüm en güzel sabahtı. Kızıl Jack benden birkaç dakika sonra başını dışarı uzattı. Esneyip gerindi, suya işemek için pantolonunu çözerken beni fark etti.

"Tanrım..." dedi panikle sıçrayarak. "Erken kalkmışsın. Yoksa bütün gece burada mı oturdun?"

Tam bir kız gibi yüzüm kızarıyordu. "Ben erkenciyimdir," dedim arkamı dönüp onu rahat bırakarak.

Bir süre sonra Joe yalpalayarak dışarı çıktı ve ocakta pastırmalar cızırdamaya başladı. Kahvaltı masasındayken battaniyesini geri vermeye çalıştım.

"Yok," dedi. "Herkesin kendi battaniyesi olmalı."

Boğazımdaki düğümle sesim çıkmadığı için teşekkür edemedim. Yine battaniyem olmuştu, üstelik satın almama bile gerek kalmadan.

Joyner ailesi geç kalktı. Onlar kahvaltı ederken Kaptan'ın "vasıfsız işçi" demekle ne kastettiğini öğrendim. Her sabah ahır bölmelerini temizleyecektim, evdeki görevlerimden hiç farkı yoktu. En azından bu işi biliyordum.

"Suya at gitsin," dedi Kaptan. "Akıntı her şeyi temizler." Dediğini yaptım ama yemek için kullandığımız suyu aynı nehirden aldığımızı düşününce karnım ağrıyordu.

Seyir sırasında sular hafifçe tekneye çarpıyor, kıyı şeridinden sabah sisi yükseliyor ve kocaman, beyaz balıkçıllar, balık kapmak için pike yapıyordu. Tüm hayatlarını burada geçiren insanlar olduğuna şaşmamalıydı. Joe'nun dediği gibi,

böylesi güzel bir seyahat şekliydi; güzel nehir, işin büyük kısmını hallediyordu.

Belki de gösteriş için böyle söylemişti çünkü çok fazla ilerleyemeden Joe, Kızıl ve Kaptan dudaklarını büzüp çıngıraklıyılan gibi dikkat kesildiler. Chattanooga'dan on mil kadar aşağı inmiştik ki nedenini anladım.

Dar bir boğaza ulaşmıştık. İki yanda duvar gibi kayalıklar yükseliyor, su değirmen oluğundan boca ediliyormuş gibi hızlı, bembeyaz akıyordu. Rüzgâr hızlanmış, kısa saçlarımı uçuşturuyordu. Tenime yapışan su damlacıkları beni ürpertiyordu. Boğazın duvarları giderek daha büyük hızla ardımızda kalıyordu.

Kaptan, Joyner ailesine içeri girmelerini söyledi. Bayan Joyner derhal itaat etti. Kocası ise tentenin altında kaldı. "Chisholm!" diye gürledi. "Anlaşmamızda Missouri'ye *güvenle ulaşma* koşulu var. Sağ salim varamazsak para mara alamazsın."

"Endişe etmenize gerek yok, efendim," diye karşılık verdi Kaptan.

Fakat Bay Joyner içeri girer girmez Kaptan Chisholm ile Kemancı Joe karamsar gözlerle birbirlerine baktılar. Kaptan dümene geçerken Joe ile Kızıl sırıklarını kapıp teknenin iki yanında yerlerini aldılar.

Benim sırığım yoktu hâlâ. İşe yarar bir şey yapmak isteyerek etrafıma bakındım ama tekne şiddetle alçalıp yükselince ayaklarım yerden kesildi. Güverteye sertçe çarptım, kuyruksokumuma bir ağrı saplandı. Ben tutunacak bir şey bulmak için güçlükle kenara kayarken tekne bir kez daha sarsıldı.

Kaptan çatının üstünde dikilmiş, bağıra çağıra tehlikeli durumları bildiriyor, fırtınadaki ördek gibi dalgaların üstünde ilerliyordu; bense canımın derdine düşmüş, sımsıkı tutunu-

yordum. Sola, kayalık duvarına doğru sürüklendik. Duvar giderek yaklaşıyor, adeta üzerime çökecek oluyordu. Taşlar, üstündeki minik çağlayanlarla kayganlaşmış, inatçı yeşillik öbekleriyle beneklenmişti. İstesem uzanıp dokunabilirdim.

Kaptan dümenle boğuşuyordu ama rotamıza dönemiyorduk. Ya kayalara çarparsak? Teknenin paramparça olduğunu, tahta ve suların her yana dağıldığını hayal ettim. Şakayık gerektiğinde yüzebilirdi. Joyner'ların da yüzme bildiklerini umuyordum.

Kızıl Jack sırığını iyice indirip nehrin dibine sapladı. Boynundaki tüm damarlar mora boyanmış gibi dışarı fırlayıncaya dek dişini sıktı. Tekne ile kayalık arasında köpürüp fışkıran suyla sırılsıklam oldum. Nefesimi tuttum.

Tekne ağır ağır Kızıl'ın ekseninde döndü.

Serbest kaldık, tekne boğazın tam ortasından ok misali aşağı fırladı. Kızıl Jack sevinçle haykırdı.

Boğaz giderek genişledi. Kayalıklar yerini hafif meyilli tepeciklere bıraktı. Teknemiz yavaşladı, sonunda bir pazar gezintisindeymişiz gibi aylak aylak ilerlemeye koyuldu.

"Hasar var mı?" diye seslendi Kaptan.

"Hiç çarpmadık!" diye seslendi Jack. "Bir kez bile."

"İyi iş çıkardınız, beyler," dedi Kaptan. Tek başarım suya düşmemek olsa da bakışları beni de kapsıyordu.

Kızıl Jack sırığını kenara bırakıp kalkmama yardım etti. "Ee, denizci olarak ilk yolculuğunu sevdin mi bakalım?" diye sordu.

Bir süre sesim çıkmadı ama konuştuğumda, "Hem de çok efendim!" deyiverdim kendim de şaşırarak.

Jack sırıtıp sırtıma bir şaplak attı.

Ancak beyaz sulara duyduğum ani ilgide yalnızdım çünkü ortalık sakinleşince öküzlerin kederle böğürdüğünü duydum. Kamaradan bir çarpma sesi, sonra uzun bir feryat geldi.

Tildy Teyze kendini dışarı attı; yüzü bembeyazdı, elleri titriyordu. "Hayır, Tanrım, Tanrım, yok, ben şuradan şuraya gitmiyorum artık. Beni kıyıya bırakın! Beni derhal kıyıya bırakın, yoksa annenize söylerim."

Ailenin geri kalanı da koşa koşa peşinden geldi.

Bay Joyner'ın kravatı kaymıştı, mendille alnını siliyordu. Çocukların eteğine yapıştığı Bayan Joyner da Tildy gibi kocaman açtığı gözleriyle hayli tedirgindi.

"Ne olur gitme, teyzeciğim," dedi Bayan Joyner. "Yoksa çocukları kim doyurur?"

"Şu Kemancı Joe'ya yaptırırsın," dedi Tildy Teyze elini şöyle bir sallayarak. "Ya da kendin öğren, umurumda değil. Ama, Tanrım, böyle bir yolculuk bana göre değil."

Kaptan Chisholm teknenin çatısından aşağı atladı. "Endişelenmeyin, hanımefendi," dedi. "Nehrin büyük bölümü uyuyan bebek kadar sakindir. En kötüsünü atlattık zaten."

Tildy Teyze başını iki yana salladı. "Ben ilk iskelede inip eve dönmenin bir yolunu bulacağım, sürünerek gitmem gerekse bile."

"Keşke kölelerden birini getirseydik," dedi Bayan Joyner kocasına. "Polly'yi ya da Sukey'yi. Baban Sukey'yi almamıza izin verir herhalde, değil mi? Burada ineriz, sen gidip onu getirirken biz de çocuklarla bekleriz."

Yüreğim ağzıma gelmişti. Burada, nehrin kıyısında günlerce beklemek, istediğim son şeydi. Abel Topper'ı gördüğüm Chattanooga'dan yalnızca bir günlük mesafedeydik. Şimdi

Kentucky'ye doğru yola çıktığını umuyor ama emin olamıyordum.

"Saçmalık," dedi Bay Joyner. "Öncü grupların hikâyesini okumuştum. Kendi işlerini kendileri halleden, sağlam, cesur insanlar. Biz de aynısını yapacağız."

"Sevgilim, yemek pişirmediğimi biliyorsun! Ben senin çocuklarının annesiyim. Ben sıradan bir... bir..."

"Aslında hiç zor bir şey değil, hanımefendi," dedi Joe.

Bayan Joyner panikten dehşete dönen ifadesiyle bir kocasına bir Joe'ya bakıyordu.

"Karar verildi o halde," dedi Bay Joyner. "Tildy Teyze'yi istediği gibi indireceğiz, sen de yolculuğumuzun geri kalanında batı yolculuğumuz için mutfak becerilerini geliştireceksin."

Uzun bir sessizlik oldu.

Bayan Joyner fısıltıya yakın bir sesle, "Madem sen öyle uygun görüyorsun," dedi. Neredeyse haline üzülecektim. Neredeyse. Yumurta bile pişiremeyen biriyle hiç karşılaşmamıştım. Babam bile kahve yapar, pastırma kızartır, şişte tavşan eti pişirirdi.

Bolca gözyaşının döküldüğü vedalaşmaların ardından aile, Tildy Teyze'yi bir sonraki yerleşim yerinde indirdi. Ben üstüme vazife olmadığı için geride kaldım ama Tildy'nin arkasından bakmadan duramadım. Joyner ailesinde bana nazik davranan tek kişi Tildy'ydi ve o da gitmişti.

On Dördüncü Bölüm

Tennessee Nehri'nin kıvrımlı akıntısında günlerce sürüklendik. Önce Alabama'dan geçtik, kuzeye gitmeye bunca zaman harcamışken güneye yönelmek tuhaftı. Fakat bir süre sonra nehir Tennessee'den Kentucky'ye kıvrıldı, sonunda da Ohio'ya yöneldi. Yolculuğumuz soğuk ve ıslaktı. Yemek saatlerinde Bayan Joyner'ın aşçılık denemeleri yaptığı ocağın yanına toplaşıyorduk. Bayan Joyner bize aldırmıyormuş gibi görünse de başında durmamız onu geriyordu ki her seferinde yanmış yulaflı çörek ve cıvık mısır lapasıyla karşılaşıyorduk.

Arada bir erzak almak ve atların bacaklarını esnetmek için karaya çıkıyorduk. Kişisel ihtiyaçlarımı mahremiyet içinde giderme fırsatı bulduğuma memnundum ama nehre dönünceye dek rahat nefes alamıyordum. Genellikle günlerce hiç durmadan ilerliyorduk ve ben Şakayık'ın bölmesine girip çömelmek, bir yem kovasını kullanmak durumunda kalıyordum. Yıkamak için giysilerimi çıkarmaya cesaret edemiyordum. Gömleğim kirden sertleşmiş, leke içinde kalmıştı.

Kıyıya yanaştığımız gecelerde Bay Joyner mutlaka iskambil oynayabileceği kibar beyefendiler bulmaya çalışıyor, Bayan Joyner gitmemesi için dil dökse de dinlemiyordu. Bense kardeşleri ve nehir boyunca kâğıt oynayan adamları soyma planlarını, Hiram amca ve Abel Topper'ı düşünüyor, nöbet tuttuğum için çatıda gözüme uyku girmeden oturuyordum. Onları hiç görmemek rahatlamama yetmiyordu çünkü daha önce de sessizce gelmişlerdi.

Her sabah ahır bölmelerini temizliyordum. Öğleden sonraları Joe uzun ince bir çam ağacından kestiğimiz dalı kullanarak sırık kullanmayı öğretiyordu. İşler alışık olduğum işlerden daha zor değildi, hatta bazıları çok daha kolaydı. Bu kadar yiyip bu kadar hareketsiz kalınca Şakayık kilo almış, kışlık postu uzayıp kalın, hoş bir hal almıştı. Ondan hiçbir şeyi esirgemiyordum; önümüzdeki yolculuk için güç depolamalıydı.

Bir hafta sonra cesaretimi toplayıp Kaptan Chisholm'a yanaştım. Teknenin arka tarafında bir elini dümene koymuş, diğerini gözlerine siper etmiş, dikiliyordu.

"Kaptan?"

"Evlat?"

"Bir hafta oldu."

Bir an için kafası karışmış gibi bana baktı. "Ah. Doğru. Sana bir hafta daha şans verebilirim herhalde."

Dudağındaki kıpırtı, girdiğim zahmetle biraz eğlendiğini gösteriyordu ama üstelemeye cesaret edemedim. Çabucak, "Teşekkür ederim, efendim," deyip işimin başına döndüm.

Bu tekne yolculuğunun en tuhaf yanlarından biri hiç altın olmamasıydı. Altın para taşıyan tek kişi bendim. Tekneye yüklediğimiz aynanın yaldızları pirinçti galiba, hatta boya bile olabilirdi; Joyner'ların ona çok para vermediklerini

umuyordum. Kaptan'ın biraz para taşıdığını biliyordum, Bay Joyner gibi varlıklı bir adam da elbette taşırdı ama öyleyse bile küçük desteler olmalıydı. Bir dolarlık bozukluklar, çeyreklik ve on sentler bende en ufak bir etki yaratmıyordu. Evdeyken, hatta yoldayken bile altın, duyularımı harekete geçirirdi. Oysa şimdi öyle değildi. İçimde bir boşluk vardı; bir yanımı kaybediyordum sanki.

Kendimi tekrar tekrar annemin madalyonuna uzanırken buluyordum. Başparmağımla işaretparmağımın arasına sıkıştırıyor, menteşeli kenarına, önündeki dantele benzer desene dokunuyor, tamamlanmış hissedinceye dek altının tatlı şarkısına bırakıyordum kendimi.

Haftalar geçti. Kaptan Chisholm beni kıyıya bırakmadı. Tekne irili ufaklı mavi dağların, hiç görmediğim derin vadilerin arasında kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. Hemen hemen her kıvrımda küçük kasabalar, ıssız çiftlikler sarmalıyordu nehir kıyısını. Nehrin aşağısına inen tekneler, yukarı giden sandallar geçiyordu yanımızdan. Nehrin bu kadar batısında olmamıza rağmen burası gördüğüm en kalabalık yoldu; enerji ve azimle dopdoluydu.

Güneşli bir sabahtı; Kentucky yolunu yarılmıştık ve ben ahır bölmelerini temizliyordum. Karnımda saatlerdir sıcak, gergin bir his vardı. Hasta olmamayı diliyordum. Birden bacaklarımın arasında ıslak bir sıcaklık duydum.

Yabam havada, donakaldım.

Başımın büyük dertte olduğunu anlamak için külotuma bakmama gerek yoktu. Annem her şeyi anlatmış, bir keresinde de âdet bezlerini bana yıkatmıştı; bu yüzden anlıyordum. Tahminen on yedi yaşında sıranın bana da geleceğini, yakın zamanda bebek doğurmayı düşünmüyorsam bunun düzenli

bir ziyaret olacağını söylemişti. Bir kez daha irkilerek şubat ayının yarıladığımızı fark ettim. Yani bir iki hafta kadar önce on altı yaşına girmiştim.

"Erken geldi, anne," diye fısıldadım gömleğimin altındaki madalyona dokunarak.

Artık kadındım. Büyük derdi olan bir kadın.

Şakayık'ın ahırına daldım, çömelip babamın pantolonunu çıkardım. Evirip çevirdim, bir şey olmadığını görünce müthiş bir rahatlama duydum. Fakat külotum mahvolmuştu. Çıkarıp onunla kurulandım ve yedek külotumu giydim. Dişlerimi Joe'nun verdiği battaniyeden bir şerit kopardım, katlayıp bacaklarımın arasına sıkıştırdım. Pantolonu tekrar giydim ve lekeli külotu bir saman yığınına gömdüm. Bu gece hava karardığında külotu nehirde yıkayacak, kimsenin görmeyeceği bir yere serip kurutacaktım. Bu külot artık yedek bezim olacaktı. Gerçi benim çok daha fazlasına ihtiyacım vardı.

Mürettebatın beni erkek sandığına şüphe yoktu; Joe, Kızıl ve Kaptan benim yanımda hiç düşünmeden işiyordu, bense her seferinde gözlerimi kaçırıyordum. Kızıl benimle bu konuda alay ettiğinde annemin beni mazbut yetiştirdiğini söylemiştim.

Kanlı bezlerse bambaşka bir meseleydi. Bunu onlara açıklayamazdım. Çok dikkatli ve akıllı olmalıydım.

Akşam yemeğinden sonra Bayan Joyner'a masayı toplamasına yardım etmeyi önerdim. Diğerlerinden uzakta bulaşıkları sıyırıp nehirde yıkarken, "Özür dilerim, hanımefendi ama bir şey soracaktım," dedim. "Satın alabileceğim yedek bir battaniyeniz var mı acaba?"

Elleri tencerenin üstünde donakaldı. "Battaniyen yok mu senin?"

"Eski benimki. Küçük... ve yırtık."

"Bir şeyler ayarlayabilirim."

"Teşekkür ederim."

Sessizce bulaşıkları yıkayıp bitirdik. Bayan Joyner o gece benimle göz göze bile gelmemeye çalışarak sürekli benden kaçtı. Belki de isteğim onu rahatsız etmişti. Ama karanlıkta sessizce yıkanıp temizlendikten sonra Şakayık'ın ahırına döndüğümde alçak duvarın üstünde küçük bir yorgan buldum. Solmuş ve yamalıydı, bir ucu biraz yırtıktı ama Joe'nun verdiği battaniyeden çok daha iyiydi.

Çok dua eden biri değilimdir ama içimden gökyüzüne bir parça şükür yükselmesine engel olamadım. Sonra Joe'nun battaniyesini şerit şerit yırtmaya koyuldum, parçaları eyer çantama sakladım. Artık ihtiyacımı karşılayacak kadar bezim vardı.

Ertesi gece Joe kemanını çalıp Kızıl gitarını tıngırdatırken, Kaptan yıldızlara bakarak şarkı söylerken Bayan Joyner'ın eline on sent tutuşturmaya çalıştım. Elimi kapatıp itti. Arkasını döndü, minik Andy'yi dizine oturtup müzik eşliğinde zıplatmaya başladı.

Sessizce geri çekildim. Bayan Joyner bana bir iyilik yapmıştı; neden paramı almadığını, neden yüzüme bile bakmadığını anlamıyordum ama yine de ona minnettardım.

Doğrusu Joyner ailesinin tüm fertleri bu küçük teknede olmamıza rağmen beni görmezden gelme konusunda inanılmaz hünerli olduklarını ispatlamıştı. Daha o sabah sırıkları yerleştirirken kızları minik Olive'in bana baktığını fark etmiştim. Ancak annesi durumu fark ettiğinde kız da gözlerini benden kaçırmıştı. Sanırım böylesi daha iyiydi. Ufaklıkların etrafımda

dolanıp cevaplamak istemediğim sorularla beni bunaltmaları işime gelmezdi.

Sonuçta tam bir tayfa ya da öncü kâşiflerden olmayacaktım. Bu adamlar bana arkadaşça davranıyordu ama Missouri kıyısına vardığımızda gideceğimi biliyorlardı, üstelik bu yolculuktan çok önceye dayanan, hiçbir zaman içinde yer almayacağım bir geçmişleri vardı.

Omuzlarımda Bayan Joyner'ın battaniyesi, sıktığım yumruğumun içinde annemin madalyonuyla Şakayık'ın ahırında kıvrıldığımda mürettebat yüksek sesle müziğine devam ediyordu. Karnımdaki kasılma belime yayılmış, sancımaya başlamıştı. Kendime Jefferson'ın beni Independence'ta beklediğini hatırlattım. Artık aileden sayabileceğim tek yakınım oydu.

Sabah güneşi henüz tepelerin üstünden bakmaya başlamamış, hava sisten dolayı soğuk ve nemliydi. Kıyıdan ayrılırken artık sırıklar konusunda deneyimli olduğum için kendimi tebrik ettim. Deniz seviyesindeki mahmur kent Cairo'yu geçtikten sonra nehir bir anda akıl almaz biçimde genişledi.

Sırığımı serbestçe sallanmaya bırakarak alık alık baktım. Ohio ve Mississippi nehirlerinin muazzam, çamurlu kesişme yerine ulaşmıştık. Hayatımda bu kadar çok su görmemiştim. Yüzeyi kalın bir tabaka halinde kaplayan sisin ve kıyıların uzak bir bulanıklık gibi görünmesinin etkisiyle durgun okyanusta kürek çektiğimizi hissediyordum adeta.

Arkamızda bir zil çınladı, bunu köpüren suyun sesi izledi. Kaptan Chisholm küreklerin başına geçmemizi emretti, kendisi de doğruca pruva küreğinin başına koştu. Beraberce tekneyi yönlendirip ana kanaldan çıkardık.

Sisin içinde devasa bir çarklı gemi belirdi. Altmış metre uzunluğunda bir ana güvertesi vardı, buna güverte denirse tabii; iki koca bacasından kara dumanlar tütüyordu. Yan tarafına altın renkli harflerle *Umut Batıda* yazılmış, yazının etrafı doğan bir güneşin sarı ışıklarıyla çevrelenmişti. Cadılık güçlerime rağmen hiçbir zaman batıl inançlarım olmamıştı ama niyetimizle örtüşen bu tesadüf fikrimi değiştirmeme neden olabilirdi.

"Bu iyiye işaret," dedi Bayan Joyner özlem dolu bir sesle.

Belki de o buharlı gemide olmayı diliyordu, bunun için onu suçlamıyordum. Güverteleri tertemiz, beyaz korkuluklarla çevrelenmişti. Üst katlarda kalabalık insan grupları dikiliyordu, düz teknelere yüklenmiş büyükbaş hayvanlar gibi üst üsteydiler. Şapkamı çıkarıp onlara salladım, onlar da bana el salladı. Birkaçı sevinçle bağırdı bize. Kaptanları adı gözcü kulübesi diye geçen ama gösterişli bir eve benzeyen bölümün önünde duruyordu. Kulübenin yanında büyük bir çan vardı, Kaptan hızla çekip zili çaldı. Olive alışılmadık biçimde gülümsedi, minik Andy ise, "Din, don, din, don!" diye bağırıp dönerek koşarken düşünce kıkırdamaya başladı.

Tüm bunlar olurken Bay Joyner'ın yüzü asıktı, adamın kafasından neler geçtiğini hayal edemiyordum. Ben hayatımda böyle bir lüks görmemiştim. Bu gemi Savannah'daki en iyi otel kadar güzel olmalıydı. İnsan bundan bile heyecanlanmıyorsa neye heyecanlanırdı ki?

Gemi geldiği hızla süzülerek bizi geçti. Biz de mütevazı gemimizi nehrin ortasına sürüp göremediğim bir kıyıya doğru ilerlemeye başladık.

"Babacığım, ben de bunun gibi bir gemi sürmek istiyorum," dedi Olive.

Bay Joyner purosunu ağzından çekip bir duman bulutu üfledi. "Hoş bir görüntü, değil mi, canım?"

Kızın annesinin gözleri parladı. "Bay Joyner, belki de yolculuğumuzun sonraki bölümünü bir buharlı gemide geçirmeliyiz. Çocuklar için harika bir anı olur."

Andy ile Olive anne ve babalarına kocaman, umut dolu gözlerle bakıyordu.

"Hiç tavsiye etmem," diye araya girdi Kaptan. "Kamaralar ücreti karşılayanlar için iyi ama buharlı gemiler kapasitesinin üstünde yolcu aldığı için çok kalabalık oluyor."

"Ama kamaralar güzel diyorsunuz?" dedi Bayan Joyner.

"Bazıları güzel, evet. Bir uyarım daha var: O gemilerde çok kumar oynanıyor. Şayet binerseniz cüzdanlarınıza sahip çıkın."

Bay Joyner da "kumar" lafını duyunca heyecanlandı ama herkesin ona ters ters baktığını görünce yine yüzünü astı. Purosundan bir nefes çekti. "Bu konuda bir şeyler okumuştum. Bir nevi dolandırıcılık. Seni Missouri'ye kadar götürüyorlar ama sonunda durumu toparlamak için yürüyerek güneye dönmek zorunda kalıyorsun. Biz buradan karaya çıksak daha iyi olur."

Bayan Joyner ona dik dik bakıyordu.

Bay Joyner aceleyle ekledi: "İlk planıma sadık kalacağız. Daha başlangıç noktasına bile ulaşmadan rotamızı değiştirmek için hiçbir neden görmüyorum. Olmaz, niyetlendiğimiz gibi karadan Independence'a yol alacağız." Yine de gözünü buharlı gemiye dikip bıyıkları seğirerek arkasından baktı.

Biz geçerken yükselen güneş son sis bulutlarını dağıtırken sonunda uzak kıyı ufukta belirdi. Suyun buradan oraya kadarki kısmı, en kalabalık kasabadan bile daha kalabalıktı. Nehir kıyısında yoğun dumanları yükselen üç tane daha buharlı

gemi saydım. Yük teknelerinin –sayılamayacak kadar çok– ve onların arasına sivrisinekler gibi üşüşmüş küçük sandalların yanından geçtik. Hatta hasır şapka takmış, ellerinde oltalarıyla iki delikanlının bulunduğu küçük bir sala bile rastladık.

Çamura bulanmış nehir kıyısına yaklaşırken Kaptan Chisholm eğildi ve "Girardeu Burnu'na ulaşıncaya dek nehir boyunca kuzeye gitmeniz iyi olur. Oradan batıya gidebilirsiniz ama en rağbet gören rota kuzeye, St. Louis'e devam edip sonra batıya yönelmektir."

Bunu da Özgür Jim'in haritası gibi gözümde canlandırıp ezberlemeye çalıştım ama işime yarayacağından şüpheliydim. Mississippi Nehri gördüğüm o kıvrımlı mavi çizgiden o kadar geniş, o kadar bulanıktı ki. Anlaşılan koca dünya düz bir haritada göründüğünden çok daha başkaydı.

Gömleğimin altına elimi uzatıp madalyonu tuttum ama her zamanki gibi annemi düşünmek yerine Jefferson geliverdi aklıma. O keskin, koyu gözleri, o geniş, ciddi ağzı böylesine kolay ve açıkça hayal edebilmiş olmak karnıma yumruk yemişim gibi hissettirdi. Keşke hep yaptığım gibi o sessiz halleriyle dalga geçip karşılığında ondan aceleci bir sırıtış koparabilseydim. Keşke ona şimdiye kadarki yolculuğumdan anlatıp ondan kendi yolculuğunu dinleyebilseydim.

O yapmacık evlenme teklifindeki amacının tam olarak ne olduğunu sorabilseydim. Yolculuğu kolaylaştırsın diye evlenmek o zaman bana aptalca bir fikir gibi gelmişti ama şimdi aklımdan çıkaramıyordum.

Sen birilerine güven, demişti annem. *Bizim kadar yalnız olmak iyi değil. Babanla ben yanılmışız...*

Nehirde süzülerek ilerlemek bana kafa yormak için bolca zaman vermişti ve annemin haklı olduğundan pek emin değil-

dim. Babam karşısındakine bu kadar güvenmeseydi bu acılara boğulmayacaktım. Yine de Jefferson'ı ve Kaliforniya'da her şeye en başından başlayabileceğimizi, hatta belki harika bir düzen bile kurabileceğimizi düşünmekten alamıyordum kendimi.

Ya Jefferson başaramadıysa? Ya beni Independence'ta beklemiyorsa? O anda, dibinde altın değil, sonsuz bir karanlığın beklediği bir maden ocağına düşermiş gibi hissettim.

Öğlene doğru sırtım ve omuzlarım Joyner'ların arabasını ve mobilyalarını indirmekten ağrımıştı. Arabanın yeniden kurulup yüklenmesi gerekiyordu ama Kaptan Chisholm'un onlarla anlaşması resmen sona ermişti ve Bay Joyner onlara Independence yolculuğunda yardımcı olacak düzgün işçiler almayı planlıyordu. Bu sırada Kemancı Joe teknenin çatısından seslendi: "Acıkan varsa yemek hazır."

Mendilimi nehre sokup yıkarken midem gurulduyordu. Joe o sabah yakaladığı büyük bir kedibalığından çorba yapmış, içine tuzlanmış domuz ve soğan da katmıştı. Çorba tenceresinin yanında buharı tüten bir mısır ekmeği vardı. Neyse ki ekmeği Bayan Joyner pişirmemişti, yoksa yanıp kıtır kıtır olurdu.

Mürettebat olarak kâselerimizi kapıp yemek almaya koştuk. Bayan Joyner bir sandıktan damalı bir masa örtüsü çıkarıp cilalı bir ceviz masanın üstüne serdi. Tüm bu süslü mobilyaların nehir kıyısında, çamur, çimen, su ve ağaçların içinde olması tuhaf bir görüntüydü. Gelip geçenler gözlerini dikip bakıyor ama Bayan Joyner örtüyü düzgün sermeye, pazar günü kiliseden sonra misafirlerini ağırlayacakmışçasına kusursuz bir masa kurmaya çalışıyordu.

Tekne çatısının kenarında oturup ayaklarımı sallandırdım ve Joyner ailesinin vakur bir şekilde yemeklerini yemelerini

izledim. Galiba medeniyet batıda göze böyle görünüyordu. Uyumsuz, eğreti bir şey gibi. Mısır ekmeğiyle çorbamı sıyırırken bütün o mobilyaları gözümün önünden kaldırmaya can atıyordum.

"Nehrin aşağısına inip edip New Orleans'ı görmek istemediğinden emin misin?" dedi Kaptan Chisholm tepemde dikilerek.

Ayağa fırladım. "Hayır efendim, ben batıya gideceğim." O da altını benim bulduğum gibi bulabilseydi o da batıya giderdi. Herkes aynı şeyi yapardı.

"Ben de öyle düşünmüştüm." Uzanıp elimi sıktı ve avcuma birkaç bozukluk koydu. "Sana yolculuğunda iyi şanslar."

Daha ben teşekkür bile edemeden Joe'nun mısır ekmeğinden arta kalanları eyer çantama koyduğunu fark ettim. "Burada yiyecek kimse yok, bozulur," dedi.

"Lütfen kal," dedi Kızıl Jack. "Ama sırf yeniden ayak işlerine bakmayayım diye."

"Bütün tekneyi boşalttık," diye itiraz ettim. "Temizlenecek ahır kalmadı. Tembel bir kedi olarak her sabah uzun uzun uyursun."

İlk günkü gibi kaşlarını çattı ama artık bunu iyi niyetle yaptığını biliyordum.

Vedalaşma faslını daha fazla kaldıramayacaktım, bu yüzden dolan gözlerimi gizlemek için şapkamın siperliğini indirdim ve kıyıya çıktım. Şakayık toprağı eşeliyor, bacaklarını esnetmeye can atıyordu ama ben malzemelerimi kontrol edermiş gibi oylanarak yük boşaltma işçileriyle ödeme konusunda pazarlık eden Bay Joyner'ı bekledim.

"Eşyayı yüklemek için yardıma ihtiyaç var mı?" diye sordum Bay Joyner'a.

"Sana para verecek değilim," dedi.

"Para istemiyorum."

Biraz tereddüt etse de başını salladı. "Çok minnettar olurum."

Ben sandıklardan birini arabaya iterken, "Sen de bizimle kuzeye gel bari," dedi. "Hiç değilse Girardeau Burnu'na kadar."

Duyduğum rahatlama kısa sürdü. Arabada oturan Bayan Joyner hemen araya girdi. "Ama sevgilim, delikanlıyı zorlama. Eminim kendi planı vardır."

Sandığı öfkeyle kenara attım, fazla yüksek bir pat sesiyle düştü.

"Gidilecek tek bir yön var," dedi Bay Joyner. "Delikanlı da bizimle yolculuk edebilir. Onu önden keşfe yollamak için çok geç artık, yükü azken arkamızda kalmasının da bir manası yok, bize yetişip hemen geçer. Yükleme, taşıma işlerine yardım eder, hem ona para ödemek zorunda kalmam."

"Bana uyar," dedim çabucak. Uymuyordu. Yaptığı fırsatçılıktı. Ama tek başıma kalmaktan iyiydi.

Bayan Joyner ellerini birleştirip kucağına koydu, yüzünü astı.

Bay Joyner nispeten temiz görünümlü ve referans gösterebilen iki adamı işe alırken bekledik. Bu halde bile mobilyaların tamamını yüklemek bir saatimizi daha aldı. Bay Joyner koltuğa atladı, öküzleri dizginleyerek yola koyuldu. Şakayık ve ayaklarının dibinde dönüp duran Coney'yle onları takip ettik.

Yolda ilerledikçe ara sıra ağaçların arasından Mississippi Nehri'ni bir anlığına görüyorduk. Şakayık'ı arabanın arkasında, Bayan Joyner'ın göremeyeceği bir mesafede tutuyordum, bu da kovalar dolusu çamur solumama ve çamur lekelerine neden

oluyordu. Andy ile Olive tentenin altından gizlice, masum çocuk yüzleri geçtiğimiz her çukurda sarsılarak bana bakıyorlardı.

Daha sekiz kilometre kadar ilerlemeden karanlık çökmeye başladı. Araba yavaşlayıp kenarda durdu. Şakayık'la etrafa bakınınca küçük bir çiftlik evine geldiğimizi fark ettim.

En fazla on yaşında görünen ufak tefek bir köle kız kapıyı açtı ve efendisini çağırmak için içeriye koştu. Efendisi, teni eskitme amerikancevizine benzeyen cılız, yaşlı bir adamdı.

"Merhaba, bayım," dedi Bay Joyner. "Ailem ve ben..."

"Hangi eyalettensiniz?" diye sordu ihtiyar.

"Tennessee," dedi Bay Joyner.

Adam homurdandı. "Illinois, Ohio gibi yerler değilse sorun yok."

Özgür eyaletleri kastettiğini anlayınca ona alık alık baktım. Belki sınırın yakınlarında durum farklıydı ama Georgia'daki hiç kimse Kuzeyli tavırları yüzünden babama yardım etmekten kaçınmamıştı.

Yaşlı adam içeri girip karısıyla kısaca konuştu ve anlaşmaya vardılar. "Konaklama ve yemek veririz. Akşam yemeği ve kahvaltı. Yatakları paylaşmak durumundasınız."

Bay Joyner minnetini birkaç bozukluk dahil pek çok şekilde ifade etti. Hayvanların bakımını yaptıktan sonra içeri girdik ve kurutulmuş elma ile nemli kurum kokan sıcak, samimi bir kulübeyle karşılaştık. Taş bir şöminenin yanına, tahta masanın etrafına oturduk. Masanın ortasında sarı boyalı kâğıt çiçeklerle dolu ahşap bir vazo vardı; boğazıma oturan düğümü bastırmak için yutkundum.

Küçük köle kız bir tepside tuzlanmış domuz eti ve soğan getirdi; Kemancı Joe'nun yemeklerinin yanından bile geçmezdi ama yine de ilaç gibi geldi. İki adam, çoğu Kaliforniya'daki

altın ve Oregon'daki yeni yerleşimle ilgili olmak üzere birbirlerine yeni haberler verdi. Masa toplanınca ihtiyar adam ile kölesi yatak odasından kuştüyü bir yatak getirip şöminenin önüne serdiler.

"Bu gece ailenizle burada yatabilirsiniz. Adamlarınız arka verandayı kullanabilir, yardımcınız delikanlı da ahırda idare eder."

Bayan Joyner sinirlendi. "Yardımcımız değil. Geçici olarak bizimle seyahat ediyor."

Bu kadının nasıl hem bu kadar sıcak hem de bu kadar soğuk olduğunu anlamıyordum. Bir an çok nazik oluyor, biraz sonra çok kibirli davranıyordu. Ama istenmediğim yerde durmazdım, bu yüzden izin isteyip ahıra gittim.

"Anlaşılan bu gece seninle uyuyorum, kızım," dedim Şakayık'a. "Her zamanki gibi."

Yorgunluktan birkaç dakika sonra uyuyakaldım. Bir fısıltıyla irkilerek uyandım.

"Bay McCauley?" dedi Bayan Joyner'ın sesi.

Fener ışığı etrafımı sardı, saman yatağımda gerindim ama dönmedim. "Ne var?" Belki de battaniyesini geri istiyordu.

"Ben... şey..." Sustu.

"Haydi, söyleyin hanımefendi. Çok yorgunum."

Nefesini tutup biraz bekledikten sonra bir çırpıda, "Bay Joyner sabaha varmadan gitmenizi istiyor."

"Ne?" Dönüp yüzüne baktım. "Neden? Hiç sıkıntı çıkarmıyorum. Çok çalışıyorum."

Fenerin ışığında yüzü normalden de ciddi görünüyordu, hatları keskin ve kabaydı. "Büyük bir zorlukla karşı karşıyayız, Bay McCauley, kahrolası ıssızlığa ilerliyoruz. Çocuklarımı korumak, onlara iyi bir hayat sunmak zorundayım. Bu da

onları korumamı gerektiriyor..." Yine sustu, yanağındaki bir kas seğirdi.

"Benim gibi insanlardan mı?"

"Ben *anneyim* ve anneler görür görmez bir kaçağı tanırlar. Anlarsınız ya. Belki referansınız olsaydı..."

"Bay Joyner burada olduğunuzu biliyor mu gerçekten?"

Dudaklarını ince bir çizgi gibi kenetledi.

"Kusura bakmayın ama, hanımefendi, bu hiç de merhametli bir davranış değil."

"Sana o yorganı ben verdim!"

"Bu sayede kendinizi iyi hissettiniz. Buyurun, geri alın." Yorganı üstümden kaldırdım.

Bayan Joyner duraksadı. Sonra, "Hayır," dedi. "O sizin. Ama lütfen..."

Ricasını bir an soğuk gece havasında asılı bıraktım, ta ki Bayan Joyner ayaklarını kıpırdatıp gözlerini yere indirinceye dek. Sonunda, "Sabaha gitmiş olurum," dedim.

Rahatlayarak gevşedi.

"Size ve ailenize bol şans dilerim, hanımefendi," dedim. "Belki Kaliforniya'da yine görüşürüz." Bunu gerçekten düşündüğüm yoktu ama irkildiğini görmekten pis bir zevk aldım.

"Size de bol şans, Bay McCauley." Arkasını döndü ve fenerin ışığını titreten hızlı adımlarla çıkıp gitti.

Şakayık'ın omzuna eğildim. "Şimdi gitmeye ne dersin?" diye fısıldadım, o da burnunu saçıma sürerek karşılık verdi. Bu olayın üstüne uyumam da mümkün olmayacaktı zaten.

Babamın botlarını giydim. Artık alıştığım için büyük gelmesi sorun olmuyordu. Ayaklarım su bile toplamıyordu.

Şakayık'ın eyerini sırtına atarken ellerim titriyordu, ağladığımı o zaman fark ettim. Elimin tersiyle yüzümü sildim.

Annemin madalyonunu aldım, bir an için sıkıca tuttum ve azmimi tazelemesi için bir şans verdim ona.

Eyer kolanını sıkıştırdım, heybemi kontrol edip Şakayık'a bindim. Kederli bir küvet kadar soğuk ve ıslak dünyanın üstüne hafif bir sis çöküyordu. Joyner ailesi kuzeye gidiyordu, ya Girardeau Limanı ya da St. Louis'ye. Bu yüzden ilk soldan devam edecek, sonra kuzeye dönecektim.

Coney verandada kıvrılmış yatıyordu. Başını kaldırıp şaşkın şaşkın baktı. Ayağa kalktı, silkindi ve peşimizden yola inip epeyce geldikten sonra sızlanarak geri döndü. Joyner ailesinde bir tek onu özleyecektim.

Şakayık'ı dürtüp ileri sürdüm. "Artık sadece ikimiziz kızım."

Yine. *Yine* sadece ikimiziz demeliydim aslında. Ama o zaten anlamıştı, biliyordum.

On Beşinci Bölüm

Yolda tanıştığım ilk kişi güneş doğarken karşıma çıkan, çalı süpürgesi gibi kaskatı sakallı, sırıtkan bir satıcı oldu. Dirsekleri yamalıydı ve şapkasının şeridinde çizgili bir kuştüyü vardı. Katır arabasına tencere ve tavalar, top top kumaşlar, alçıdan yapılmış oyuncak bebekler, kazmalar, hatta insanı altına ulaştıracağını iddia ettiği lades kemiği şeklindeki maden arama çubukları yüklenmişti.

"Hayır, teşekkürler," dedim. Arama çubukları işe yarasaydı, amcam sihrimi kullanmak için annemle babamı öldürmezdi.

Adamın gülüşü ateşli ve kararlıydı. "En yetkili kaynaklara dayanarak söylüyorum ki bu çubuklar..."

"Param yok."

Gülüşü güneş görmüş sis gibi dağıldı. "İyi günler öyleyse."

Dizginlere asıldı, katırlar huysuzlandı ve araba takırdayarak yola koyuldu. Şakayık'ı çevirip adamın yanından yürüttüm.

"Independence'a giden yol bu mu acaba?" diye sordum.

Elini umursamaz bir tavırla salladı. "Doğru yönü seçer ve sonuna kadar devam edersen her yol Independence'a çıkar."

"Peki ama doğru yön hangisi?"

İleriyi işaret etti. "Nehre inip kuzeye dönersen..."

"O taraftan gitmek istemiyorum."

"Elimde harita olsaydı sana satardım. Hımm." Çalı süpürgesi sakalını ovuşturdu. "Arabaya harita da yüklesem iyi olur."

"Şu taraftan gidebilir miyim?" Az önce onun geldiği tarafı gösterdim.

Birden durup koltuğunda döndü. "Batıya git ve birilerine Charleston yolunu sor. Öğle yemeği vaktinde oraya ulaşabilirsin. Pazar Caddesi üzerinde Bayan Moore'un hanı var, kalacak bir yere ihtiyacın varsa oraya git ve ona de ki..."

"Oradan nereye gideceğim?"

İç geçirdi. "Oradan batıya, Sikeston'a, Poplar Bluff'a, sonra Springfield'a gideceksin. Yol üstünde bir sürü kasaba var ama dediklerimi unutmazsan doğru yolu bulursun."

"Sikeston, Poplar Bluff, Springfield."

"Springfield'a gidince sağa çeyrek dönüş yapıp kuzeye ilerle. Independence'a varırsın."

"Teşekkür ederim, bayım. Minnettarım." *Charleston, Sikeston, Poplar Bluff, Springfield, Independence.* Şapkamla onu selamladım, Şakayık'ı yeniden çevirdim. Yine umutla dolmuştum.

"Altı yüz kilometreden çok var!" diye seslendi adam.

"O halde yola koyulsam iyi olur!" diye seslendim ben de.

"Bol şans."

"Size de bol şans, bayım!"

Altı yüz kilometre hiçbir şey değildi. Şimdiden daha fazla yol almıştım. Mart başında Independence'a varıp Jefferson'ı bulacak ve mevsimin ilk kafileleriyle yola çıkacaktık. Her şey yolunda giderse yaz sonuna doğru Kaliforniya'nın altın madenlerinde olacaktık.

Bir saat sonra gökyüzü bulutlanıp soğuk bir yağmur bastırınca iliklerime kadar ıslandım. Şakayık topuklarını geçen çamurun içinde güçlükle ilerliyordu. Charleston'a ulaştığımızda başım ağırlaşmıştı ve yutkununca canım acıyordu. Artık Georgia'dan çok uzaktaydım ve durumum elvermese de geceyi Bayan Moore'un hanında geçirmek için yirmi sent harcamaya fazlasıyla hevesliydim ama han, batıya giden insanlarla dolmuştu bile.

Ben de karanlık çökünceye dek yola devam ettim, derken tanıştığım bir çiftçi, şöminesinin önünde uyumama izin verdi.

Sikeston'a ulaşmıştım ki ateşlendim ve Gray Bayırı adlı bir yerin yakınındaki bir çiftlik evinde yüksek ateşle yanarak huzursuz bir hafta geçirdim. Ailenin nazik ilgisine rağmen hezeyanlara kapılıp onlarla sürekli kavga ettim; birincisi, sırrımı öğreneceklerinden korktuğum için; ikincisi, o ateşli halimle ailenin babasını Hiram amca sandığım için. Ateşim düştükten sonra bile uzun, düzgün burunlu, keskin bakışlı adamın yüzüne bakamadım. Yola çıkacak kadar iyileştiğimde aile artık gideceğim için memnundu ama benim memnuniyetim onlarınkinden de büyüktü. Onlara yaşattığım sıkıntı için çok kıymetli iki dolarımı verdim.

Havanın yağmur ile kar arasında kararsız kaldığı günlerin birbirini kovaladığı, soğuk, ıslak bir ilkbahardı. Yolların çoğu bataklığa dönmüştü, arabalar saplanıp kalıyor, geçiş kapanıyordu. Yavaş ilerliyor, ne kadar çabalasam da kaybettiğim zamanı telafi edemiyordum.

Bu tepeler öncü kâşiflerin batıya giden yolculara konaklama sağlamak amacıyla kurduğu yerlerle doluydu. Yatak,

yemek ve gönüllü tavsiyeler konusunda hemen hemen hiç sıkıntı çekmedim; karşılığında birkaç ahır temizledim, biraz odun kestim ya da çok çaresiz kaldıysam birkaç sent verip ayrıldım. Yola çıktığımda kimi zaman bir peçeteyi tıka basa dolduracak kadar kurabiye ya da Şakayık için biraz yulaf tutuşturdular elime. Hatta bir keresinde heybemde lavanta kokulu küçük bir sabun bile buldum.

Etrafımı saran bunca iyiliğe rağmen kara bulutlar omuzlarıma ağır bir yük gibi çöküyor ve gökyüzü, sırtına yığıldığım Şakayık'la üstümüze keder yağdırıyordu. Yabancılara gülümsemek giderek zorlaşıyordu ve her sabah toparlanıp yola çıkma konusunda sarsak ve yavaş hareket ediyordum. Tabancamla sincap vurup küçük bir vadide kamp kurduğum gece nihayet acımı kelimelere dökebildim.

Babamı özlemiştim.

Bunu düşününce anılar sel olup aktı. Ben dokuz yaşındayken, kışın, babam bana avlanmayı öğreteceğini ilan etmişti. Annem ikimizi de sıkıca giydirmiş, taşıyabileceğimiz tüm kurutulmuş et ve peksimeti paketlemiş, ellerini bir kez bile üzüntüyle ovuşturmadan bizi yolcu etmişti. Babamla atlarımız olmadan, ormanda gezinmiş, altı gün orada kalmıştık.

Babam bana rüzgârın dilinden anlamayı, izleri ve hayvan pisliklerini yorumlamayı, kış kadar sabırlı ve sinsi olmayı öğretmişti. Taşınamayacak kadar büyük hayvanların içorganlarını nasıl çıkaracağımı, yere yığılmadan tüfekle nasıl ateş edeceğimi ve karda nasıl kuru odun bulacağımı öğretmişti. Geceleri çadırımızın önünde ateş çıtırdar, giysilerimiz odun dumanına boğulurken deri yüzmüştük. Bu sırada babam, batıya gidip yıllarca Ohio sınırında macera ve hazine peşinde koşan babasının hikâyeleriyle eğlendirmişti beni.

Evet, küçüktüm ama babamın sesindeki heyecanı anlayacak kadar akıllıydım. Annem de bu yüzden onun çılgınca şeyler yapmasına –dokuz yaşındaki kızını av yolculuğuna çıkarmasına mesela– hiç şikâyet etmeden izin veriyordu. Çünkü Kızılderili ülkesinde yeni bir hayat kurmak için Boston'dan kaçan bir adam, muhtemelen bir şekilde yoluna devam edecekti. Annem birkaç yabani tohum ekmesine izin vermeseydi, belki de daha çılgın şeyler yapardı. Belki batıya giderdi.

İşte şimdi kendi yaktığım ateş çıtırdarken, dudaklarım az önce yediğim sincap etinin yağına bulanmışken ve uzaktaki bir çakalın çığlığı gecede yankılanırken babamı her zamankinden çok özlüyordum. Burada, yanımda olmalıydı. Bu macerada birlikte olmalıydık.

1 Nisan 1849'da Independence'a ulaştım. Bir tepeye çıktığımda, ayaklarımın altında uzanan geniş, yabancı yeri gördüm.

Dikkatimi çeken ilk şey çamur oldu. At nallarından, araba tekerlerinden sıçrıyor, tüm binaların girişini, tüm botların boğazını leke içinde bırakıyor, yarı erimiş karla karışarak grili kahverengili bir çorbaya dönüşüyordu. Kasabayı oluşturan az sayıda bina ya çamurlu beyaz ya da çamurlu kırmızıya boyanmıştı. En büyük binanın önünde, güzel sayılabilecek tek şey, uzun bayrak direğinde gururla dalgalanan Amerikan bayrağıydı. Otuz yıldızlı yeni bayrak.

Kasabanın çevresinde metrekarelerce alanı kaplayan çadırlar ve yük arabaları, binlerce öküz ve at, hatta kar ve çamurla kaplı düz, geniş bir arazide derme çatma birkaç kulübe vardı. Tüm bunların ilerisinde usul usul akan çamurlu bir nehir nazikçe ufka doğru kıvrılıyor, yeni doğmuş sonbahar güneşinde gri ipek gibi parlıyordu.

Ne görmeyi umduğumu bilmiyordum. Mesela Dahlonega'nınki gibi düzenli bir kasaba meydanı. Görünürde elleri ceplerinde, yüzünde hoş geldin ifadesiyle dikilen Jefferson McCauley'den başka kimsenin olmadığı boş bir köşe.

Bütün günü ortalıkta dolanıp kasabanın yerleşim düzenini öğrenmeye çalışmakla geçirdim. Aynı yerde bu kadar çok insanı bir arada görmemiştim. Gittiğim her yerde birileri bana tosluyor, sürtünüyordu ve hem bu kadar kalabalıkta hem bu kadar yalnız olmak tuhaftı.

Kasaba bakkalı küçük, karmakarışık bir yerdi; tahta döşemeleri gelişigüzel birleştirilmiş ve çamurlu bot izleriyle kaplanmıştı. Tezgâhtara Jefferson McCauley adlı biriyle tanışıp tanışmadığını sormak için ağzımı açtım ama kelimeler boğazımda düğümlenip kaldı.

Arkasındaki duvarda pırıl pırıl bir Hawken tüfeği asılıydı. Babamın tüfeği. Demek ki beni soyan kardeşler burada, Independence'taydı. Burnuma birden çürük orman bitkilerinin kokusu doldu; hâlâ o küflü yaprakların arasında gizleniyordum sanki.

"Bayım? Yardımcı olayım."

Ellerim buz gibi terlemişti, bacaklarım ise koşmak ister gibi seğiriyordu.

Panik yapma, Lee. Kardeşler tüfeği Independence'a giden birine satmış olabilirlerdi. Muhtemelen Georgia'nın arka sokaklarında yağmacılık yapıyor ya da nehir kıyısında tekne yolcularını soyuyorlardı hâlâ.

"Bayım?"

"Ben... Şu tüfek ne kadar?" diye sordum elimle göstererek. Belki de babamın tüfeği değildi. Ağaç damarları farklıydı, tetik köprüsünün cilası biraz aşınmıştı.

"Altmış dolar."

Nefesim kesildi. "Neden o kadar pahalı?"

Tezgâhtar omuz silkti. "Batıya gitmek için insanlara silah lazım, onlar da parayı gözden çıkarıyor. Ne diyeceğim. Haftaya gelin, tüfek o zamana kadar satılmazsa size elliye bırakırım."

"Tamam. Teşekkürler." Tüfeğe gözlerimi dikip elimde kalan yirmi dört doları düşündüm. Bu babamın silahı değildi; artık emindim. Korku beni aptallaştırmıştı.

Yine de bu dükkânda bir saniye daha duramayacaktım. Aslında biraz peksimet ve bıçağım için yeni bir bileyi taşı almalıydım ama şapkamı takıp arkamı döndüm.

"Tanıdığım birinde bu tüfeğin aynısı vardı," dedi arkamda bir ses. Tanıdık bir ses.

Elimi beşpatlar tabancama atıp hızla döndüm.

Uzun boylu bir zenci tepemde sırıtıyordu. Yüzünde kırçıl bir sakal uzamış, gözlerine yeni çizgiler eklenmişti ama onu hemen tanıdım. "Özgür Jim!"

Beni şöyle bir süzdü. "Eh, merhaba şey... Bay..."

"McCauley," diye fısıldadım.

"Bay McCauley! Sizi görmek ne güzel."

Sanki Tanrı önüme bir tutam yuva serpiştirmişti; kollarımı Özgür Jim'in boynuna atlamamak için kendimi tutmaktan başka çarem yoktu. Bu yüzden elimi uzattım, o da sıkıca kavradı. "Sizi görmek de öyle, Bay Boisclair."

"Dahlonega'dan buraya hayli uzun bir yol var," dedi gözlerini yüzümden ayırmadan.

"Uzun yoldan gelen bir tek ben değilim." Sadece birkaç ay geçmesine rağmen Özgür Jim birkaç yıl yaşlanmış gibiydi. Kafamda binlerce soru dönüp duruyordu. *Neden oradan ayrıldın?*

Jefferson nerede? Amcam beni arıyor mu? Burada *mı yoksa?* Ama sadece, "Yolculuk zor mu geçti?" diyebildim.

Gülüşü silindi, geriye tükenmişlik kaldı. "Belki bir ara anlatırım."

"Belki karşılıklı anlatırız."

"Hey, sen," diye araya girdi tezgâhtar. "Bir şey alacak mısın? Almayacaksan girişi işgal etme."

Girişin yakınında bile değildik. "Biraz saygılı olun," diye çıkıştım. "Bay Boisclair özgür bir siyahi ve saygın bir işadamıdır, ayrıca onun dükkânı bu lanet yerden on kat daha büyük ve daha temiz..."

"Gidelim, Lee," dedi Özgür Jim kolumu çekerek. Öfkeden kudurmuştum ama beni tutup oradan çıkarmasına itiraz etmedim. Sokak vızır vızırdı. İki tekerlekli bir araba yanımdan geçerken bacaklarıma çamur sıçrattı.

"Galiba işlerimi başka bir yerde halletmem gerekecek," dedim birlikte Şakayık'ın yanına giderken. "Birkaç sokak ötede başka bir dükkân..."

"Orada senin yardımına ihtiyacım yoktu."

"Yardım etmeye çalışmıyordum zaten. Seninle öyle konuşmaya hakkı yoktu."

Özgür Jim iç geçirdi, konuyu değiştirdi. "Reuben'in palomino atını sağlıklı gördüğüme sevindim. Onu görünce tanımıştım aslında ama seni içeride görene kadar emin olamadım."

"Jim, bunu sormak zorundayım." Gözlerimi yere indirdim, ayaklarımı huzursuzca kıpırdatarak cesaretimi ve sözlerimi toparlamaya çalıştım. "Yolculukta yanında kimse var mıydı? Yani... Burada, yanında Dahlonega'dan kimse var mı?"

"Yalnız geldim."

"Ah." Yeniden nefes alabiliyordum sanki. "İyi bari."

"Hiram amcan senden birkaç hafta sonra gitti," diye ekledi, "senin kaçtığından emin olunca."

Şakayık'ın dizginlerine uzanırken bile gözlerim kalabalık caddedeydi. "O burada mı? O da mı..."

"Hiram, Westfall arazisini Bay Gilmore'a sattı ve bir tekneye binmek üzere Charleston'a gitti. Panama üzerinden Kaliforniya'ya geçecek."

Rahatlayıp dizlerimin bağı çözülünce destek almak için Şakayık'a yaslandım.

"Her ihtimale karşı senin peşinden batıya birkaç adam gönderdi. Ama hiçbiri senin izine rastlamadı." Gözleri parladı. "Sonuçta genç bir hanım arıyorlar."

Planım işe yaramıştı. İnanamıyordum.

"Yani şu işe yaramaz Abel Topper hariç hiçbiri," diye devam etti. "Sen gittikten bir hafta sonra Topper kasabaya gelip ısrarla kısrağını gördüğünü söyledi. Ama çok geçti; sen çok uzaklaşmıştın."

"Topper şimdi nerede?"

"Kimsenin onu demiryolunda işe almayınca amcanla Kaliforniya'ya gitti." Sesini alçaltarak, "Altın madenlerine senden önce ulaşmayı hedefliyorlar.," diye ekledi.

Başımı salladım. Bir gün Hiram'la yeniden karşılaşmak zorunda kalacağımı biliyordum. "En azından yolda görmeyeceğim. Hâlâ beni arayan var mı? Hiram başıma ödül koydu mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

Nedense tedirgindi. Bir şey söyleyecek oldu, vazgeçti. Gür sakalını sıvazladı, boğazını temizledi, bir daha denedi.

Sonunda, "Reuben ile Elizabeth'i Hiram mı öldürdü?" diye sordu.

Düğümlenen boğazımla ancak sesimi çıkarabildim. "Evet."

Zaten anlamış gibi başını salladı. "Günün birinde aptalca bir şey yapacağını tahmin ediyordum."

"Neden?" Gözlerim dolmuş, yanıyordu; ellerimi o kadar sıkmıştım ki tırnaklarım avuçlarıma batıyordu. "Ne demek istiyorsun? Anlamıyorum!"

Özgür Jim koca elini omzuma koydu ve sıktı. "Kalacak yerin var mı?"

"Var," diye yalan söyledim. Verdiği paranın çoğunu, gömleklerinse hepsini kaybettiğimi söylemeyi kendime yediremedim.

"Benim birkaç işim var. Yarın Hawthorn Hanı'nda buluşalım. Meydanın kuzeyinden çıkınca iki blok ötede. Öğle vakti. Konuşuruz."

"Tamam." Az kalsın gitmemesi için yalvaracaktım. Yine yalnız kalmaya hazır değildim.

Şapkasıyla selamladı beni. "Yarın görüşürüz öyleyse."

Giderken arkasından baktım. Jefferson'ı sormayı unuttuğumu fark ettiğimde Şakayık'ı çözmüştüm bile.

Ertesi günün öğle vaktine daha çok vardı. Sonraki saatlerimi kasabada dolanıp Jefferson'ı bulma umuduyla tüm yabancıların yüzlerine bakarak, onun yerine kardeşlerle karşılaşmaktan endişelenerek geçirdim. Akşam oldu ve bulutlar aralanıp mercan rengi bir günbatımı batı ufkunu aydınlatırken kasabadan çıktım.

Kamp kurmak için uygun ilk yer kasabadan yaklaşık bir buçuk kilometre ötedeydi. Her yerde ağaç kökleri vardı, çamurlu topraktan mezar taşları gibi fışkırıyordu. Fakat etrafta hiç ağaç yoktu; hepsi ateş yakmak ve araba yapmak için kesilmişti.

Yıldızların altında, açıklıkta uzandım ve cırcırböceklerinin ötüşü, yüzlerce kamp ateşinin kokusuyla uyumaya çalıştım.

Ertesi sabah batıya yol almak için toplanan tüm grupların etrafından dolaştım. En az bir düzine grup vardı, her biri öncekinden daha büyüktü, daha geniş alana yayılmıştı.

Gerçek bir kuzinenin üzerine eğilmiş bir kadının yanından geçerken bir şey durdurdu beni. Kadın dönüp tahta bir kepçe alınca yüzünü gördüm bir an. Bayan Joyner!

Bir şekilde birilerini sobayı indirmeye ikna etmişti. Bu kişinin purodan daha ağır bir şey taşıdığına şahit olmadığım Bay Joyner olmadığı kesindi. Sağ salim gelmesine bu kadar sevindiğime şaşırarak elimi kaldırdım, tam sallayacakken gözümün önüne beni kapı dışarı ederkenki gergin dudakları, sert bakışları geldi. Bayan Joyner beni görmeden elimi indirip oradan sıvıştım. Hoş karşılanmayacağım bir kafileydi onlarınki.

Jefferson'ı aramaya devam ettim. Arada bir onun gibi uzun ince, koyu saçlı birini görüyordum; sonra bu kişi yüzünü dönüyor, Jefferson'ınkilere hiç benzemeyen bir hareket yapıyor ya da hiç duymadığım bir sesle bağırıyordu.

Sonunda güneş iyice yükseldi ve Özgür Jim'le buluşmak için kasabaya döndüm. Hawthorn Hanı'nı bulmak kolay oldu. Gerçi buraya "han" demek çok cömert ve iyimser bir ifadeydi. Koca bir kulübeden halliceydi burası; mumlu kâğıttan pencereleri, çarşaftan perdelerle ayrılmış odacıkları ve kalabalık yemek alanının tepesinde çatı taklidi yapan devasa bir tentesi vardı.

Özgür Jim uzun banklardan birinde oturmuştu, önünde bir kupa vardı. Han kalabalık olmasına rağmen onun etrafını balon gibi bir boşluk sarmıştı. Kalabalığı aşıp yanına oturdum.

"Yemek için kızarmış kedibalığı sipariş ettim," dedi selamlaşma niyetine. "Uygundur umarım."

Ağzım sulandı. "Teşekkür ederim, Özgür Jim!"

"Artık sadece Jim."

Profilden dikkatle baktım ona. "Missouri bir köle eyaleti. Bence diğer türlüsü senin için daha iyi..."

"Sen kendini 'Özgür Lee' diye tanıtmak zorunda kalıyor musun?"

"Elbette hayır."

"Peki, neden benim öyle yapmam gerekiyor?"

Çünkü ona bir şey olursa dayanamazdım ama ne demek istediğini anlıyordum.

Benden pek büyük olmayan bir garson kız hızlı adımlarla gelip tabaklarımızı pat diye önümüze koydu.

"Ye haydi," dedi Jim.

Balık biraz sert, sanki pişmeden önce bir iki gün beklemiş gibiydi ama yemeği geri çevirebilecek durumda değildim. Tabağımı yarılamıştım ki Jim, "Planın ne?" diye sordu.

Ağzımdaki koca lokmayı yuttum. "Jefferson'ı bulmak. Benimle burada buluşacağını söylemişti. Sonra da Kaliforniya'ya nasıl gideceğimizi kararlaştıracağız."

Başıyla onayladı. "Bazıları sizin birlikte kaçtığınızı düşündü."

"Keşke öyle yapsaydık." Jefferson yanımda olsaydı o kardeşler beni soymaya cesaret edemezdi. Gerçi taşıdığı Çeroki kanı onu da cazip bir hedef haline getirmiş olabilirdi. Bunu düşününce mideme kramp girdi. "Sen onu gördün mü? Benden birkaç gün önce çıkmıştı, şimdiye çoktan gelmiştir diye düşünüyordum."

"Görmedim, hayır." Yüzümdeki ifadeyi görünce, "Üzgünüm," diye ekledi. "Daha otlar bile yeşermedi ama bazı gruplar yola çıktı bile."

Bunca yolu gelip birbirimizi bulamamak korkunç bir ihtimaldi.

"Planını sordum," dedi Jim, "çünkü yarın yola çıkıyorum. Bir zenciyle seyahati kabul eden iyi bir grup buldum. İstersen sen de benimle gelebilirsin."

Ona bakakaldım. "Peki ama... Jeff..."

Anlayışlı bir ifadeyle gülümsedi. "Böyle söyleyeceğini tahmin etmiştim. Ama babanın hatırına bu teklifi yapmak zorundaydım."

"Beklesen! Sadece birkaç gün. Jefferson'ı birlikte ararız."

Çatalı kedibalığına sapladı. Sonra bıraktı. "Başka fırsat bulamayabilirim. Malla dolu iki arabam var. Dükkânı kapatmakla kazandığım çokça para. Ama bunlar bir şey ifade etmiyor. Beni yalnızca bir grup kabul etti, bu yüzden gitmek zorundayım."

Tabağımdaki balığı çatalımla eziyordum, iştahım kaçmıştı. Özgür Jim'i –*Jim'i*– elinde bir sürü mal varken gitmek istediği için suçlamıyordum. Jefferson olmasaydı ben de aynı şeyi yapardım.

"Peki, iyi şanslar, Jim," dedim heyecanla. "Umarım altın dağları bulursun."

Gözleri parladı. "Sen de."

Herkes bu heyecana kapılıyordu. Zengin adamlar bile. "Jim, dükkândayken bir şey söylemiştin. Hiram hakkında."

Jim mendiliyle ağzını sildi ve dönüp yüzüme baktı. "Onun hakkında ne biliyorsun?"

Omuz silktim. "Çok az şey. Babamın ağabeyi olduğunu, üniversite okuduğunu biliyorum. Annem ve babamla birlikte Boston'dan güneye gelmiş; üçü çok iyi anlaşıyorlarmış. Ama babam arazi çekilişinde bir yer kazanıp o kazanamayınca büyük şehre hukuk okumaya gitmiş. Onu çok sık görmezdik, hatta yıllarca görüşmemişliğimiz var."

"Hiram ile Elizabeth'in flört ettiklerini biliyor muydun?"

Az kalsın boğuluyordum. "Hayır, annem hiç söylemedi."

"Evlenmeyi düşünüyorlarmış."

Jim'e bakakaldım.

"Annen Boston'daki bir şeyden, korkunç bir şeyden kaçıyormuş. Bu yüzden Westfall kardeşler altına hücum sırasında güneye gitmeye karar verince onlara birlikte gitmeyi teklif etmiş. Hiram'la birbirlerine âşık olmuşlar. Georgia'ya gidince evleneceklermiş."

Yediklerim midemde dönüp duruyordu. "Ama babamla evlenmiş."

Jim başıyla onayladı. "Annen son anda kararını değiştirmiş. Babanla yeni arkadaş olduğumuz sıralardaydı. Reuben bir gün bana geldi ve 'Jim, ben Elizabeth'le evleneceğim, ağabeyim deliye dönecek,' dedi. 'Elizabeth bir gün beni sever mi, Hiram bir gün beni affeder mi bilmiyorum ama bunu yapmak zorundayım,' dedi."

Gözlerimi tabağıma dikip söylediklerini anlamlandırmaya çalıştım. Etrafımızda böcek vızıltılarını andıran konuşmalar vardı. Rüzgâr yemek alanının üstündeki tenteyi havalandırdı.

"Bana nedenini hiçbir zaman söylemedi," diye ekledi Jim. "Ama bir konuda yanılmış, diğerinde haklı çıkmıştı: Evet, Elizabeth onu sevdi ve hayır, Hiram onu affetmedi. Özellikle de çekilişten sonra baban güzel bir arazi kazanıp o eli boş

kalınca. Birkaç yıl sonra Reuben ile Elizabeth'in Leah adını verdikleri güzel bir kızları olunca Hiram, Dahlonega'yı temelli terk etti, ondan sonra da onu ancak bir iki defa gördüm."

"Yani Hiram onları *intikam* için mi öldürdü?"

"Adamın kafasından ne geçtiğini bilemem ama öyle olabilir."

Garson kız gelip tabaklarımızı aldı. Madalyonu ellerimin arasında sıkıştırdığımı, zinciri defalarca büktüğümü fark ettim. Parmaklarımı madalyondan ayırmaya çalıştım. "Ben küçükken Hiram bizi ziyarete gelirdi. Babam da hastalanmadan önce birkaç kez Milledgeville'e gitmişti."

Jim başıyla onayladı. "Reuben yıllar sonra barıştıklarını söylemişti. Ama amcanın yüzü politikacılarınki gibidir. Adamın ne düşündüğünü asla kestiremezsin. Aşk iksiri satan madrabazlar kadar ustaca yalan söyler."

Hiram'ın intikam istediğine inanmakta zorlanıyordum. *Benim* peşimdeydi, yapabildiğim şeyin peşindeydi.

Her şeyi Jim'e anlatacak sözler dilimin ucuna kadar gelip gidiyordu; döşemelerin altındaki altın tozu, Hiram'ın araziyi ona bırakması için babamı kandırması. Jim'e cebindeki altın paraların bana adeta bir ilahi söyler gibi seslendiğini, üstünde en az yirmi dolar olduğunu bile söylemek geçiyordu aklımdan.

Ama hiçbir şey söylemedim.

"Annen Boston'dan neden ayrıldığını sana hiç anlatmadı mı?"

"Hayır. Küçükken başına kötü bir şey geldiğini ima etmişti. Neden ayrılmış?"

Jim kaşlarını çattı. "Bilmiyorum. Ben de senin bildiğini umuyordum."

"Babam sana anlatmadı mı?"

"Reuben'in bildiğini hiç sanmıyorum."

"Ah."

Aklıma gelen düşünceyle az kalsın yerimden sıçrıyordum: Belki annemin de büyülü güçleri vardı. Belki altın bulduğumda o kadar öfkelenmesi bundandı. Evde "cadı" kelimesini kullanmama asla izin vermemesi bundandı belki.

İç geçirdim. Keder ve hiddetle, çok az şey bilmenin, bu yüzden hayallere kapılmanın hüsranıyla tıka basa doymuştum.

"Benimle gelemeyeceğinden emin misin?" dedi Jim banktan kalkarken.

Vedalaşmaya hazır olmasam da ben de ayağa kalktım. "Eminim."

"Hiram seni Kaliforniya'da bulursa kendini kollayabilecek misin?"

Güçlükle yutkundum. "Göreceğiz diyelim."

Jim elini uzatıp omzumu kavradı. "Keşke sana daha çok şey anlatabilseydim."

Gözlerim yanıyor, boğazım düğümleniyordu. "Bildiğim şeylerden daha fazlasını anlattın zaten." *Ne olur gitme*, diye haykırmak istedim. *Jeff ve senden başka kimsem yok.*

Bana hüzünle gülümsedi, sonra da elini uzattı. Tokalaşırken eli benimkini yuttu sanki. Biraz uzun tuttum elini.

"Yarın gün doğmadan yapacak bir sürü işim var, gitmek zorundayım," dedi elini nazikçe elimden çekerek. "Kendine iyi bak, Lee. Umarım altın madenlerinde görüşürüz."

Ağlamamaya çalışmaktan yanağım seğiriyordu. "Tüm kabimle, umarım görüşürüz. Yemek için teşekkür ederim. Her şey için."

Gidişini izlemek evimi, babamı ve dostlarımı bir kez daha yitirmek gibiydi. Bugün kimseyle konuşmak gelmiyordu içimden.

Jefferson'ı aramak da. Şakayık'ı bağladığım direkten çözdüm, kasabadan çıkıp çamurlu tepedeki kampımıza sürdüm.

Orada uzunca bir süre dizlerimi göğsüme, madalyonumu avcuma bastırıp oturdum ve gündelik işlerini kovalamakla meşgul Independence'ı seyrederek annemi, babamı ve Hiram'ı, altın bulma gücümü ve cevapları bilen herkes çekip gittiği için asla cevap bulamayacağım soruları düşündüm.

On Altıncı Bölüm

O sabah yepyeni bir gün getirirken daha büyük bir kararlılıkla arayışıma devam ettim. Jefferson'ı bulmalıydım. Bulamazsam hiçbir şeyim olmayacaktı. Hiç kimsem olmayacaktı.

Kasaba ve çevresini Bayan Joyner'ın damalı masa örtüsündeki kareler olarak hayal ediyor, belli bir sistemle ilerliyordum. Her bir kareyi teker teker, bir köşeden ötekine kadar araştırıyor, bir sonraki sıraya geçiyordum. Kasabayı bir uçtan diğerine öğrenmiştim; her sokağı, her kulübeyi, her arabayı. Yüzler tanıdık gelmeye başlamıştı. Hatta bazıları geçerken bana sesleniyordu: "Hey, Lee! Arkadaşını buldun mu?"

İşte günler böylece birbirini kovaladı, iki haftadan uzun süre geçti, dolunay ve Paskalya geçti. Kasabaya ve konaklama bölgelerine bir hayalet gibi dadanmış, hayatta benim için hâlâ bir anlam ifade eden o tek tanıdık yüzü arıyordum.

Nisan ortalarında çamurlu düzlükte çimenler bitmeye başladı. İki günde bir, özellikle de yağmursuz sabahlarda bir kafile batıya doğru yola çıkıyordu. Biri gidiyor, yerine yenisi filizleniyordu. Elimdeki erzak azalmıştı. Georgia'da bir sente

aldığım yumurta burada bana on sente mal oluyordu. Hiç otlak yoktu ve Şakayık'ın yemi daha da pahalıydı. Diğerlerinden bir şekilde paçayı kurtarmış bir tavşan ya da sincap avlamak için saatlerimi heba ediyor, sonunda tabancamın mermilerini boşaltıp mühimmatımı harcadığımla kalıyordum. Gece battaniyemi serebileceğim kuru bir yer bulursam orada, genellikle de kasabanın bir buçuk kilometre kadar dışındaki bir tepede uyuyordum. Çoğu geceler "kuru sayılır" demeye bile razı oluyordum.

Param suyunu çekerken umudum da tükeniyordu.

Nisanın üçüncü haftası Jefferson'sız gitmeyi düşünmeye mecbur hissettim kendimi. Son kez konaklama alanında gezinirken kalbim taş gibi ağırdı. Geriye kalan birkaç yolcu grubunun arasında gezindim, Joyner ailesinin bulunduğu grubu bile dikizledim. Jeff'ten hiç iz yoktu. Gönülsüzce geri dönüp kasabaya yöneldim, ne yapacağımı bilmiyordum.

"Hey, Lee!"

Ses çamurlu çayırların ötesinden, belli belirsiz gelmişti. At sırtındaki bir adam şapkasını bana salladı. Sığır çobanlarından biriydi. Adını hatırlamıyordum ama en az yirmi kez yanından geçmiş, yüzlerce sığırlık bir sürüyle başlayıp sattıkça elinde sadece onlarcasının kaldığına şahit olmuştum. İlk defa bana sesleniyordu. Ben dizginleyince Şakayık ona doğru koşmaya başladı. Belki de adam birini aradığımı hatırlıyordu.

"Arkadaşını buldun mu?" diye sordu ben Şakayık'ı durdururken.

Hayal kırıklığımı saklamak zordu. "Daha değil. Bir gün daha bekleyeceğim galiba."

"Zaman kalmadı." Çiğnediği tütün tomarıyla yanağı şişmişti, tütünü diğer tarafa geçirdi. Kırlaşmış sakalına kahverengi bir su sızdı. "Sürünün kalanıyla yakında yola çıkıyorum."

Son birkaç haftadır yüzlerce kez söylediğim şeyi tekrarladım: "Peki, bol şans. Belki Kaliforniya'da görüşürüz."

"Yardım edecek biri işime yarayabilir. Hava bozunca ekibimin geri kalanı diğer kafilelerle gitti. Elimde altmış baş hayvan var. Bir kişi için büyük iş ama iki kişi de çok gelir. Yani bir buçuk ideal gibi. Şu midillinin sırtında gördüm seni. İyi at biniyorsun, onun gibi inatçı bir küçük hanım da yolculukta işe yarayacaktır. İlgilenir misin?"

Başım döndü. Batıya gitme masrafımı çalışarak çıkarmayı pek düşünmemiştim. Hawken elimdeyken olabildiğince erzak alır, sonrasında avlanarak idare ederim diye planlamıştım. "Ücret ne olacak?"

Başını çevirdi, tütün suyunun birazını ince bir çizgi halinde fışkırttı, gözlerini kısıp ufka baktı. "Yiyecek, içecek, işine gelirse. Kaliforniya ya da nerede ayrılırsan oraya kadar. Tabii bolca et de olacak."

İyi bir teklifti. Yine de tereddüt ettim.

"Üstüne haftalık iki dolar ve iki sent, yollarımızı ayırmaya karar verdiğimizde ödenecek," dedi sessizliğim karşısında. "San Francisco'ya kadar elimde sığır kalırsa buradakinin beş, on katı fiyatına satabilirim. Yani ikramiye de alabilirsin."

Kafamda hesap yaptım. Sonunda yaklaşık elli dolarım olacaktı. Başlangıç için yetecek kadar kazma, kereste ve yiyecek almama yeterdi. "Bayım, adınızı hatırlayamadım."

"Jacob, Jacob Jones."

"Bay Jones, bu gayet makul bir teklif. Ama arkadaşımı bulmalıyım. Burada buluşup birlikte gitmeyi planlamıştık."

"Başka bir kafileyle gitmiş olabilir. Belki seni orada bekliyordur."

"Olabilir." Ne karar verirsem vereyim yanlış olacakmış gibime geliyordu.

"Yakın zamanda postaneye uğradın mı?"

"Bana mektup yazmayacaktı ki."

"Elbette. Ama insanlar postanede birbirlerine mesaj bırakıyor. Belki o da nereye gittiğini söyleyen bir not bırakmıştır."

Yüreğim hopladı. Bunu neden düşünmemiştim? Elbette insanların mesaj bırakabilecekleri bir yer olacaktı. Şakayık'ı kayalığa çevirdim, sonra durup arkama baktım. "Teşekkür ederim, Bay Jones!"

"Seni aramaya gelirse diye sen de ona not bırak."

"Bırakacağım."

"Sonra dön ve benimle batıya gel!" diye bağırdı. "Yarın ya da öbür gün yola çıkıyorum. Bol şans!"

İki yardımcı almak ister mi diye soracaktım az kalsın. Belki Jefferson'ı bulur, onunla birlikte gelirdim buraya. Haftalardır ilk kez içimde bir umut yeşeriyordu.

Geviş getiren inek kadar aceleci posta müdürüne ulaşmak için sırada bekledim. Adamın cep saati boğazımda hafif bir titremeye neden oluyordu. Müdürün bunu saf bir parça sandığından emindim ve bekleyip durmaktan o kadar sinirim bozulmuştu ki saatin saflık oranının yüzde kırktan bile düşük olduğunu söyleyesim geldi.

Nihayet sıra bana gelince bankoya eğilip "Jefferson McCauley bana bir şey bıraktı mı?" diye sordum.

"Bilmem. Mektuplar kimin adına olacaktı?"

"Lee Westfall. Leah Westfall da olabilir."

Bana dikkatle baktı.

"Kız kardeşim," diye ekledim aceleyle.

"Bir bakayım." Bankodan ayrılıp mektup dolu bir kutuyu karıştırdı. Kaldırıp daha yakından baktığı her mektupta kalp atışlarım biraz daha şiddetleniyordu. Bankoya eli boş döndü. "Hayır, bayım, Bay Westfall, üzgünüm ama size ya da kız kardeşinize bırakılmış bir şey yok."

"Ah." Bunun bekleyip durduğum şans kırıntısı olduğundan ne kadar da emindim oysa. "Ben nasıl mesaj bırakabilirim, yani... arkadaşımızın gelmesi ihtimaline karşı?"

"Bir mektup yazar, posta bedelini ödersiniz, ben de mektubu kendisi için tutarım."

"Pekâlâ," dedim cebimde bozukluk arayarak. "Kâğıdınız kaleminiz var mı?"

Kalem ve kâğıda uzanmıştı bile. "Ayrı ücreti var."

Olmasaydı şaşardım ama memnuniyetle ödedim.

Aylardır bir şey yazmak için hiçbir sebebim olmamıştı, kâğıt ve zarf kullanmayalı bir yıldan uzun süre olmuştu ve el yazım rezaletti. En iyisi işi basit tutmaktı.

20 Nisan

Sevgili Jeff,

Umarım ~~güvendesindir~~ iyisindir. Ben Independence'ta seni bekliyorum. Beni kasabanın bir buçuk kilometre kadar kuzeyindeki şu Ceviz ~~kümelerinin~~ Korusu'nda bulabilirsin. ~~Yakın zamanda gelmiyorsan~~ Mümkün olduğu kadar bekleyeceğim seni. Lütfen Postacıya bir Mesaj bırak. Nerede buluşabiliriz?

Lee McCauley adına yaz. Sonra anlatırım. ~~İçten dileklerimle~~, Lee

Üfleyip kuruttum, katladım ve ben yazarken başka müşterilere yardımcı olan posta müdürüne verdim. Mektubu kutuya atışını izledim, Jefferson hemen gelip almayınca da çıktım.

Kasaba bakkalı pervaneleri çeken ateş gibi kendine çekiyordu beni. Çünkü vitrinde mavi pötikareli iki güzel elbise vardı. Onlara baktıkça etekleri babamın tüfeğinden bile çok özlediğimi düşündüm. Jefferson'la oğlan kılığında buluşmak nedense tuhafıma gidiyordu.

Derken fiyatları gördüm. Her biri yirmi dolar!

Bir gün zengin olacaktım. Büyülü gücümü kullanarak Kaliforniya'da o kadar çok altın bulacaktım ki bir kızın isteyebileceği tüm elbise ve tüfekleri alabilecektim. Şakayık'a da havuç ve küp şeker alacaktım. Hem de param var diye beyaz küplerden alacaktım. Meşe tırabzanları, aydınlık bir çatı penceresi olan güzel bir evim olacaktı...

"Hiram!" dedi bir ses.

Kilerin köşesinde sıkışıp kalan fare gibi duvara yapıştım. Gözlerim kalabalıkta delicesine dolaştı. Belki de Jim, Hiram'ın deniz yoluyla gittiği konusunda yanılmıştı. Belki geri dönmüş, bir buharlı gemiyle Mississippi'yi geçmişti. Ben hasta yatarken bana yetişmişti.

"Hey, Hiram, buradayım!"

Bağırıp el sallayan adam tanıdığım biri değildi. Kıvırcık bir sakalı, asker ceketi vardı. Bakışlarını takip edip caddenin karşısına bakınca...

"Lemuel!"

Ağzımdan hıçkırığı andıran küçük bir çığlık kaçtı. Amcam değildi. Sadece ismi aynıydı.

Fakat Hiram amcanın beni Kaliforniya'da bekleyeceğinden şüphem yoktu. Orası büyük bir yer, dedim kendi kendime. Kaybolabileceğim kadar büyük. Hele de o bir kızı ararken.

Ancak ellerim bu mesajı almamıştı, ben Şakayık'ın bağını direkten çözerken titremeyi bir türlü kesmiyorlardı. Şakayık sürpriz bekleyerek burnunu parmaklarıma sürttü.

"Üzgünüm, kızım. Buna yetecek kadar paramız kalmadı..."

"Lee McCauley!"

Yerimden sıçrayıverdim. Kaçmaya hazır, başımı hızla çevirince bana yaklaşan Bay Joyner'ı gördüm. Takım elbisesi her zamanki gibi kusursuz görünüyordu, bizim aksimize çamura bulanmamayı nasıl başardığına akıl sır erdiremiyordum. "Efendim," dedim şaşkınlıkla. "Sizi gördüğüme sevindim." Belli ettiğimden daha şaşkındım. Tanıdık bir yüz görmek, bu çok hoşlanmadığım biri de olsa güzeldi.

"Şu talihe bak. Yolcu gruplarından birine yazıldın mı?"

"Hayır, efendim," dedim, der demez de pişman oldum. Yine karısı tarafından kovulmaya meraklı değildim.

"Adamlarımız çekip gitti. Başka gruba geçerlerse daha çok para kazanacaklarını sandılar. Pişman olacaklar da neyse."

"Ah. Buna çok üzüldüm." Ama hiç şaşırmadım. "Bayan Joyner için zor olmuştur."

"Sağ ol, zor oldu evet. Diyorum ki şimdi araba ve büyükbaşları idare etmeme yardımcı olacak iki adama ihtiyacım var. Birini buldum ama bir kişi daha lazım."

"Bana iş mi teklif ediyorsunuz, Bay Joyner?"

"Güvenilir ve ahlaklı biri olduğunu ispatladın."

"Kusura bakmayın ama eşinizin aynı fikirde olduğunu sanmıyorum."

Şaşırmış gibi yapacak kadar zarif biriydi. "Bayan Joyner böyle konularda benim kararımı onaylar. Para istemeden arabayı yüklememize yardım ettiğiniz günü hatırlıyorum, Bay McCauley. Size ertesi gün iş teklif edecektim ama ortadan kayboldunuz."

Joyner ailesinden hoşlanmıyordum ve muhtemelen hiçbir zaman hoşlanmayacaktım. Ama büyük bir kafileyle yolculuk etmek için son şansım olabilirdi. Bu sezon batıya gitmek için son şansım bile olabilirdi.

Elimden geleni yapmıştım. Jefferson'la buluşmak için buraya gelmiştim, tıpkı söz verdiğim gibi. Onu aramıştım. Ona mesaj bırakmıştım. Daha fazla beklersem çok geç olacaktı. Aramaktan vazgeçip yollarımızın başka bir yerde kesişeceğini ummalıydım.

Kalbim göğsümde taş gibi ağırlaşarak, "Yanınızda bulunduğum sürede yemek ve su," dedim. "Kaliforniya'ya varıncaya ya da yollarımız ayrılıncaya kadar iki dolar, elli sent."

Duraksadı.

"Bir teklif daha aldım," dedim. "Yarın yola çıkıyorlar." Diğer teklifin koca bir ekiple değil, bir tek kişiyle seyahat etmek olduğunu bilmesine gerek yoktu.

"Anlaştık!"

Avcuna tükürdü ve elini uzattı. Bakakaldım.

Daha önce hiç anlaşma yapmamıştım. Böyle resmi bir şekilde yani. Kız olduğumu bilseydi yine yapamazdım.

Ben de avcuma tükürdüm ve birbirimizin elini kavrayıp sertçe tokalaştık.

On Yedinci Bölüm

Kafilelere yaklaşırken Bay Joyner hiç durmadan, hızlı hızlı konuşuyordu; rahatsız olmuyordum çünkü hiç konuşasım yoktu. Doğru karar verdiğimi biliyordum ama kabuk gibi bomboş hissediyor, Jefferson'ı tamamen kaçırdığımı düşünerek acı çekiyordum. Ya onu bir daha göremezsem?

Bay Joyner, yolculuk sırasında bazı gecikmeler yaşadıklarını anlatıyordu bana. Bunlardan biri St. Louis'de verdikleri o uğursuz molaydı. Nehir teknesinde kumar oynanmış, Bay Joyner bahsi artırmayı denemiş, hilebaz Ohio'lu olmasaymış başaracakmış da. Fakat yüce Tanrı onu gözetmiş ve sonunda aşağı yukarı –ki ben aşağı demek istediğini sanıyordum– başladığı parayla ayrılabilmiş. Yine de harika anılar biriktirdiklerini ve artık gitmeye hazır olduklarını, iyi sonuçlanan her şeyin iyi sayılacağını ve yolunda olmayan işleri yolunda göstermek için aklına gelen diğer tüm cümleleri söyledi.

"Bizi alacak bir kafile bulma konusunda şansımız hiç yaver gitmedi," dedi.

"Ya?" Şakayık'ın kulakları kıpırdanıyordu; Bay Joyner'ın beygiri huzurunu kaçıracak kadar yanaşmıştı ona. Sakinleştirmek için boynuna hafifçe vurdum.

"Bu sözde yolculuk liderlerinin pek çoğu burnu büyük, aşırı kuralcı amirler," dedi. "Sırf bu kadar yol tepiyorlar diye kendilerinden üstün kimselerle ilgili hüküm verebileceklerini düşünen görgüsüz adamlar."

"Anlıyorum."

"Ciğerlerini okudum tabii, onlar da yanlış kanılarını kolayca ezip geçen bu adama sinir oldular."

"Mutlaka." Haftalardır konaklama alanında dolanıp durmuştum, bu yüzden kimsenin aşırı yüklü bir arabayı almak istemediğini çok iyi biliyordum.

"Sonunda Tanrı korkusu olan insanların bulunduğu küçük bir kafile bulduk. Çoğu Missouri'den, birkaç aile de var. Gruba Binbaşı Wally Craven adında muhteşem bir adam öncülük ediyor; Kara Şahin Savaşı'nda çarpışmış, Kızılderililerle nasıl başa çıkacağını bilen biri."

Arabalar, ateşler ve küçük çadırın iç içe geçtiği bir yumağı andıran kamp alanına yaklaştık. Bay Joyner, "Ben Binbaşı Craven'a haberleri vereyim," dedi. "Yola çıkmak için sabırsızlanıyor."

"Ben ne yapayım?"

"Grupla ilgili bilgi edin, sonra da gel benim arabayı bul. Büyük olan."

"Arabanızı hatırlıyorum."

"Bir genç adam daha tuttum. Ohio'dan Alman bir aileyle birlikte batıya gelmiş. Onlar da bizim kafileden ama delikanlı artık bana çalışıyor. Uyumlu ve çalışkan biri, kusurlarına aldırma yani."

"Kusurlar" derken ne kastettiğini hiç anlamamıştım; sorsam kabalık etmiş olur muyum diye düşünürken Bay Joyner, "İti an çomağı hazırla," dedi.

Karşıdan gelen bir atlıyı işaret etti. "İşte geldi. Haydi, kendini tanıt da sana kampı gezdirip yoldaşlarımızı tanıtsın, tabii kurallarımızı da anlatsın. Arabada buluşuruz."

Bay Joyner yanımdan ayrıldı, uzaktaki atlı ise yaklaştı. İki köpek kuyruklarını sallayarak koşup beni karşıladı. Biri Joyner'ların sarkık kulaklı tazısı, eski dostum Coney'ydi.

Diğeriyse Külçe.

Ben dizginlere asılınca Şakayık öne atıldı. "Jefferson!" diye bağırdım.

"Merhaba!" diye karşılık verdi o da doru kısrağı durdurarak. "Sen yeni eleman olmalısın... Lee miydi?"

Ben de Şakayık'ı eyerlerimizde karşılıklı oturacağımız şekilde durdurdum. Gözlerim dolmuştu ama umurumda değildi. At üstünde olmasam herkesin önünde Jefferson'ın boynuna sarılırdım.

Boyu uzamıştı. Eskisinden de zayıftı, teni güneşte yanmıştı ve çenesinin sert hatları onu daha büyük gösteriyordu. Gözlerini yüzüme dikmişti; gülümsemiyor, konuşmuyordu. Siyaha çalan gözleri anlamadığım bir şeyden dolayı kocaman olmuştu.

Eldivenli elini uzatıp çenemi kavradı. Başparmağı dudaklarıma neredeyse öpebileceğim kadar yakındı. "Leah," diye fısıldadı sonunda.

"Merhaba, Jeff," diye fısıldadım.

Elini indirip bana daha dikkatli baktı. "Saçına ne oldu senin?"

"Kestim."

"Ne halt etmeye böyle bir şey... Ah."

"Sırrımı saklarsan sevinirim."

Kaşlarını çattı. "Hangi yarım akıllı, oğlan olduğunu sanır ki?"

"Şimdiye kadar işe yaradı. Güçlü kuvvetliyim, gayretliyim ve iyi at biniyorum."

"Ayrıca tanıdığım tüm delikanlılardan daha uzağa tükürebiliyorsun."

"Ayrıca daha düzgün ateş edebiliyorum!"

Ciddiyetle başını salladı. "Ayrıca fikrini daha yüksek sesle söyleyebiliyorsun."

O kadar sırıtıyordum ki patlamak üzereydim. "Seni görmek gerçekten çok güzel, Jeff. Independence'tan ayrıldın diye çok korktum. Hiç gelemedin diye daha çok korktum."

Külçe burnunu üzengideki botlarıma sürtüyordu. Jefferson da bot giymişti. Kim bilir kaç yıllık botlardı bunlar muhtemelen onun için yepyeniydi. Gözlerimi Jeff'in botlarından ayırmadan Külçe'ye, "Seni görmek de güzel, kızım," dedim.

Jeff beni tepeden tırnağa süzerken bedenim karıncalanıyordu. Alçak sesle, "Benim de bir sırrım var," dedi.

"Öyle mi?" Yanaştım.

"Nehri aştığımdan beri annemin soyadını kullanıyorum. Kingfisher."

"Ah." Nedense üzüldüm. "Jefferson Kingfisher," dedim denemek için. "Neden peki?"

Yüzünden bir gölge geçti. "Babamla ilgili hiçbir şeyi istemiyorum."

"Seni suçladığımı söyleyemem."

Sessiz bir anlaşmayla kampın kenarına, kabartılmış kulaklardan uzağa ilerledik. "Annemin ailesi de bu tarafa gel-

mişti, biliyorsun. Çerokiler sınırı buradan geçip ticaret için St. Louis'e ilerlediler. Annemi tanıyan birileri adımı duyarsa haber ulaşabilir diyorum."

Üstünden en az on yıl geçtiğini hatırlatmak için ağzımı açtım ama yüzündeki ifadeyi görünce, "Güzel düşünmüşsün," dedim. "Bir şey çıktı mı?"

"Henüz yok."

"Ben de başka bir isimle yolculuk yapıyorum. Bunları giydim." Giysilerimi gösterdim. "İnsanlar adımı sorduklarında da Westfall demek istemedim. Bu yüzden... McCauley dedim."

"Onlara benim adımı verdin!"

"Hatırladığım kadarıyla birileri evlenmemiz gerektiğini söylemişti." Bunu bir şaka gibi söyledim ama tepkisini görmek için dikkatle süzdüm onu.

Yanağı seğirdi. "Ben... Yani..."

"Amcam, annemle babamı öldürdü," deyiverdim.

Ağzı açık kaldı, yüzündeki dehşet ifadesinde beni memnun eden bir şey vardı. Kendini çabucak toparlayıp, "O olduğundan emin misin?" diye sordu.

"Güneşin doğudan doğduğu kadar hem de." Gözlerimi ondan ayıramıyordum. Çok huzur verici, çok tanıdıktı. Ama aynı zamanda farklıydı, göğsümü sıkıştıran bir fark. "Hiram sen gittikten hemen sonra ortaya çıktı," dedim. "Altın tozuna bulanmıştı. Arazinin artık tamamen ona ait olduğunu söyleyip duruyordu. *Benim* de ona ait olduğumu söylüyordu."

"Bu durum... Çok üzgünüm, Lee. Neden böyle bir şey yaptı ki?" Hiram'ın belirmesini beklercesine ufka baktı. "Nerede şimdi? Senin tüfeğin nerede? Elinin altında tutmalısın. Ben yolculuk sırasında benimkini hep dolu tutacağım..."

"Jeff, bunu daha sonra konuşsak?"

Kasvetli bir ifadeyle baktı bana. "Olur tabii. Nasıl istersen."

Atlarımızı kampa sürüp arabaların arasından ilerlerken bakışlarını üzerimde hissediyordum. Yola çıkma günü geldiğinde bu arabaların hepsi teker teker kalkıp düzenli, güzel bir sıra oluşturacaklardı. Aynı şeyi on defa görmüştüm.

"Her neyse, kaçmak zorundaydım," diye fısıldadım. "Başka biri olmak zorundaydım. Aklıma ilk senin soyadın geldi."

"Eh, kullanabilirsin, Lee McCauley. Benim ihtiyacım yok artık."

"Evet, ihtiyacın yok, Jefferson Kingfisher." Doru kısrağı koca bir koyun sürüsüne doğru sürdü, ben de Şakayık'ı çevirip peşinden gittim. "Şu ata bir isim verdin mi?"

"'Doru Kısrak' isminin nesi var?"

"Kederli İhtiyar Kısrak daha uygun."

"Onu dinleme sen, kızım," dedi uzanıp atının boynunu okşayarak.

Gözlerini hâlâ benden ayırmıyordu; bense yanımda olduğuna inanamıyormuş gibi ona bakmaya devam ediyordum. Uzun bir sessizliğin ardından aynı anda sırıttık.

"Seni görmek gerçekten çok güzel, Lee," dedi mahcup bir sesle.

Dikkatini kızaran yüzümden başka tarafa çekmek için arabaları işaret ettim. "Hangisiyle geldin? Bay Joyner, Ohiolu Alman bir aileyle geldiğini söyledi."

"Hoffman'lar. İyi insanlardır."

"Nasıl girdin yanlarına?"

"Anlatacak pek bir şey yok," dedi. "Ohio Nehri'ni geçtikten sonra Mississippi kıyısından kuzeye giden bir gruba katıldım. Çoğunlukla aileler vardı. Hoffman'lar gibi. Karşıya

geçme vakti gelince herkes buharlı gemi bileti aldı ama benim param kalmamıştı."

Durumunu anlıyordum.

"Bu yüzden birkaç gün daha ilerledim, sonunda eski bir sal buldum, sular yükselip çekilince kıyıya vurmuştu. Zar zor nehre çektim. Karşıya geçtim, daha doğrusu akıntıyla sürüklendim. Doru kısrağı da peşimden sürükledim. Başarabileceğinden emin değildim ama benim kızım usta bir yüzücü çıktı. St. Louis yakınlarında karaya çıkınca orada yeniden Hoffman ailesiyle yeniden karşılaştım. Kaderin işi olmalı diye düşündük."

Hâlâ amaçsızca dolanıyorduk ve ben Bay Joyner'ın istediği gibi etrafı gözlemlemiyordum. "Sonra da Hoffman ailesiyle birlikte yolculuk etmeye mi karar verdiniz?" diye sordum.

"Yemek karşılığında onlara biraz yardım ettim. Büyük bir aile; baba, anne, altı çocuk, en büyüğü daha on beş yaşında. Ufaklıklara sahip çıkmak zor oluyor bazen. Buraya geldiğimizden beri bir gruba katılmaya çalışıyoruz ama kimse bizi kabul etmedi."

Kaşlarını çattı, duraksadı. Sonra, "Hoffman'ların İngilizcesi biraz tuhaf, ben de annemin ailesine çok benziyorum galiba. Sonunda Binbaşı Craven, Hoffman ailesini grubuna kabul etti. Bay Joyner bana iş teklif etti, Binbaşı da itiraz etmeyince kaldım. Peki ya sen? Sen nasıl geldin buraya?" dedi.

Aylardır Jefferson'a başımdan geçen her şeyi anlatmayı, yüzündeki anlayışlı ifadeyi, belki arkasından gelecek hızlı bir sarılmayı hayal etmiştim. Oysa şimdi tek isteğim her şeyi geride bırakmaktı, bu yüzden bir çırpıda anlattım: "Senden birkaç gün sonra evden ayrıldım. Buraya gelmek için Kestane ile Baldıran'ı sattım ama yolda soyuldum. Chattanooga'da bir

teknede iş buldum, böylece Missouri'ye geldim ama biraz hastalanınca geride kaldım. Buraya da birkaç hafta önce geldim."

"Bir dakika. Soyuldun mu?"

Babamın silahını kaptırdığımı söylersem acısına dayanamayabilirdim, o yüzden, "Her yerde seni arıyordum," dedim.

"Belli bir yerde durursam beni bulman daha kolay olur diye düşündüm."

"Bende hiç şans yok ki," dedim başımı iki yana sallayarak. Kaçındığım tek yer, Jefferson'ın başından beri bulunduğu yerdi demek.

"Hey, kaderimizi değiştireceğiz, değil mi? Kaliforniya'ya gider gitmez." Yüzünde öyle kayıtsız bir sırıtış vardı ki dünyanın ağırlığı omuzlarından kalkıverdi. Belki de işin sırrı, babasından uzak olmasıydı.

"Elbette, Jeff."

"Bay Joyner sana grubu anlatmamı istedi," dedi. Herkesten ayrı duran yirmi kadar araba, onun iki katı kadar da adamı işaret etti. "Güney Missourili şu grup yola çıkmaya son anda karar verdi. Malzemelerini toparlamalarını bekliyoruz."

"Sert tiplere benziyorlar."

"Olabilir. Ama Kızılderililere karşı güvende hissedemedikleri için başka bir gruba katılmak istediler. Hepsi erkek, aile yok. Ayrıca, Lee, altın çıkarma konusunda hiçbir şey bilmiyorlar. Biz ikimiz, grubun tamamından daha deneyimliyiz."

Jefferson yapabileceklerimin yarısını bile bilmiyordu. "İyi insanlar mı?"

"Tam tersi. Liderleri Frank Dilley adında bir herif. Onunla karşı karşıya gelmek istemezsin."

"Bunu aklımda tutarım. Binbaşı Craven'ın beraber geldiği grup bu mu?"

"Hayır, Craven'ı, Arkansas'ta koyun çiftliği olan Bay Bledsoe tuttu." Jefferson daha küçük bir grup arabayı gösterdi. Hepsi tıka basa dolu ve çamura saplanmıştı. "Şu on arabanın hepsi adama ait. Missouri grubu gibi o da geç gelenlerden. Diğer arabalar ailelerin. Aileler bekârlara güvenmiyor, bekârlar da aileleri sevmiyor ama herkes Binbaşı'yla iyi anlaşıyor."

"Aileler?"

"Görürsün. Şuradaki araba var ya? Hoffman'ların işte."

Üç küçük çocuk, arabanın etrafında birbirlerini kovalıyordu. Başlığının altından sarı saçları dışarı fırlayan biraz daha büyük bir kız onlara göz kulak oluyordu. Bir tabureye oturmuş, çorap örüyor, şişlere bakmadan ilmekleri birbirine geçiriyordu. Jefferson'ı görünce yüzü kocaman bir tebessümle aydınlandı.

"Şu kim?" diye sordum. Minik burnu, gül pembesi yanakları, çivit mavisi bayraklara benzeyen gözleriyle çok güzel bir kızdı. Bizim Annabelle Smith bile eline su dökemezdi.

"Therese," dedi Jefferson kızı şapkasıyla selamlarken. "İyi kızdır. Seversin."

"Belli." İçim düğümlendi sanki. Ohio'dan gelen Alman ailenin peşine düşmesinin asıl nedeni Therese'ydi. Jeff'in hülyalı yüzünden okunuyordu. Belki de Independence'ta onu bulmamı beklemiyordu. Belki beni aramıyordu bile.

"Merhaba," dedi kız, biz yaklaşırken.

"Therese, bu eski dostum Lee. Lee, bu da arkadaşım Therese."

"Memnun oldum," dedi Therese, sessiz harfleri yuvarlıyor, yutuyordu. Jefferson iyi biri olduğunu söylüyorsa benim için yeterli olmalıydı. Düzgün bir genç adam gibi şapkamla onu selamlamayı son anda akıl ettim.

"Lee, Joyner ailesinin hazırlanmasına yardım edecek." Jefferson atının üstünde doğruldu. Elini etraftaki arabaları gösterdi. "Ben de küçük hanıma etrafı..."

Ona ters ters baktım ama kendisi de fark etmişti zaten.

"Yani küçük beye arabaları ve kamp alanını gösterip işi anlatacağım, sonra da..."

Jefferson oldum olası berbat bir yalancıydı.

"İşimize baksak iyi olacak," dedim. "Sonra görüşürüz, küçük hanım."

"Görüşürüz," dedi Therese vurgumu aynen taklit ederek. Jefferson'a döndü. "Akşam yemeğinden sonra gel, bir şeyler ayırırım."

"Olur," dedi Jefferson sırıtarak. Bakışları, kardeşlerini toplayıp arabanın arkasına götüren Therese'yi takip ediyordu.

"Peşlerinden batıya geldiğin aile bu demek," dedim Therese'nin davetine dahil olup olmadığımı merak ederek. Muhtemelen dahil değildim.

"Bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum, Lee."

"Neyi?"

"Başka biriymişsin gibi davranmayı."

"Peki, siz ne yapıyorsunuz, Bay Jefferson Kingfisher?"

"O başka."

"Hiç de başka değil. Biz batıya gidenler sadece hazine aramıyoruz, biliyorsun. Yeniden başlamak için bir fırsat bu. İstediğimiz kişiler olmak için."

Sırıttı.

"Ne var?"

"Fikrini söylemeni... özlemişim."

"Sırrımı tutmak zorundasın, Jeff. Kaliforniya'ya kadar. Yoksa beni bırakırlar ya da geri yollarlar. Geri dönemem.

Dönecek kimsem yok, tabii ailemi öldürüp tüm hayatımı elimden alan amcamı saymazsak."

Sırıtışı kayboldu.

"Hiram'ın benim için bir *planı* varmış. Ne demek anlamadım ama iyi bir şey olmadığı kesin. Jefferson, güvenebileceğim bir tek sen kaldın. Sırrımı saklayacaksın. *Mecbursun*."

"Tamam. Saklayacağım."

Rahatlayıp oh çektim. "Teşekkür ederim. Saçımı kesmekle başlayabilirsin. Çok uzadı."

"Saçını kısaltmak erkek gibi görünmeni sağlamayacak. En azından benim gözümde."

"Lütfen desem?"

Kaşlarını çattı. "Madem istiyorsun."

Kaynayan fasulyenin kokusu burnuma gelince ne kadar acıktığımı fark ettim.

"Bak, geri kalanını göstereyim sana," dedi. "Bu Joyner'ların arabası..."

"Onları yeterince tanıyorum." İyisiyle kötüsüyle. "Aynı tekneyle geldik batıya."

"Diğer gruplar onları istemedi. Çok yükleri var. Binbaşı Craven birazını bırakmalarını söyleyip duruyor, mesela şu yemek masasını."

"Ama Bayan Joyner dinlemiyordur."

"Öyle, dinlemiyor. İnanır mısın, her gece o masayı dışarı çıkarıp damalı örtüsünü seriyor. Kendini hâlâ Chattanooga'da sanıyor galiba."

"Ne demezsin."

"Bunca eşyanın dağları aştığını hayal edemiyorum. Biz taşımadıkça tabii."

"Muhtemelen bizi bunun için tuttular."

Tek başına duran derli toplu bir arabayı işaret etti. "Bunlar da Kanadalı Bay ve Bayan Robichaud." Korkuluğun üstüne kırmızılı mavili, iç açıcı bir yorgan serilmişti. "Geçen hafta geldiler. Kadın aslında Fransızca konuşuyor ama her gün dilimizi geliştirmek için çalışıyor. Çok yanaşırsan seni sorularla bunaltır. Beş altı yaşlarında ikiz oğulları var. Derli toplu, sağlam bir araba. Bay Robichaud da demircilikten biraz anlıyor. Hoş karşılanıyorlar yani."

Bakışları, yemek için yakılan ateşin başına üşüşen, dudaklarından kaygısız kahkahalar dökülen üç gence kaydı.

"Bunlar da üniversiteli beyler. Jasper Clapp, Thomas Bigler ve Henry Meek. Illinois'den. Jasper mezun olmadan okulu bıraktıklarını söylüyor."

Atlarımızı bir koyun sürüsünün içine sürdük, koyunlar meleyerek kaçıştı. Külçe ile Coney çoban köpeklerinin yanına koştu, hepsi birbirini iyice kokladı. Kolları ağaç gövdesi kadar kalın, kısa boylu bir zenci biz geçerken Jefferson'a el salladı.

"Bu koyunlar Bay Bledsoe'nun, şu da çobanı Hampton."

"Bay Bledsoe, on arabası olan Arkansaslı adam mı?"

"Evet, o. Bin kadar hayvanı var. Koyunlar sığırlardan küçük oldukları ve dikkatli yürüdükleri için dağlardan daha kolay geçeceklerini söylüyor. Altın madenlerinde sürü kurup zengin olacakmış. Bu da Missouri tayfasıyla sorun yaratıyor çünkü koyunlar çimenleri kirletince bu kez sığırlar yemiyor. Şimdi plan, önce sığırların otlaması, kuzuların arkadan gelmesi." Eliyle işaret etti. "Şu araba Peder Lowrey ile karısının."

"Sadece ikisi mi var?"

"Biri de yolda."

Şaşkınlığımı yüzümden okumuş olmalı ki Jeff hemen ekledi: "Kadını görünce anlarsın. Peder, Tanrı'nın kendisini altın

madenlerindeki madencilere vaizlik etmesi için batıya çağırdığını söylüyor. Dürüst olmak gerekirse, Lee, epey uyumsuz bir grup. Bir artığız. Diğer kafilelerin almadığı kişiler, yanında da diğerleriyle yola çıkamayacak kadar geç gelenler var."

Daha da söyleyecekti ama sıranın sonuna geldik.

"Şu da Binbaşı Craven," dedi. Gösterdiği çadır, askeriyeye özgü zor, sade çadırlardandı.

"Kızılderili savaşlarından birinde binbaşı olarak görev yaptığını duydum."

Jefferson'un yüzü bulutlandı. "Kara Şahin Savaşı. Çirkin bir iş. Binden fazla Kızılderili öldü. Craven orada çavuşmuş. Burada Bay Joyner yüzünden herkes ona Binbaşı diyor."

"Nasıl yani?"

"Diğer grupların başına kaptanlar getiriliyordu. Bay Joyner da bizimki kadar seçkin bir gruba çok daha seçkin birinin rehberlik etmesi gerektiğini söyledi."

"Ama bu..."

"Farkındayım!"

Başımı iki yana salladım. "Yetki Bay Joyner'daysa Kaliforniya'ya varmamız büyük şans olur. Adam tavşan ile rakunu bile ayırt edemiyor."

"Bir şey bilmesine gerek yok ki. Gazeteleri okumadın mı, Lee?"

"Ne yazıyor ki?"

Gözleri parladı. "Kaliforniya'ya gitmek dünyanın en kolay işi. Batıya dönüp yürümen yeterli."

On Sekizinci Bölüm

Güneş batı ufkunda alçalırken ovayı altın pırıltılarıyla aydınlatışı bir işaret gibiydi. Binbaşı Craven kampı bir uçtan öbürüne dolaştı. Üstdudağında kaygısız gülüşünün ışığıyla adeta kaybolan kocaman bir yarası bulunan orta yaşlı bir adamdı. Herkese kafilemizin artık hazır olduğunu, ertesi gün yola çıkacağımızı ilan etti.

Bayan Joyner kocasının beni işe aldığını görünce gözlerini kocaman açıp hafifçe iç geçirdi. Kendimi itirazlarına hazırlamıştım ama öyle bir şey yapmadı, Bay Joyner, Jefferson'la vagonun altında uyumamıza izin verdiğinde bile. İlk kez kasabadan çıkıp geceyi yalnız geçirmeyecektim.

Minderlerimizi bitişik değil ama neredeyse birbirine değecek kadar yakın serdik. Jefferson'ı o kadar uzun süre aramıştım ki onunla yan yana uzanmak, karanlıkta yüz yüze olmak büyük sevinçti. En ufak bir yorgunluk hissetmiyordum. Bütün gece uyumayıp konuşmak, sonunda yanımda olmasının tadını çıkarmak istiyordum.

"Ee," dedi hafifçe fısıldayarak. "Şu amcandan bahsetsene."

Dünyada konuşması en kolay kişiydi, karanlıkta baş başa olunca hiç tereddüt etmedim. "Hiram. Babamın ağabeyi. O... Şey, ben burada, Independence'ta Özgür Jim'le karşılaştım."

"Ne diyorsun! Ne işi varmış?"

"Dükkânı satmış. Şimdi Kaliforniya'ya gidiyor. Babamla çok iyi arkadaş olduklarını biliyorsun, değil mi?"

"Tabii. Babanın Metodistler ayrıldıktan sonra kiliseye gitmeyi bırakmasının bu yüzden olduğunu düşünmüşümdür hep."

"Doğru. Neyse, Jim bazı şeyler biliyormuş." Mümkün olduğunca alçak sesle Jefferson'a her şeyi anlattım: Hiram'ın annemi sevdiğini, annemi de çekilişten çıkan arsayı da babama kaptırdığını, hiç kimsenin –babamın bile– Boston'da annemin başına ne geldiğini, onu güzel evinden ve zengin ailesinden kaçıp Kızılderili memleketinde hayat kurmaya iten şeyin ne olduğunu bilmediğini anlattım. Hiç kimseye söylememem gereken tek şey dışında her şeyi Jefferson'a anlattım: Hiram'ın hayattan yediğini düşündüğü kazıklardan en çok içine oturanın, altın bulabilen büyücü bir kız olduğunu.

"Ee," dedi Jefferson uzun bir sessizliğin ardından. "Ondan kurtuldun mu dersin?"

"Belki." İçimde bir korku dalgası yükseldi. "Hayır. Ondan kurtulamadım. Ama beni öldürmek istediğini sanmıyorum. O... başka bir şeyin peşinde. Ne olduğunu söylemiyor. Ben kaçtıktan sonra deniz yoluyla batıya gitmiş. Kaliforniya'ya bizden önce gidebilir."

"Sence senin peşine mi düşecek?"

"Hiç şüphem yok."

"Ah." Bir an için sessiz kaldı. Sonra: "Bu hiç hoşuma gitmedi."

"Benim de."

"Ayrıca insan öz kardeşini nasıl öldürebilir, anlamıyorum. Hele de Şanslı Westfall'u! Onu herkes severdi. Babam bile."

Nefesim daralır gibi oldu.

"Lee?"

"Onu çok özlüyorum, Jeff."

"Biliyorum."

Joyner çifti sağa sola döndükçe tepemizdeki vagon gıcırdıyordu. "Önümüzde uzun bir gün var," dedi Jefferson. Elinin ağırlığını omzumda hissettim. Omzumu sıktı ve bu, Bayan Joyner'ın kötü pişmiş fasulyelerinden bile daha güzel doyurdu beni. "Lee, kaçmana çok sevindim. Burada olmana daha da çok sevindim."

Karanlığa gülümsedim. "Ben de."

"Amcan olacak herifin sana yaklaşmasına izin vermeyeceğim. Söz."

"Teşekkür ederim, Jeff."

Birbirimize iyi geceler diledik, Jefferson arkasını dönüp hemen uykuya daldı. Bir süre öylece yatıp kamptaki sesleri dinledim; çıtırdayan ateşi, gıcırdayan arabaları, kıpırdanan öküzleri, meleyen koyunları, en yakın arkadaşımın yanımda huzurla soluk alıp verişini.

Sabah telaşesine uyandığımda Jefferson çoktan gitmişti. Babamın botlarını ayağıma geçirip arabanın altından çıktığımda kamp alanımızda bir telaş vardı. Kampın yarısı toplanıp yüklenmiş, öküzlerin çoğu arabalara koşulmuştu. Gece yağmur çiselemişti herhalde, toprak çamurlanmış, tüm bu koşuşturmacayla karışmıştı. Hava sis yüzünden soğuktu, gökyüzü gri bulutlarla kaplanmıştı ama herkes 4 Temmuz günündeymişiz

gibi el sallıyor, gülümsüyordu. Belki de bir bakıma özel bir gündü. Bugün pek çoğumuz için yeni bir hayatın ilk adımıydı.

Bayan Joyner büyük bir gayretle ateşte çörek pişirirken rakun derisi başlığıyla bir işportacı, vıcık vıcık çamura batıp çıkan el arabasıyla arabaların arasından dolana dolana geldi. "Kazmalar, tencereler, argonotlara turşu!" Yanımızdaki arabada bir adama iki kazma sattıktan sonra Bayan Joyner'a yaklaştı.

"Kazmalar, tencereler, maceracılara turşu! Bir kavanoz turşu istersiniz herhalde, hanımefendi? Argonotların ne kadar iştahlı olduğunu bilirsiniz."

Bayan Joyner hiddetle geri çekildi. "Ben argonot değilim. *Metodistim*."

Adamın gülüşü silinip gitti. "Elbette, hanımefendi. Kusura bakmayın, hanımefendi." Şapkasıyla selamlayıp sıradaki arabaya yöneldi.

Binbaşı Craven her şeyin yolunda olup olmadığını kontrol etmek ve sıra numarası vermek için dolanıp duruyordu. Jefferson gömleğinde ekmek kırıntılarıyla dönünce –Hoffman'larla kahvaltı yapmıştı herhalde– Binbaşı bizim yanımıza gelmeden Joyner'ların sayısız eşyasını yüklemek için çabucak harekete geçtik.

Bir saat geçmeden Binbaşı Craven duyuruyu yaptı. Yüreğim hopladı. İşte oluyordu. Kaliforniya'ya gidiyordum.

İlk araba kalkarken ciğer bulmuş kedi gibi sırıtıyordum. Diğerleri de birer birer yerlerini alınca kafilemiz ovada upuzun bir çizgi gibi yola düzüldü. Joyner'ların arabası en arkadaydı. Bay Joyner öküzleri sürüyor, Bayan Joyner ve ufaklıklar onun yanında yürüyordu. Jefferson ve ben de atlarımızla arkadaydık, tekerleklerden sıçrayan çamurdan korunmak için birazcık soldan yürüyorduk.

Biz Independence'tan ayrılırken güneş bulutları araladı, parlak ışık huzmeleriyle sisi dağıttı. Şapkamı çıkarıp yüzümü güneşe döndüm, sıcaklığını tenimde hissettim.

İlk birkaç gün her zamanki gibi çok çalışsam da güzel sayılırdı. Her sabah ilk uyanan Jefferson ve ben oluyorduk. Güneş doğmadan öküzleri kontrol ediyor ve yemek için ateş yakıyorduk. Gökyüzü aydınlanınca Joyner ailesi arabalarından iniyordu. Bayan Joyner beni görmezden gelmeye dikkat ederek kahvaltı hazırlıyor, bu sırada Jefferson'la her şeyi yeniden arabaya yüklüyorduk; şifoniyer ve sandalyeler, un, kahve ve pastırma çuvalları, sandıklar. Geriye sadece ailenin üstünde kahvaltı ettiği damalı örtülü masayı bırakıyorduk. Mobilyalar yüklendikten sonra su fıçısını nehre götürüp dolduruyorduk. Jefferson bazı sabahlar ben kamptan kaçıp özel ihtiyaçlarımı giderebileyim diye bu işi kendisi hallediyordu.

Geri döndüğümde Jefferson'la ağır su fıçısını arabanın arkasına taşıyorduk. Şanslıysak kahvaltı ve yanında sıcak bir içecek hazırlanmış oluyordu. Bazı sabahlar zemin hâlâ buzla kaplı olduğundan iliklerime kadar donuyor, bu yüzden gerçek kahveymiş, hindiba köküymüş, çaymış demeden ne varsa içiyor ama her seferinde kahve olmasını umuyordum. Bayan Joyner'ın becerebildiği tek şey kahve yapmaktı.

Yemek için sadece birkaç dakikamız oluyordu, bu yüzden yulaflı çöreğimi dışı yanık, içi hamur olsa da aceleyle yutuyordum. Bayan Joyner'a mutlaka teşekkür ediyor, leziz olduklarını söylüyordum. Üçüncü gün Bayan Joyner teşekkürüme karşılık başını kısacık bir an sallayınca bunu bir gelişme olarak gördüm.

Kahvaltının ardından yemek masasını yüklüyor, öküzleri arabalara koşuyorduk. Bu iş katırlarla uğraşmaktan çok daha kolaydı galiba çünkü Frank Dilley katırlarına da Missourili adamlara da yüzü kıpkırmızı oluncaya dek sövüyordu. Ne kadar ağır ilerleseler de katır yerine öküzlerle uğraşmaktan memnundum.

Sonra Jefferson'a işlerini halletmesi için fırsat verme sırası bana geliyordu; iş dediği de anladığım kadarıyla Hoffman'ların arabasına uğrayıp Therese'ye günaydın demek ve ikinci bir öğün yemekti. Bizim kafiledeki herkesten daha iyi besleniyordu.

O gidince ben de arka dingilden yağ kovasını alıyor, tekerlekleri yağlamak için arabanın altına giriyordum. Bozuk yolda gevşemiş çıtalar varsa çiviliyor, kızağın ve dingillerin yerlerine iyice oturup oturmadıklarını kontrol ediyordum. Aletleri üstteki kutuya yerleştirip sıkıca kapatıyor, yola çıkmaya hazır olduğumuzu ilan ediyordum.

Sonra bekliyorduk. Her zaman erkenden hazırlanmaya gayret ediyordum çünkü herkesi bekleten araba olmak istemiyorduk. Çoğu sabah Peder Lowrey'yi bekliyorduk. İşleri tek başına yapamıyor, bir dua ya da kısa bir vaaz karşılığında kendisine yardım etmemizi bekliyordu. Herkes sırayla yardım ediyordu, ben bile. Kimileri temiz kalpliliklerinden yardım ederken ben bir an önce yola çıkmak için yardım ediyordum.

Arabalar hareket edince Jefferson geri dönüyor, ikimiz yan yana at sürüyorduk. Yol, yeni filizlenen sarı yeşil çimenlerle bezeli, uçsuz bucaksız, çamurlu bir düzlükteki tekerlek izlerinden ibaretti. Biz ilerlerken yükselen güneş araziyi kurutuyor, tarlakuşları titrek sesleriyle şakıyordu. Günün en güzel zamanıydı.

Ancak kimi zaman Bay Joyner beygirini sürüyor, Jefferson ve ben sırayla öküzlerin başına geçiyorduk. Bu akla gelebilecek en berbat, en sarsıntılı, en tatsız işti. Her tekerlek izi sırtıma inen kamçı gibiydi; bazı günler sabahtan geceye kadar yola bu şekilde devam ediyordum. Arabayı ikimizden biri sürerken Bayan Joyner ile çocuklar daima vagonun arkasında, gözden uzakta yürüyorlardı.

Öğlenleri hayvanları otlatıp dinlendirmek ve bir şeyler yemek için bir saat mola veriyorduk. Jefferson'la masayı indiriyor, örtüyü seriyorduk. Bayan Joyner örtüyü istediği gibi düzeltiyor, köşelerin muntazam olmasına özen gösteriyordu. Bazen incecik porselenlerini çıkarıp servis takımlarını bile koyuyordu. Ben teneke tabağımı alıp başka bir yerde oturmaktan memnundum.

Bay Joyner'ın "yolmetre" dediği akıllı bir cihazı vardı. Arabanın arka tekerine bağlanan bir dizi dişli ve kolla, katedilen kilometreyi kaydediyordu. Bay Joyner her gün öğle yemeğinden sonra kontrol ediyordu; genellikle sekiz ya da on kilometre ilerlemiş oluyorduk.

Sonra ortalığı temizleyip her şeyi yerine kaldırmak benim görevimdi; kırılmasınlar diye kâğıda sarıp sıkıca paketlemek zorunda olduğum porselenler de dahil. Bir gün araba büyük bir çukura saplanıp porselenler paramparça olursa Bayan Joyner'ın kimi suçlayacağı belliydi.

Öğleden sonra, gerekli üç şeyin olduğu –su, ot ve odun– bir yer buluncaya kadar ilerliyorduk. Frank Dilley'nin Missourili adamları ile Arkansaslı çiftçi Bay Bledsoe daima herkesten önce gidiyordu çünkü atlar ve katırlar daha hızlıydı. Bizim öküz hepsinden sonra varıp çember tamamlandığında onlar

en iyi otlakları, en temiz suyu ve uyumak için en kuru yerleri kapmış oluyorlardı.

Sığırları otlamaya bırakıyor, atlar yeterince ot bulamazsa onlara biraz yulaf veriyor ve gece için gerekli şeyleri hazırlıyorduk. Sonra akşam yemeği yiyorduk ve insanlar kamp ateşinin etrafında toplanıp hikâyeler anlatıyor, şarkılar söylüyor, altın bulup zengin olunca ne yapacaklarına dair hayallerini paylaşıyorlardı. Ben onlara katılmıyordum çünkü şarkı söylersem sesim sırrımı ele verirdi, üstelik kişisel ihtiyaçlarımı gidermek için ortadan kaybolabileceğim en uygun zamanlardı.

Üniversiteli beylerin, gördüğüm en uzuk kirpikli inek olan Athena adında kahverengi bir süt inekleri vardı. Onu her sabah sağıyor, kaymağını arabalarındaki bir yayığa koyuyorlardı. Engebeli yol işi hallediyordu. Günün sonunda koca bir topak tereyağı elde ediyor, memnuniyetle ailelerle paylaşıyorlardı. Her gece sırayla uğrayıp dağıtıyorlardı.

Jasper beni her gördüğünde gözleri parlıyordu. Bir gece çenemi okşayınca irkilerek geri çekildim.

"Berbat bir tıraş," dedi gülerek.

"Jefferson yüzünden!" dedim pat diye.

Kahverengi, kıvırcık saçımda elini gezdirdi. "Bir dahakine bize gel." Jasper'ın arkadaşı Henry'nin her yeri gibi solgun ve ince, düzgün kesimli bir sakalı vardı, Tom çenesini tıraş ediyor ama bıyığının uçlarını yağlayıp sivriltiyordu. Sanki arabalarında gizli bir berber vardı.

"Gelirim," dedim. "Birimiz medeniyetin gereklerini yerine getirmeli."

Güldü. "Bayan Joyner gibi konuştun. Jefferson'la senin için biraz taze tereyağı var burada. Bu gecelik sağlayabileceğimiz medeniyet bu kadar."

Bayan Joyner kapaklı tencerede bir somun ekmek pişirmişti. Bir parça koparıp pişmiş sayılabilecek sıcak hamurun arasına biraz tereyağı sürdüm. Jasper'ın tereyağı, Bayan Joyner'ın ekmeğini bile lezzetli hale getirmişti.

"Bu iş sandığımdan daha zormuş," dedi Jefferson o gece arabanın altında yatarken.

İkimiz de çok çalışmaya alışkındık, yakındığı bu değildi. Belki de çok çalışıp gece gidecek bir evimiz olmayışını kastediyordu. Babam gibi hasta ya da Jefferson'ınki gibi kaba ve ayyaş da olsa, karşılayanımız yoktu. İyi tanıdığım, sevdiğim, yanında rahat olacak kadar tanıyıp değer verdiğim insanları özlüyordum. Gerçekte kim olduğumu öğrenseler bile bunu önemsemeyecek kadar tanıdığım insanları.

"Kaliforniya'ya gidince buna değecek," dedim.

"Değiyor zaten!" dedi. "Ama ıslak toprakta uyumak, buz gibi uyanmak, Bay Joyner her emrettiğinde fırlayıp kalkmak..."

"Sesinizi alçaltın," diye çıkıştı Bay Joyner tepemizdeki arabadan. "İnsanların dinlenmeye ihtiyacı var."

"Duydun mu?" diye fısıldadı Jefferson soluğuyla yanağımı gıdıklayarak. "Dinlenmeye ihtiyacım var."

Battaniyeyi çenesine kadar çekip arkasını döndü. Çok geçmeden, ağır yükünü indiren biri gibi, solukları usul usul yavaşladı.

Ben uyumadım. Başım dönüyordu, bana epey uzun gelen bir süre öylece yatıp Jefferson'ın nefesinin vagon çadırlarına düşen yağmur damlalarına karışan sesini dinledim, ıslak toprağın yoğun kokusunu içime çektim. İçimde eskiden sadece yalnızlık ve kederin bulunduğu yerde biraz mutluluk olduğunu fark ettimhayretle. Jefferson'ı bulmuştum. Para kazanıyordum. Vaat edilen toparklara, ışıl ışıl altınla dolu dağlara gidiyordum.

Jefferson beni alacakaranlığın ayazında sarsarak uyandırdığında uykuya daha yeni dalmışım gibi kafamda bu düşünce vardı hâlâ.

"Bugün yepyeni bir gün," dedi.

"Bu kadar neşeli konuşmak zorunda değilsin," diye homurdandım.

"Farkındayım!" dedi. "Seni sinir etmeye çalışıyorum."

Bir hafta boyunca her gün güzelliğiyle kalbimi çalan topraklarda yirmi, yirmi iki kilometre kadar yol aldık. Hiram amcaya dair düşünceler uzak bir yataktaki katışık altınlar gibi kafamı kurcaladı; uzak, belli belirsizdi ama hep oradaydı. Her yeni gün hem lanet hem nimetti; amcama yaklaştıkça, bulmak için doğduğum altına da yaklaşıyordum.

Amcamla ilgili düşünceleri bir kenara bıraktım. Şimdilik çok çalışmanın hararetinin, en yakın arkadaşımla birlikteliğin ve hayatımda gördüğüm en güzel gökyüzünün tadını çıkarmak istiyordum. Hiram benden çok şey almıştı. Bunu da almasına izin vermeyecektim.

Bir sabah şiddetli bir yağmur başladı ve kesilmek bilmedi. Bir dereden, sonra bir diğerinden geçtik. Öğle yemeğinden sonra bir dere daha çıktı karşımıza. Artık su yüksek ve hızlıydı; yol çamurlu ve engebeliydi; kıyılar ise sarptı.

Arabalar vıcık vıcık çamurda sürüne sürüne, öyle ağır bir tempoyla ilerliyordu ki buna kıyasla kaplumbağa bile tavşan hızında sayılırdı. Geçme sırası nihayet bize geldiğinde sağ ön teker bir çukura saplanıp kaldı. Öküzleri kırbaçlamak, bağırıp çağırmak kâr etmedi, tekerlek kıpırdamıyordu.

Jefferson'la her şeyi indirdik, üniversiteli gençlerle Bay Robichaud da arabayı kaldırıp kurtarmaya yardım ettiler. Peder Lowrey bir kenarda İncili'yle durmuş, bize dua ediyordu.

Araba karşıya, kuru zemine geçirilince yeniden yükledik. Bay Joyner acele etmeleri için öküzleri kamçıladı ama onunla ilgilenmiyorlardı bile. Kafilenin geri kalanına yetiştiğimizde arabalar gecelemek için çember olmuş, kamp ateşleri yanmıştı.

Atlarımızı oraya sürerken Jefferson eğilip, "Bu katırlar hızlı gidiyor," dedi. "Şuraya yazıyorum: Bir gün Missouri arabaları hepimizi geride bırakıp gidecek."

Haklı çıkmasından korkuyordum.

Bir cumartesi günü, yolda geçen iki haftanın ardından Peder Lowrey arabayı sürmesi için karısına bırakıp kafileyi bir uçtan diğerine dolaşarak herkese Şabat gününü dinlenerek geçirmelerini öğütledi. Tanrı'yı epey ihmal ettiğimizi, onu gerektiği gibi anarsak yolculuğumuzun kuşkusuz daha iyi geçeceğini söyledi. Bu düşünce insanları pek heyecanlandırmasa da Binbaşı Craven o gün, Kansas Nehri'ni geçmeden önce büyükbaşları beslememize karar verdi. Kansas ile Platte arasında pek otlak bulunmadığını söyledi.

Ertesi gün herkes yanında getirdiği sandalyelerini indirdi. Üniversiteli delikanlılar yarılmış bir kütük ve iki testereyle çabucak bir kilise oturağı yaptılar. Ben Joyner'ların arabasındaki oturakta oturdum; katılıyormuşum gibi görünecek kadar yakındı. Peder Lowrey, Tanrı'dan korkmak ile cehennem ateşinin azabı konusunda bir şeyler geveledi. Gözlerimin kapanmasına, çenemin göğsüme düşmesine engel olamadım; madem bugün dinlenme günüydü, ben de dinlenecektim. Tören bittiğinde Şabat'ı çok sevdiğime karar verdim.

Ertesi gün tazelenmiş hissederek yola koyulduk. Yol üstünde göz alabildiğine uzanan el değmemiş yeşil arazileri ve uzun ağaçlı koruları hayranlıkla seyrettim. Dünyayı yaban çiçekleri basmıştı –güneşşapkaları, mavi hindibalar, sarı hardal çiçekleri– ve güneş tüm ağırlığıyla gökyüzüne oturmuş, her yanı altın bir pusa buluyordu.

Kabul etmeliydim, burası Georgia'dan bile güzeldi. Annemle babam görse bayılırlardı.

Kansas Nehri, Büyük Mavi Nehir'le –ilkbahar yağmurlarının etkisiyle en az diğer nehirler kadar çamurlu ve kahverengi olduğu düşünülünce biraz tuhaf bir isimdi– birleştiği yerde daha da genişliyordu. Binbaşı Craven, Kansas Nehri'ni feribotla geçip bir süre Büyük Mavi boyunca kuzeye ilerlememiz gerektiğini söyledi.

Özlemle Kaptan Chisholm'un teknesini düşünüyordum çünkü bu feribotlar her an dağılabilirmiş gibi görünen eski tahtalardan yapılmış devasa birer saldı aslında. Arabaları, öküzleri ve atları taşıyacaklarını düşünemiyordum.

Tekneye binerken yaptığımız gibi arabayı boşalttık, vagonu indirdik ve tekerleri içine koyduk. Jefferson'la taşıyamayacağımız kadar ağırdı, bu yüzden tüm aileler birbirlerine yardım etti. Üniversiteli gençler ve Bay Robichaud bize, sonra biz de onlara yardım ettik. Sonunda sırtım ağrımış, sol başparmağıma da kıymık batmıştı.

Süt ineği Athena da feribotta bizimleydi. Acı acı mölüyordu. Gözbebekleri kocaman olmuş, kasları derisinin tamamı sineklerle kaplanmışçasına seğiriyordu. Mesanesini iki kez güverteye boşalttı.

Bayan Joyner, Andy ile Olive'i alıp salın öbür ucuna kaçtı.

"Nesi var?" diye sordum Jasper'a.

"Bilmiyorum," dedi. Athena'nın burnunu öptü ama hayvan geri çekildi. "Olmadık bir şey yememiştir umarım."

Dümendeki feribot kaptanı, "Pis kokulu bir ot yedi mi, şu uzunlukta?" Elini dizinin üstüne doğru tuttu. "Yaprakları diş diş, tepesi koyu yeşil, dibi daha açık renk hani?"

"Olabilir," dedi Jasper. "Dikkat etmedim. Beyler?"

Henry döndü, uzaklaşan kıyıya baktı. "Öğle yemeği için durduğumuz yerde dediğine benzeyen bir şey vardı."

Tom başını salladı. "Ondan yiyordu, tamam. Başka pek bir şey yoktu zaten. Bizden önceki altın avcıları yolda ne varsa silip süpürmüşler."

Feribot kaptanı kıkır kıkır güldü. "Yediği şey tatula. Şeytanelması. Taze ot yedirin mutlaka, birkaç güne iyileşir."

"Zavallı kızım," diyerek Athena'ya yaklaştım. Pantolonumun cebinde Şakayık için topladığım biraz ot vardı –tekne yolculuğumuz sırasında böyle bir alışkanlık edinmiştim– fakat Athena'ya memnuniyetle verebilirdim. Tom ile Henry de aynı şeyi yapmak istedi, üçümüz birden ona yanaşınca Athena deli deli bakmaya başladı. Başını sağa sola salladı, kederle möledi. Bir an sendeleyince feribottan paldır küldür nehre düştü.

Düşüşün yarattığı dalgayla sarsılıp sendeleyerek feribotun kenarına gittik. Athena'nın başı suyun üstüne çıkınca hayvan, burun deliklerinden su fışkırtarak çırpınmaya başladı.

Bay Joyner kahkaha attı. "Kıyıya dönmezse boğulacak," dedi.

"Çocuklar tereyağını özleyecek," dedi Bayan Joyner.

İkisine de hayretle baktım. "Ona yardım etmeliyiz!" Ne yapacağımızı hiç bilmesem de.

Feribot yanından süzülüp geçti, Athena geride kaldı. Üniversiteli gençler salın arka tarafına koştular. "Bu tarafa gel, Athena!" diye bağırdı Jasper. "Başarabilirsin, canım. Yüzmeye devam et yeter."

Bay Robichaud, "Pardon, affedersiniz, izin verin, yardım edeyim," diyerek yanımdan geçti, Jasper'ı da kenara itti. Bir elinde ip, diğerinde de ucu düğümlü bir kement tutuyordu.

Bay Robichaud kemendi başının üstünde çevirip fırlattı. Kement tuhaf bir açıyla yay çizdi ama her nasılsa tam Athena'nın başına inip boynuna geçti. Bay Robichaud kemendi sıkmak için ipi çekti ve sertçe asılarak Athena'nın feribota yüzmesini sağladı.

"Bu olağanüstüydü!" dedi Jasper adama. "Bunun suda yapıldığını hiç görmemiştim. Teşekkür ederim, efendim."

"Bunu ne zaman öğrendiniz?" diye sordum.

"Ottawa Vadisi'ndeyken büyükbaş hayvan bakıcılığı yapardım."

"Çiftlikte mi öğrendiniz yani? Yoksa hayvan mı güdüyordunuz?"

"Seninle bir anlaşma yapalım," dedi Bay Robichaud. "Lucie'ye İngilizce çalıştırırsan sana anlatırım."

Jefferson beni Bay Robichaud'un çenesi düşük biri olduğu konusunda uyarmıştı ama başka bir kadınla konuşmak hoş olurdu. Sonuçta bu teklifsizce yapabileceğim bir şey değildi, oğlan gibi giyinmişken yani. "Tamam," dedim.

Feribot kıyıya çarparak durduğunda Jasper ile Henry suyun içinden koşturarak Athena'ya yardıma gittiler. Bacakları tutmuyor, gövdesi yorgunluk ve ıstırapla titriyordu ama biraz yardım ve tatlı dille kendini nehir kıyısına atmayı başardı.

Sadece bir inekti belki ama başardığına çok sevinmiştim. Bu duygumu birisiyle paylaşmak isteyerek Jefferson'a bakındım. Vakit kaybetmeden Hoffman'ların arabasının yanına gitmiş, tekerlekleri takmalarına yardım ediyordu.

Yardıma koştum; hep birlikte çalışırsak daha kolay olurdu. Sandıklardan birini yüklerken donakaldım, az kalsın ayağıma düşürecektim.

Boğazım karıncalanıyor, dizlerim titriyordu. Yakınlarda bir yerde altın vardı. Hem de çok fazla. Belki de Hoffman ailesinin sandıklarından birinde.

"Lee? İyi misin?" Jefferson dikkatle yüzüme baktı. Omzuna bir un çuvalı atmıştı.

İrkilerek sıçradım. "Üzgünüm. Evet. Ben..." Therese ile minik kız kardeşi Doreen bana tuhaf tuhaf bakınca kalbim hızla çarpmaya başladı. "Çakal sesi duyar gibi oldum," diye bitirdim sözümü beceriksizce. "Yanılmışım."

Arkamı dönüp hiçbir terslik yokmuşçasına yeniden işe koyuldum. Vagonları kaldırıp tekerlekleri takarken, öküzleri arabaya koşarken altının uyandırdığı his önce alışmam, sonra da uzaklaşması sayesinde hafifledi. Elbirliğiyle çalışınca feribot çabucak boşaltıldı ve yeniden karada olmaktan memnun, yola çıktık. Jefferson beni arkasında bırakıp Hoffman'ların yanında sürdü atını. Gözlerimi dikip arkasından bakarken altın hissi daha da zayıfladı.

Beni yanlarında pek istemeyen Joyner ailesiyle tek başıma yol almaya hiç hevesli değildim, bu yüzden Şakayık'ı üniversiteli gençlerin yanına sürdüm. Athena, gövdesi kalkıp inerek yerde yatıyordu. Tom elleri ceplerinde yürüyordu. Henry bir saman parçasıyla dişini kurcalıyordu. Jasper ineğin üstüne eğilmiş, elindeki bir battaniyeyle onu kuruluyordu.

"İyileşecek mi?"

"Sanırım."

"Gerekirse yanınızda kala..."

"Kendini sıkıntıya sokma," dedi.

"Ailene yetişsen daha iyi olur," dedi Henry.

Joyner'ların ailem olmadığını söyleyerek onu tersleyecek oldum ama son anda kendimi tuttum. Sadece yardımcı olmaya çalışıyordu.

"Git haydi," dedi bana yolu göstererek. Ben de Şakayık'ı çevirip yeniden arabaların peşine takıldım. Ben ilerledikçe üniversiteli gençler ve feribot iskelesi uzakta kaldı ama öndekilere yaklaşıyormuş gibi de hissetmedim kendimi.

On Dokuzuncu Bölüm

Kansas Nehri'nin kuzeyindeki arazi geniş, düz ve ağaçsızdı. Sağda solda önceki kafilelerin geride bıraktığı ağaç kökleri kalmıştı. Çayırlık bir iki ay sonra gür çimenlerle kaplanacaktı ama şimdi koca şeritler halinde biçilmiş, gübreyle doldurulmuştu. Sulak alanlar da böyleydi; altüst edilmiş ve önümüzdeki insanların atıklarıyla kirlenmişti. Kamp kurmak için çoğu kez yoldan epey uzaklaşmamız gerekiyordu.

Hiç değilse dahaz az çamur vardı. Yağmur çiseliyordu ve havada hoş bir ılıklık vardı.

Bir sabah erkenden kalkıp uzaklaşarak ihtiyaçlarımı giderdikten sonra döndüğümde Binbaşı Craven'ı kaşlarını çatmış halde karşımda buldum. "Uzaklaşmana gerek yok. Kızılderili bölgesine giriyoruz ve o barbarların ne yapacakları hiç belli olmaz."

Uzaklaşmamı yasaklarsa başıma büyük sıkıntı açılacaktı. "Belki de Kızılderililer sadece ticaret yapmak istiyorlardır," dedim sakin bir sesle konuşmaya çalışarak. Babamın devlet

onları Georgia'dan sürmeden önce Çerokilerle takas yaptığına dair bulanık anılarım vardı.

"Olabilir, olabilir," dedi. "Sen yine de dikkatli ol. Giderken yanına bir köpek al."

"Alırım, efendim. Teşekkür ederim, efendim." Ağzım kulaklarımda sırıtıyordum. Arada bir tek başıma uzaklaşmamı yasaklamayacağını tahmin etmeliydim; artık bir delikanlıydım.

Bir sonrakinde Coney memnuniyetle peşimden geldi. Karnını defalarca kaşıdım; Bay Joyner'a yalvardığı halde bir türlü karşılık alamadığı bir istekti bu. Coney ile Şakayık hep iyi geçinmişlerdi ama çok geçmeden dost oldular; Coney her gün Şakayık'ın yanında yürüyor, geceleri dizinin dibine kıvrılıyordu.

Bay Robichaud'ya verdiğim sözü tuttum ve her gün biraz vakit ayırıp arabalarının yanında ilerlemeye başladım. Onlarınki diğer tüm arabalardan daha küçük ve hafifti, ayrıca o kadar düzgün yerleştirilmişti ki yolun bozuk olduğu yerlerde ikizlerin oturup oyun oynayabilecekleri bir alan bile vardı arkada. İyi anlaşan, iyi huylu çocuklardı. Onlar sık sık birbirlerine *frere* diye hitap ediyor, anneleri ise derhal "kardeşim" diye düzeltiyordu.

"Amerika'da yaşayacağız artık, dilini konuşmayı azbir öğrenmemiz gerek," dedi.

"Biraz," dedim çünkü hatalarını düzeltmemi istemişti. Kocası önde oturmuş, gözlerini ileriye dikmiş, bizi duymuyor gibi yapıyordu. "Gayet iyi konuşuyorsunuz," diye ekledim.

"Bayan Lowrey *hoş* konuştuğumu söylüyor," dedi.

"Öyle de diyebilirsiniz tabii. 'Hoş konuşmak.' Ama 'iyi konuşmak' demeniz daha uygun olur."

"Çok iyi konuşuyorum," dedi tane tane, sonra da zafer kazanmış gibi gülümsedi. İngilizcesi fazlasıyla iyiydi, sandığından çok daha iyi. Genç bir kadındı, Bayan Joyner'dan bile gençti; neşeli, konuşkan bir mizacı, fıldır fıldır kahverengi gözleri ve yüzüne dağılmış çilleri vardı. Genellikle geç saatlere kadar oturuyor, kamp ateşinin başında sohbet edip şarkı söylüyordu. Galiba bu durum, öğrenmesini de hızlandırıyordu.

Robichaud çiftinin birörnek altın alyansları vardı. Muhtemelen sahip oldukları en değerli şeyler de onlardı. Yüzükler hiçbir zaman fazla uzaklaşmıyor ve birbirine ne kadar yakın olursa beni o kadar çok etkiliyordu.

Biraz altını bulunan tek aile onlar değildi. Hoffman ailesinin arabasına pek yaklaşmıyor, yine de kuvvetli bir çekim hissediyordum. Ne taşıdıklarını bir türlü çözemiyordum. Mesela altınla dolu bir hazine sandığı. Belki boynumdaki gibi yüzlerce madalyon. Joyner'ların arabasına çok yakın park ettiklerinde bütün gece tepemde bir işaret ışığı yanıyormuş gibi hissediyordum. Bir gece uyuyabilmek için battaniyemi alıp iyice uzaklaşmak zorunda kaldım.

Binbaşı Craven'da da bir miktar vardı. Sohbet etmek için ne zaman uğrasa, altını iğne gibi batıyordu içime. Sonunda çaktırmadan ona bakarken gömleğinin manşetlerindeki bir çift altın düğmeyi gördüm.

Bay Joyner ise her gün taktığı altın kol düğmelerini ve yaka iğnesini fazlasıyla abartıyordu. Parlak ve inci kakmalıydı ve incilerin orijinalliği hakkında yorum yapamasam da o "altınları" olsa olsa karanlıkta tenime değen bir kelebek kadar hissediyordum. Adamın doğru dürüst bir cüzdanı bile yoktu. Sonunda yollarımız ayrıldığında Jefferson'la bana ödeme yapmak için bir planı olduğunu umuyordum.

Adamın aslında zengin olmadığından şüpheleniyordum. Giderek bu yolculuğun masraflarını babasının karşıladığı sonucuna varıyordum. Belki de Bay Joyner olmadığı biri gibi davranıyordu. Üstünde hiç para taşımadığı halde zengin numarası yapıyordu. Açık arazide bile iki adım öteyi göremediği halde ne yaptığını gayet iyi biliyormuş havasındaydı.

Mış gibi yapmak çok yorucu bir şeydi. Bunu herkesten iyi biliyordum. Fakat hiçbir zaman Bay Joyner gibi kendime bile rol yapacak kadar ileri gitmemeyi umuyordum.

Otuz kilometrelik rekor bir mesafe katettiğimiz günün gecesinde Binbaşı Craven, Bayan Joyner'ın her zamanki örtü ve porselenlerle donatılmış yemek masasının yanında durdu. O gece Bayan Joyner gün boyu yürürken topladığı güneşşapkası çiçekleriyle dolu bir vazo bile koymuştu ortaya. Ailesiyle masada oturuyordu. Jefferson ve ben arabadaki oturakta yiyorduk.

Bayan Joyner, Binbaşı Craven'a bir tabak domuz eti ile fasulye ikram etti. Binbaşı konuyu nazikçe değiştirmeden önce yüzünde kısacık bir panik ifadesi belirdi. "Tetikte olun," dedi. "Alarm çalarsa erkeklerin silahlarını alıp savunmaya geçmesi gerekiyor."

Bay Joyner tüfeğine hafifçe vurdu. "Hazırım, istekliyim, becerikliyim."

"Ayrıca tehlike geçene kadar kadın ve çocukların arabalarda kalıp yere eğilmeleri gerekiyor. Benim için yapabilir misiniz bunu?"

Andrew ile Olive ciddiyetle başlarını salladılar ama Bayan Joyner araya girdi. "Bu akıllıca bir şey mi? Arabalar bu halde çok korunmasız. Kadınlar ve çocuklar arabaların ortasına koşmalı, orada güvende oluruz."

Binbaşı Craven başını iki yana salladı. "Atlar ve sığırlar huysuzlanırsa ezilirsiniz. Yerinizde kalmanız en iyisi."

Bayan Joyner hiddetlendi. "Esir alınmaktan iyidir! Beni ve çocuklarımı medeniyetten uzaklaştırıp vahşileştirmelerine izin vermektense ezilmeyi tercih ederim."

Andy ile Olive gözlerini kocaman açmış, annelerine bakıyordu.

"Bilemiyorum," dedi Binbaşı Craven. "Daha ziyade sığırlarla, atlarla ve sabit olmayan her türlü eşyayla ilgileniyorlar sanki."

"Ah. Pekâlâ, bu beni rahatlattı," dedi Bayan Joyner.

Craven gülümseyip şapkasıyla selamladı onu. "Memnun oldum, hanımefendi. Bayım."

Craven yeterince uzaklaşınca Bay Joyner, "Tam bir saçmalık," dedi.

"Nedir saçma olan, tatlım?"

"Kadınlar ve çocukları almadıklarını söyledi ya. Sırf seni yatıştırmak için öyle dedi. O barbarlar senin gibi güzel bir kadını hemen kapıp götürür, hayatını sefil bir esarete dönüştürürler. Çocukları da Çingeneler kadar hızlı kaçırırlar." Çocukları kapıyormuş gibi bir hareket yaptı. Olive ciyaklayıp geri çekildi, sonra babasının kucağına atılıp güvenli kollarına sokuldu. "Onlar böyledir işte," diye ekledi Bay Joyner. "Çingeneler. Düzlüklerdeki çingeneler. Yapılacak en iyi şey tüm ırkın kökünü kazımak."

Yanımdaki Jefferson fasulyeyle dolu kaşığını ağzına götürürken eli havada, donakaldı.

"Barbarlıklarından vazgeçmezlerse," diye düzeltti Bayan Joyner. Sesinde rahatsız olduğunu belli eden bir tını vardı.

"Öyle tabii," diye onayladı Bay Joyner aceleyle.

Jefferson'a eğilip, "İyi misin sen?" diye fısıldadım.

"Bu Joyner çifti bir halt bilmiyor," deyip öfkeyle başını çevirdi.

Jefferson yemekten sonra temizliğe yardım etmek istemedi, ben de üstelemedim. Kamp ateşleri zayıflarken hayvanlar geceyi geçirmeleri için çemberin içine sürüldüler. Hava güzeldi, biz de Jefferson'la battaniyelerimizi alıp hemen ötedeki çimenlikte kendimize bir yer bulduk.

Jefferson sessizdi. Benimle konuşmasını sağlayacak bir şeyler aradım. "Bay Joyner aptalın teki. Tanrı affetsin, ama doğru söylüyorum," demekte karar kıldım.

"Sırf o değil," diye mırıldandı Jefferson. "Yani o en kötülerinden biri. Ama herkes Kızılderililer hakkında bu şekilde konuşuyor. Biraz da olsa konuşuyorlar."

Ilık, açık bir geceydi. Yıldızlar tepemizde bir ateşten fırlamış kıvılcımlar gibi yanıyor, etrafımızda çimenler taze ve capcanlı kokuyordu. "Hey, baksana," dedim. "Yedi Kardeş."

Jefferson bir şey söylemeyince devam ettim. "Bana kalırsa yıldızlar burada daha da parlak. Ağaç yok, fener yok, hatta bazen bulut bile olmuyor."

"Ben sekizinci kardeş değilim artık," dedi usulca.

"Ne?"

"Geride kalmadım."

"Ha. Yani bu iyi bir şey, öyle mi?"

"Sanırım," dedi ve arkasını dönüp battaniyeyi omzuna çekti.

Yanlış bir şey mi söyledim acaba diye düşünerek sırtına bakakaldım. Uykumun gelmesi her zamanki gibi zor oldu. Altın, boğazımı karıncalandırdığında uykuya yeni dalıyordum.

Binbaşı Craven'dı. Çevrede yürüyerek tutulan nöbetlerde sırasını aksatmazdı. Fakat bu defa inanılmaz derecede sessizdi, ürkek bir geyiğin peşindeki avcı gibi sinsice ilerliyordu.

Aile arabalarının içine tek tek göz attı ama ne aradığını anlamamıştım. Uyuyan Joyner ailesine baktıktan sonra geri çekilip çığlığı bastı: "Kızılderililer! Kızılderililer!" Kollarını sallayarak koşmaya başladı.

Belki de bu bir sınavdı; Binbaşı Craven ilgisini dışarıya vermek yerine arabalara odaklanmıştı. Yine de ayağa fırladım, beşpatlarımı kaptım ve doldurmaya başladım.

Jefferson derin uykusundan irkilip sendeleyerek ayağa kalktı. Tek ayak üstünde durup botunu giymeye çalıştı. "Ne var? Ne oluyor?"

"Silahını ve eşyalarını al. Araba çemberinin içine geçelim." Battaniyem ve yastık olarak kullandığım heybemden başka bir şeyim yoktu. Onları da omzuma atıp Joyner ve Robichaud ailelerinin arabalarının arasından geçtim.

Kampta tam da Binbaşı Craven'ın istediği gibi kıyamet kopuyordu. Hayvanlar şaşkın şaşkın debeleniyordu. Missourili adamlar araba çemberinin içinde hatırı sayılır bir savunma hattı kurmuşlardı. Bay Bledsoe da Arkansaslı adamlarıyla aynısını yapmıştı. Kölesi Hampton bile uzun bir çoban değneği kapmış, birilerinin kafasına indirmeye hazırdı.

Çemberin bizden tarafı ise zayıf kalmıştı. Üniversiteli gençler uzun iç çamaşırlarıyla dışarıda dikilmiş, kafalarını kaşıyor, esniyorlardı. Peder elinde İncil, vaaz verecek birilerini ararcasına ortalıkta dolanıyordu. Hoffman çocukları Therese ve annelerinin etrafına toplanmış, en küçükleri ikisinin eteklerine yapışmıştı.

En beteri Joyner'lardı. Minik Andy yanaklarından sel gibi yaşlar akarak feryat ediyor, Olive annesinin kollarında sessizce ağlıyordu. Bayan Joyner, Bay Joyner'a gidip silahını alması için çıkıştı, Bay Joyner kadın ve çocukların güvende olacağı sözünü hatırlatarak Binbaşı'ya küfretti.

Binbaşı ona aldırmadan bir kütüğün üstüne çıkıp bir zili çaldı. Grubumuza yavaş yavaş sessizlik çöktü. Andy'nin feryatları bile sessiz burun çekişlere dönüştü.

"Milis kuvvetlerinde buna tatbikat derdik," dedi Binbaşı Craven. Missourili adamlar biliyoruz der gibi başlarını salladılar. Jefferson ayağında tek botuyla zar zor yürüyerek öne çıktı. Bir elinde battaniyesi, ötekinde tüfeği vardı. "Bir dakika... Hiçbiri gerçek değil miydi?"

"Yeterince gerçek," dedim kaçırdığımız uykuyu düşünerek.

Binbaşı, "Bir dahakine Kızılderililer olabilir!" dedi. "Bu yüzden hazırlıklı olmalıyız."

"Botumun öbür tekini ayağımdan fırlatmışım galiba," diye fısıldadı Jefferson etrafa bakınarak. "Kahretsin, karanlıkta asla bulamam."

"Artık Kızılderili sınırları içindeyiz," dedi Craven. "Kaliforniya'ya gidene kadar daha da yaklaşacağız. Deneyimlerime dayanarak gündüzleri korkacak bir şeyimiz olmadığını söyleyebilirim. Takas amacıyla geleceklerdir, ellerinde muhtemelen yiyecek ve değerli bilgiler olur. Bizim için malzeme takviyesi yapma ve yükümüzü hafifletme fırsatı."

Joyner'ların arabasının önünde dikilen bize imalı imalı baktı. Ancak benim vicdanım rahattı. Ben elimdeki her şeyi tutabilirdim.

"Fakat gece gelirlerse bu bizi soymak için geleceklerdir. Ellerinden gelirse at ve sığırlarımızı çalarlar. Bu yüzden tetikte ve kendinizi savunmaya hazır olun!"

"Hey, Wally!" diye seslendi biri. Missourili adamlardan biriydi. "Kara Şahin Savaşı'nda kaç Kızılderili öldürdün?"

Binbaşı'nın benzi attı.

"On mu? Yüz mü?" diye üsteledi seslenen adam.

Neredeyse duyulamayacak kadar alçak sesle, "Çok," dedi Binbaşı. "Umarım bir kişiyi bile öldürmem artık. Şimdi yataklarınıza dönün." Kütükten yere atladı.

"O alarmdan sonra uyumak mümkünmüş gibi," diye homurdandı Bayan Joyner.

"Adam sadece işini yapıyor," dedi Bay Joyner. "Haydi arabaya."

Jefferson, Binbaşı Craven'ın arkasından ters ters bakıyordu. "Hiç yoktan bir sürü şamata kopardı," dedi.

"Bundan sonra arabaların altında ya da çemberin içinde uyusak daha iyi olacak galiba," dedim.

"Dedikleri doğru değil."

"Çerokilerden bahsetmiyor ki."

"Bizim orada da tüm bunları Çerokiler hakkında söylerlerdi –hırsız olduklarını ve daha beterlerini– ama doğru değil. Dan Hutchings'in kayınbiraderini öldürdüğü zamanı hatırlıyor musun?"

"Elbette." Dahlonega'da büyük bir skandaldı bu. Dan arazinin, karısından dolayı kendisine ait olduğunu iddia etmiş, kayınbiraderiyle o arazi için kavga etmişlerdi. Dan buna hayli kafayı takmıştı.

Jefferson gözlerini boşluğa dikti. "Dan beyaz bir adamdı, ne kadar beyaz olunursa o kadar," dedi. "Ve kimse onun bunu

yapmasını beyaz adamların barbarlığına yormamıştı. Fakat bir Kızılderili kötü bir şey yaptı mı bir bakıyorsun tüm Kızılderililer kötü olmuş."

Ay ışığında profili Çerokilere her zamankinden daha fazla benziyordu. Annem Jefferson'da asil bir ağırbaşlılık olduğunu söylerdi, bu da onun kibar görünmeye çalışarak Jefferson'ın Kızılderili kanına dikkat çekme şekliydi. Bana asil falan gelmiyordu. Jeff, Jeff'ti.

"Kimse senin kötü olduğunu düşünmüyor," dedim yumuşak bir sesle.

Bana döndü, gözleri çakmak çakmaktı. "Mesele o değil... Demek istediğim..."

"Küçükken bir sürü Kızılderiliyle tanışmıştım ve hiçbiri kötü değildi. Seni de tanıyorum ve sen hayatta tanıdığım en iyi insansın. Gidip Binbaşı Craven'ın yüzüne tükürmemi ister misin?"

"Hayır tabii ki," dedi ama yüzünü birazcık güldürmeyi başarmıştım.

"Beş adım öteden tuttururum herhalde."

Hiçbir şey söylemedi ama gözleri yüzümde dolandı ve tuhaf bir ifadeye büründü.

Yanaklarım kızardı. "Haydi," dedim heybelerimi ve battaniyemi Joyner'ların arabasının altına atarken. "Gidip botunun tekini bulalım."

Yirminci Bölüm

Ertesi sabah geç saatte bir tepeden bize bakan, taşla çevrilmiş toprak bir tümsekle karşılaştık. Başucunda dümdüz denilemeyecek dallarla çatılmış küçük bir haç vardı. Mezar yapılalı bir haftadan fazla olmadığı belliydi ama haç şimdiden yana eğilmişti. Mezar taşı görememiştim; herhangi bir isim, bu kişinin kim olduğuna, arkasında kimleri bıraktığına ya da yoluna onsuz devam edenlere dair hiçbir işaret yoktu.

Binbaşı Craven ile Missourili adamlardan bazıları bakmak için tepeye çıktı. Dakikalar sonra birbirlerine hararetli el kol hareketleri yaptılar, rüzgâr hiddetli seslerini taşıdı.

Bayan Joyner arabadaki koltuğundan eğildi. "Ne oluyor?"

"Bilmiyorum, hanımefendi."

"Git de öğren öyleyse."

Bunun üzerine Şakayık'la tepeye çıkınca mezarın açılmış olduğunu öğrendim. Binbaşı Craven ve adamları üstüne hızla toprak atarken gri bir et parçası gördüm bir an.

"Ne olmuş?" diye sordum.

Binbaşı Craven üzüntüyle başını iki yana salladı. "Mezara saygısızlık edilmiş."

Buraya kimin gömüldüğünü soracaktım ki Bay Joyner tepeye çıktı. "Arabaya dön ve Bayan Joyner'a yola devam etmesini söyle," diye buyurdu.

"Peki, efendim." Şakayık'ı çevirdim ve geldiğim yoldan geri döndüm.

"Ee, neymiş?" diye sordu Bayan Joyner.

"Bir şeyler mezarı açmış," dedim. "Kurtlar ya da yabani köpekler herhalde. Üstünü kapatıyorlar."

"Mezardaki kimmiş peki?"

Başımı salladım. "Bilmiyorum, hanımefendi."

Kaşlarını çattı.

Yola devam ederken başını ıuzatıp gözden kaybolana dek tepeye baktı.

Ölünün tenini gördüğüm anı aklımdan çıkaramıyordum. Belki de benim gibi bir genç kızdı. Benim ne bir ailem ne de Jefferson'dan başka arkadaşım vardı. Ölürsem ben de böyle isimsiz, sığ bir mezara konulacak, unutulacaktım.

Bir saat kadar sonra arabalar kısa bir mola için durunca Bay Joyner bize yetişti.

"Kızılderililer yapmış," dedi.

"Ah, ne kadar korkunç," dedi Bayan Joyner eliyle ağzını kapatarak.

"Kızılderililer mi öldürmüş adamı?" diye sordu Jefferson. Doru kısrağın sırtında gergin, kurulmuş haliyle; patlamasına ramak kalmış bir fırtına gibi.

"Adam değil, kadın. Ve hayır, doğal nedenlerle ölmüş galiba," dedi Bay Joyner. "Ama mezarı yağmalayanlar Kızılderililer. Kızın giysilerini çalmışlar. Sarıldığı battaniyeyi bile."

Bayan Joyner başını iki yana sallayarak şiddetle kınadı.

Zavallı kızın üstünde neyle gömüldüğünü görmediğimize göre ne çaldıklarını da bilemeyeceğimizi belirtecektim ama bunun faydasız olduğuna karar verdim.

Bay Joyner, "Bu vahşilerin hakikaten ne Tanrı'dan zerre korkuları var ne de beyaz adamlara karşı zerre sevgileri," dedi.

Jefferson doru kısrağıyla uzaklaştı.

Az kalsın ben de peşinden gidecektim ama yalnız kalmak istediğini düşündüm. Ben de yanımda birini istemezdim.

Kızılderililer hakkında ne düşüneceğimi bilmiyordum. Onlar hakkında hiçbir şey bilmediğimizi düşünüyordum. Neyi bilmediğimizi bile bilmiyorduk.

Öğle yemeği için durunca Joyner'lara yaklaşmaktan kaçındım. İştahım da kaçmıştı. O zavallı kızı düşünüp duruyordum; ailesiz, buralarda tek başına, mezarı bile yağmalanmıştı.

Yeniden yola çıktığımızda öğle yemeği yemediğime pişman oldum, açlık beni daha da huysuzlaştırdı. Jefferson'ın atıyla bana yaklaştığını görünce Şakayık'ı başka yöne çevirecektim. Jefferson'ın yüzündeki tuhaf ifadeyi fark edince vazgeçip durdum.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Kolera diyorlar," diye fısıldadı.

İçim ürperdi. Annem koleradan bahsetmişti. "Nerede?" diye sordum. "Burada mı?"

"Bulduğumuz kızı öldüren oymuş. Kolera morbus. Mezarda bir işaret varmış."

Ben işaret falan görmemiştim. Ben gitmeden önce kaldırmış olmalıydılar. "Morbus mu? O ne demek?"

Omuz silkti. "Ölmüşler demek herhalde."

Kolera genellikle büyük şehirlerde ortaya çıkıyordu. Yolcu kafilesi büyük şehir değildi belki ama kalabalık ve kirli olduğu kesindi. Hepimiz bir araya sıkışmıştık, bizden önceki arabalarla aynı yoldan geçip saatlerce, günlerce aynı toprakta yürüyor, yemek pişiriyor, uyuyorduk. Ahır değildi ki gübreleri dışarı atıp içini temizleyeyim. Pislikti işte.

"Emin misin?"

"Kimseye duyurmamaya çalışıyorlardı ama Arkansaslı adamlardan bazıları hastalanmış bile. Diğer arabalardan uzaklaştılar ama Kızılderililer yüzünden çok fazla uzaklaşamıyorlar."

"Zaten çok uzaklaşamayacak kadar zayıflardır bence."

"Herhalde."

O sabah arkamızda bıraktığımız mezarda kimin yattığını bilmiyordum ama cesedi neden herkesin görebileceği bir yere gömdüklerini anlamıştım. Saygı değil, uyarı amaçlıydı.

Arkansaslı çiftçi Bay Bledsoe koleraya yakalandı, duruma hızla kötüye gitti. O kadar hızlı oldu ki Jasper adamın muhtemelen önceden hastalandığını hatta belki de bitişin ilk aşamalarında olduğunu söylüyordu. Bir günde yatağa düşüp adamlarına muhtaç oldu.

Bay Joyner'ın da hasta olduğundan şüpheleniyordum. Ertesi sabah kafile yola çıktığında her zamankinden daha asabiydi, sık sık izin isteyip bir süreliğine ortadan kayboluyor, sonra da koştura koştura bize yetişiyordu.

Benimse karnım düğüm düğümdü, bunda duyduğum endişenin biraz payı vardı. Herkes koleraya yakalanabilirdi. Herkes. Bir nedeni de regl olmamdı. İkide bir kaçıp bezlerimi yıkamak, yenileriyle değiştirmek zorunda kalıyordum.

Akşama doğru Jefferson durumu fark etti. "Hasta değilsin, değil mi?" Belirti arıyormuş gibi tepeden tırnağa süzdü beni.

"Öyle hastalık değil," dedim.

"Hasta olsaydın bana söylerdin, değil mi?"

"Elbette."

"Tek başına uzaklaşmamalısın."

"Mecburum."

"En azından ben de seninle geleyim."

"Olmaz."

"Kızılderililer konusunda endişelenmiyorum ama buralarda kaybolman işten değil..."

"Jeff!" diye fısıldadım çılgına dönerek. "Âdet dönemindeyim!"

Boş gözlerle bana baktı. Derken idrak etti. "Ah." Yemin ederim ki o esmer teni olmasaydı yüzü ta siyah saç köklerine kadar kızarırdı.

Kafilemiz geceyi geçirmek için durduğunda Şakayık'ı sürüp işlerimi halletmeye gittim. Çok geç kalmıştım; pantolonumda kan lekesi vardı. Çamurlu bir dere bulup elimden geldiğince yıkadım, daha beter olmadığına şükrettim.

Kamptan epey uzaktayken kulağıma iniltiler geldi. Bay Joyner'ın sesiydi. Kafileye yaklaştıkça feryadında yalnız olmadığını anladım. Arkansaslı adamlar düzenli bir koro halinde öğürüyor, hırıldıyor, temiz su için yalvarıyorlardı. Havaya tuhaf bir koku yayılmıştı.

Bayan Joyner tentenin aralığından bir bardak su uzatıp bıkkınlıkla vagonun arka tarafına yaslandı. Benzi solmuştu, sarı saç tutamları terli alnına yapışmıştı. Onun da hastalanmadığını umuyordum. Hastalandıysa çocuklarla ilgilenmek

bana kalacaktı. Annemin şu durumda bana ne tembihleyeceğini biliyordum.

"Affedersiniz, hanımefendi," dedim yardım teklif etmek niyetiyle.

"Neredesin sen?" diye çıkıştı.

"Halletmem gereken şahsi işlerim vardı."

"Şu andan itibaren senin tek işin Bay Joyner. Anladın mı beni?"

Ona dik dik baktım.

"Bir soru sordum, seni..."

"Hanımefendi!" Araya girdim çünkü bana hakaret etmeye kalkarsa bu iş geri dönüşü olmayacak kadar ileri giderdi. "Bana verilen tüm görevleri yerine getirdim. Memnun değilseniz anlaşmamıza göre bana yedi dolar verirsiniz ve yollarımızı ayırırız."

Ağzı açıldı. Kapandı. Sonra: "Bunu yapamazsın."

"Bana hakaret edecekseniz gitme vaktim gelmiş demektir. Gerekirse Independence'a geri dönerim."

Bu sözler ağzımdan çıkar çıkmaz hiç de doğru olmadığını fark ettim. Korkunç amcalara, kibirli işverenlere bakmaksızın Kaliforniya'ya gitmek zorundaydım yoksa mahvolurdum. Herhalde yola devam eder, bir sonraki kafileye yetişir, beni işe almak isteyecek biri var mı diye bakardım. Belki Jefferson da gelirdi. Bay Joyner iyileşmezse zaten onlardan ayrılmamız gerekebilirdi.

Tehdidim istediğim etkiyi yarattı; Bayan Joyner omurgası çekilip alınmış gibi büzüşüp kaldı. "Buna gerek yok. Ben... Bay Joyner böyle rahatsızken biraz yardım işe yarardı."

"Ben de arada bir kendime vakit ayırmak zorundayım ama geri kalan zamanlarda elimden geleni memnuniyetle yaparım."

"Bay Kingfisher senin kadar sık ortadan kaybolmuyor," dedi.

"Ben... mahremiyet ve hayayı tercih ediyorum. Annem beni böyle yetiştirdi."

Gözleri kısıldı ama onaylarcasına başını salladı. "Öğle yemeği için masayı kurar mısın rica etsem? Arabaya mümkün olduğunca yakın olsun. Bay Joyner biraz daha iyi hissederse bize eşlik etmek isteyebilir."

"Peki, hanımefendi," dedim.

"Masa örtüsünün dümdüz serilmesini istiyorum. Muntazam masa örtüsü Bay Joyner'ın çok hoşuna gidiyor."

"Peki, hanımefendi."

"Masaya koymak için biraz da çiçek toplar mısın? Hastalık ve sıkıntılı zamanlarda medeni hayatın ilkelerine sıkıca tutunmak her zamankinden önemlidir."

İç geçirdim. "Peki, hanımefendi."

Masayı tek başıma çekmek tahminimden daha zordu. Jefferson yardım etse iyi olacaktı ama ortalıkta yoktu. Az önce ben de ortadan kaybolduğum için şikâyet etmeye hakkım yoktu.

Masanın ayaklarını sağlamlaştırdıktan, kanatlarını açıp payandalarını yerleştirdikten sonra Bayan Joyner'ın damalı masa örtüsünü serdim. Porselen tabakları ve gümüş çatal bıçakları kutusundan çıkarıp dört kişilik servis açtım. Kırlara gidip birkaç sıra mor yabani yonca buldum, vazoya koymak için en güzellerini topladım.

Geri döndüğümde Bayan Joyner ateşin başına çömelmişti. Kapaklı tencere kömürlerin arasına sıkıştırılmıştı. Kapak tıkırdıyor, aradan buhar çıkıyordu.

"Ne pişiyor?" diye sordum.

Bayan Joyner irkilerek başını kaldırdı; gözleri ıslaktı, yüzü kızarmıştı. Bebek kadar masum haliyle hem ona hem hakkında düşündüğüm tüm kötü şeyler için ayrı ayrı üzüldüm.

Burnunu çektikten sonra bir bez alıp tencerenin kenarını kaldırdı. "Su pişiyor galiba."

"Suyu kimse kötü pişiremez," dedim ama kulağa bir hakaret gibi geldiğini fark ettim. Neyse ki Bayan Joyner gülümsemekle yetindi.

"Andrew ile Olive nerede?" diye sordu korkuyla.

Az önce Robichaud'ların ikizleriyle oynuyorlardı. "İyiler, son derece güvendeler, Kanadalı dostlarımızla birlikteler."

Ayağa kalkacak oldu ama buna yetecek enerjisi yoktu sanki. Tekrar dizlerinin üstüne çöktü, elini karnına götürdü. "Onları alsam iyi olur. Robichaud ailesi çok nazik ama rahatsız edilmek istemezler."

"Rahatsız olmadıklarından eminim."

"Bilirsin, *Hıristiyan* olup olmadıklarını bile bilmiyorum. Bayan Robichaud din konusunu pek önemsemediklerini söylüyor. Düşünebiliyor musun?"

"Gidip bir bakayım mı? Bu sırada o suya biraz yulaf atarsanız eşyayı tekrar yüklemeden önce hazır olacaktır. Sade bir yemek Bay Joyner'ın hoşuna gidebilir." Babam hastayken hep sade yemekler isterdi.

"Bu harika bir fikir. Ben başlayayım."

Çocukların yanına gitmek için arkamı dönmüştüm ki Bayan Joyner, "Bay McCauley?" diye seslendi.

Durdum. "Evet, hanımefendi."

"Seni kovmak gibi bir niyetim yok."

"Aramızda sorun yok, hanımefendi."

"Emin misin?"

"Kesinlikle."

Burada hiçbir şey sorunsuz ya da kesin değildi aslında. Elimizden geleni yapmak zorundaydık, hepsi bu.

Bayan Robichaud geldiğimi görünce el salladı.

Bir kütüğün üstüne oturmuş, çayını yudumluyordu. Üstünde açık sarı patiskadan, uçları dantelli bir elbise vardı. Sıcak havaya uygun bir elbise getirmekle akıllılık etmişti. "Şimdiden Kanada'daki yaz havası gibi," dedi. "Havalar sıcaktığında ne yapacağımı bilmiyorum."

"Isındığında."

"Isındığında," diye tekrarladı.

"Başa çıkarsınız eminim," dedim. "Andrew ile Olive'e göz kulak olduğunuz için teşekkür ederim." Çocukları etrafta göremiyordum. Yakınlarda oynuyorlardı herhalde.

Bayan Robichaud sorun olmadığını belirtir gibi elini salladı. "Bay ve Bayan Joyner nasıl?"

"İyi olacaklar," dedim. Herkesi babamın iyi olduğuna ikna etmek isteyen annem gibi konuşmuştum. "Geçecek."

"Zavallı Bayan Joyner," dedi. "O, bir de Bayan Lowrey."

"Ne oldu ki?" Bayan Joyner ile Vaiz'in karısının nasıl bir ortak noktaları olabilirdi acaba? Belki Peder de hastaydı. İşte o zaman Bayan Lowrey'nin karnı burnunda olduğunu hatırladım.

"Ah," dedim Bayan Joyner'ın da elini sık sık karnına götürdüğünü hatırlayarak. O kadar yorgun ve gergin olması şaşırtıcı değildi.

Bayan Robichaud kederle gülümsedi. "Kaygılanacak çok şeyi var, değil mi? Hastalanırsa çok kötü olacak."

"Elimden geldiği kadar yardım ederim."

"Biliyorum. *Enfants* yesin diye öğle yemeği için bir şeyler verdim," dedi. "İyi olmuştur umarım."

"Çok iyi olmuş," dedim. "Joyner'ların *çocukları* çok memnun olmuştur mutlaka."

"Benim *çocuklar* da pek iyi hissetmiyor. Sanırım şey oldular... kelimenin karşılığını bilmiyorum. *La rougeole*."

Ne demek istediğini hiç anlamamıştım ama yüzünde sıkıntılı bir ifade vardı. "Bunu duyduğuma üzüldüm."

"Andy ile Olive'e de bulaşmaz umarım. Onları birkaç dakika önce annelerinin yanına gönderdim, güvende olsunlar diye."

"Teşekkür ederim," dedim. Bir şeyler ikram etmelerini umarak cömert Hoffman ailesinin yanından geçmişlerdi muhtemelen. "Umarım ikizler bir an önce iyileşir."

Veda edip uzaklaştım. Aklım hâlâ Bayan Joyner'ın hamile olduğu haberindeydi.

Vaiz'in karısı Bayan Lowrey vagondaki koltuğunda tek başına oturmuş, elindeki başlığın dikişlerini onarıyordu.

"Affedersiniz, hanımefendi," dedim.

Bayan Lowrey irkildi. Ufak tefek bir kadındı, ürkek ve süssüzdü, karnı davul gibi kocamandı. Arabadan neredeyse hiç ayrılmıyordu, kocası nefes aldırmıyordu ona. Peder birazdan önereceğim şeyden muhtemelen hiç hoşlanmayacaktı.

"Bayan Lowrey, biliyorum, meşgulsünüz ama Bay Joyner da hasta olduğu için Bayan Joyner'ın... yardıma demesek de en azından konuşacak birine ihtiyacı var. Yanına uğrasanız, mesela beraber dua etmeyi teklif etseniz büyük destek olur."

Sözlerim büyülüydü sanki. "Eh, buna kimin itirazı olabilir ki!"

Kimsenin itirazı yoktu belli ki. Bayan Lowrey oturduğu yerden güçlükle kalkarken bunun ikisine de iyi geleceğini umuyordum.

Binbaşı'yla görüşüp bizim gruptan Bay Joyner ve Robichaud'ların çocuklarının hasta olduğunu bildirdim. Bayan Joyner'ın durumuyla ilgili bir şey söylemedim çünkü erkek gibi davranmam gerekiyordu. Yakında herkes öğrenirdi, şimdiden bir şey söylemeye gerek yoktu.

Tereyağlarını cömertçe paylaşan ve kendilerine eşlik edilmesinden daima memnun olan üniversiteli gençlerle biraz kuru et ve ekmek yedim. Uzun uzun sohbet ettik. Jasper Missourili adamlardan bazılarının da hastalandığını anlattı. "Onlardan uzak dur," diye uyardı beni. "Bay Joyner'dan da. Bu iş bitmeden hastalığa birkaç kişiyi kaptıracağız gibi geliyor bana."

İrkilerek hafifçe geri çekildim. "Kimi mesela?"

Omuz silkti. "Ham meyve yiyenler mesela. Ya da çok fazla içki içenler."

Jefferson'ı uyarmam gerekiyordu. Akşam yemeği için üniversiteli gençlere teşekkür edip Joyner'ların arabasına döndüm. Jeff yoktu ama Bayan Joyner'ı çok daha iyi buldum.

"Bayan Lowrey'i buraya göndermen çok ince bir davranıştı," dedi.

"Onun da bir arkadaşa ihtiyacı varmış gibi görünüyordu."

"Beraber dua ettik," dedi Bayan Joyner. "Presbiteryen olmasına rağmen içtenlikle ve sağlam ilkelerle dua ediyor. Bir ara Lowrey çiftini arabamıza akşam yemeğine davet edebilirim." Biraz duraksadıktan sonra ekledi. "O da her an hasta düşebilir."

"Hepimiz için geçerli bu. Ama onda kolera olduğunu sanmıyorum," dedim.

Bayan Joyner başını çevirdi. "Hayır, kadın hastalığı. Neyse, boşver. Sen anlamazsın."

İçim hırsla doldu çünkü anlıyordum. Bayan Lowrey her an doğum yapabilirdi. Ve doğacak her çocuk, talihe zar atmak demekti. Doğum kolay mı olacak yoksa sancıdan ölecek misiniz, asla bilemezdiniz. Küçük erkek kardeşinizin isim verilecek kadar uzun süre nefes alıp almayacağını da bilemezdiniz.

Fakat erkekler bu konularda konuşmazdı; hele de soylu hanımlara yardım için tutulan bir erkek asla. Botlarımı toprakta sürüyerek, annemle verandada oturup ateşböceklerini seyrettiğimiz, şekerli çaylar içip erkeklerin konuşmadığı her şeyi konuştuğumuz akşamları düşünerek uzaklaşmaya başladım.

Bayan Joyner, "Bayan Robichaud'un arabasına gidip Andy'yi getirebilir misin?" dedi.

Hızla döndüm. "Andy burada değil mi?"

"Hayır." Sesi sakin ama gözleri endişeliydi.

"Peki ya Olive?"

"O geleli bir saatten fazla oldu."

"Bayan Robichaud ikisini birden göndermişti. Oğulları pek iyi değil."

Bayan Joyner deri değiştirir gibi halsizliğinicüstünden atıverdi. Ayağa fırladı, eteklerini topladı ve oğlunun adını haykırarak kampta yavaşça koşmaya başladı. Andy hemen cevap vermeyince ben de Hoffman'ların arabasına, Jefferson'ı bulmaya gittim.

O ve Therese bir bankta yan yana oturuyorlardı. Therese ellerini kucağında itinayla kavuşturmuştu, omuzları Jeff'inkine tam değmiyordu. "Küçük Andy gitmiş," dedim nefes nefese.

"Nereye gitmiş?" dedi Jefferson.

"Bilmiyorum. En az bir saattir gören olmamış."

Şapkasını başına geçirip ayağa kalktı. "Ben etrafa bir bakayım."

Therese, "Ben de bakarım," dedi.

"Teşekkür ederim," dedim.

Therese kardeşlerine seslenip onları da arama için yönlendirmeye başladı.

Midem kasılmıştı. Kardeşler gibi kötü adamlar vardı ortalıkta. Bazı derelerin kıyısında bataklıklar vardı. Düz arazide belli belirsiz eğimler oluyor, arabaları göremez oluncaya kadar hiç hissedilmiyordu. Ve bunu Jefferson'a dillendirmesem de Andy'yi Kızılderililer de kaçırmış olabilirdi. Çok fazla uzaklaşmış olabilirdi.

Şakayık'la gidersem daha geniş bir alana bakabilirdim. Ona daha üç adım atmıştım ki kampın öteki ucunda koyunların sığırlardan uzakta otladıkları yerden sevinçli haykırışlar çınladı.

Karanlığın ateşle aydınlandığı yerde bir siluet belirdi. Bay Bledsoe'nun kölesi, çoban Hampton'dı, omzunda bir oğlan çocuğu taşıyordu.

Birileri Andy'ye uzandı ama o geri çekilerek zavallı Hampton'ın başına yapıştı.

"Çocuğu bırak!" diye bağırdı biri.

Büyüyen kalabalığı ite kaka ilerledim, Bayan Joyner da hemen arkamdaydı. Andy panikle ağlamaya başladı. Toprağa, belki de daha beter bir şeylere bulanmıştı ve gözyaşları yanaklarında çamurlu izler oluşturmuştu. Hampton oğlanın kollarını yüzünden çekmeye çalıştıysa da başaramadı.

"Merhaba, Andy," dedim annesinden birkaç adım ileri çıkarak. "Ben Lee. Arabaya dönüp bir şeyler yemek ister misin?"

İnleyişleri dindi. Kollarımı uzatınca birden Hampton'ı bırakıp kucağıma atıldı. Minik elleri boynuma dolandı, yanağını omzuma dayadı. "Susadım, Lee," diye fısıldadı.

"Yaralanmamış," dedi Hampton. "Sadece korkmuş."

"Onunla ne yapıyordun sen?" diye haykırdı Bayan Joyner.

"Tanrı aşkına, onu *size getiriyordu* işte," dedim.

Bayan Joyner diklenecek oldu, derken hırsı çözülüp gitti. Parmağını uzatıp Andy'nin sarı saçlarına dokundu.

"Galiba size teşekkür etmeliyim," dedi Hampton'a.

"Rica ederim, hanımefendi," dedi Hampton. "Ben sürünün başına dönsem iyi olur, yoksa Bay Bledsoe kızar."

"Ona yaptığın iyiliği anlatmalıyım," dedi Bayan Joyner.

"Zahmet etmeyin, hanımefendi."

Karışıklık başladığı hızla bitti. Hampton koyunların yanına döndü, kalabalık dağıldı; Andy, Bayan Joyner ve ben de arabamıza gittik.

"Onu ben taşıyabilirim," dedi Bayan Joyner.

"Kusura bakmayın ama yorgun görünüyorsunuz."

Onaylar gibi burnundan hafifçe nefes verdi ama elini uzatıp Andy'nin alnını bir kez daha okşadı.

Andy boynumdaki zinciri tutmuş, annemin madalyonunu gömleğimin altından çıkarmıştı. Bir açıp bir kapatıyordu. Annesininkilere hiç benzemeyen, yumuşacık, kahverengi gözleri vardı. Erkek kardeşim yaşasaydı onun da gözleri kahverengi olurdu.

Aklıma bir fikir geldi.

Hiç düşünmeden Andy'yi annesine verdim ve yakamın altına elimi uzatıp madalyonumun klipsini açtım. Madalyonu

Andy'nin boynuna takıp klipsi kapadım. Tenimde tatlı ürpertisini duymamak tuhaf bir histi. Boşluk gibi bir şey. Su olması gereken yerde rüzgâr varmış gibi.

"Bu madalyon bana güç ve cesaret vermiştir hep," dedim. "İstersen şimdi sen takabilirsin."

"Olur." Tombul parmakları madalyonu zahmetsizce açtı. "Bu ne?"

"Bir tutam saç."

Bayan Joyner canlanıverdi. "Sevgilinin mi?"

"Erkek kardeşimin," dedim çabucak. "O artık yok."

"Ah, üzgünüm," dedi Bayan Joyner.

"Ben de."

"Çok yumuşak," dedi Andy.

Böyle tutkalla yapıştırılmışken yumuşak sayılmazdı ama beğendiğine sevinmiştim. "Bu benim için bir hazine, Andy," dedim. "Hazinenin ne demek olduğunu biliyor musun?"

Gözlerini kocaman açarak başını evet anlamında salladı.

Ben onun yaşındayken annem o sırada yaptığı işe göre değişen bir şeyler tutuştururdu elime; çırpma kaşıkları, kumaş parçaları ya da bir elbise fırçası. Çocukların en çok işe yaradıklarını hissettiklerinde mutlu olduklarını söylerdi. "Ben bütün gün meşgulüm, yapacak bir sürü işim var," dedim Andy'ye. "Sende kalmasına izin verirsem, benim için onu korur musun? Belki sana da güç ve cesaret verir."

Yine başını salladı.

"Bu önemli bir iş."

"Büyüdüm ben."

"Biliyorum, yoksa bunu senden istemezdim. Ee, yapacak mısın peki?"

"Tamam, Lee."

Arabaya ulaştık. Bayan Joyner oğlunu bir an göğsüne bastırdı ama Andy kıvrılarak kollarından kaçtı ve su içip temizlenmek için fıçıya koştu. Olive arabadan atladı, gözlerini küçük kardeşine dikti, bir yandan da kollarını Bayan Joyner'ın beline doladı. Bayan Joyner da sıkıca sardı onu.

"Bunu yapmana gerek yoktu," dedi Bayan Joyner kızının başının üstünden bana bakarak. "Aile yadigârı o madalyon."

"Benim buralarda ailem yok," dedim.

"Kaybedebilir ama."

"O iyi bir çocuk. Ona güveniyorum."

Madalyonuma sahip çıkmak konusunda güvenmiyordum ona. Hem de hiç. Ama madalyon işe yaramıştı ve şimdi bile varlığını çok yakınımda hissediyordum. Böylece madalyonu taktığı sürece Andy'nin tam olarak nerede olduğunu bilecektim.

"Sevgilim?" dedi Bay Joyner ağlamaklı bir sesle. "Neler oluyor?" Sesi dünkünden de zayıf çıkıyordu.

"Yanına gidip bir bakayım," dedi Bayan Joyner.

Bayan Joyner'ın arabaya güçlükle tırmanışını izlerken elim madalyonuma gitti ama tabii ki yerinde yoktu.

Yirmi Birinci Bölüm

İki gün sonra şafak vaktinde Arkansas grubu, koyun çiftçisi Bay Bledsoe'yu vagonunda ölü buldu.

Binbaşı Craven o sabah yolculuğu iptal etti. Bay Bledsoe'nun adamları bir mezar kazdılar ve hepimiz fani bedenine baktıktan sonra onu altında öldüğü, fena halde kirlenmiş yorganına sarıp kumaş parçalarıyla bağladılar.

Bay Bledsoe'yla iki çift laf etmişliğim yoktu ama içim ezilmişti. Ölümü hak edecek hiçbir şey yapmamıştı. Batıya gitmekten başka. Bu herhangi birimizin başına da gelebilirdi.

Peder Lowrey, İncil'inden ölüm ve yeniden doğuşa dair bir şeyler okudu, ardından da dua etti. Hepimiz duanın bittiğine karar verince Bay Bledsoe'nun adamları onu mezara itmek için eğildiler. Sağlığı cenazeye katılmasına izin verecek kadar düzelen Bay Joyner izin isteyip özel ihtiyaçlarını gidermek için koştura koştura gitti.

Sonra peder uzun ve coşkulu bir anma konuşmasına başladı, Bay Bledsoe'nun bir Hıristiyan olarak ortaya koyduğu olağanüstü meziyetlerini bir bir sıralayarak hepimize örnek

olması gerektiğini söyledi. Onun da adamı bizden daha iyi tanıdığını hiç sanmıyordum ama gayet samimi konuşuyordu ve pek çok kişinin gözleri dolmuştu.

Cenazeye sadece Robichaud ailesi katılmamıştı.

La rougeole'ün kızamık olduğu anlaşılmıştı. Binbaşı Craven önceki gece Robichaud'ların ikiz çocuklarının hastalığı bir iki hafta önce bir taşra pazarında kaptıklarını söylemişti. Herkesi kızamığın hızlı yayılsa da koleradan daha ölümcül olmasının pek mümkün görünmediğine ikna etti. Robichaud çifti hastalık geçinceye dek karantinada kalmayı kabul etmişlerdi ve belirti gösteren herkes derhal Binbaşı Craven'a söyleyecekti.

Adamlar Bay Bledsoe'yu ebedi istirahatgâhına indirdiklerinde güneş yükselmiş, ovalara sıcak çökmeye başlamıştı. Tam Bay Bledsoe'nun üstüne toprak atacaklarken Bay Joyner geri döndü ve "Durun," dedi. "Bir dakika."

Herkes merakla ona bakıyordu.

"Bekleyebilir mi?" diye sordu Peder Lowrey. "Hıristiyan cenazesi bu."

Bay Joyner, Binbaşı Craven'a baktı. "Kızılderililer bu mezarı da açacaklar, değil mi?"

Herkes mırıl mırıl konuşmaya başladı. "Onlara engel olamayız," diyerek onayladı Binbaşı Craven.

"Belki onlara bir hediye bırakırız." Bana döndü. "Fransızların arabasına koş ve çocuklarının battaniyelerini al getir."

"Ama onlarda kızamık var," dedim.

"Olay da bu zaten. Önce battaniyeleri oğlanlara iyice bir sür."

"Olmaz, efendim."

"Ben onlara yeni battaniye veririm," dedi itirazımı yanlış anlayarak. "Peki, kendim yaparım. Ben dönene kadar mezarı kapatmayın."

Jefferson'a bakmak için arkamı döndüm ama gitmişti.

Kolera yüzünden halsiz olmasına rağmen Bay Joyner kararlılıkla, koşar adım uzaklaştı. Biri, "Yapma Joyner!" dedi. Henry'ydi galiba.

Fakat Bay Joyner duymazdan gelerek Robichaud'ların arabasının arkasında gözden kayboldu. Bir dakika sonra Bayan Robichaud'nun Fransızca bağırışları yükseldi.

Bay Joyner kucağında battaniyelerle döndü.

Diğerlerine baktım tek tek. Elbet birileri buna dur derdi, değil mi? Adamlardan birkaçı huzursuzca kıpırdanıyordu. Binbaşı Craven gözlerini yere dikmişti.

"Bu korkunç bir fikir," dedim.

"Seni ilgilendirmez, delikanlı," dedi Bay Joyner. Gözleri kızarmıştı, yüzü günlerdir tıraş edilmeyen sakalının altında zayıf ve solgundu.

Öne çıktım ama bir el, kolumu tuttu. "Bırak, karışma," dedi Frank Dilley.

Bay Joyner yalpalayarak mezara gidip battaniyeleri Bay Bledsoe'nun üstüne attı. "Şimdi kapatabilirsiniz," dedi. "Bu mezarı kurcalayan olursa hak ettiğini bulur umarım."

Tek kelime itiraz edildiğini duymadım. Onaylayan birkaç mırıltı bile duyuldu. "Bunu sevdim," dedi Frank.

Bay Joyner yorgunluktan çöküverdi. Sendeleye sendeleye arabaya döndü, Bayan Joyner ve çocuklar da peşindeydi.

"Bir ilahi okuyalım," dedi Peder Lowrey titrek bir sesle. Nasıl okunacağını gösterdi, biz de tekrarladık. Gerçi ben sadece ağzımı oynatarak söylüyormuş gibi yaptım.

Gel, tüm nimetlerin yüce pınarı
Verdiğin ahenkle kalbim, lütfunu söyler.
Hiç dinmeyen o merhamet suları,
Sonsuz övgünün şarkılarını ister.

İşte, azadeyim günahtan, tehlikeden,
Bedeli Mesih'in kanıyla ödendi.
Tanrı'nın bir oğlu, bir vârisiyken,
Yürürüm yeryüzünde bir yabancı gibi.

Son kürek dolusu toprak da Bay Bledsoe'nun üstüne döküldü. Bastırıp sıkıştırdılar, tümsek hâline getirip geri çekildiler. Kimse bu kadarın hak etmezdi ama elimizden bir şey gelmiyordu.

Binbaşı Craven, "Gidelim," deyince herkes mezar başından ayrılıp arabasına döndü.

Bizim arabayı yola çıkarmaya hazırlarken ilahi kafamda çınlıyordu. Kendimi Tanrı'nın lütfundan hiç bu kadar uzak hissetmemiştim. Herhalde ben de yeryüzünde yürüyen bir yabancıydım ama Tanrı'nın oğlu değildim. Zaten kimsenin oğlu değildim.

Kafilemiz eskisinden fark edilir derecede kısaydı. Doğuya bakınca geldiğimiz yoldan geri dönen birkaç araba vardı. Binbaşı Craven durumu Bay Joyner'a açıklamaya geldi.

"Bay Bledsoe'nun grubu o olmadan Kaliforniya'ya devam edecek liderlik ve şevkten mahrum hissediyor," dedi. "Yol ayrımına gelemediğimiz de göz önünde bulundurarak geri dönmeye karar verdiler."

"Hepsi aptal," dedi Bay Joyner.

"Olabilir," dedi Craven.

"Siz onlarla gitmiyor musunuz?" diye sordum. Binbaşı Craven'ı Bledsoe'nun grubu tutmuştu.

"Kaliforniya'ya kadar kalacağım. Gerekli malzemem var, Bledsoe'nun adamları ücretimi yiyecek olarak ödediler. Frank Dilley benim için arabalarından birinde taşıyacak."

"Anlaşılan her şeyi ayarlamışsınız," dedi Bay Joyner.

"Galiba öyle." Dönüp gidecekken durdu. "Ah, bu arada Bledsoe'nun kölesine karşı tetikte olun."

"Çoban mı?" diye sordu Bay Joyner.

"Hampton," dedim. "Andy'yi bulan."

Craven kaşlarını çattı. "Dün gece kaçıp gitmiş."

"Bledsoe'nun ölümüyle bir ilgisi olduğunu düşünmüyorsunuz, değil mi?" diye sordu Bay Joyner.

"Büyülü güçleri yoksa hayır," dedi Craven.

Bu kelimeyi duyunca birazcık irkildim.

"Yok," diye devam etti Craven. "Bledsoe koleradan öldü. Fakat bu sabah Bledsoe'nun adamları uyandıklarında kölesi gitmişti."

"Belki de Kızılderililer onu bulur," dedi Bay Joyner.

"Evet, o zaman ona kızamık da bulaştırabilirler," dedim ve Bay Joyner bana ters ters baktığı halde sözlerimden pişmanlık duymadım.

İnsanları kızdırmanın anlamı yok, derdi annem.

Ama bazen kızdırmak gerekir, diye cevap verirdim ben de.

"Muhtemelen Iowa'ya ya da özgür eyaletlerden birine gider," dedi Craven. "Bu yüzden sorun çıkaracağını sanmıyorum." Yüzüne sert bir ifade yerleşti. "Missourili adamlardan bazıları, eskiden köle devriyesi olanlar, peşine düşmek için bir

grup toplamaktan söz ediyor ama kafilenin beklemeyeceğini bilmelisiniz. Giderseniz sorumluluk size aittir."

"Gözümüzü açık tutarız," dedim. Gözümü ne kadar açacağıma ya da onu görürsem ne yapacağıma dair garanti vermedim. Şansı biraz yaver gittiyse Hampton'ın Iowa'ya yarım günlük yolu kalmış olmalıydı. Ona şans diledim.

Ertesi gün sıcaklık düştü, yine yağmur başladı. Arabalar durmadan çamura saplanıyordu. Akşam olduğunda Bay Joyner'ın yolmetresi sadece on kilometre ölçmüştü. Kamp kurduk, herkes yanına su alıp ihtiyacını yakınlarda gördü, uzaklaşılamayacak kadar kötü ve karanlıktı.

Herkes kamp yakınlarında kaldığından mahremiyetimi sağlamak için fazla uzaklaşmam gerekmedi. Yağmur yağsa da tek başıma vakit geçirmek için oyalandım, giysilerimi, eşyalarımı temizlemek, mataramı doldurup diğer ihtiyaçlarımı gidermek için acele etmedim.

Geri döndüğümde gece çökmüş, Jefferson battaniyesini arabanın altına serip uzanmıştı.

"Sen Kızılderililerden korkmuyor musun?" dedi sesinde alaycı bir tınıyla.

"Hayır," diye kestirip attım tartışmaya girmemek için.

"Neden gittiğin yerde o kadar uzun kalıyorsun?" diye sordu.

"Bilmem." Başımı heybemin üstüne koydum. "Belki de herkese yalan söylemek zorunda kalmadığım tek zaman dilimi olduğundan," diye fısıldadım.

"Herkese yalan söylemek *zorunda değilsin* zaten."

"Evet, zorundayım."

"Bana yalan söylemek zorunda değilsin," diye fısıldadı.

Bunu bildiğimi söylemek, belki ona teşekkür etmek için ağzımı açtım ama tepemizdeki vagondan iki kuvvetli pat sesi geldi.

Jefferson iç geçirdi.

Yine arkanı dönme lütfen, dedim içimden.

Arkasını döndü.

Uzunca bir süre sırtına baktım.

Platte Nehri'ne ulaştığımızda içim daraldı çünkü burası da Missouri kadar genişti. Ama bir su birikintisi kadar sığ olduğu anlaşıldı. Nehirden ziyade daha çok balçık ve bataklıktan oluşan çamurlu bir su şeridiydi.

Arabalar durunca Binbaşı Craven, "Genişliği bir buçuk kilometre, derinliği iki buçuk santim," dedi.

"Tersi olmaması çok yazık," dedim Jefferson'a. "Ayaklarımızı ıslatmadan karşıya geçebilirdik."

Gülümsedi; uzun zamandır ilk kez gülümsüyordu, içim ısındı.

İki gün sonra Fort[5] Kearny'ye vardık. Hiç de hayalimdeki gibi bir kale değil, saman tuğlalarla örülmüş alçak yapıların sağa sola yayıldığı küçük bir yerdi. Fakat damlar çimenlerle yemyeşildi ve uyuşuk Platte'nin kıyısında bir tabloyu andırıyordu. Buraya konuşlanmış askerlerin giyim kuşam ya da karakter bakımından kafilemizdeki Missourili adamlardan hiç farkı yoktu. Bayan Joyner ile birkaç kişi daha ailelerine mektup attılar. Erzak takviyesi yaptık, nalbant, hayvanlarımıza nal taktı ve arabaların tekerleklerini tamir etti. Şakayık'ın nalları incelmişti ve yenileri dört dolar tutuyordu. Kalan pa-

5 (İng.) Kale, hisar. (ç.n.)

ramı saymak gibi bir hata yaptım: On bir dolar, kırk iki sent. Independence'ta uzun süre kalmak bana pahalıya patlamıştı.

Ayrılmadan önceki gece, "Doru kısrak ne durumda?" diye sordum Jefferson'a.

Omuz silkti.

Yüzünde öyle bir ifade vardı ki daha dikkatli baktım. "Jeff? Nala ihtiyacı var mı?"

"İyi durumda."

"Yolumuz dik ve taşlı olmaya başladı, bu yüzden..."

"İyi dedim ya!"

Elimi cebime sokup dört dolar çıkardım. "Nal taktır ona. Nalsız giden bir at değildir, o yüzden sakın itiraz etme. o bize sağlam lazım."

Avcumdaki bozukluklara dikti gözlerini. İç geçirdi. Fikrini değiştirmeye fırsat kalmadan parayı aldı. "Teşekkür ederim, Lee."

"Sen de benim için aynısını yapardın."

Doru kısrağı nalbanta götürürken arkasından baktım, ceplerim kuş gibi hafiflemişti.

Sabah Fort Kearny'yi geride bırakırken medeniyeti de ardımızda bıraktığımızı hissettim. Yolun eğimi artmaya, hava ısınmaya başladı. Çok susamıştım. Yine de tüm gücümüzle ilerledik çünkü Fort Kearny'deki söylentilere göre kolera Fort Laramie'den sonra bitiyordu.

Kafilemiz başka sığ mezarların yanından geçti, pek çoğu açılmıştı. Gece vakti Missourili adamlardan ikisi ölünce biz de mezar kazdık. Onları pek iyi tanımıyordum ama yine de mezarlarının başında diğer herkes gibi şapkamı çıkarıp uzun süre kaldım. Onların aksine ben hep Jefferson'a bakıp her zamanki kadar sağlıklı göründüğüne inanmak istedim.

Bay Joyner giderek iyileşiyor, bu ailesini fazlasıyla rahatlatıyordu ama eskisinden daha yavaş hareket ediyordu. Araba sakinlerinin morali düzelmişti. Gece kamp kurduğumuzda küçük Andy'yle saklambaç oynuyorduk. Madalyonum hâlâ şans muskası gibi boynundaydı ve o her saklandığında birkaç dakika bekliyor, nerede olduğunu bilmiyormuş gibi yapıyordum.

"Tüfeğin yok mu?" dedi Bay Joyner öğle güneşinde kamaşan gözlerini kırpıştırarak. Binbaşı Craven, o gün yirmi beş kilometre yol tepip gür otlarla kaplı bir araziye geldiğimizden erkenden paydos vermişti.

"Hayır, efendim," dedim babamın Hawken tüfeğini özlemle düşünerek.

"Lee, Lumpkin'in en iyi nişancısıdır," dedi Jefferson arabadan bir sandalye indirirken.

Bay Joyner bunun palavra olduğunu düşünmüş gibi güldü. "Missourili delikanlılar buranın bizon memleketi olduğunu söylüyor. Ben eski halime gelene kadar tüfeğimi sana ödünç vereyim. Jefferson'la birlikte gidip bir hayvan bulursunuz. Bulursanız vurup getirin."

Tüfeği tek tetikli güzel bir Springfield'dı; parlak kestane ağacındandı, değilse bile öyle görünecek şekilde boyanmıştı. Namlusu neredeyse bir metre uzunluğundaydı. Daha önce hiç böyle bir tüfekle ateş etmemiştim ama hafifliği ve zarif dengesi hoşuma gitmişti.

Jefferson da bir süreliğine kamptaki işlerden uzaklaşacağımız için benim kadar heyecanlıydı. Elimizde tüfeklerle atlarımızı sürüp engebeli doğal meraya yöneldik.

"Geçen gece söylediğin şey," dedi Jefferson, kimsenin bizi duyamayacağı kadar uzaklaştığımızda.

"Ne dedim? 'Kes sesini de uyu' mu?"

"Hayır, kimseye yalan söylemek zorunda olmadığın kısmı. Bana yalan söylemek zorunda değilsin. Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Mesele sözlerle yalan söylemek değil," dedim. "Benim yaptığım her şey yalan. Kıyafetlerim, adım, insanların ben sandıkları kişi."

"Evet, ama bu harika bir şey değil mi?"

"Harika mı?" Daha dikkatli bakarak ne demek istediğini anlamaya çalıştım.

"Buradaki koşullar çok iyi." İfademi görünce çabucak devam etti. "*Benim* için. Bol bol yemek. İşler madencilik ya da çiftçilikten daha kolay."

"Ah. Evet, harika." Jefferson benim gibi kayıp duygusu hissetmiyordu. Annemle babam içimde dinmeyen bir sızıydı, hem de aylar geçtiği halde. Oysa Jefferson babasından kurtulduğuna seviniyordu ve bunun için onu suçlayamazdım. Therese bizim oradaki kızların hiç bakmadığı gibi bakıyordu ona. Jefferson hiç olmadığı kadar güçlüydü.

"Kimse benden hoşlanmıyor," diye düzeltti. "Ya da bana çok güvenmiyor. Ama evdeyken de durum bundan farksızdı."

"Therese senden hoşlanıyor."

Düşüncelere daldı. "Evet. Başkalarının sevgisini de kazanıyorum galiba. Sence?"

Başımı eğip gözlerimi Şakayık'ın yelesine diktim. "Bence istersen dünyadaki herkesin sevgisini kazanabilirsin."

Avımızı bulmak için gözümüzü dört açarak ağır ağır ilerledik. Arılar yaban çiçeklerinin etrafında uçuşuyor, miskin çekirgeler atlarımızdan kaçıp otların arasında sıçrıyordu.

"Bana herhangi bir konuda yalan söylemiyorsun, değil mi, Lee?" dedi tuhaf bir sesle.

Kelimeler boğazımda düğümlenmişti. Ne diyecektim? Evet, Jefferson, sana tazıların tilki bulduğu gibi altın bulabildiğimi söylemedim. Seni Therese'nin yanında görmenin beni üzdüğünü söylemedim. Independence'a giderken en yakın arkadaşımla evlenme fikrine alışmaya başladığımı ve geceleri bazen bana sırtını döndüğünde dünya başıma yıkılıyormuş gibi hissettiğimi söylemedim.

Dilimin bağını çözebildim. "Hayır. Yalan söylemiyorum. Sadece..."

Doru kısrağı durdurdu. "Lee?"

"Sadece sana her şeyi söylememiş olabilirim."

"Ah." Bakışlarını dizginleri tutan ellerine çevirdi. "Ben de her şeyi söylememiş olabilirim."

Hafifçe irkildim, Şakayık da sıçrayarak tepki verdi. Ama benim sırrım varsa, Jeff'in de sırlarının olması adildi. "Bence sorun değil," dedim.

"Evet."

Yola devam ettik. Jefferson'lın yanındayken bazen sessizlik de konuşmak kadar huzur veriyordu.

Yirmi İkinci Bölüm

Jefferson'la her gün öğleden sonra keşfe çıkıyorduk ama hiç bizona rastlamamıştık. Grubumuz günde yaklaşık yirmi beş kilometre yol alıyor, pazarları yarım gün ilerleyerek kayıp zamanı telafi ediyordu.

Hava artık kendini uzaktan bile belli ediyor, alçalmış koyu renkli bulutlar griden ziyade yeşile çalıyordu. Platte Nehri vadisi gördüğüm en büyük vadiydi ve ağrıyan bacaklarım aksini söylese de bir dilim çörek kadar düzdü. Şakayık'ın dinlenmesi için sık sık yürüyordum.

Karanlık bir sabah kesintisiz gök gürültüsüyle uyandım ve sağanak yağmurlu bir güne teslim olmaya hazır, battaniyemin altından çıktım.

Jefferson çoktan kalkmıştı. Pantolon askıları belinden sarkarken o da öylece dikiliyordu. Kapkarayken morarmaya yüz tutan bir yaranın rengine dönen doğu ufkuna çevirmişti yüzünü.

"Hava açık," dedi. "Yıldızları görüyor musun?"

"Görüyorum."

Hava tozlu ve kuruydu, yağmur yağacak gibi değildi. Rüzgâr son zamanlarda durmak bilmemişti, bu sığ çukurda kamp kurmamızın nedeni de buydu zaten. Sanırım ilk kez bir fırtına yaklaşıyor ama biz göremiyorduk.

Araba çemberi, Bledsoe'nun adamları gittiğinden beri daralmıştı. Artık hayvanlar ve insanlar üst üsteydi sanki. Belki de öküzlerin bu sabah böyle huzursuz olmaları, ortalıkta dolanıp homurdanmaları bu yüzdendi. Külçe ile Coney hızla gelip bizi karşıladılar, Coney uzanıp parmaklarımı yaladı.

Gök gürültüsü şiddetlendi. Ayaklarımın altındaki toprak titredi.

"Deprem mi oluyor?" dedi Jefferson.

Kampın diğer sakinleri de uyanmaya başlamıştı. Binbaşı Craven elinde tüfeğiyle bize koştu. "Ben şu tepeye gidip ne olduğuna bakacağım," dedi. "Gelmek ister misiniz?"

"Tabii," dedik bir ağızdan. Arabaların arasına dalıp bayırda Binbaşı'yı takip ettik.

Çayırlık, doğan güneşin altında aydınlanarak yeşeren bir karaltı gibi uçsuz bucaksız uzanıyordu. Yaklaşık sekiz yüz metre ötede hayatımda gördüğüm en garip fırtına bulutu vardı. Yere kadar inmiş, koca bir küme halinde dalga dalga yayılarak ufku kaplıyordu.

"Fırtına değil bu," dedi Jefferson.

"Bizonlar!" dedi Craven. "Koşun, gidin herkesi uyarın. *Sakın* arabalardan çıkmasınlar!"

Jefferson bağıra bağıra uzun bacaklarıyla hemen koşmaya başladı.

Bense bu görüntü karşısında donup kalmıştım. Bu mümkün değildi. Dünyada nasıl olur da bu kadar kalabalık bir hayvan

türü olabilirdi? Başları önde, kamçıya benzeyen kuyruklarıyla fokur fokur kaynayan öfkeli bir çamur denizini andırıyorlardı.

Craven kolumu tuttu. "Yürü haydi, aptal şey, yoksa ezileceksin."

Sözleri ayağımın bağını çözdü. Arkamızı dönüp koştuk.

Jefferson'ın uyarı çığlığı herkesi dışarı çıkarmıştı. Uykulu ve meraklı halleriyle arabaların çevresinde salınıp duruyorlardı. Jeff, Henry'yi tutup arabasına itti, sonra aynısını Jasper'a da yaptı. Hiç kimse yeterince hızlı hareket etmiyordu.

"Saklanın!" diye haykırdım yokuş aşağı koşarken. "Saklanın!"

Bizonların arkamdaki tepeyi aştıklarını net bir şekilde anladım çünkü o anda merak dehşete döndü. Adamlar becerik-sizce tüfeklerine, harbilerine davranırken kadınlar çocuklarını kapıp saklanmaya koştular. Jefferson, Andy'yi kolunun altına alıp Olive'i elinden tutarak Bayan Joyner'a doğru çekiştirdi. Her yer gümbür gümbür titriyordu. Her an toynakların beni ezip geçmesini bekliyordum.

Güvenli bölgeye birkaç metre kala ayağım büyükbaş hayvanların otladığı çayırdaki bir çukura girdi. Havaya fırlayıp ardından küt diye yere çarptım. Ciğerlerim nefessiz kalmıştı. Başım dönüyordu. Güçlükle ayağa kalkmaya çalışırken sırtımda ilk sert darbeyi hissettim.

Çığlığı bastım ama Jefferson'ın eliymiş. Pantolonumun belinden ve askılarından tutup beni arabanın oturağına koydu. Onu da yanıma çekip emniyete almak için döndüğümde tekerleklerin arasından yuvarlanıp diğer tarafa geçtiğini gördüm. Emniyette olduğumu anlamak için kısacık bir an bana baktıktan sonra aileleri arabalarına yönlendirmeye başladı.

Bir iki metre ötede bir tüfek patlayınca başımı eğdim. Bizonlar çamurlu, kahverengi bir nehir gibi bayırdan aşağı akıyordu. Birkaç el daha silah sesi daha boşluğu deldi ama toynakların gümbürtüsü yüzünden zar zor duyabildim. Bizonlardan birkaçı düşüp yuvarlandıysa da o kadar çoklardı ki eksiklikleri hissedilmedi. Binbaşı Craven gömleğini çıkarıp sıranın başındaki arabanın önünde durdu. Gömleği havada sallayıp haykırmaya başladı; bizonlar biraz bağırıp el sallamakla kolayca güdülebilecek büyük ineklerdi sanki.

İnek değillerdi. Dev boynuzlu, kocaman kara başlı bir yaratık, Binbaşı'nın üstüne çıkacaktı az kalsın. Sonunda Binbaşı arkasını dönüp koştu.

"Binbaşı!" diye bağırdım.

Üç adım atmıştı ki düşüp bir toz ve toynak bulutunun içinde kayboldu.

"Binbaşı!"

Bizonlardan biri arabama tosladı. Araba şiddetle sarsılınca oturağımda kaydım, düşmemek için korkuluğa tutundum. Hayvanlar diğer tarafa dönerken ıslak burunları, parlak gözleri dokunabileceğim kadar yakındı.

Sürü, araba çemberini adanın etrafında akan nehir gibi delip geçti. Korkuluğa bir, on, belki de yirmi dakika boyunca tüm gücümle yapıştım. Hava toza bulandı, hayvan postlarının küfü andıran kokusuyla ağırlaşarak beni adeta boğdu. Bizonlar burunlarından soluyor, sağa sola tosluyordu. Arabalar gürültüyle sarsılıyordu. Öküzler böğürüyordu.

Tutunmaktan kollarım titriyordu. Jefferson'ın güvenli bir yere sığındığını görmek için dua ederek başımı kaldırdım. Hiçbir yerde yoktu ama arabalardan ikisi devrilirken yüreğim ağzımda, bakmaya devam ettim. Bizonların ayağı bir arabanın

tekerine takılınca çifte atıp arabayı paramparça ettiler; üstü beyaz unla kaplandı, bir yastığın kuştüyleri ortalığa dağıldı.

Enkazda herhangi bir ceset göremedim.

Bizonlar bir anda azalmaya başladı. Sonra da geldikleri hızla gözden kayboldular. Toynaklarının gümbürtüsü hafifledi, toz bulutu dağıldı. Elimi kolumu kıpırdatamadan birkaç saniye daha korkulukla sarmaş dolaş kaldım.

Sonunda oturaktan yavaşça indim. Öküz ve atlar panikle ortalıkta dolanıyordu. İnsanlar birbirlerine sesleniyorlardı. Bayan Joyner kucağında Andy'yle yalpalayarak vagondan çıktı. Üniversiteli gençler yaşadıkları en müthiş olaymışçasına sevinçle haykırıp birbirlerinin sırtlarına vuruyorlardı. Bayan Hoffman'ın çocukları civciv gibi etrafına toplanmışlardı. Jefferson'ı onların arasında sağ salim görünce derin bir nefes aldım.

"Şakayık!" diye seslendim telaşla. "Şak..." İşte orada, Joyner'ların arabasının hemen yanındaydı. Gövdesi şiddetle kalkıp iniyordu ama zarar görmemişti anlaşılan. Öteki hayvanlarda da bir sıkıntı görünmüyordu. Devrilen iki araba ve ezilmiş bir yemek ateşi dışında kampımız büyük ölçüde sağlamdı.

Binbaşı Craven'ın düştüğünü gördüğüm yere, neyle karşılaşacağımdan korka korka sendeleyerek ilerledim. Cılız bir ses geldi kulağıma.

"Yardım edin..."

Rüzgâra kapılan başak gibi titriyordum, dizlerim o kadar dermansızdı ki zor koştum.

"Ah, Tanrım, yardım et bana..."

Bir öküz çamurun içinde yan yatmış, kaburgaları içine göçmüştü, kan içinde kalmıştı. Boynuna bir çamaşır ipi dolanmıştı. Üstünden atladım. "Binbaşı! Neredesiniz?"

"Buradayım..." Düştüğü yerden en az yirmi metre ötede, toz toprağın içinde büzüşüp kalmıştı. Her yanı toprağın bozkahve toprağa bulanmıştı, pantolonundan kan fışkıran ve bembeyaz bir kemik parçasının fırladığı bacağı hariç.

"Dayanın Binbaşı." Kollarımı sallayarak arabalara bağırdım. "Yardım edin! Biri yardım etsin."

Herkes birilerini aramakla veya üstünü başını temizlemekle meşguldü. Bir kez daha bağırınca bu kez Jasper beni gördü. Hemen el edip onu çağırdım. Tom ile Henry'yi kollarından tuttu, üniversiteli üç adam koşarak yardıma geldi.

"Merak etmeyin, Binbaşı," dedim. "Şimdi yardım geliyor."

"Evlat," dedi acıdan soluğu kesilirken. Konuşmaya çalıştı. "Yardımlık halim kalmadı."

Üniversiteliler Binbaşı'nın yanına çömeldi. Henry'nin benzi attı. Tom gözlerini kaçırdı.

Jasper, Binbaşı'nın elini tutup yanaştı. "Başka yerinizde hasar var mı, Binbaşı Craven?"

"Kaburgalarımdan birkaçı... Zor nefes alıyorum."

"Ayak parmaklarınızı oynatabiliyor musunuz?"

"Denemem şart mı?"

Jasper bana baktı. "Bir battaniye ya da bacağını destekleyeceğimiz bir şey getir."

Parçalanan arabanın üstünden atladım, ortalıkta ceset olmadığını görünce rahatladım ve yerdeki rulo tenteyi aldım. Arkamdan biri, "Hey, onu nereye götürüyorsun?" diye seslendi.

Ama uzaklaşmıştım bile, koşarak Binbaşı'nın yanına döndüm.

Jasper başıyla onayladı. "Ben bacağını kaldırınca altına koy." Binbaşı'ya, "Bu acıtacak," dedi.

"Acıyor zaten..." Jasper bacağını iki eliyle tutup kaldırırken kesik kesik soludu. Tentenin çıtasını bacağının altına ittim ve Jasper'ın talimatlarına uyarak tam istediği yere yerleştirdim. Jasper kırık bacağı ancak o zaman indirdi.

"Temiz su lazım," dedi. Başını kaldırıp arkadaşlarına baktı ama uzaklaşmış, başlarını çevirmişlerdi. Yine ayağa fırladım, biraz sonra kamp ateşlerinden birinin üstünde hâlâ sıcak bir çaydanlık buldum. İçindeki suya da üstünde durduğu ateş gibi el değmemişti; bu bir mucizeydi. Etrafta izin isteyecek kimse yoktu, ben de çaydanlığı öylece aldım.

Koşarken çaydanlığın kenarından su sıçrıyordu. Suyu ziyan etmemek için yavaşladım.

Jasper başıyla onaylayarak çaydanlığı aldı. "Pekâlâ, Binbaşı, yarayı yıkamam gerek. Nazik davranacağım ama yalan yok, çok acıyacak."

"Yap," dedi Binbaşı nefes nefese.

"Bacağı şurada sabit tut," dedi bana Jasper. "Ani hareket etmesin."

Dizlerimin üstüne çöküp Binbaşı'nın bacağını tuttum. Jasper suyu yaranın üstüne döktü. Binbaşı Craven haykırıp kendini sertçe çekti ama onu sımsıkı tutmuştum. Tüm gücümle bastırdım ve o ilk, korkunç kıvranışın ardından bir daha kıpırdamadı.

"Çok güzel," dedi Jasper. Binbaşı'ya mı yoksa bana mı söylediğini anlamadım. "Şimdi gevşet ki çevirebileyim."

Bacağı yan çevirdi. Su yaraya dökülerek tozu, kanı, hatta derisini yıkadı. Binbaşı sağlam bacağıyla tekme atıyordu; botunun topuğu uyluğuma çarpınca bacağıma bir acı saplandı. Yine de onu bırakmadım.

"Tom, Henry," dedi Jasper. "Şunu tutar..." Adamların ikisi de toz olmuştu.

Binbaşı soluk soluğa, "Özür dilerim," dedi bana. Gözleri yaşlarla doldu.

"Önemli değil," dedim bacağım şiddetle zonklarken.

"Nasıl gidiyor, Binbaşı?" diye sordu Jasper.

"Yürümeye hazırım," dedi Binbaşı. İkimiz de güldük çünkü böyle bir cevap beklemiyorduk ama sonra Binbaşı da kahkaha attı ama acısı yüzüne bulut misali çöreklendi.

"Peki, sen?" dedi Jasper bana alçak sesle.

Bacağım moraracaktı, kaçarı yoktu. "Şimdi ne yapayım?"

"Benim arabaya koş," dedi Jasper. "İlkyardım sandığında atel ve temiz sargı bezleri var. Ön tarafta, koltuğun hemen altındaki küçük kutu."

Arabaları şimdiye dek defalarca yükleyip boşalttığımız için hangi sandıktan söz ettiğini biliyordum, bu yüzden hemen koştum. Tom da Henry de arabada değildi, yardım edecek kimse yoktu. Yine de Jasper'ın daha sonra ilaç isteyeceğini bildiğim için ağır sandığı olduğu gibi yüklendim. Arabadan inip Binbaşı Craven'ın yanına koşarken sandık, acıyan uyluğuma sertçe çarpıp durdu.

Bir kalabalık toplanmıştı. Bay Joyner, Missourili adamlarla birlikte dikiliyordu. Henry, Peder Lowrey'nin yanında, geride bekliyordu. Jefferson ile Bay Hoffman, Binbaşı'nın ayakucuna çömelmişlerdi. Jefferson'la göz göze geldim. Rahatladığını gösterecek şekilde kısacık bir an bana gülümsedi; o da beni gördüğüne en az benim kadar sevinmişti.

Sandığı paldır küldür Jasper'ın yanına indirirken, "Doru kısrak?" diye sordum Jeff'e.

"İyi. Külçe ve Coney de iyi. Missourililer birkaç sığırlarını kaybettiler; çemberin dışına çıkınca ezilmişler. Atlardan biri de kaçmış."

Jasper, Binbaşı'nın botunu çekiştirerek çıkardı. Bacak şişmiş, şekli bozulmuştu. Bir dakika daha geç kalsak botu kesip çıkarmak zorunda kalacaktık.

"Teşekkürler, Lee," dedi Jasper kapağı açarken. Sargı bezleri, tentürdiyotlar, tıbbi malzeme olduğunu düşünmek bile istemediğim, daha çok testere ve bıçağa benzeyen başka bir sürü şey vardı.

"Ne çok şey var!" Ben Joyner'ların sandığının dolu olduğunu düşünüyordum üstelik.

"Doktorluk öğrenimi görüyordum," dedi Jasper. Bir makas alıp Binbaşı Craven'ın pantolonunun bacağını boydan boya kesti. "Pantolonunuz için üzgünüm, Binbaşı."

"Hain pantolon...koşarken...ayağıma dolandı." Sözleri acı soluklarıyla kesik kesik patlıyordu sanki.

"Tom ve Henry?" diye sordum en çok da dikkatimi ezilmiş bacağın görüntüsünden uzaklaştırmak amacıyla.

"Ha?" dedi Jasper. "Yok, Tom avukat olmak istiyor. Henry de şair."

"Sana yardım etmesi gerekenler onlardı demek istedim."

"Sen gayet iyi gidiyorsun. Dediğimi yap yeter."

Jasper kumaşı kaldırırken vıcık vıcık sesler çıktı. Ben Binbaşı'nın bacağını tutarken Jasper suyun kalanını kullanarak yarayı bir kez daha yıkadı. Derisi, kemiğin kırılan kemiğin baskısıyla tırtıklanıp yırtılmıştı. Yanında derin bir kesik vardı. Biri yüksek, tiz bir sesle ıslık çaldı. Frank Dilley. Elinde bir av tüfeği vardı.

"Wally," dedi Frank alçak sesle.

"Ne kadar kötü göründüğünün farkındayım," dedi Binbaşı kesik kesik soluyarak.

"Dağ başındayız," dedi Frank. "Burada kalamazsın; vahşiler seni yakalar. Yola devam da edemezsin."

"Sapasağlam olacağım," dedi Binbaşı.

"Bir yolunu buluruz," dedi Jasper.

"Belki," dedi Frank. "Ama Bledsoe'nun adamlarıyla gitseydin senin için daha iyi olurdu."

"Artık çok geç," dedi Binbaşı. Sesindeki mücadele azmini duyduğuma sevinmiştim.

"Haklısın," dedi Frank. "Ama seni öldürmemi, yük olmaktan kurtarıp acına son vermemi istersen..." Tüfeğini havaya kaldırdı.

"Defol buradan," diye çıkıştı Jasper.

"Doğruyu söylemek suç değil," dedi Frank. "O bacak kangren olduğunda görüşürüz."

"Ben yürüyerek gelip bizzat haklarım seni," dedi Binbaşı. Bay Joyner hastalıklı battaniyeleri Bay Bledsoe'nun mezarına koyarken seyirci kaldığından beri pek hoşlanmıyordum ondan. Belki de ona yeterince şans vermemiştim. Onu Frank Dilley'den daha çok sevdiğim kesindi.

"O zaman görüşürüz," dedi Frank. O ve Missourili adamlar arkalarını dönüp gittiler.

Peder Lowrey öne çıkıp Binbaşı'nın yanına çömeldi. "Elimi tutun da birlikte dua edelim," dedi. "Doğuda bıraktığınız yakınlarınıza söylemek istediğiniz şeyler vardır belki?"

"Başka yerde dua edin," dedi Jasper gitmesini işaret ederek. "En az iki, üç metre ötede."

Vaiz kocaman açtığı gözleriyle alınmış gibi ona baktı, itiraz edecek oldu ama Jasper fırsat vermedi.

"Işığımı kesiyorsunuz," dedi. "Ne yaptığımı görmem gerek."

Vaiz yerinden kıpırdamadı.

Jefferson, "Çekilin de ışık gelsin!" diye çıkışınca Lowrey irkilerek geri çekildi. Jasper, Jeff'e minnet dolu bir ifadeyle baktı.

"En çok acıtan kısmı bu olacak," dedi Jasper.

Binbaşı solgundu, alnı boncuk boncuk terlemişti, bacağındaki damar lokomotif hızıyla küt küt atıyordu. "En çok acıtanı...kesinlikle...bizonun beni ezdiği kısımdı..."

Jasper sırıttı. "Kemikleri hizalayacağım şimdi."

Adamın bacağını çat diye çekti. Kemiklerin çıtırtısı duyuldu. Binbaşı'nın gözleri kaydı, bedeni gevşedi.

Nefesim kesildi. "Jasper... Öldü galiba!"

"Bayıldı sadece, bu da bir lütuf. Görüyor musun? Göğsü hareket ediyor. Tut onu şimdi."

Jasper parmaklarını yaranın içine daldırıp kemikleri istediği gibi sıralanıncaya dek kurcalarken ben de adamın bacağını sımsıkı tuttum. Jasper vıcık vıcık kanlı parmaklarını yaradan çıkarıp elini silecek bir şey arandı.

"Atkımı al," dedim çenemle işaret ederek. Gömleğimin altına sokmuştum ve o anda bulabileceğimiz en temiz şeydi.

Jasper atkıyı alabilsin diye çenemi kaldırdım. Ellerini sildi ve ecza sandığından üstünde "Hawes'un Şifalı Özü" yazılı bir cam şişe çıkardı. Bundan yaranın üstüne bolca dökünce Binbaşı baygın olmasına rağmen sarsıldı. Jasper yarayı temiz bir gazlı bezle kapatıp Liston ateli dediği bir şeyle tüm bacağı sardı. Tam bağlarken Binbaşı gözlerini kırpıştırarak açtı.

"Tanrım, canım yanıyor," diye inledi.

"Haliyle," dedi Jasper.

"Hepsinin rüya olduğunu ummuştum," dedi.

"Öyleyse gözlerinizi kapatıp rüya görmeye devam edin," dedim.

"Beni bulduğun için teşekkür ederim," dedi. "Hayatımı kurtardın."

Ben hiçbir şey yapmamıştım ki. Jasper'a el sallamıştım, o kadar. Yine de rahatlasın diye başımı öne eğip usulca, "Rica ederim," dedim.

Jasper ayağa kalkıp belini esnetti. "Henry, git Tom'u bul. Binbaşı'yı bizim arabaya götürmek için yardımına ihtiyacımız olacak."

Jefferson öne çıktı. "Ben yardım ederim."

Gözleri benimkilerle buluşunca Jefferson'ın haklı olduğunu anladım; yol ona gerçekten iyi geliyordu, apaçık bir alandı ve onu tersleyen babası yoktu. Asıl teşekkür etmemiz gereken kişi oydu; düştüğümde beni kaldırdığı için, herkesi güvenli yerlere yönlendirdiği için. Bunu söylemek üzereydim ki Jasper aramıza girip Binbaşı'nın üstüne eğildi.

"Arabanızdan çıkmanızı istemem," dedi Craven.

"Olur mu öyle şey," dedi Jasper. Bir an duraksayıp omzumu sıktı. "Bacağınızı birkaç gün kontrol altında tutmak istiyorum ve yakınımda olmanız işimi kolaylaştırır."

Jefferson ve üniversiteli beyler Binbaşı'yı yerleştirirken ben de Joyner'ların arabasına gittim. Kollarım, bacaklarım titriyor, o sahneyi tekrar tekrar yaşarken kafam bulanıyordu: Binbaşı Craven elini kolunu sallayarak bizonları uzaklaştırmaya çalışıyor, derken toprak onu içine çekmişçesine çabucak gözden kayboluyor.

Kalabalık bir grup adam, parçalanan arabanın yanında toplanmıştı. Karışıklığın nedenini anlamak için yaklaştım, Missourili adamlardan ikisi kenara çekilip bana yer açtılar.

"Wally ölüyor, ondan sonraki en tecrübeli kişi benim," dedi Frank. "Fort Laramie'ye iki defa gidip erzak aldım. Zaten en büyük grubun lideriyim. Diğerlerine de liderlik edebilirim."

İhtiyacımız olan son şey, beş para etmez bir köle devriyesinin başa geçmesiydi. İtiraz etmek için öne çıktım ama Bay Robichaud benden önce davrandı: "Dilley haklı. En tecrübelimiz o." Ancak bunu çok elim bir haber verirmiş gibi kaşlarını çatarak söylemişti. Beş, altı kişi daha başını sallayıp mırıldanarak onu onayladı.

Ben de çenemi kapadım.

Bay Joyner, "Binbaşı Craven milis kuvvetlerinde subaylık yapmış," dedi. "*Disiplinli* bir birliğe liderlik etmiş. Senden üstün olduğunu kabul etmek kişiliğine leke sürmez, Frank."

Frank tütün suyunu Bay Joyner'ın ayağına tükürdü. "Bu kişiliğime nasıl leke sürecekmiş ki?" Arkasına doluşan adamlar dünyanın en komik şakasıymışçasına kıkır kıkır güldü. "Liderlerinin kim olduğunu biliyorlar anlaşılan."

Daha fazla sessiz kalamadım. "Jasper doktor. Binbaşı'nın yarasını temizleyip sardı. Binbaşı iyileşecek."

"O dediğin işe yararsa hepimiz el ele tutuşup şükür ilahisi söyleriz," dedi Frank. "O zamana kadar işleri ben yürüteceğim."

"Beraber dua etmeliyiz," dedi Peder Lowrey. "Bu zor zamanlarda Tanrı'dan bize yol göstermesini istemeliyiz."

Herkes başını salladıysa da kimse dua için başını öne eğmedi.

"Ben gerçek bir lider seçmemiz gerektiğini söylüyorum sadece," dedi Bay Joyner. "Uygun bir geçmişi, idarecilik deneyimi olan birini."

"Köleleri idare etmen, beni de yönetmeye uygun olduğun anlamına gelmiyor," dedi Frank. Adamlardan bazıları huzursuzca kıpırdandı.

"Beyler, beyler," dedi Peder Lowrey. "Hıristiyanlığın çatısı altında birleşelim ve Tanrı'nın yol göstericiliğine başvuralım. Bunların hepsi O'nun bize dair planının bir parçası..."

Yeterince dinlemiştim. Söylediklerimin doğru olduğuna, Binbaşı'nın iyileşeceğine inanmak isteyerek üniversiteli beylerin arabasına döndüm.

Jefferson gitmişti, Binbaşı ise yerleşmişti. Jasper üstüne eğilmiş, dudaklarına bir bardak su dayamıştı. Binbaşı'nın sargılarındaki lekeler, kıpkırmızı çiçekler gibi açılmak yerine koyulaşıp kahverengiye dönmeye başlamıştı. Bunu iyiye işaret olarak yorumladım.

Jasper geldiğimi fark etti. "Ne yapıyorlar?"

"Bilmiyorum," dedim. "Ama dangalaklık edeceklerinden hiç şüphem yok."

"Başka kimse ağır yaralanmadığı için şanslıyız," dedi bitkin bir sesle. "Birkaç sığır dışında."

"Sanırım haklısın." Ecza sandığına baktım. Binbaşı Craven'ın yanına taşırken çok ağır gelmişti bana ama şimdiden yarısı boşalmıştı. Kötü yaralanan biri daha olursa Jasper'ın elinde hiç malzeme kalmayacaktı.

Bir süre daha, Binbaşı'nın bakımıyla ilgilenişini izledim ama başka bir şey söylemedi; ben de söyleyecek bir şeyim olmadığını fark ettim.

Kampta sallana sallana yürüyüp Jefferson'ı aradım. Beni kurtardığı için teşekkür etmek, hatta belki oturup biraz konuşmak istiyordum. Fakat onu Hoffman'ların yanında buldum; Bay Hoffman ile en büyük iki oğlunun tamirat yapmasına yardım ediyordu. Bayan Hoffman ile Therese açılıp içinden giysi ve çarşaf fırlayan bir sandığı topluyorlardı. Therese, Jefferson'a kaçamak bir bakış attı.

"Artık iki arabada birden mi çalışıyorsun?" dedim.

"Yardım ediyorum sadece," diye cevap verdi Jeff. "Bayan Joyner seni arıyordu."

"Arıyordur tabii." Ben de onunla konuşmak istemiyordum zaten. Arkamı döndüm. Asabi olduğumun, uyumsuz davrandığımın farkındaydım ve neden bilmem, Binbaşı'nın ezilişi gözümün önünden bir türlü gitmiyordu. Jefferson olmasaydı benim başıma da aynısı gelecekti.

Joyner'ların arabasına giden yolu yarılamıştım ki çığlığı duydum: "Kızılderililer!"

Yirmi Üçüncü Bölüm

Kızılderililer bizon sürüsünü takip ediyordu ve biz de yollarının üstündeydik. İlk birkaçı kampımıza uzun, sakin adımlarla girdiğinde bizim adamlarımız hâlâ gruba kimin liderlik edeceğini tartışıyordu.

Frank Dilley'nin eli tabancasına uzandı. "Bu izdihamı bilerek yarattılar, şuraya yazıyorum," dedi.

"Onlara İsa'nın kanını anlatmalıyız," dedi Peder Lowrey. Gözleri babamın altından söz ederken kendini kaptırdığı hararetle parlıyordu. "Ayin yaparsak merak edip dururlar. Ben gidip İncil'imi alayım..."

"Durun bakalım," dedi Bay Joyner onu kolundan tutarak. "Eşyalarımızın başına bir şey gelmeyeceğinden emin olmadan hiçbir şey yapmıyoruz."

Aramızdan yavaşça geçip takas yapmak isteyen birilerine bakınan Kızılderilileri süzdüm. Adamlar iri kuştüyleri ve renkli boncuklarla süslü güderi takımlar giymişti. Kimileri omuzlarına kumaş battaniyeler atmıştı; bazılarındaysa bizon postu vardı. Pek çoğunun kuzguni siyah saçlarına kuştüyleri

takılıydı. On, on iki kişiydiler ve Frank ile Bay Joyner'ı süzerken birbirlerine fısıldamalarına bakılırsa dilimizi gayet iyi anlıyorlardı. Çoğunun yüzü yara izleriyle kaplıydı. Birinin gözleri maviydi; ötekinin çilleri vardı.

Bulutsuz gökten düşen bir yağmur damlası gibi aklıma düştü: Jefferson'ın giysilerini değiştirsek bu grubun içinde hiç sırıtmazdı. Aynı gür, siyah saçlar, aynı keskin çene, aynı geniş ağız ve koyu ten. Jefferson'ın bir arabanın arkasında Kızılderilileri izlediğini gördüm bir an. Ona baktığımı gördü ve yemin ederim, aklımdan geçeni anlamıştı. Yüzünü asıp uzaklaştı.

Adamların arkasından birkaç kadın geldi. Kimileri sırtlarında sallanan sepetlerde bebeklerini taşıyordu, sepeti tutan tek şey, annelerin alınlarına doladıkları bantlardı. Onlara bakınca benim boynum acıyordu. Bebeklerden biri ağlamaya başladı. Anne bebeği sepetiyle birlikte başından indirip dünyanın en doğal şeyini yaparmış gibi memesini ağzına verdi.

Benden birkaç yaş küçük olduğunu tahmin ettiğim bir kız, gözlerini Andy'nin boynundaki madalyona dikti ve onu istediğini belirten bir işaret yaptı.

Kendimi meraklı oğlan ile Kızılderili kızın arasına attım. "Hayır, kesinlikle olmaz."

Kız canını yakmışım gibi feryat edip elini arkama doğru uzatarak Andy'ye ulaşmaya çalıştı. Arkadaşlarından birkaçı kıza yardıma geldiler. Andy'yi kaldırıp göğsüme yasladım ama o kıvranarak inmeye çalıştı. Madalyonum kızın ne kadar ilgisini çektiyse kız da Andy'nin o kadar ilgisini çekmişti.

"Ne oluyor burada?" dedi Bayan Joyner.

"Dostça tanışmalar sadece," dedim Bayan Joyner'a. Kızın inleyişleri daha da yükselmişti. Andy daha da çok çırpınıyordu.

Yardım bekleyerek adamlara baktım ama hâlâ tartışmakla meşguldüler. "Onlara madalyonumu veremezsiniz."

"Asla böyle bir şey..." Duraksadı. "İstedikleri o mu?"

"Takas yapmak istiyorlar. Sanırım."

"Bende... bir şeyler var."

Arabasına koşup gümüş bir tarak getirdi. Bayan Joyner çabucak pazarlık edip bir bizon postuyla geri dönerken ben de kıvranıp duran küçük oğlanı sıkıca tuttum. Kızılderili kızın feryatları kesiliverdi. O ve arkadaşları parlak gümüş sapa sırayla dokundular. Sonra kız saçının sol örgüsünü açıp taramaya başladı.

Diğerleri belki de kamptaki öfkeli havayı hissettiklerinden güneyi, bizon sürüsünü işaret ettiler. Birkaç dakikaya kalmadan, Kızılderililerin hepsi geldikleri gibi çekip gittiler. Kız saçını taraya taraya ağır adımlarla peşlerinden gitti.

Bayan Joyner sevinçle kızın arkasından baktı. "Bir dahaki sefere tuzlanmış domuz verip taze bizon eti alırım belki."

Aslında dağlara varmadan şu koca mobilyalardan birkaçını takas etse daha iyi olurdu.

"Hanımefendi?"

"Bizon eti sevmez misin?"

"Bilmem... Hiç yemedim. Jefferson beni görmek istediğinizi söylemişti. Kızılderililer gelmeden önce."

Yüzündeki neşe buhar olup uçtu. "Ah, evet. Bir iyilik isteyeceğim."

"Ne isterseniz."

"Bayan Lowrey için endişeleniyorum."

"Neden?"

Kaşlarını çattı. "Şimdiye kadar... Böyle patavatsızca konuşmamı mazur gör, umarım seni rahatsız etmiyorumdur."

"Hiç sorun değil."

Bir çırpıda dökülüverdi: "Şimdiye kadar doğum yapması gerekiyordu. Zamanı çoktan geçti ama yardım istemiyor. Bayan Robichaud, ikizleri kızamık olduğu için yanına gidemiyor. Bayan Hoffman'ın sırtında altı çocuğun yükü var zaten. Altı doğum yapmış, düşünebiliyor musun! Peder Lowrey ise... Yani, Peder olması gerektiği gibi tüm sadakatini Tanrı'ya yöneltmiş durumda. İyi bir adam, sevecen bir eş ve sadece karısını korumak istediğinden eminim. Yani ben giderdim ama bildiğin gibi..." Öne eğilip fısıldadı: "*Presbiteryen* onlar. Gündelik ilişkilere sıcak bakmıyorlar, anlıyor musun? Onları yemeğe davet ettim ama Peder... Her neyse işte, kadına elimden geldiğince yardım etmek istiyorum."

Kadın kadına bir konuşmaydı. Annemin şalının gömleğimin altındaki yerinde durduğundan emin olmak için göğsüme bakmaktan alamıyordum kendimi. Sıkıştırmak her geçen gün zorlaşıyordu; kumaş yıpranmış, kirlenmişti, kenarları sökülüyordu. Ama her şey yerli yerinde görünüyordu. "Ben... Ne yapmamı istiyorsunuz?"

Bayan Joyner'ın eli karnına gitti, bu hareketi yaptığının farkında olduğunu pek sanmıyordum. "Arabasına uğramak için bir bahane bul, daha önce yaptığın gibi. Benim kalıp Bay Joyner'a yardımcı olmam gerekiyor, hemen bitkin düşüyor. Bayan Lowrey'nin nasıl olduğuna bak, olmaz mı? Lowrey'ler yardım isterse..." Titrek sesi kesildi.

Onu teknede girdaba kapıldığımızdan beri böylesine korkmuş, bembeyaz kesilmiş görmemiştim ve Bayan Lowrey'nin durumunun onu neden bu hale getirdiğini anlamıyordum. "Memnuniyetle," dedim bir delikanlının muhtemelen asla kabul etmeyeceği bir şey olsa da.

"Hey, Lee!" Jefferson doru kısrağı sürüp yanımıza geldi. "Bay Joyner'ın tüfeği sende mi hâlâ? Adamlardan birkaçı bizon avlamaya çıkıyor. Burada indirdiklerimizin hepsi ezilmiş, işe yaramaz hale gelmiş."

"Peki ya arabalar?"

"Birkaçının tamir edilmesi gerek. Bütün gün sürer."

Bayan Joyner'a baktım. "İstediğiniz eti size getirebilirim."

"Git bakalım," dedi. "Öteki iyiliği döndüğünde de yaparsın."

Atlarımızın sırtında, Missourili adamlarla bozkırda nehir gibi uzanan koca çamur ve toprak şeridini takip ettik. Ziyaretimize gelenlerin hangi Kızılderili topluluğu olduğuna dair bir tartışma oldu, adamların geneli Omaha üzerinde uzlaştılar. Dediklerine göre beyazlar Nebraska bölgesine yerleşebilsinler diye oradan sürülmesi gereken topluluktu.

Söz konusu küçük topluluk da sürünün peşinden gidiyordu ve beş yüz metre kadar arkalarındaydık. Frank tüfeğini reise doğrulttu, Kızılderililer fark edinceye kadar da indirmedi. "Bam," dedi. Sonra kahkaha atıp tüfeğini indirdi ve Kızılderililere dostça el salladı.

Karşılık vermediler.

"Şüpheci yaratıklar," dedi. "İstesek daha bir okları bile bize ulaşamadan hepsini buradan vurabiliriz."

"Sinsi onlar," dedi arkadaşlarından biri. "Gece vakti gelip boğazını keserler."

"O yüzden önce sen onları vuracaksın."

Konuşmaları midemi bulandırdı. Jefferson'a gözucuyla baktım, dudaklarını sıkıyordu.

"Missourili adamlar yılan," diye fısıldadım Jeff'e. "Hem de hepsi."

"Adam adamdır," dedi Jeff omuz silkerek. "Başkalarının yılan olduğunu düşünenlerde sorun."

Boğazım utançla düğümlendi. Haklıydı.

Bizonlar çılgın koşularına bizim kamptan bir buçuk kilometre kadar ötede, düz çayırlıkta birkaç tepeciğin yükseldiği yerde son verdiler. Binlerce bizon vardı, göz alabildiğine yayılmışlardı. Hayatımda böyle kalabalık sürü görmemiştim. Karınca yuvasındaki karıncalardan bile çoklardı.

Frank'in yönlendirmesiyle iki yana açıldık. Sürüden ayrılan hayvanları vurup sürüyü tekrar bir araya toplayacağımızı, sonra da onları tekrar sürüp Kızılderililerden uzaklaştıracağımızı söyledi.

İlk atışım, tüfeğe alışık olmamama rağmen iyiydi; hayvan düştü. En yakındaki bizon kaçtı ama sürü ürkmemişti.

"İyi atıştı, Georgialı," dedi Frank.

"Gösterişçisin," diye fısıldadı Jefferson.

"Gidip alalım," dedim sırıtarak.

"Daha değil," dedi Frank. "Av bitene kadar durmuyoruz."

Etrafta bu kadar çok bizon varken attan inmek güvenli değildi galiba. Bir açıklama bekleyerek Jefferson'a baktım ama o da benim gibi şaşkın şşakın omuz silkti.

Ben tüfeğimi doldururken diğerleri ateş etmeye başladı. Etrafımda mermiler patlıyor, yanık barut kokusu havayı dolduruyordu. Bizonlar koşmaya başladı.

Adamlar rastgele ateş ediyor, acı dolu inleyişlere gülüyordu. Yaralı hayvanlara aldırmadan diğerlerini vuruyorlardı. Jefferson ve benim tek yaptığımız ise peşleri sıra ilerlemek ve koşamayacak kadar kötü yaralananları öldürmekti.

Katliamdı bu. Bütün kafilenin yiyebileceğinden daha fazla hayvan öldürdük, sonra daha fazla. Hayvanları kilometrelerce sürdükten sonra nihayet adamlar sıkılınca Frank dur emri verdi.

Ölü bir bizonun etrafında toplandık, attan inip yanına ilk giden ben oldum. Babam daha önce bir ayının içorganlarını çıkardığı için bu kadar büyük bir hayvanın üstesinden gelinebileceğini biliyordum. Bıçağımın ucunu bizonun derisinin altına soktum. Frank omzumu tuttu.

"Böyle yapacaksın," dedi. Beni kenara itip bizonun ağzını açtı ve koca dilini dışarı çıkardı. Bıçakla kesti. "Dil ve hörgüç, sadece bunları alıyoruz," dedi. "Lezzetli yerlerini."

"Gerisi ne olacak?" diye sordum hayretler içinde.

"Burada çürümeye bırakacağız. Bana kalsa hepsini öldürürüz. Kızılderililer yiyecek bir şey bulamazlarsa belki gidip başka yerde yaşarlar."

En küçük parçaları alsak bile o kadar çok bizon öldürmüştük ki hepsini götürmemiz mümkün değildi. Güneş yükselmiş, vakit öğleyi geçmişti, biz de durup yemek pişirdik. Biri eyerindeki tencereyi çıkardı, dili kaynatmak için tencereye koydu. Suda bir süre beklemesi gerektiğini söyleyince adamlar çimenlere yayılıp birbirlerine hikâye anlatmaya, kamptaki karışıklık toparlanıncaya kadar oyalanmakla ilgili şakalar yapmaya başladılar.

Jefferson ve ben bir kenarda oturduk. Yüzü asık, gözleri sıkıntılıydı.

Alçak sesle, "Bu hayatta yaptığım en kötü şeylerden biri," dedi.

"Hiç değilse bazılarını acı çekmekten kurtardık," diye cevap verdim.

"Kaliforniya'ya gitmek için sabırsızlanıyorum. O zaman Frank Dilley ve adamlarından kurtuluruz."

"Ne kadar güzel olurdu," dedim.

"Şüphen mi var?"

Bir çimen yaprağı alıp ikiye böldüm. "Yolda bazı şeyler öğrendim sadece. Kötü insanlar hakkında. İyi insanlar hakkında da."

"Ne gibi?"

Birkaç metre ötede biri Frank'in söylediğine kahkahalar atarak sırtına bir şaplak attı.

"Her yerde kötü insanların olduğunu," dedim. Bana pusu kurarak altınlarımı ve eşyalarımı çalan kardeşleri düşündüm. Batıya giden bu insanlardan bazılarının yanında hiç yabancılık çekmezlerdi. "İnsanın olduğu her yerde kötülük var."

"İyilik de var."

"Elbette. Kaliforniya'ya vardığımızda orada bir sürü iyi insan olacak. Hoffman'lar, Robichaud'lar ve üniversiteli beyler gibi. Ama her yer Frank Dilley'lerle de dolu olacak."

"Amcan da olacak."

Sivri yaprağı attım ama rüzgâr uçurup tekrar kucağıma düşürdü. "Evet. O da olacak."

Jefferson dizlerini karnına çekip kollarını etrafına doladı. Missourili adamlara gözlerini dikip, "Korkuyor musun?" dedi.

Bir şey söylemedim. Arkamızda Şakayık başını sallıyor, dizginleri tıkırdıyordu.

"Çünkü ben senin için korkuyorum," dedi. "Annenle babanı öldürdüyse gerçekten..."

"Kaliforniya büyük bir yer."

"Anlaşılan onun kızı olmanı istiyor. Onun kızı olman gerektiğine inanıyor. Bu durumda sana zarar vermez belki, ne dersin?"

Bunu iyi bir şeymiş gibi söyledi ama düşüncesi bile midemi bulandırıyordu. "Ebeveynler çocuklarına hep zarar verir."

Kaskatı kesildi.

"Affedersin, Jeff. Öyle demek isteme..."

"Yemek hazır herhalde," dedi ayağa kalkarak.

"Bekle, Jeff," dedim pantolonunun paçasına asılarak.

Gözlerini bana dikti.

"Ben... Teşekkür ederim. Beni kurtardığın için. Sen olmasaydın bizonlar beni ezerdi."

"Sen de benim için aynısını yapardın," dedi pantolonunun paçasını çekip kurtararak.

Herkes tencerenin başında toplandı. Dıştaki deriyi sıyırıp altındaki eti yedik. Tadı dana etine benziyordu ama tereyağı kadar yumuşaktı. Pek de bayıldığım söylenemezdi.

Yedikten sonra aynı yoldan geri döndük. Yol üstünde onlarca ölü bizonun yanından geçtik, bizi kampa götüren kahverengi ve kırmızı ekmek kırıntıları gibiydiler. Gökyüzünde akbabalar, kurtsineklerinden bir bulut gibi dönüp duruyorlardı. Eskiden eve götürüp ailemi doyurabileceğim bir şey vurunca gururlanırdım.

Bıraktığımız izlerle dolu yolun sonuna doğru, bir bizonun kalıntılarının etrafında toplanan bir grup Kızılderili kadın ve çocuğa rastladık. Hayvanın postu üstünkörü bir çerçeveye asılmıştı. Etin büyük bölümü şerit şerit kesilmiş, bir ateşin üstünde tütsüleniyordu. Bunun benim vurduğum hayvan olduğunu umuyordum.

Frank ve birkaç kişi daha atlarını mahmuzlayıp kadın ve çocukları ezmek ister gibi dörtnala sürdüler.

Jefferson bana baktı, başımı salladım. "Öyle bir şey yapmazlar," dedim.

"İyi."

Durmaları için bağırmak istedim ama korkaklığımdan hiçbir şey söyleyemedim. Kadınlar ve çocuklar çığlık çığlığa kaçıştı. Frank ile adamları son anda yön değiştirdiler. Jefferson'la onlara yetiştiğimizde hâlâ kahkahalarla gülüyorlardı.

Döndüğümüzde hava kararıyordu. Jefferson bunca zamandır kendisini doyurduklarını, böylece bir nebze de olsa borcunu ödemek istediğini söyleyerek elindeki etin hepsini Hoffman'lara götürdü.

Ben de etimin birazını Robichaud ailesine götürdüm, çok memnun oldular. Küçük oğulları kızamığı atlatmak üzereydi ve iştahları açılmaya başlamıştı. Birazını üniversiteli beyler ve Binbaşı Craven'a götürdüm. Jasper durumun şimdilik iyi göründüğünü söylese de yüzü hiç öyle demiyordu. Binbaşı gülümsemeye çalışarak, gücünü toplamak için eti son lokmasına kadar yiyeceğini söyledi.

Sondan bir önceki durağım Peder'in arabasıydı. Dışarıda, siyah perdenin önünde durup Bayan Joyner'ı temsilen Bayan Lowrey'nin durumunu sormaya hazırladım kendimi. Belki de Therese'den rica etmeliydim. O bu iş için benden daha uygun olurdu.

Sol tarafta bir hareket ilişti gözüme. Peder Lowrey arabanın korunaklı gölgeliğine sokulmuştu. Diz çökmüş, dua ediyordu.

Arabanın tentesi aralıktı. "Hanımefendi?" dedim Bayan Lowrey'yi görmeyi bekleyerek.

Gördüğüm Bayan Joyner'dı. Kollarını dirseklerine kadar sıvamıştı, elleri kanlıydı. Onu ilk kez başlıksız görüyordum; ıslak sarı saçları yüzüne yapışmıştı. Vagondaki yatağın arkasında, yüzünde son derece tatsız bir ifadeyle ayağa kalkarken karnının şişkinliği belli oluyordu.

"Üz-üzgünüm," diye kekeledim neye üzüldüğümü bilmesem de.

Kolunun üst kısmıyla alnının terini sildi. Gözlerim kanlı elleri ile sessiz ve kıpırtısız yatak arasında gidip geliyordu.

"Senin suçun yok," dedi sessizce. "Peder sen gittikten hemen sonra beni çağırdı. Bayan Lowrey..."

Sorun olmadığını, anladığımı, benimle açıkça, kadın kadına konuşabileceğini söylemek istedim. *Suyu geldi. Doğumu başladı.*

"... duyduğuma göre dün gece rahatsızlanmış. Saatlerce tek başına sancı çekmiş. Peder başta yardım çağırmamış çünkü Tanrı ne isterse o olur diye düşünmüş."

"Ne?"

Peder sesimi duyunca yerinden sıçradı. İncil elinde fazlasıyla olgunlaşmış bir meyve gibi asılı kaldı. Parmakları okuduğu bölümün sayfaları arasında sıkışıp kalmıştı. Yüzünde endişe ve umut ifadesi girdap gibi dönüyordu. Nasıl umut edebildiğini hiç anlamıyordum. Sessizlik dikkatini çekmiş olmalıydı.

Bayan Joyner başını iki yana salladı.

Peder bir şey söyleyecek oldu ama sesi çıkmadı.

"Çok geç geldim," dedi Bayan Joyner. "Diğerlerine söyleyeyim. Gelip yanınızda kalacak birileri var mı bakalım."

"Bebek?" dedi Peder tarazlı bir sesle.

"Üzgünüm."

Karşılık vermedi, donup kaldı. Kısacık bir an, yüzü yürek burkan bir acıyla büzüştü.

Sonra İncil'ini kaldırıp ağır adımlarla uzaklaştı. "Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya!" diye haykırdı ciğerleri patlarcasına. "Merhametli Baba'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in tanrısı ve babasına övgüler olsun! Ondan aldığımız teselliyle..."

"İnmeme yardım eder misin?" dedi Bayan Joyner alçak sesle.

"Tabii, hanımefendi."

Elimi uzattığımda basbayağı kucağıma düştü. Ağırlığıyla yere yıkılmadığım için şanslıydım.

Dengesini sağlar sağlamaz benden uzaklaştı ve dokunuşumun izini silmek ister gibi ellerini eteklerine sürdü. "Bay Joyner'ın yanına dönmeliyim," dedi sesi titreyerek. "Hâlâ iyileşemedi. Bu sabahki yorgunluk onu adeta çökertti."

Yalpalayınca ona yardım etmek için hemen atılıp kolumu omzuna doladım. "Yardım edeyim."

İtiraz etmek ister gibi kaskatı kesilse de aklıselimi galip geldi. "Teşekkür ederim."

Peder'in arabasına bir kez daha baktım. İçeride ölü bir kadın vardı. Benden çok büyük değildi. Ve bir başınaydı. Kocası kampın çevresinde ayaklarını yere vura vura dolanıyordu. Bayan Joyner kendi ailesiyle ilgilenmek zorundaydı. Cenaze için hazırlanacağı zamana kadar Bayan Lowrey'nin yanında kalacak kimse yoktu. Yanında birine ihtiyacı olduğundan değil. Ölmüştü, bunun farkındaydım. Fakat birilerinin bir şeyler yapması gerekiyordu.

Uyandığım andan itibaren, Binbaşı Craven'ın yaralanmasından Bayan Lowrey'nin ölümüne uzanan berbat bir gün olmuştu ve ben işe yarar hiçbir şey yapamamıştım. Bizon-

lardan kaçmak yerine panikle donakalmıştım. Bayan Joyner onun için çok korktuğu halde hemen gidip Bayan Lowrey'ye bakmamıştım. Bizon avı sırasında Frank Dilley ve eşkıya çetesine tek kelime etmemiştim.

Leah Westfall böyle biri değildi. Lee McCauley ise korkak ve işe yaramazın tekiydi.

Arabaya vardık. Bay Joyner şiltesine uzanmış, solgun ve bitkin görünüyordu. Olive ayağının dibinde oturmuş, bir bebekle oynuyordu.

Tam çıkmak üzereyken Bayan Joyner, "Andy nerede?" diye sordu.

"Seninle olduğunu sanıyordum," dedi Bay Joyner. "Sıkılmıştı, mızmızlanıyordu. Uyuyamadım. Gidip seni bulmasını söyledim."

Bayan Joyner midesine yumruk yemiş gibi oldu. "Ben... Yapamazdım ki... En son ne zaman gördün onu?"

"Saatler önce," dedi. "Öğle yemeği vaktiydi."

Sanki Bayan Joyner'ın göğsü yarılıp içindeki tüm hava acı bir haykırış olup dışarı taştı.

"Buralarda bir yerdedir mutlaka, hanımefendi," dedim. Konuşmalarını bölmenin kabalık olduğunun farkındaydım ama bugün bir kötü olay daha yaşanmasına katlanamazdım. "Ben gidip bulayım."

Bayan Joyner bana döndü. "Yardım et de ineyim. Ben de geliyorum."

İtiraz etmenin faydası yoktu, o yüzden bir kez daha inmesine yardım ettim. Bu kez adeta kucağıma atladı ve yere iner inmez koşmaya başladı.

Kamp çemberinin etrafında o kadar hızla koşturuyordu ki zor yetişiyordum ona; arabaları tek tek geziyor, insanlara

küçük oğlunu görüp görmediklerini soruyordu. Annemin altın madalyonunu hissetmeye çalışarak peşinden gittim. Ancak arabaları dolaşıp çemberi tamamladığımızda acı gerçeği kabul etmek zorunda kaldım: Madalyon yakınlarda değildi.

Merhum eşinin sayısız fazileti hakkında vaaz veren Peder Lowrey'nin etrafına bir kalabalık toplanmıştı. Bayan Joyner koşarak yanlarına gidince dönüp baktılar. "Andy'yi gören oldu mu?"

Peder Lowrey derhal çocuk için dua etmeyi önerdi.

"Kampı dolaşır, üst alt ederiz," diye söz verdi Bayan Robichaud. "Nerede saklanır, gideriz buluruz."

Gözlerimi kapatıp altın sezgimin sınırlarını zorladım. Hoffman'ların vagonundaki gizli hazine gün ışığı gibi parlıyor, Binbaşı Craven'ın kol düğmeleri genzimi kaşındırıyordu. Fakat annemin madalyonunun aşina olduğum çekimi kesinlikle yoktu. "Bize arama grupları lazım," dedim gözlerimi açarak. "Uzaklaştıysa diye. Ben gelmek isteyenlerle çıkarım."

Frank arkadaşlarından birine imalı bir bakış attı. "Biz nerede olduğunu biliyoruz," dedi.

"Nerede?" diye haykırdı Bayan Joyner.

"Kızılderililer ona, güzel sarı saçlarına gözlerini dikmişlerdi. Oğlunuzu istiyorlardı. Kızılderilileri bulursak oğlunuzu buluruz."

"Bunu *bilemeyiz*," dedim.

"O zaman sen nereye istiyorsan oraya bak," dedi Frank. "Çocuğu bulan biz olacağız." O ve birkaç kişi daha barutluklarını alıp tüfeklerini doldurmaya başladılar.

Andy'yi Kızılderililer almamıştı. Bizon avından dönerken onlara rastlamıştık ve madalyonu bir an olsun hissetmemiştim. Ancak bunu sırf yaralandı diye kendi liderine tüfek doğrultan

Frank Dilley'ye söyleyecek değildim elbette. Büyülü güçlerim olduğunu öğrenirse kim bilir başıma daha neler gelirdi.

Missourili adamların beyhude bir arayış için yola çıkışını dişlerimi sıkarak izledim. Jasper kampta kalıp Binbaşı Craven'la ilgilenmeliydi. Bu durumda arama için geriye Jefferson, Bay Hoffman, Bay Robichaud, Tom, Henry ve ben kalıyorduk. "Külçe ya da Coney izini bulabilir mi dersin?" diye sordum Jefferson'a.

"Etrafta bunca insan ve hayvan birbirine karışmışken çocuğu görseler bile yanına gitmeleri mucize olur."

Haklıydı. "Öyleyse dağılalım, küçük bir oğlan gibi düşünelim ve ne tarafa gittiğini bulmaya çalışalım."

"Bir işaret lazım," dedi Bay Robichaud. "Çocuğu bulan olursa havaya iki el ateş etsin."

Hepimiz kabul ettik, ayrıldık ve kamptan uzaklaştık.

Araziye gölgesi araziye çökmeye başlamıştı. Otların arasından minik böcekler havalanıp yoluma sis gibi çöküyor, kurbağalar aralıksız ötüyordu. Andy diye bağırmaktan boğazım yırtılmıştı ama oğlandan eser yoktu, en ufak bir altın kıpırtısı bile yoktu.

Kampın bulunduğu tarafta bir tüfek sesi çınladı. Arkasından gelen yankı yüzünden ikinci bir tüfek sesi olup olmadığını kestiremedim. Şakayık'ı doludizgin kampa sürdüm.

Vardığımda kamp ateşleri parlıyordu. İnip Şakayık'ı arabaların arasından çembere yönlendirdim. Benden başka herkes gelmişti; Frank ve adamları, Tom ile Henry, Bay Robichaud, Bay Hoffman ile en büyük iki oğlu ve Jefferson.

"Kim buldu onu?" diye sordum. "Neredeymiş?"

Jefferson başını salladı. "Kimse bulmadı."

"Silah sesi duydum."

"Çıngıraklıyılan."

"Kimseyi ısırdı mı?" Bugün birine daha zarar gelirse kalbim patlayacaktı artık.

Jefferson'ın yüzünde karanlık bir ifade vardı.

"Kim? Kimi ısırdı?"

"Athena. Jasper'ın süt ineği. Tom yılanı öldürmek için bir el ateş etti, sonra bir el de Athena için."

Gözyaşlarımı elimin tersiyle sildim. Bu kadarı fazlaydı. Sabah uyandığımdan beri her şey korkunç bir şekilde sonuçlanmıştı. Şimdi de sevgi dolu kahverengi gözleri, güzel hanımefendi kirpikleriyle tatlı Athena.

"Kendine yemek al, Lee," dedi Jefferson. "Bir şeyler yiyince kendine gelirsin."

"Ben gidiyorum. Bugünün bu şekilde bitmesine izin vermeyeceğim."

"Lee..."

"İzin vermeyeceğim."

Yirmi Dördüncü Bölüm

Herkes gözünü bana dikmişti. "Yardım etmek isteyen varsa benimle gelebilir," dedim.

Kimse gönüllü olmadı.

Frank, "Karanlıkta oralara dönmek, gelin beni öldürün demek," dedi. "Kızılderililer oku saplayıverir. Haberin bile olmaz."

Gözlerinin içine baktım. "Cesur bir adam benimle gelmeyi teklif ederdi."

"İzin vermiyorum. Gitmiyorsun."

"Beni durdur da görelim." Hızla dönüp Şakayık'ın yanına gittim.

"Sabaha kadar dönmezsen sonrasında hiç zahmet etme!" diye bağırdı arkamdan. "Seni beklemeden gideriz."

Ellerim titriyor, gözlerim dökemediğim yaşlarla bulanıyordu. Arkamda paldır küldür ayak sesleri duydum. Vaziyet aldım ama gelen Jeff'ti.

"Lee?"

"Başlama sen de," diye çıkıştım. "Ve sakın fikrimi değiştirmeye çalışma."

"Seninle geliyorum."

"Ah."

Şakayık'ı çözdüm. Kolumu kaptıysa da ciddi olmadığını biliyordum çünkü dişleri değmiyordu. Özür niyetine boynunu okşadım ama elimin altında titriyordu. Güzelce tımarlanmaya ihtiyacı vardı. Bütün gün çok çalıştırmıştım hayvancağızı.

"Teşekkür ederim," dedim alçak sesle. Hem ona hem de Jefferson'a.

"Sen McCauley değil misin? Lee McCauley. Bu da bizi aile yapar."

Bir kahkaha koyverdim, yanaklarımdan yaşlar süzülmeye başlayınca kolumla yüzümü sildim. "Ne demek istediğini hiç anlamadım, Jefferson Kingfisher."

"Bunu yüzüme vuracağını biliyordum," dedi.

"İnsanın ailesini seçememesi ne kötü." Babam kayınvalidesi için böyle söylerdi. Georgia'ya kaçtıktan sonra annemin mektuplarına cevap vermeyen büyükannem için.

"Belki de seçebilirsin."

Ne diyeceğimi bilemeden ona baktım. Elimde olsa hiç tereddüt etmeden onu aileme seçerdim.

"Ben doru kısrakla köpekleri alayım," dedi.

Joyner'ların arabasındaki her şey dışarıya yığılmıştı. Şakayık için biraz yem alıp mataramı doldururken fare kadar sessiz hareket ettim. Buna rağmen tentenin bir kanadı açıldı ve Bayan Joyner kıpkırmızı gözlerle karşıma çıktı.

"Eksiklerimi tamamlıyordum da," dedim. "Sonra Jeff'le tekrar gideceğiz."

"Onu bana getireceğine söz ver," dedi.

Omuzlarım kasıldı. Babam bana asla tutamayacağım sözler vermemem gerektiğini öğretmişti. "Sabaha kadar arayacağız."

Ellerini uzatıp yaklaşmamı rica etti. Ben yaklaşınca kollarını boynuma doladı. "Yanımızda olduğun için şanslıyız, Lee McCauley. Sen iyi bir adamsın."

Beceriksiz hareketlerle geri çekildim, başımı eğip şapkamı indirip selam verdim. Yüreğim kördüğüm olmuştu, ne diyeceğimi bilmiyordum. Her şeyimi kaybetmiştim –annemi, babamı, evimi, altınımı, babamın Hawken tüfeğini ve eyerini. Adımı bile kaybetmiştim. Şanslı Westfall'un çiftliğini onun adına idare eden ve altın arayan kız, Leah Westfall yoktu artık. Gerçi Lee McCauley de çok fena sayılmazdı. Birkaç dakika önce Frank Dilley'ye karşı çıkmış, şimdi küçük bir çocuğu aramaya gidiyordum. Çünkü *ben* böyle istiyordum.

"Gitsem iyi olacak," dedim.

Jefferson'la atlarımıza binerken Therese koşarak geldi; bir eliyle eteklerini toplamıştı, diğerinde ise tortop edilmiş bir mendil vardı. "Al!" dedi çıkını Jefferson'a uzatarak. "Lee ve senin için. Uzun bir gece olabilir."

"Ne bu?" diye sordum.

"Mısır ekmeği! Son mısır unumuzu kullandık bugün. Şu karmaşadan sonra bir ikram herkese iyi gelir diye düşündük. Yani Binbaşı Craven ve şeyden sonra..." Bakışlarını yere indirdi.

"Teşekkürler, Therese," dedim.

"Ben... Keşke ben de sizinle gelebilseydim." Duruşunu dikleştirdi, zoraki gülümsedi. "Neyse, bol şans!" Kız koşarak gidince Jefferson arkasından bakakaldı.

Eğilip Jefferson'ın bacağına hafifçe vurdum. "Gidelim artık."

Düşüncelerinden sıyrılıp kendini topladı. "Gidelim," diye onayladı.

Şakayık'a dilimi şaklattım ve kocaman, delik deşik bir gökyüzü ile alçak, tehditkâr aydan başka ışığı olmayan uçsuz, karanlık geceye sürdük. Çimenler atların ayak seslerini yutuyordu. Böcekler kırbaç gibi esen rüzgâra karşı vızıldıyordu. Uzaklarda tiz bir sesle havlayan çakal, karşılığını Külçe'nin hırlayışıyla aldı.

"Ee, planımız ne?" diye sordu Jefferson. "Onu nasıl bulacağız?"

Jefferson'a asıl planımı söyleyemezdim çünkü plan, altının çekimini hissedinceye kadar arazide mekik dokumaktı. Ben de, "Andy bizi tanıyor," dedim. "Sesimize karşılık verecektir. Dört yaşında bir çocuğun gidebileceği tüm yollar, patikalar boyunca ilerleyip onu bulana kadar sesleneceğiz."

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar. Dört yaşında bir oğlan gibi düşün."

Cevap vermedi.

"Dört yaşında bir oğlan gibi düşünmek konusunda benden daha çok deneyimin var," diye de altını çizdim.

Kaşlarını çattı. "Nehrin aşağısını aramıştın, değil mi?"

"Evet." Azıcık bir altın tozu hissetmiştim ama herhangi bir nehir ya da akıntıda bulunabilecek önemsiz bir miktardı bu; madalyon gibi büyük bir şey değildi kesinlikle. "O tarafa gitmediğinden eminim."

"Öyleyse nehrin yukarısına doğru gidelim," dedi. "Akıllı bir çocuk o. Ben dört yaşındayken nehir ve bataklıktan uzak durmam gerektiğini bilirdim. Yeterince ilerledikten sonra iç kısımlara döner, başka bir yol ya da su yatağı bulana kadar gideriz, sonra da kampa doğru yola çıkarız. Pasta dilimler gibi."

Bu aklıma yatmıştı. "Ne kadar büyük bu pasta?"

"Dört yaşında bir çocuğun yürüyebileceği kadar. Annem gittikten sonra onu bulmak için kasabaya yürümeye karar verdiğim zamanı anlatmış mıydım sana?"

"Hiç duymadım."

"Daha beş yaşındaydım ama kasabanın yolunu yarılamıştım, eski bıçkıhaneyi geçene kadar. Orada, yol kenarında otururken baban beni bulup eve götürdü."

"Babam seni aramaya mı geldi?" Onunla ilgili bilmediğim bir şey duymak, çölde bir yudum su bulmak gibiydi.

"Beni aramaya mı çıkmıştı, yoksa kazara mı bulmuştu hatırlamıyorum. Demek istediğim, aklında tek bir amaç olan küçük bir oğlan, tahmin edebileceğinden daha uzağa gidebilir."

Başımı salladım. "Nehrin yukarısına gidiyoruz o halde."

Köpekler önümüzde kuyruk sallayarak ok gibi fırladılar. Oysa onların da benim kadar yorgun olduklarını biliyordum. Köpeklerin bu yönünü seviyordum işte. Yardım etmekten, sevdikleriyle olmaktan daima mutluluk duyuyorlardı.

"Andy!" Jefferson'ın bağırışıyla yerimden sıçradım.

"Biziz, Lee ve Jeff! Eve dön!" diye ekledim.

"Ya yaralıysa da bize cevap veremiyorsa?"

"Dolambaçlı bir yol izlememiz, her çukura, her gediğe bakmamız lazım."

Jeff, "Ayrılırsak daha hızlı ilerleyebiliriz," deyip doru kısrakla uzaklaşmaya kalkıştı.

"Olmaz!"

Yanıtımın sertliği karşısında irkildi. Jefferson, Andy'nin üç metre ötesine kadar gidebilirdi ama bir ağaç kovuğuna gizlenmiş ya da bir çalılığın altına sinmişse asla onu fark etmezdi. Ben öyle değildim. Karanlıkta bile bir tarlakuşunun

ötüşü kadar açıkça duyabilirdim varlığını, yeter ki yanına yaklaşayım.

"İki çift göz, bir çift gözden iyidir," dedim zayıf bir bahane olduğunu bilerek. Daha iyi bir sebep düşündüm, az kalsın söylemeyecektim ama sözler ağzımdan dökülüverdi. "Hem sana bir şey olursa dayanamam, Jeff. Kamptan bu kadar uzaktayken gözümün önünden ayrılmanı istemiyorum."

"Şey... Peki."

Yaklaşık bir saat kadar Platte kıyısında bir ileri bir geri zikzak çizdik. Hava serinledi. Düzlüğün ötelerinde çakal siluetleri geziniyordu. Köpekler iki defa otların arasında hırıldayan bir şeylerin peşine düştüler ama biz seslenince geri döndüler. Bir kere de nehir kıyısında su içen küçük bir antilop sürüsünü ürküttük. Fakat Andy bağırışlarımıza hiç ses vermedi. Nehrin onun geçemeyeceği kadar derin bir koluna ulaştığımızda iç kesimlere dönüp malum pastayı dilimlemeye başladık.

Arabalar görününceye kadar şansımız hiç yaver gitmeden ilerledik. Yakınlardaki tek altın kaynağı Hoffman'ların gizli hazinesiydi ve artık başımda yarattığı ağırlığa alışmıştım. Köpekler bizi geride bırakıp uçarcasına kampa koştular; geri dönüp tekrar uzaklaşırken onları çağırmak zorunda kaldık.

"Tom bu tarafı aramıştı zaten," dedi Jefferson esnemesini bastırmaya çalışarak.

"Her tarafı aradık zaten," dedim. "Şimdi tekrar arıyoruz."

Omuzları çökmüş, benzi atmıştı. Biraz uyuyup sabah yeniden başlamak istediğini söylerse gitmesine itiraz etmezdim.

Ancak o Therese'nin mısır ekmeğinden bir ısırık, matarasından da bir yudum su aldı, omuzlarını esnetti ve öne geçip yeniden gecenin karanlığına yönlendirdi bizi.

Tepelere doğru uzanan kuru bir dereyi takip ettik. Dere yatağından sadece kamp ateşlerinin görülemeyeceği kadar alçaktaydı burası. İçimde buranın bir çocuğa rahat ve ilgi çekici gelebilecek bir yer olduğuna dair iyi bir his vardı. Kilometreler boyunca dereyi takip ettik, epey sonra çok uzaklaştığımızı fark ettim. Havayı koklayıp nemi hissettim. Fırtına kopsa böyle bir su yatağını dakikalar içinde sele dönüştürürdü.

"Hoffman'larla ne derdin var senin?" dedi Jefferson durup dururken.

"Ne? Hiçbir derdim yok onlarla."

"Hiç ziyaret etmediğin tek aile onlar. Diğer herkesle arkadaş oldun."

"Yani o kadar kalabalıklar ki arkadaşa ihtiyaçları yok." Söylediğim anda çok saçma geldi kulağıma. "Öyle demek istemedim."

"Therese ondan nefret ettiğini düşünüyor."

"Onu tanımıyorum bile."

"O yüzden nefret ettiğini düşünüyor zaten. Arabalarının yanına yaklaşmıyorsun. Konuşması tuhaf olduğu için ya da Almanları sevmediğin için olduğuna inanmış. Bunun saçmalık olduğunu söyledim. Saçmalık zaten, değil mi?"

"Ben..." Kaçtığım Therese değildi. İkisinin *birlikte* olması, katlanamayacağımı çok iyi bildiğim bir şeydi. "Kiminle istersem onunla arkadaşlık ederim. Kimseye açıklama yapmak zorunda değilim."

Uzun bir süre sessiz kaldı. Sonra, "Bu hiç sana göre değil, Lee," dedi. "Sen daha iyi bir insansın."

"Bunun iyilikle, kötülükle ilgisi yok. Ben sadece..."

"Missourili adamlar yarı Çeroki olduğumu bildikleri için benimle arkadaşlık etmiyorlar. Peder Lowrey, karısının sırf

Metodist olduğu için Bayan Joyner ile arkadaşlık etmesine izin vermedi. Bayan Joyner da uzun bir süre seninle arkadaşlık etmek istemedi çünkü peş para etmez bir kaçak olduğunu, kötü örnek olduğunu düşünüyordu. Peki, *senin* Therese'yle arkadaşlık etmemek için nasıl bir sudan sebebin var?"

"Ben... Benim öyle bir..." İç geçirdim. Olağanüstü derecede açık sözlü en yakın arkadaş, bazen dünyanın en can sıkıcı şeyi olabiliyordu.

"Therese iyi biri. Onu seversin."

Ben Frank Dilley'den daha kötü biriydim. "Üzgünüm, Jeff. Ben seni... özgür bıraktığımı sanıyordum galiba. Yani onunla olman için. Ondan hoşlandığını biliyorum."

Hiçbir şey söylemedi.

"Haklısın," diye ekledim. "Biliyorum. Gerçekten iyi biri. Bize o mısır ekmeğini getirmesi nazik bir davranıştı."

"Sağ ol, Lee. Ama..."

"Şişşt," dedim elimi kaldırarak. "Bir ses duydum."

"Ne?" diye fısıldadı. "Ne duydun?"

Ne duyduğum değil, ne hissettiğimdi mesele. Genzimde bir gıdıklanma hissi. "Emin değilim. Devam edelim."

Bu küçük, derin dere yatağından başka arabalar geçmişti. Toprağa yarı gömülü haldeki kırık bir tekerlek gördük. Az ötede boş bir fıçı. Sönmüş ateşler.

"Ben hiçbir şey duymuyorum," dedi Jeff.

"Yakında bir yerde." İnip Şakayık'ı dizgininden tutarak yürüttüm.

"Ne yakında bir yerde?" Sesinde belli belirsiz bir hayal kırıklığı vardı.

"İz arıyorum," dedim eğilerek. "Ayak izi, düşürmüş olabileceği herhangi bir şey." Altın, kulağımda kedi mırıltısı gibi uğulduyordu.

İleride terk edilmiş devrik bir araba vardı. Tahtaları karanlıkta iskelet gibi bembeyaz parlıyordu. Tente kasnağı, arabanın omurgasının üstünde kavislenen göğüskafesi gibiydi. Hislerim beni ona, Andy'ye çekti...

Otuz metre kadar kala durdum.

Madalyon çok, çok yakındaydı. Ancak bir çocuğun saklanabileceği büyüklükte bir yer göremiyordum. Yavaşladım, temkinli adımlarla ilerledim. Üç metre kaldı. İki metre.

Dizlerimin üstüne çöküverdim.

Madalyon toprağa batmıştı, zinciri kırıktı. Andy'den hiç iz yoktu.

"Şey mi o..." diye soracak oldu Jefferson.

"Evet."

"Senin şu koca, baykuş gözlerin! Burnumun ucunda sallasalar bile bu karanlıkta göremezdim onu."

"Şanslıyım galiba," dedim. Hiç de şanslı hissetmiyordum. Andy burada yoktu. İkinci bir planım da yoktu. Üstüme bir umutsuzluk bulutu çöktü.

"Yakınlarda olmalı," dedi Jefferson.

Otların arasındaki bir hışırtıyla irkildim. Dağılan arabanın çevresinde uzun, ince bacaklı üç siluet belirdi. Çakallar. Buralarda bir inleri vardı belli ki. Köpekler kulaklarını geriye yatırıp hırlamaya başladılar.

"Külçe, Coney, durun."

"O arabanın altında bir şey var," dedi Jefferson.

"Çakal ini."

"Olabilir. Bir şey kıpırdadı." Jefferson atıldı.

Muhtemelen baharda doğan yavrulardı ama Şakayık'ın eyerindeki kılıftan tüfeğimi alıp Jefferson'ın peşinden yavaşça arabaya koştum. Çakallar yaklaştığımızı fark edince kulaklarını diktiler ama kıpırdamadılar. "Andy!"

Hafif bir ağlama sesi karşılık verdi.

"Silahımı ateşleyeceğim, canım. Korkma." Tüfeğin sapını omzuma kaldırdım ve inatçı çakallardan en yakında olanının yanına, toprağa bir el ateş ettim. Kaçıştılar. Köpekler peşlerinden koşturdu, engel olmadım. Namlu çubuğunu çıkardım ve her ihtimale karşı tüfeği doldurmaya başladım.

"Iskaladığına inanamıyorum," dedi Jefferson.

"Iskaladığımı kim söyledi?" dedim. "Bugün bir şeyler öldürmekten bıktım."

Vagonun altından çıplak bir ayak uzandı. Jefferson bana başını sallayıp sessizce ilerledi.

Lütfen iyi ol. "Andy, biziz, Lee ve Jeff," dedim. "Sana yardım etmeye geldik."

Yaptığımız tek uyarı buydu. Sonra Jefferson, Andy'yi ayak bileğinden tutup dışarı çekti. Andy çığlık atıyor, minik yumruklarıyla Jefferson'ın kollarına vuruyordu. Jeff onu göğsüne bastırdı, ağlayan oğlanı fısıltılarıyla yatıştırdı, kaşır gibi çizgiler çizerek tırnaklarını omuzlarında gezdirdi.

"Mataramı al," dedi Jefferson.

Andy çamura bulanmıştı ve fena halde çiş kokuyordu. Matarayı ağzına dayadım, vahşi bir köpek gibi su içmek uğruna feryadına son verdi.

Bu kadar su içmek onu hasta edebilirdi, bu yüzden matarayı çektim. "Lee," diye fısıldadı. Mücadelesi bitiverdi, başı Jefferson'ın göğsüne düştü. "Neden bensiz gittiniz?"

"Gitmedik ki," dedi Jefferson. "Buradayız işte." Jefferson oğlanın başını okşayınca içim bir tuhaf oldu.

"Annem nerede?" dedi Andy.

Zavallı çocuk o kadar şaşkındı ki buradaki arabanın bizim gruba ait olduğunu sanmıştı. Ortalıktan çekilip orada kalmıştı çünkü nereye gideceğini bilememişti.

"Sana bir şey getirdim." Madalyonu cebimden çıkarıp ona gösterdim.

Gözleri yaşlarla doldu. "Kırdım."

"Basit bir zincir. Tamir ederiz."

Bir şeylerin tamir edilebilmesi dünya üzerindeki en büyük mucizeymiş gibi gözlerini kırpıştırarak bana baktı.

"Madalyona benim için güzel sahip çıktın. Sabah beraber tamir ederiz, ne dersin? O zamana kadar cebine koy, düğmeni de ilikle." Madalyonu tombul eline içine sıkıştırdım.

"Tamam, Lee."

Jefferson gözlerini kısmış, bana bakıyordu. Andy'nin sıkıca tuttuğu madalyona baktı. Bana baktı.

"Haydi, gidip anneni bulalım," dedim aceleyle.

Köpeklere seslendim, sonunda uzun adımlarla koşarak geldiler; gezmedeymiş gibi dillerini sarkıtmış, kocaman sırıtıyorlardı. Eyerime atladım, Jefferson çocuğu bana uzatacak olduysa da Andy ona yapışıp kaldı. "Ben Jefferson'la gitmek istiyorum," dedi.

Jefferson, "Nasıl istersen, küçük adam," dedi. Oğlanı iyice havaya kaldırıp onu tutarak doru kısrağa binmeyi başardı.

Gecenin bir yarısı olmasına rağmen canlı ateşler yanıyordu. Erkeklerin yarısı uyumamış, kahve içiyorlardı. Biz yaklaşınca nöbetçi adam tüfeğini kaldırdı, sonra indirdi.

"Vay canına," dedi. "Bulmuşlar onu! Çocuğu bulmuşlar!"

Kamptaki herkes koşarak geldi, biz atlarımızdan inmeye fırsat bulamadan etrafımızı sardılar. Bayan Joyner kalabalığı Musa'nın Kızıldeniz'i yardığı gibi yardı. Andy, Jefferson'ın kucağından atlayıp sendeleyerek koştu ve annesinin kollarına atıldı. Birbirlerine yapışıp adeta düğüm oldular. Bay Joyner bile yanında Olive'le aksaya aksaya geldi. Aynı anda yürekten tebriklerle karışık onlarca soru yağdı üstümüze.

"Bana teşekkür etmeyin," dedi Jefferson soruların çoğu kendisine yöneltilince. "Onu bulan Lee."

Madalyonu yerde kırık halde bulduğumda pes etmeye ne kadar yaklaştığımı bilmiyordu. "Birlikte bulduk."

"Leah... Lee," diye düzeltti gözucuyla bana bakarak. "O buldu! Ben duralım dedikten sonra bile Lee devam etti. Onu bulana kadar durmak yok dedi."

Daha bir sürü soruya cevap verdik; dere yatağını, arabayı, çakalları tarif ettik. Kamptaki adamların hepsi tek tek gelip elimizi sıktılar, omuzlarımıza vurup güzel sözler söylediler. Üniversiteli beyler dışında herkes. Onları merak edecek vaktim olmadı çünkü Frank Dilley kaşlarını çatarak bize yaklaştı.

"Şanslısınız," dedi.

"İncil, bulmak için aramak gerektiğini söyler," diye yanıtladım üstüne söz söylemesine fırsat vermeye hiç niyetim olmadığı için. "Bana kalırsa şansımızı kendimiz yarattık."

İğneleyici bir şeyler söylemeye hazır görünüyordu ama Bay Joyner onu kenara itti. Bir elini benim, bir elini Jeff'in omzuna koydu. "Size ne kadar teşekkür etsem az, beyler. Ailem için yaptıklarınız, sadece bugün değil, bütün yolculuk boyunca..."

Bayan Joyner yanında bitiverdi; Andy kucağında, Olive eteğinin dibindeydi. "Bunun Tanrı'nın işi olduğunu görmemek

için kör olmak gerek; Chattanooga'daki o teknede seninle tanıştığımız andan itibaren böyleydi." Gözlerimin içine baktı. Dudakları titredi. "Senden özür dilemek..."

Her şeyin yolunda olduğunu, aramızda her şeyin düzeldiğini söylemeye dilim varmadı. "Yardımcı olabildiğimize sevindim. Andy iyi bir çocuk."

Bay Joyner candan bir tavırla kolunu karısının omzuna attı. Ona yakınlık gösterdiğini ilk kez görüyordum galiba. "İkiniz için de yapabileceğimiz herhangi bir şey olursa isteyin yeter."

"Tamam," dedim.

"Teşekkür ederiz, efendim," diye ekledi Jefferson.

Onlar arabalarına dönerken yanımıza gelen son kişi Peder Lowrey oldu. Elimi sıkıca tuttu. Onun eli su toplamış, şişmişti. "Bay Dilley'ye söylediklerini duydum. Bu kadar sağlam bir inancın olduğunu hiç bilmiyordum, Lee."

Elimi çekmeye çalıştım ama bırakmadı. "Aslında pek sayılmaz."

"Ara ki bulasın," dedi solgun bir gülümsemeyle. "'Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse doksan dokuzunu bozkırda bırakıp kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? Onu bulunca da sevinçle omuzlarına alır.' Bu gece biz de sayenizde sevinçliyiz."

Gözlerinde koyu halkalar vardı. Ayakkabıları ıslak toprağa bulanmış, kolları dirseklerine kadar sıvanmıştı. Bütün gece uyumadan karısının mezarını kazmıştı. Andy'yi bulmanın sevinci, sıcak tavaya düşen bir damla su gibi yok olup gitti içimden. Elimi çekmek yerine onu teselli etmek için elini sıktım. "Çok üzgünüm, Peder Lowrey."

"Üzülme," dedi içtenlikle. "Tanrı alır ama bir yandan da verir. Oğlanın bulunması bir lütuftu."

Arkasını döndü ve nihayet Jefferson'la atlarımızın eyerlerini çıkarıp onları tımarlamaya fırsat bulabildik. Şafak ufku mora boyuyordu. İzdihama uyanışımızın üstünden yirmi dört saat geçmişti. Sıcak bir yemek çok iyi gelirdi ama biri pişirene kadar ayakta kalabileceğimi sanmıyordum.

"Kahraman olduk," dedi Jefferson. "Herkesin bize nasıl baktığını gördün mü?"

Therese'nin ona nasıl baktığını gördüğüm kesindi. Jeff bunu hak etmişti galiba. "Benimle geldiğin için teşekkür ederim."

"Ne demek. İsteseydim aynısını benim için yapardın."

Evet, yapardım.

Eyerini arabanın altına koydu, bir an durup düşündü. "Bay Joyner *herhangi bir şeye* ihtiyaç duyarsak istememizin yeterli olduğunu söyledi. Bahse girerim sözünü yarın unutmuş olur."

"Bahse girerim ki haklısın."

Atlarımıza biraz yulaf ve temiz su verdikten sonra minderlerimize uzandık. Independence'tan yola çıktığımızdan beri ilk kez o kadar çabuk uykuya daldım çünkü Jefferson'ın başını yastığa koyduğunu bile hatırlamıyordum.

"Hey, Lee."

Uykumun en derin yerinde, kalbim gümbürdeyerek sıçradım.

Henry Meek üstüme eğilmişti. Gözleri kızarmış, sakalı ilk kez birbirine karışmıştı. "Uyandırdığım için çok üzgünüm, Lee," dedi. "Bizim arabaya gelebilir misin? Jasper'ın yardıma ihtiyacı var ve senin gelmen gerektiğini söylüyor."

Yirmi Beşinci Bölüm

Jefferson bir şeyler mırıldanarak arkasını döndü. Bense esneyerek güçlükle kalkıp Henry'nin peşine takıldım. Güneşin açısına bakılırsa sabahın geç saatleriydi. Hiç değilse bir iki saat kestirebilmiştim. Geç saate kadar yatan tek kişi ben değildim çünkü Henry'yle sönmüş ateşlerin arasından arabalarına giderken kamp da mezarlık kadar sessiz ve hareketsizdi.

Tom arabanın önünde, elinde buruşturduğu şapkasıyla dikiliyordu.

"Athena'ya gerçekten çok üzüldüm," dedim. "İyi bir inekti. Herkes onu seviyordu."

Çenesinde bir kas seğirdi. "Herkes tereyağını seviyordu," dedi gözlerime bakmadan. Başını kaldırıp arabayı işaret etti. "Jasper'ın içeride sana ihtiyacı var."

Tenteyi kenara ittim. İçerisi sıcak ve aydınlıktı. Kemerlerden birinde bir Argand lambası[6] asılıydı, vagonun ön tarafına

6 1784 yılında Aimé Argand tarafından icat edilen bir tür gaz lambası. (ç.n.)

ise iki mum yerleştirilmişti. Yangın geliyorum diyordu, ben de bunu dile getirecek oldum ama dilim tutulmuştu.

Jasper, Binbaşı Craven'ın üstüne eğilmişti. Binbaşı'nın durumu kötüydü. Rengi solmuştu, alev alev yanıyordu. Pantolonu çıkarılmış, diz boyundaki pazen donuyla kalmıştı. Kırık bacağını saran sargı bezleri kan ve irinden sarımsı bir kahverengiye dönmüştü.

Frank Dilley'nin Binbaşı'yı vurma teklifi geliverdi aklıma.

"Ben... Benim yapabileceğim bir şey yok burada," dedim Jasper'ın sormasına fırsat vermeden.

Jasper uzanıp bileğimi tuttu. "Hayatını kurtarmak istiyorsak bacağının kesilmesi şart. Kesmek için de yardımına ihtiyacım var."

"Tom ya da Henry yapsın."

"Katiyen olmaz," dedi Henry. "Babam bir keresinde bana yaban domuzunun nasıl kesileceğini göstermeye çalışmıştı da bayılıp kalmıştım."

Tom başını salladı. "Denedim ama yaklaşıp kokusunu alınca kusuyorum."

Elimi Jasper'dan kurtardım. "Jefferson'ı çağır. Ya da Bay Robichaud'yu. Ya da adamlardan herhangi birini."

Binbaşı Craven ölü eline dönen elini kaldırdı. Sesi çok derinlerden geliyordu. "Ben... seni... istiyorum."

"Senin iyi şans getirdiğini söylüyor," dedi Jasper. "O hengamede bile yardım çağırdın. Kamptan çıkıp Joyner'ların kayıp oğlunu buldun."

"Sen... kutsanmışsın..." dedi Binbaşı.

Oysa ben o anda lanetlendiğimi düşünüyordum.

Jasper o kadar alçak sesle fısıldadı ki duymak için kulağımı iyice açmam gerekti: "Haklı olup olmaması önemli

değil. Seni yanında istiyor ve umutlu, işbirlikçi bir hastanın kurtulma şansı yaklaşık yüz katı fazla olur."

"Ah." Hayatta kalmak için yardım isteyen birine hayır demek zordu.

"Bir an önce yapmak zorundayız," diye ekledi Jasper. "Böylece Binbaşı enerjisini kırık kaburgalarını ve diğer yaralarını iyileştirmeye kullanabilir. Artık parmaklarını oynatamıyor. Yaranın kanaması durmuyor, diktim ama o bile fayda etmedi. Şimdi de iltihaplandı."

"Bu şok onu öldürebilir," diye fısıldadım.

"... duydum..."

"Öbür türlü de ölecek; ağır ve çok acılı bir ölüm. Bacağı kesersek bir şansı olur."

"Göze alıyorum... Şansım az da olsa..."

Göğsüm korkudan düğüm düğümdü yutkundum. "Ne yapmamı istiyorsun?"

"Asistanım olmanı. İhtiyacım olduğunda, istediğimde aletleri uzat. Ne dersem onu yap."

"Peki."

"Teşekkür ederim. Şimdi git, ellerini yıka, sıcak su ve sabunla ovala. Tom sana gösterir. Temiz gömleğin var mı?"

"Kana bulanacağım zaten! Temiz gömleği niye mahvedeyim?"

"Dr. Liston –kullandığım şu ateli icat eden adam– temiz eller ve temiz giysilerin temiz yaralar demek olduğunu, bunun da daha az enfeksiyon anlamına geldiğini ortaya koydu."

Haftalardır çamaşır yıkamamıştım. "Hiç temiz gömleğim yok."

"Benimkilerden birini giyebilirsin," dedi Henry dışarıdan. "Kendi gömleğinin üstüne giy. İşin bitince ben yıkarım."

"Teşekkürler," dedim önlerinde üstümü değiştirmemi beklemediği için rahatlayarak.

"Ellerini yıkaman için su kaynatmıştım," dedi Tom. "Temiz bir kalıp da sabunum var."

Jasper, Binbaşı'ya döndü. "Eterim yok. Fena acıyacak."

Binbaşı gözlerini sımsıkı kapadı. "Yap... yap gitsin."

Arabadan inmeden duraksadım. "Joyner'lar. Onlarda afyonruhu var. İşe yarar mı?"

Jasper'ın gözleri büyüdü. "İşimizi bir hayli kolaylaştırır."

"Hemen geliyorum."

Arabadan atlayıp Joyner'ların arabasına koştum. Jefferson hâlâ vagonun altında uyuor, hafifçe horluyordu. Tenteden başımı uzatıp, "Bayan Joyner?" diye fısıldadım.

"Lee?" diye cevap verdi uykulu gözlerle. "Her şey yolunda mı?" Yanındakilerden biri mırıldanınca Bayan Joyner, "Sen uyumaya devam et, canım," dedi.

"Binbaşı'nın bacağını keseceğiz," dedim. "Jasper hayatını kurtarmanın tek yolunun bu olduğunu söylüyor. Afyonruhundan biraz vermeniz mümkün mü?"

Biraz tereddüt ettikten sonra, "Bay Joyner'a lazım," dedi.

Bay Joyner tahmin ettiğimden daha hasta olmalıydı. "Şu anda Binbaşı'ya yapılabilecek en büyük bu olurdu."

Hafifçe iç geçirdi. Hışırtılar duydum, sonra bir sandığın açılıp hafif bir pat sesiyle kapandığını. "Al." Eli tentenin altından uzandı, mantar kapaklı küçük bir cam kavanoz tutuyordu. "Artanı geri getir."

"Çok teşekkür ederim." Kavanozu aldım. Üstünde kafatası ve çapraz kemikler bulunan etikette önerilen doz, üç aylık bebek için sadece bir damlaydı. Bebeklerin bile kullanabileceği bir şey gerçekten zehirli olamazdı herhalde.

Koşar adım üniversiteli gençlerin yanına döndüm ve şişeyi Jasper'a verdim.

"Şükürler olsun," dedi mantarı pıt diye açarken. "Pekâlâ, Binbaşı, sadece iki büyük yudum alın. Yoksa bacağınızdan daha büyük dertleriniz olur." İçmesi için şişeyi Binbaşı'nın ağzına tuttu. "Güzel. Ben ellerimi yıkayıp geliyorum. Bir dakikaya döneriz, siz ne olduğunu anlamadan da hallederiz."

Arabadan inince Tom'un havlular, sabun ve temiz suyla hijyenik bşir alan hazırladığını gördük. Şapkamı çıkardım ve gözlerim açılsın diye yüzüme sıcak su çarptım. Jasper ellerini ovmaya başladı, ben de onu örnek alarak aynısını yaptım.

"Bizimle San Francisco'ya gelmeyi düşünmelisin," dedi bütün kolunu sabunlarken.

"Niye ki?"

"Altın çıkarmak zor iştir."

Güldüm. Bir bilseydi.

O da sırıttı. "Ciddiyim. İnsanlar altın için zor şartlarda çalışıyor ama çok kolay harcıyorlar. Pekâlâ bizim gibilerden hizmet almaya da harcayabilirler. Ayrıca Jefferson'a nasıl baktığını görüyorum... Sen de bizdensin. Tırnak içlerini temizle. Asıl pislik oradadır."

"Annem gibi konuşuyorsun," dedim ama tırnaklarımın içini teker teker, hepsi pırıl pırıl olana dek temizledim. "Bizden biri derken ne kastediyorsun?"

"Müzmin bekâr. San Francisco yeni bir dünya, orada kanundan çok para konuşur. Orada bize yer var. Kimse burnunu sokmadan, dilediğimizce yaşayabiliriz."

Tepkimi ölçmek için gözlerini bana dikti.

"Ben..." Tom ile Henry de ne söyleyeceğimi duymak için gözlerini bana dikmişlerdi.

Jasper'ın bu kadar açık konuşması için bana tam anlamıyla güvenmesi gerekiyordu. Belki de sırlar insanları bir şekilde öyle yalnızlaştırıyordu ki sonunda birilerine açılmayı göze alıyorlardı.

"Günün birinde evlenmek istiyor musun?" diye üsteledi.

Ve kendime ait hiçbir şeyim olmasın, öyle mi? "Tanrım, hayır. Ama..."

Çenemi kapadım. Jefferson'la evlenmeyi *düşünmüştüm*. Üstelik elinde olsa geri alacağı o aptal teklifi yüzünden.

"Müzmin bekâr mısın öyleyse?" dedi.

Göğsümün sıkıştığını hissediyordum. Jasper bazı sırlarım olduğunu fark etmişti ama ne olduğunu henüz çözememişti. Belki ona güvenebilirdim. Belki de birine açılmayı göze alacak kadar yalnızdım.

Arabadan Binbaşı'nın inleyişi duyulunca Jasper'ın niyetinin, beni önümüzdeki tatsız görevi düşünmemem için oyalamak olduğunu anladım.

"Hızlı çalışmalıyız," dedi Jasper. "Dr. Liston iki buçuk dakikada bacak kesebiliyor. Ben o kadar hızlı olamam ama işin özü hız. Ne kadar çabuk kesersek şansı o kadar artar."

İyi durup kahvaltı niyetine ağzıma bir iki lokma kahvaltı atmamıştım.

Henry en iyi gömleğiyle geri döndü. Jasper'ın talimatıyla, Henri gömleği başımdan geçirirken dokunmayayım diye kollarımı kaldırdım. Henry benden çok daha uzun boylu olduğu için gömleği bana elbise gibi olmuştu.

Geri çekilip kaşlarını kaldırarak bana şöyle bir baktı. Jasper da dudaklarında bir tebessümle beni süzüyordu.

Kalbim birden bir bizon sürüsünün ayak sesleri gibi gürültüyle çarpmaya başladı. Annemin göğsüme sardığım şalı

gevşemiş mi diye kontrol etmemek için kendimi zor tuttum "Şey... arabaya biniyoruz, değil mi?" dedim.

"Evet, tabii." Jasper önden, ben arkasından içeri girdik. Tom dirseklerimizden tutup bizi yukarı çektiği için hiçbir şeye dokunmamıza gerek kalmadı. Üçümüzün sığabileceği kadar yer yoktu, hele de Binbaşı boylu boyunca yatarken.

"Sağımda dur, Binbaşı'nın başucunda," dedi Jasper. "Ben bütün aletlerimi yerleştirdim. Bıçak, testere, havlular, iğne. Ne istersem bana uzat ama ben söylemedikçe hiçbir şeye dokunma. Binbaşı yerinden fırlamaya falan kalkarsa onu hemen tut."

"Fırlamayacağım," dedi Binbaşı dili dolaşarak. Sesindeki acı, afyonruhu sayesinde azalmıştı. Bunun iyiye işaret olduğunu düşünmek istiyordum.

"Önce bileklerini bağlıyoruz," dedi Jasper. Binbaşı'nın bileğine doladığı ipi yerdeki bir sürgüye bağladı. Benim de diğer bileğine aynısını yapmamı işaret etti.

"Ne kadar sıkayım?" diye sordum.

"Kan akışını kesmeyecek ama kemiği keserken burnuma yumruk atmasını engelleyecek kadar. Keşke deri kemerimiz olsaydı. İşimiz bitince bilekleri biraz acıyacak."

Ben Jasper'ın dediğini yaparken o da Binbaşı'nın sağlam bacağını çabucak bağladı. Kırık bacağın altına tahta bir kutu koydu. Kesecek kişi benmişim gibi kalbim çarpıyordu.

"Şunu ısırın," dedi Jasper tortop edilmiş bir deri parçasını Binbaşı'nın ağzına uzatarak.

Craven başını çevirdi. "Dikkat et de çok yukarıdan kesme," dedi. "Belki kalan parçalarımı daha sonra kullanmak isterim."

"Dizinizden yukarı çıkmayacağım," dedi Jasper. Deriyi Binbaşı'nın ağzına soktu. "Bacağınıza turnike uygulayacağım. Acıtacak ama sıkı olması gerekiyor."

Binbaşı başıyla onayladı.

Jasper hızlı ve becerikliydi. "Hazır mısınız?"

Binbaşı gözlerini sıkıca kapayıp tekrar başıyla onayladı.

"Tanrı sizinle olsun, hepimizle," dedi Jasper. "Bıçak."

Sapından tutacağı şekilde av bıçağını uzattım, ne yaptığını görmemek için Binbaşı'nın yüzüne odaklandım. Evet, geyik kesmiştim ama Binbaşı insandı ve yaşıyordu.

Bıçağın ete saplanma sesini duyunca yüzümü buruşturdum. Binbaşı deri parçasını sıkıp inledi. Omuzları kalktı, doğrulmaya başladı.

"Tut!" diye çıkıştı Jasper.

Binbaşı hareketsiz kalana dek omuzlarına bastırdım.

Jasper, "Testere," dedi ve kanlı bıçağın sapını dişlerinin arasına aldı. Demir testeresini verdim. Metalin kemikte çıkardığı gıcırtılar tüylerimi diken diken etti.

Binbaşı burun delikleri kocaman açılarak hızlı hızlı soluyordu. Sımsıkı kapadığı gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Hiçbir fikrim olmasa da, "İyi gidiyorsunuz," dedim.

Kesme işi uzadıkça uzadı, arabayı kemik tozu kapladı, havayı pis bir koku sardı. Binbaşı başını öne, arkaya sallıyordu. Ağzındaki deri parçasıyla haykırdıkça yaralı bacağı ani hareketlerle sarsılıyordu.

Jasper bıçağı ağzından attı. "Tut şunu," dedi. "Tut da bitirebileyim!"

Binbaşı'nın uyluğunu iki elimle kavrayıp sıkıca bastırdım. Jasper yeniden testereyle bacağa girişti. Binbaşı'nın ciğerlerinden tuhaf, tiz bir feryat koparken başımı çevirdim. Jasper son birkaç kesi yapmak için bıçağı aldı ama ben bakamayacaktım. Bacak kuvvetli bir pat sesiyle kutunun üstünden yatağa düştü.

"İğne," dedi Jasper. Binbaşı artık tekme atmasa da bir elimle bacağını tutarak iğneyi aldım. Misina iğneye önceden geçirilmişti. "Söylediğimde ipi kesmeye hazır ol."

Jasper'ın dikmesini beklerken makası aldım. Küçük vagon artık kan kokuyordu ve bu, kemik tozu ve çürümüş et kokusuna kıyasla büyük bir gelişmeydi. Binbaşı ölü gibi hareketsizdi. Göğsünün inip kalktığını görünce rahatladım.

"Kes," dedi Jasper.

Gösterdiği yerden kestim.

"Havlular."

Uzattığım temiz havluları Binbaşı'nın kesik bacağının altına yerleştirdi. Son temiz havluya ellerini kuruladı, Binbaşı'nın ağzından deri parçasını çıkarıp nabzına baktı.

"Eh, şimdilik hayatta," dedi Jasper. "İyi iş çıkardın."

"Teşekkürler." Bir şey yapmamıştım. Sadece adamı tutmuş ve kusmamaya çalışmıştım.

Arabadan indiğimizde Henry bir kap daha temiz suyla bizi bekliyordu. Tom elinde bir kronometreyle onun yanındaydı. "Beş dakika, yirmi yedi saniye," dedi. "Liston'ın rekorunun yanından bile geçmez."

Henry zoraki gülümsedi. "Ama ilk sefer için fena değil."

"İlk sefer mi?" dedim. "Doktor olduğunu söylememiş miydin sen!"

"Doktor olmak *istediğimi* söyledim," dedi Jasper ellerini yıkarken. Yüzünde bir zafer ifadesi vardı. Arabasında bir adam ölümle burun burunaydı ama onun ağzı kulaklarındaydı. "Kaliforniya'nın en güzel yanı bu işte; hepimiz oraya gidip ne istersek olabiliriz."

Beyaz gömleği üstümden çıkarıp Henry'ye geri verdim. "Eh, hayatta kalırsa gerçekten doktorsun demektir herhalde."

"Sen ne olmak istiyorsun, Lee?" diye sordu Jasper. Yüzü çaktırmadan biraz afyonruhu içtiğinden şüphe ettirecek kadar sevinçli, bakışlarıysa dile getirmeye hazır olmadığım bir cevabı ararmış gibi keskin ve tuhaftı.

"Şu anda mı? Uykuda olmak."

Üçü de kahkaha attı. Jasper, "Biliyorsun, bugün iki kişinin hayatının kurtulmasına yardım ettin," dedi.

"Ve hemen yatmazsam ölen ben olacağım."

Jasper'ın daha konuşmak istediği belliydi –Haklı olarak, az önce yaptığı şeyin heyecanı vardı üstünde– ama ayakta duramıyordum. Vedalaşıp paytak paytak uzaklaştım.

Jefferson hâlâ Joyner'ların arabasının altında uyuyordu. Ben de bitkinlikle onun yanına devrildim ama Vaiz'in karısını, minik Andy'nin kayboluşunu, küçük erkek kardeşimi, Binbaşı'yı, hatta inek Athena'yı düşünmekten uyuyamıyordum. En önemlisi de hem harikulade hem de korkunç bir ihtimal yüzünden; üniversiteli gençlerin kız olduğumu anladıkları ihtimali. Üstelik hiç de kızmış bir halleri yoktu.

Uyandığımda Binbaşı hâlâ hayattaydı. O gün ölmedi. Ertesi gün de.

Yirmi Altıncı Bölüm

Yaz beraberinde kavurucu bir güneş ve sıcak rüzgârlar getirdi. Upuzun salınan otlar kuruyup tohuma kaçınca ufuk altın gibi parlamaya başladı. Deniz gibi uçsuz bucaksız, masmavi bir gökyüzü vardı. Missourili adamlar dağlara yaklaştığımızı, hatta yolumuzun meyillendiğini söylüyordu ısrarla. O kadar hafif bir meyildi ki, arabaların fren bile yapmadan durup geriye kayacakları noktaya gelinceye dek fark edilmeyecekti. Birkaç hafta boyunca çok iyi yol aldık ve 3 Temmuz günü tam otuz iki kilometre yol yaptık.

Frank Dilley ilerleyişimizden öylesine memnundu ki Bağımsızlık Günü kutlaması için yarım gün mola vereceğimizi ilan etti. Güneş doğmadan yola çıktık.

"Ben Hoffman'larla gideceğim," dedi Jefferson atlarımıza bindiğimizde.

"Ah." Oysa çok güzel bir gündü ve birlikte yol almak için sabırsızlanıyordum. "Peki."

"Gelmek ister misin?"

"Şey... Olur."

Arabaya yaklaştıkça midem kasılıyordu. Hoffman'lara yanlış davrandığımın farkındaydım ama durumu nasıl düzelteceğimi bilmiyordum. Fakat Therese geldiğimi görünce ağzı kulaklarına vararak sırıttı ve "Merhaba, Lee!" dedi. Bu kadardı işte.

Yol boyunca kafamızı ütüledi; erkek kardeşi Otto'nun bir çayır köpeğini yakalamaya çalışırken kolunu deliğe sıkıştırdığını, Missourili gruptan ne zaman yanından geçse ıslık çalan adamı ve geçen gece Doreen'in şiltesine gelip domuz yavrusu gibi ciyaklamasına neden olan minik fareyi anlattı.

İkisini bir arada görmek yüreğimi sızlatıyordu; böyle keyifle kahkaha atışları, Therese'nin doru kısrağın yanında, elini üzengiye, belki de Jefferson'ın botuna koyarak yürüyüşü. Ama Jeff haklıydı; Therese güzel olduğu kadar cana yakındı ve hakkımda dostça olmayan şeyler düşündüğünü gösteren hiçbir tavrı yoktu. Sürekli gözlerini Jeff'e dikmesine rağmen ondan bunca zamandır uzak durduğuma üzülüyordum. Arkadaş olunacak kimselere denk gelmek zor oluyordu ve ben yol boyunca budalalık etmekle çok zaman harcamıştım.

Öğlene kadar on üç kilometre yol gitmiş, küçük bir dereye gelmiştik. Suyu bir sızıntıdan ibaretti. Hava bir hafta daha kuru giderse geriye boş, çakıllı bir hendek kalacaktı. Her iki kıyıdaki çamur, bizden önce geçenlerin uzun tekerlek izleriyle kuruyup kaskatı olmuştu.

Güneş hâlâ tepedeyken kamp kurduk. O gece ziyafet çekecektik ve herkes katılacaktı. Jefferson dereden birkaç alabalık yakaladı. Missourili adamlar kahvelerinin birazını paylaştılar –bir tek onlarda gerçek kahve kalmıştı– ve Bayan Hoffman dağ gibi yulaflı çörek yapıp bunları özel bir gün için sakladığını söylediği gerçek siyah frenküzümü reçeliyle sundu.

Üniversiteli gençler paylaşmak istedikleri viski şişesini ortaya çıkardıklarında Peder Lowrey'nin sarhoşluk ve sefahat konulu bir vaaz vermesini bekledim. Fakat yüzüne nadir görülen bir gülümseme yerleşti ve Tanrı'nın suyu şaraba dönüştüren öz oğlunu örnek almanın, aşırıya kaçmamanın erdemlerinden övgüyle söz etmeye başladı.

Bir tek Joyner'lar uzak durdular. Bayan Joyner her zamanki gibi damalı masa örtüsünü kusursuz mendil ve porselenleriyle donatma ritüelini gerçekleştirdi. Artık karnı burnundaydı, hareketleri yavaşlamış, istirahatleri sıklaşmıştı. Buna rağmen damalı masayı kusursuzca hizalayıp örtüyü en ufak bir kırışıklıkta dünyanın sonunu gelebilirmiş gibi düzleştiriyordu.

Kapaklı tencerede pofuduk bir somun ekmek pişirdi ve biraz kuru bezelyeyi ateşin üstünde ıslanmaya bıraktı. Jefferson'la birbirimize bakarak akşam yemeğini Hoffman'larla yemeye karar sessizce verdik. Belki karşılığında Jefferson'ın alabalığını verirdik.

Tam giderken, Bayan Joyner, "Bekleyin!" diye seslendi.

Arabanın içinde gözden kayboldu, bir şeyler hışırdattı, bir şeyi sertçe çarptı. İki gündür arabadan çıkmayan Bay Joyner'a bir şeyler mırıldandı ama ne dediği anlaşılmıyordu. Koleranın nüksetmediğini umuyordum.

Elinde sarı-turuncu bir şeyle dolu, ağzı mühürlü iki kavanozla arabadan çıktı. "Şeftali reçeli," dedi. Birini masaya koydu, ötekini bana uzattı. "Lütfen bunu Hoffman'larla birlikte yiyin, selamımı da söyleyin."

Ağzım sulandı, gözlerim yandı çünkü şeftali reçeli annemi hatırlatmış, göğsümde gerçek bir acıyla içimi yakmıştı. Bayan Joyner'ı şapkamla selamlayıp bir teşekkür geveledim.

Gruptaki hiç kimsede turta ya da börek, süt ya da tereyağı yoktu. Aylardır taze meyve ve sebze yememiştik. Yine de herkesin arabadan arabaya dolaşıp neler piştiğine baktığı ve patlayıncaya kadar yediğimiz özel günleri aksatmıyorduk.

Güneş batarken araba çemberimizin ortasını temizledik. Missourili adamlardan ikisi kemanlarını getirdiler. Derken Bay Robichaud bizi kendi enstrümanını –diğerlerini gölgede bırakan klasik, cilalı, ceviz bir keman– getirerek bizi şaşırttı. Kanadalı olduğu halde *Hail Columbia* ve *My Country 'Tis of Thee* [7] şarkılarını çaldı. Herkes, hatta kız sesim duyulmasın diye alçak sesle olsa da ben bile eşlik ederken Bayan Robichaud'un yüzü gururla parlıyordu.

Sonra dans etmeye başladık; dansa hiç yatkın olmasam da burada dans etmek bol bol dönüp kurtlarını dökmekten ibaretti sanki. Kucağıma aldığım Andy'yle, sonra Olive'le dans ettim. Derken Jefferson teklif ettiğinde hayır diyecek oldum ama Missourili adamlar birbirleriyle dans ediyorlardı ve kimsenin ilgilendiği yoktu; bu yüzden biz de kalktık.

Jefferson da ancak benim kadar dans edebiliyordu. Birbirimize tosladık, birbirimizin ayağına bastık ve karnımız ağrıyıncaya kadar güldük. Sonra Therese'yi dansa kaldırdı. Sonra *ben* Therese'yi dansa kaldırdım. Sonra Jasper beni kaldırdı ama dansımızın ortasında keman bir anda susunca şaşkınlıktan donakaldık.

Binbaşı Craven tek başına arabadan inmiş, bez parçaları sarılı kalın bir ağaç dalını koltuk değneği niyetine kullanarak topallaya topallaya yanımıza geliyordu. Aksaya aksaya gelirken

7 ABD'den övgüyle söz eden, marş türünde şarkılar. (ç.n.)

kesik bacağı tuhaf biçimde sallanıyordu, alnı boncuk boncuk terlemişti ama hayatının en güzel günüymüş gibi sırıtıyordu.

Bacağı kesildiğinden beri yatağa mahkûm olmuş, arabadan sadece tuvalet ihtiyacını gidermek için, o da Jasper'ın refakatinde çıkmıştı. Gözlerimizi ona diktiğimizi görünce kaşlarını çatıp, "Kutlamaya bensiz başladığınıza inanamıyorum!" diye bağırdı.

Bir sevinç çığlığı attım. Biri daha aynısını yaptı. Derken herkes tiz sesler çıkarıp kahkaha atmaya, Binbaşı'nın sırtına vurmaya başladı. Bay Robichaud kemanıyla *For He's a Jolly Good Fellow*[8] şarkısını tıngırdatınca herkes avazı çıktığı kadar söyledi.

Sadece Frank Dilley katılmadı.

Binbaşı Craven, Frank'i fark edince, kendisini tebrik edenlerden güçlükle kurtulup ona doğru topalladı.

"Ayağa kalktığını görmek güzel, Wally," dedi Frank. Fakat kolları bağlı, bakışları sertti.

Binbaşı koltuk değneğine dayanarak bir elini kaldırıp Frank'in omzunu sıktı. "Gruba liderlik ettiğin için teşekkür ederim, Frank. İyi iş çıkardın."

Frank başını salladı ama cevap vermedi.

"Devam edersen bana iyilik etmiş olursun," diye ekledi Binbaşı. "Ben hâlâ halsizim."

Frank kollarını çözdü ve tokalaşmak için Binbaşı'ya elini uzattı. "Elbette, Wally."

Herkes rahat bir nefes aldı ve kemanlar yeniden başladı.

---

8 Bir kişinin özel gününü ya da başarısını kutlamak için söylenen geleneksel bir şarkı. (ç.n.)

Güneş ertesi günkü rotamızın üstünde batarken şarkılarımız giderek sakinleşti ve bulaşıklar toplanıp sıyırıldı. İhtiyacımı gidermek için karanlığa giderken bunun geçirdiğim en güzel 4 Temmuz olduğunu düşündüm. Derenin beş yüz metre kadar yukarısındayken boğazımda hafif bir kaşıntı başlayıp giderek şiddetlenerek kafamın içinde vızıldayan sineklere dönüştü. Sezgimin kaynağına odaklandım ve derenin tam ortasında diz çöktüm. Dere yatağındaki çakıllara bakarken önümde bir su böceği sıçradı. Ne yaptığımı pek göremesem de önemi yoktu.

Dokunduğum anda içime bir sıcaklık yayıldı. Parmak uçlarımda bir çakıltaşı gibiydi ama ruhum öyle olmadığını biliyordu. Sudan çıkarıp yıldızlara doğru kaldırdım. Elimdeki altın parçası serçeparmağımın tırnağından büyük değildi. Herhalde on dolar ederdi.

Gülümsedim. Kaliforniya'ya gitmeyi iple çekiyordum.

Jefferson'la tüfeklerimizi almış, av bulmayı umarak atlarımızı sürmüştük. Güneşte kısmaktan gözlerim acıyordu, hem de tüm gün şapkamı çıkarmadığım halde.

"Şu ötedeki dağı görüyor musun?" Jefferson ufuktaki alçak, yuvarlak bir tepeyi işaret etti. "Bana kalırsa orası."

"Adı Independence *Kayası*, [9] Independence Dağı değil," dedim.

"Burada her şey daha büyük. *Bana* baksana." Eyerinde doğruldu, göğsünü şişirdi ama yüzündeki ciddiyeti koruyamıyordu.

---

9 Independence Rock: Wyoming'de bulunan, adı "Bağımsızlık Kayası" anlamına gelen granit kaya, Kaliforniya'ya giden göç yolu üzerindeki önemli bir noktadır. (ç.n.)

"Kafan eskisinden büyük, orası kesin." Ama haklıydı. Jefferson'ın boyu en az üç santim uzamıştı. Boynu kalınlaşmış, omuzları genişlemişti. Georgia'dan tanıdığım, kocaman dizleri olan o uzun ince çocuk değildi artık. Ben de büyümüştüm ama boydan değil. Gömleğimin altındaki şalı düzeltme isteğime karşı koyarak huzursuzca kıpırdandım. Göğsümü sımsıkı sargılarla kapatmak giderek zorlaşıyordu.

Jefferson doru kısrağı ileri sürerken onun kadar neşeli hissedebilmeyi diledim. İşler yolunda gitmişti. Binbaşı giderek iyileşiyordu. Fort Laramie'de erzak takviyesi yapmıştık. Yol üstünde Kızılderililerle takas yapmış ve küçük çaplı hırsızlıklar –bir battaniye, biraz yiyecek, bir silah– dışında sorun yaşamamıştık.

Frank Dilley katarı haftanın yedi günü ilerletiyordu. Bu sayede 4 Temmuz'dan sadece bir hafta sonra Independence Kayası'na ulaşmayı başarmıştık. Bu kadar geç yola çıkmamıza rağmen neredeyse takvime uygun gidiyorduk.

Yine de bir şeyler olacakmış ve ne olduğunu önceden anlamalıymışım hissini üstümden atamıyordum.

"Evet, kaya bu, Lee," dedi Jefferson. "Eminim. Gökyüzünden ayın bir parçası düşmüş gibi görünmüyor mu sence de?"

"Doğru, biraz benziyor."

Büyük, gri bir kubbeydi bu; tüm Dahlonega'nın içine sığabileceği kadar büyük. Altın rengindeki düzlükte adeta Tanrı, çamura devasa bir top atmış da yarı gömülü halde bırakmış gibi yükseliyordu. Burada, batıda her şey *gerçekten* daha büyüktü. Herhalde kıyaslayınca kendimi küçük hissetmem gerekirdi ama ben de daha büyük hissediyordum; koca dünya içimde büyüyordu sanki.

Kayaya gidip atlarımızdan indik ve atlarımızı otlamaları için bağladık. "Ah!" diye haykırdı Jefferson kayanın tozunu parmak uçlarıyla silerken. Taşa isim ve tarihler kazınmıştı, yazılardan bazıları Bay Anders'ın okul binasında gördüklerimiz kadar düzgündü. Yüzlerce isim vardı. Hayır. Binlerce.

"Ne çok insan var, baksana," dedi Jefferson. "Sence hepsi altın için Kaliforniya'ya gidenler mi?"

"Yok, şuna bak. 'Wm. Shunn, 1846.'"

"Burada daha iki hafta öncesine ait bir tane var."

"Mormonlar bu tarafa gelmiş. Oregon'a gidenler de. İnsanlar bu kayanın yanından çok uzun zamandır geçiyorlar."

Jefferson bıçağını çıkarıp bazı harfler kazımaya başladı. Omzunun üstünden baktım. O kadar uzun bir isim için diğer çiziklerin arasına sıkışmış, küçücük bir yer seçmişti.

"Bekle," dedim. "Ben... İsimlerimiz yan yana olsun."

Şahin ötüşünü duyan tavşan gibi donup kaldı. "Peki." Bıçağını indirdi, bakışları yüzüme kaydı, dudaklarımda takıldı. Ne düşündüğünü öğrenmek için Kaliforniya'nın bütün altınlarını verirdim.

Güçlükle yutkundum. "Şurası nasıl?" dedim el değmemiş bir yeri göstererek.

"Olur."

Ben de bıçağımı çıkarıp kayaya çentik atmaya başladım. Jefferson da yanımda işe koyuldu. Aramızda bıçakların gıcırtılı sesi ve çimenlerde gezinen rüzgârdan başka çıt çıkmayan, huzurlu bir sessizlik oldu.

"Lee, gittiğim için üzgünüm."

"Ne?"

"İçimi kemirip duruyor. Annenle baban daha yeni ölmüştü. Sen benim en yakın arkadaşımdın, kötü durumdaydın ve ben seni bırakıp gittim."

Daha derin kazıyınca bıçağın ucunu körelttim. Akşama iyice bilenmesi gerekecekti. "Sen de kötü durumdaydın. Sana kızmadım. Hem de hiç."

"Gerçekten mi?"

Yani, bir iki dakikalığına kızmış olabilirdim. "Gerçekten."

"Mesele... asla yapmayacağıma yemin ettiğim şeyi yapmış olmam."

"Anlamadım." Ama anladığım anda bıçağım da benimle birlikte donakaldı. Jefferson da terk edilmişti. "Sen kimseyi terk etmeyeceğine yemin etmiştin, annenin yaptığı gibi yani... Sen sekizinci kardeştin. Geride kalan."

"Belki biraz da kızgındım. Sana şeyi teklif ettikten sonra... bilirsin."

"Evlilik mi?" Sessizliği karşısında kendimi tutamayıp iğneledim onu. "Yoksa kardeş numarası yapma teklifini mi diyorsun?"

Yüzünü buruşturdu. "Benimle işin bitti diye düşündüm."

"Seninle işim bitmemişti. Kendimle işim vardı, hepsi bu."

Burun büktü. "Kendinle işin bitti mi peki?"

Parmağımın ucuyla harflerimin üstündeki kum ve tozu sildim. "Bilmiyorum, Jeff. İnsanlar burada beni seviyor, bana saygı duyuyorlar ve bu güzel bir şey. Ama gerçekte kim olduğumu bilmiyorlar ve doğrusunu söylemem gerekirse ben de pek emin değilim." Nedense midem düğüm düğüm olmuştu. "Bak, o gün için üzgünüm, yani eğer şey yaptıysam..."

"Öyle deme," dedi. "Hiçbir şey için üzgün olmana gerek yok."

"Senin de üzgün olmana gerek yok."

Taşa *LE* yazmıştım. Bir an durup düşündüm.

Annemin madalyonuna uzandım ama artık boynumda olmadığını hatırladım. Üstümde yeni pazar günü elbisem, birlikte geçirdiğimiz gündüz vakitlerini düşündüm. Jefferson'ın bana, kız halime evlenme teklif edişini düşündüm. Öne eğilip sonuna bir *AH* ekledim.

LEAH WESTFALL.

Bu isim kafilemizdeki kimseye bir şey ifade etmeyecekti ama benim için önemliydi.

Jefferson işine ara verip ismime baktı. Ağzı hafif bir sırıtışla kıvrıldı.

"Sen Jefferson McCauley mi olacaksın, yoksa Jefferson Kingfisher mı?" diye sordum.

"Jefferson McCauley Kingfisher," dedi neşeyle.

Alaycı bir umutsuzluk ifadesiyle iç geçirdim. "Gece yarısına kadar buradayız, desene."

"İyi ki bu kaya dağ kadarmış."

Tepeye tırmanıp geçtiğimiz topraklara baktık. Yol, otların arasında geniş bir oyuktu; bir nehir gibi doğu ufkuna uzuyordu. Güneyde ve batıda dağlar vardı. Bu mesafeden bakınca ufuktaki mavi bulanıklıklardan ibarettiler; yumuşak, hafif eğimli ve soğuk.

Missourili adamların başı çektiği kafilemiz yaklaşıyordu. Coşkuyla el salladık, onlar da hemen karşılık verdiler. Kısa molada insanlar isimlerini ya da baş harflerini kazıdılar, sonra tekrar yola koyulduk.

Şakayık'ı üniversiteli gençlerin arabasına çevirdim. Jasper arabayı sürüyor, Binbaşı Craven ise yanında oturuyordu. Bir

elinde biz iğnesi, diğerindeyse bir botun teki vardı. Ayakkabı tamircisi olduğunu bilmiyordum, oturduğu yerde sarsılıp dururken nasıl iş yaptığını anlamıyordum.

"Hey, Binbaşı," dedim.

İşinden başını kaldırdı. "O benim rütbemdi ama artık bu kafilenin başı değilim. Bana Wally de."

"Kusura bakmayın, efendim. Benim için daima Binbaşı olacaksınız."

Güldü. Sonra üzengilerimi işaret etti. "Senin ayakların o kadar büyük mü gerçekten? Değilse botlarını onarabilirim. Senin ölçüne göre kesip düzeltirim. En azından bunu yapayım."

Ayak derimin her yanı ayakkabının vuruklarına o kadar alışmıştı ki babamın botları neredeyse hiç rahatsız etmiyordu artık. "Botlar iyi. Hem kimsenin onları kesmesini istemem. Yine de teşekkürler."

"Fikrini değiştirirsen haberim olsun."

"Dağlar buradan bakınca o kadar kötü görünmüyor," dedim konuyu değiştirmek için.

"Öğle saatlerinde Devil's Gate'e[10] varmış oluruz. Görür görmez tanırsın zaten. İki uçurum arasındaki dar bir boşluktur, bahçe duvarının ortasındaki giriş kapısı gibi."

"Neden o kadar kasvetli bir ismi var?"

"Çünkü oradan geçtiğimiz andan itibaren önümüzdeki yol cehennem gibi olacak. Suyu fokurdayan sülfür yatakları. Arabaların geri geri kayacağı kadar dik tepeler. Zirvesinde nefes alamayacağın dağlar. Susuz nehirler. Dört bir yana uzanan, geçmesi üç dört gün süren çöller."

Jefferson yanıma gelmişti. "Başka yoldan gidemez miyiz?"

---

10 (İng.) Şeytan Kapısı. (ç.n.)

"Yok. Oregon'un yeşil çimenlerine ya da Kaliforniya'nın tatlı altınlarına giden tek yol cehennemin içinden geçiyor."

Gözlerimi devirdim. Binbaşı bacağı kesildiğinden beri iyice renkli bir kişilik olmuştu; küfürlü konuşuyor, abartıyor, palavra sıkıyordu. Bana babamı hatırlatıyordu, sadece kadınlarla arkadaşlık etmeye uygun olmayan haliydi.

"Tepeye tırmanıp etrafa göz atabilir miyiz dersiniz?" diye sordum.

Binbaşı kesik bacağına vurdu. "Benimle gitmek seni rahatsız etmeyecekse olur."

"Bu harika bir fikir, Lee," dedi Jefferson. Ona gülümsemek için döndüm ama ilerlemişti bile. "Bizimle gelmek isteyen var mı diye bakacağım."

Hayır diye bağırmak, sadece ikimizin kalmasını istediğimi söylemek geldi içimden ama Tom ile Henry'ye sormaya gitmişti bile. Böylece ben de Şakayık'ı Joyner'ların arabasına çevirdim.

Çifti Bayan Joyner sürüyordu ki bu, yola ilk çıktığımız zamanlarda kesinlikle yapmayacağı bir şeydi. Eteğinin üstüne bir önlük takmış, öküzlerin dizginlerini dizlerinin arasına sıkıştırmıştı. Ellerinin arasında ise ceviz ağacından yapılmış, pirinç süslemeli küçük bir saat vardı; bezle parlatıyordu onu.

Kocası ortalıklarda yoktu.

"Lee," dedi beni görünce. Saati, hayatı ona bağlıymış gibi ovalıyordu.

"Hanımefendi." Şapkamla selamladım. "Bay Joyner bizimle Devil's Gate'e tırmanmak ister mi diye sormaya gelmiştim. Hemen nehrin yukarısında. Manzarası güzel olmalı."

"Bay Joyner istemiyor," dedi.

Jeff'le arabayı her yükleyip boşalttığımızda vagon yatağında gördüğümüz bulanık gölge sayılmazsa Bay Joyner'ı en son ne zaman gördüğümü bile hatırlamıyordum. Koleranın nüksettiğinden endişelenmiştim ama arabadan kesinlikle kolera kokusu gelmiyordu.

"Andy ile Olive gelmek isterler mi acaba? Onları gözümün önünden ayırmam." Hemen kabul etmesini bekliyordum. Bayan Joyner onları arabadan uzak tutmaya çalışıyor –Bay Joyner'ın istirahat etmesi için olduğunu söylüyordu– ve Robichaud'ların ikizleri ya da Hoffman'ların çocuklarıyla oynamaları fırsatını hiç kaçırmıyordu.

Olive arabanın yanında yürüyordu; bir elinde bez bebeği, diğerinde küçük kardeşinin eli vardı. "Ne olur, anne," dedi.

"Ben de!" dedi Andy.

Bayan Joyner elini şiş karnının üstüne koydu. Biraz daha büyüse üstüne bir örtü serip çay servis edebilirdi. "Tabii. Lee'nin sözünden çıkmayın."

Jefferson'a bakıp Robichaud'larla konuştuğunu görünce Olive ile Andy'yi peşime takıp Hoffman'lara gittim.

Bay ve Bayan Hoffman en öndeki arabanın oturağında yan yanaydılar. Bayan Hoffman'ın elinde kasnak ile iğne vardı. Parmaklarının kirpi tutmuş gibi delik deşik olmaması çok şaşırtıcıydı.

"*Guten Morgen,* Herr Hoffman," dedim.

"Sana da günaydın," diye cevap verdi ağır bir aksanla.

Therese başını arabadan çıkarıp anne babasının arasından bana bana. "Merhaba, Lee!"

"Jeff ve benimle Devil's Gate'e tırmanmak ister misin? Bazı çocukları da götürüyoruz."

"Sizinle gelmeyi çok isterim. *Bitte?*"

"*Ja, ja*," dedi babası.

"*Danke*," dedi Therese annesini yanağından öperek. Binici bölmesine geçip yere atladı.

"Hey, her zaman arabanın arka tarafından atla, tekerleklerin uzağından," dedi Jefferson atını sürerken.

"Tamam, öyle yaparım," dedi Therese. Bir an kırgın bir ifade takındıktan sonra düzeldi. "Ben kardeşlerime gelip gelmeyeceklerini sorayım."

Therese, Andy ile Olive'in yanından yürüdü ve hep birlikte Hoffman'ların sırasıyla on üç ve on iki yaşlarındaki oğulları Martin ile Luther'in sürdüğü ikinci arabaya yetiştik. Oğlanlar şimdiden benden uzun boyluydular; geniş omuzları ve babalarınınkine benzeyen saman sarısı saçları vardı. Vagonun arka tarafından gelen patırtıyla en küçük oğlanlar Carl ile Otto'nun içeride oyun oynadıklarını anladık.

Genellikle dışarıda dolanan Doreen ise ortalıklarda görünmüyordu. Beş yaşındaki en küçük kardeşti, Olive'in akranıydı ve Bayan Joyner, Doreen'in pek derli toplu bir çocuk olmadığını düşünse de ikisi oyun arkadaşı olmuşlardı. "Düzgün bir hanım değil," diye ifade ediyordu Bayan Joyner durumu. Gerçi beş yaşındaki birinin nasıl düzgün bir hanım olabileceğini benim aklım almıyordu.

Şakayık'ı arabanın yanı sıra yürütürken Doreen'i görünce yüreğim ağzıma geldi.

Öküzlerin arkasında, kızağın üzerinde gidiyor, başlığı sırtında sallanıyordu. Kız bir aşağı bir yukarı zıplarken Luther ile Martin bağırarak onu yüreklendiriyor, bindiği şey oyuncak atmış gibi gülüyorlardı. Kızı olduğu yerde tutan tek şey minik elleriydi. Araba bir tekerlek çukuruna girince Doreen bir an tehlikeli şekilde sarsılıp toparlandı.

"Doreen!" diye haykırdı Therese. "Ne yapıyorsun sen?"

Doreen ablasının sesini duyunca döndü. Aşağı atlamak için bacağını kızağın üstünden geçirdi ama ayak bileği takılınca yana doğru sendeledi.

"Dön!" diye bağırıp Şakayık'ı mahmuzladım.

"Arabayı durdurun!" diye bağırdı Jefferson. "Hemen!"

Şakayık bana güvenerek öküzlerin bulunduğu yöne atıldı. Doreen'in hizasına geçtik. Üzengilere basarak arabayla öküzlerin arasına, Doreen'in elbisesine uzandım. Parmak uçlarım elbisesine değdi. Doreen düşünce ben de peşinden düştüm. Sonunda eteğini yakaladığım anda omzumu arabanın kızağına sertçe vurdum. Yere çarpmanın etkisiyle nefesim kesilse de kızı kollarımla sarıp onu korumak için tortop olarak yana yuvarlandım. Durabilelim diye onu bastırırken ağzıma toprak doldu. Arabanın dingili başımın üstünden geçti. Tekerleğin keskin demir kenarlığı kabanıma takılıp pelerini başıma kadar çekti. Kaban koltuk altımda takılınca öne sürüklendik. Çakıltaşları gövdemi oyuyordu.

"Çüş!" diye bağırdı Jefferson. Tekerlekler yavaşladı. Nihayet araba tiz bir sesle durdu.

Doreen de ben de nefes nefese kalmıştık. "İyi misin?" dedim soluk soluğa.

Bana kocaman mavi gözlerle bakıp başını evet anlamında salladı.

Etrafımızı bir telaş sardı. İnsanlar koşarak geldiler, botları burnumu toza boğdu. Jefferson adımı haykırıyordu. Therese, Doreen'e sesleniyordu.

"Arabayı kabanımın üstünden çeker misiniz?" diye sordum. Sesim kafamda bir tuhaf tınlıyor, sanki çok uzaklardan geliyordu.

Arabanın yanına çifter çifter botlar sıralandı. Araba ağır ağır ilerledi ve koltuk altlarımdaki sıkışıklık gevşedi. Doreen ile sürünerek çıktık. Kız babasına koştu, babası da onu tutup hızla kaldırdı. Kızın elmacıkkemiğini kaplayan bir sıyrığı vardı ama bunun dışında yara almamış görünüyordu.

Aynı anda onlarca soru soruluyor, bense bunları ayırt etmekte zorlanıyordum.

"Doreen iyi," dedim etrafımdaki korku dolu yüzlere. "Hiçbir yerinin incindiğini sanmıyorum."

"O değil. Sen," dedi Jefferson gözlerinde dehşetle.

Onun ve diğerlerinin bakışlarını takip ederek aşağı baktım. Değirmen oluğundan akan su gibi şiddetli bir utanç kapladı içimi. Âdet kanamam başlamıştı. Pantolonum toprak ve kanla ıslanmıştı.

Hayır, ondan değildi. Ben tökezleyince Jefferson atılıp beni tuttu. Yaralanmıştım. Tam olarak ne zaman olduğunu hatırlamıyordum ama sağ bacağımda bir tuhaflık hissediyordum ve etraf birden bulanıklaşmaya başlamıştı.

"Jeff," diye fısıldadım. "Neyim var benim?"

"Jasper'ı getir!" diye bağırdı. "Haydi! Çabuk!"

Nefesim yetmiyor, iki bacağım da ağırlığımı taşımıyordu. Jefferson beni yere indirip, "İyisin Lee," dedi. "İyisin, beni duyuyor musun?"

Tepemde dikilenleri hayal meyal gördüm. Therese, Bayan Robichaud, Luther, Missourili adamlardan ikisi. Jasper'a yol vermek için açıldılar. Jasper dizlerinin üstüne çöküp pantolonumun beline uzandı.

"Hayır!" diye haykırdım. Beni burada, herkesin önünde soyamazdı.

"Sana dikiş atmam gerekiyor, Lee. Sanırım kalçanda fena bir kesik var. Ayak bileğin de şişmeye başladı, bu yüzden botunu keseceğiz. Sen kıpırdama."

"Yapmak zorunda, Lee," dedi Jefferson. "*Yapmak zorunda.* Ne olursa olsun. Anlıyor musun?"

Kız olduğumu göreceklerdi. Herkes görecekti. Sarsak ellerimi uzatıp onu itmeye çalıştım. "Ne olur..." Dudaklarım sözcükleri bulmakta zorlanıyordu. *Pantolonumu çıkarma. Onlara söyleme. Yapma...*

Oysa yalnızca, "Babamın botlarını kesme," diyebildim.

Kırmızı bir pusla gözlerim kapanırken her şey mum alevi gibi sönüp gitti.

Yirmi Yedinci Bölüm

Gözlerimi loş bir fener ışığına açtım. Kuştüyü bir şilteye gömülmüştüm. Tepemde bir araba tentesinin kubbesi vardı.

"Uyan bakalım!" dedi Bayan Robichaud. Elinde bir matarayla üstüme eğilirken. "İç," diye buyurdu.

Başımı kaldırdım. Serin su boğazımdan kaydığı anda kana kana içmeye başladım.

Bayan Robichaud güldü. "Jasper bu kadar çok içtiğini öğrenince sevinecek."

Jasper. Onu son gördüğümde herkesin önünde giysilerimi çıkarmaya hazırlanıyordu.

"Ne oldu?" diye sordum ürkek bir tavırla. "Ben... Herkes öğrendi mi..."

"Genç bir hanım olduğunu mu?" Soruyu savuşturmak istercesine elini savurdu. "*Bien sûr.*[11] Ama ne mutlu ki Jasper iyileştirdi seni. Kötü bir kesiğin vardı. Kalçandan dizine ka-

11 (Fr.) Elbette. (ç.n.)

dar. Hayatımda o kadar kan görmedim! Tekerlekten sanırım. Ayak bileğini de burkmuşsun ama kırık değil."

Uyluğuma uzandım, elime kalın bir sargı geldi. Uzun, beyaz bir gömlek vardı üstümde. Henry'nin olduğuna bahse girerdim. Bacaklarım ve ayaklarım sargı bezleri dışında çıplaktı.

"Ne kadar oldu?" diye sordum.

"Daha bir gün oldu. Jasper uyuman için zorla biraz afyonruhu içirdi sana. Bir de botların hakkında mızmızlanmayı kesmen için."

Sallanarak doğrulmaya çalıştım.

Bayan Robichaud elini göğsüme koyup beni yatırdı. "Üzülme. Jefferson, Jasper'ın kesmesine izin vermedi. Israr etti."

"Ah. Peki."

"Bay Robichaud ve ben sana iyi bakıyoruz."

İşverenlerim Joyner'lar yerine burada onlarla olmam garipti. Aslında pek de garip değildi galiba. Öğrenince yardım etmeye yanaşmamış olmalıydılar.

"*Merci*," dedim. *Merci. Danke. Teşekkürler.* Böylesine önemli bir şeyi söylemenin bir sürü yolu olması ne güzeldi.

"Sana iç çamaşırı getirmesi için Therese'yi yolladım. Seni nihayet etekle görmek güzel olacak."

Şaşkınlıkla baktım ona. "Biliyor muydunuz?"

"Bien sûr."

Gülümseyişi nazikti ama beni ikna etmedi. "Kız olduğumu ne zamandan beri biliyordunuz?"

"Kadın. Sen bir kadınsın." Duraksadı. "Seni ilk gördüğüm andan beri herhalde."

"Ah, hayır." Burun kemiğimi başparmağımla işaretparmağımın arasında kıstırdım. "Sizden başka?"

"Kocam da fark etmişti. Üniversiteli gençler..."

Yüzümü buruşturdum. "Onların anladığını tahmin ediyordum. Binbaşı'nın bacağını kestiğimiz zaman. *Herkes* mi biliyordu?"

"Hayır, bu kadar." Kaşlarını çattı. "Peder Lowrey başından beri bildiğini söylüyor ama bence doğru söylemiyor." Küçücük alanda karşıma oturmuş, ellerini kucağında bağlamıştı. "Ve elbette Jefferson."

"Biz birlikte büyüdük."

"Evet. Çok belli. Siz söze gerek duymadan beraber hareket edebiliyorsunuz. O öküzlere giderken senin Doreen'e koşman mesela. O genç adam olmasaydı bir kesikten çok daha kötüsü gelirdi başına." Uzanıp işaretparmağıyla yanağımı okşadı. "Talihsiz *chérie*.[12]"

Vagonun arka tarafındaki patırtıyla yerimden sıçradım. Therese kenardan başını uzatıp arabanın içine bir top fırfırlı kumaş attı. Uyandığımı görünce rahatlamış gibi bana gülümsedi.

Bayan Robichaud kumaş topunu alıp silkeleyince kenarlarında dantelleri, sarı ipek kurdeleden bağcıkları olan paçalı beyaz bir külot çıktı ortaya. En ufak bir kir ya da kenarlarında aşınma yoktu. Therese bunu sonraya saklıyor olmalıydı.

"Therese, olmaz, alamam."

"Ah, olur, alırsın. Sen kardeşimi kurtardın, bunu giyeceksin, yoksa kendimi kötü hissederim."

Yine de tereddüt ettim.

"Jasper seninkini kesti," diye ekledi. "Gerçekten alman gerekiyor."

---

12 (Fr.) Canım, tatlım. (ç.n.)

"Ben de bir şey vereceğim sana," dedi Bayan Robichaud yanındaki açık sandıktan bir top daha kumaş çıkarırken. Sarı, fırfırlı, Şakayık'a binerken giyebileceğim kadara pilili, patiska bir etekti.

"Ne yazık ki buna uygun iç etekliğim yok," dedi Bayan Robichaud.

"Sana çok yakışır," dedi Therese. "Çok güzel, bal rengi gözlerin var. Jefferson'ın hep dediği gibi, kaplangözü taşlarına benziyorlar."

Jefferson gözlerim için böyle mi demişti? "Şey..." Yutkundum. "*Danke,* Therese. *Merci* Bayan Robichaud."

"Bana Lucie diyebilirsin."

Therese vagonun arka tarafındaki tenteyi sıkıca kapadı, sonra da üstümden geçip aynısını ön tarafa da yaptı. "Değiştirmene yardım edeyim," dedi. "Sargılarına dikkat etmeliyiz."

Uyluğumdaki şiddetli acıyla yüzümü buruşturarak doğruldum.

"Jasper birkaç gün yürümemen gerektiğini söyledi," dedi Bayan Robichaud. "Ya arabada ya da atınla yolculuk etmelisin."

Therese paçalı külotu tutarken ayağımı geçirdim. "Neden yaptın bunu?" diye sordu. "Neden erkek kılığına girdin?"

"Ah..." Ne cevap vereceğimi bilemedim.

Bayan Robichaud, yani Lucie, "Kız kardeşim gezgin bir avcıyla evlenmişti," dedi. "Hudson Koyu kıyısında tuzakla hayvan avlarlardı. Kocası ava çıktığında kız kardeşim evde kalmak istemez, bu yüzden erkek giysileri giyip onunla birlikte giderdi. Kocası şeyden öldüğünde... *Hernie*..."

"Fıtık mı?"

"Evet, fıtık. Kardeşim birkaç yıl kocasının işini devam ettirdi. Onun ablasıyla yaşadı."

"Benimki öyle bir şey değil," dedim.

"Ne oldu?"

Bir masal uydurmak için ağzımı açtım. O anda, artık yalan söylemek zorunda olmadığımı fark ettim. Hakikat mükemmel bir açıklamaydı zaten. Gönül rahatlığıyla anlattım. "Annemle babam öldürüldü."

Therese şoke oldu.

Durumu dillendirince tekrar gözümün önüne geldi; giriş basamağında cansız yatan babam, odun istifine yaslanmış, nefes almaya çalışan annem. "Amcam Hiram, yani babamın ağabeyi yaptı. Bana itiraf etmiş kadar oldu ama kendisi zarif bir beyefendidir; zengin, yakışıklı, eğitimli. Söylesem hiç kimse inanmazdı. Bir anda vasim oluvermişti, çiftliğimizin tamamı onundu artık ve bana ne yapacağını hiç bilmiyordum..."

"*Quelle horreur,*"[13] diye mırıldandı Lucie.

Derin bir nefes aldım ve yavaşladım. "Doğrusu batıya gitmeyi zaten istiyordum. Babam altın arayıcısıydı. Altın hakkında her şeyi öğrenerek büyüdüm. Jeff de öyle. O güvendiğim tek kişiydi ve Kaliforniya'ya gidiyordu. Benim de kasabadan hızlı ve sessizce ayrılmam gerekiyordu. Anlayacağınız, amcam beni arıyordu, yani arıyor. Sonra soyuldum, babamın Hawken tüfeği, paramın neredeyse tamamı gitti..."

"Kılık değiştirmek istemene şaşmamalı," dedi Lucie.

"Niyetim yalan söylemek değildi." Gözlerim yaşlarla doldu.

Paçalı külotumun kurdelelerini bağlayan Therese'nin elleri duruverdi. "Ben olsaydım çok korkardım," dedi.

Bir iki saniye için cesurmuş gibi davranmak geçti aklımdan ama yalan söylemekten bıkmıştım. "Ben de başından beri

---

13 (Fr.) Ne korkunç. (ç.n.)

korktum. Bulunacağımdan korktum, beni soyan adamlardan korktum, sonsuza kadar yalnız kalacağımdan korktum. Sonra rol yapmaya buna son vermekten..."

Dişlerim birbirine çarpmaya başladı. Kollarımı belimde kavuşturdum ve sıktım; sanki bırakırsam korkunç şeyler olacaktı.

Lucie kolunu omzuma attı. Başımı omzuna koydum ve öyle büyük bir sızıyla annemi hatırladım ki nefes almakta zorlandım.

Lucie beni sıkıca sardı. "Lee gerçek adın mı?"

Omzuna yasladığım başımı evet anlamında salladım. "Aslında Leah. Leah Westfall. Ama herkes bana Lee derdi."

"O zaman ben de Lee diyeceğim. Ama değiştirmek istersen söylemen yeterli."

Şaşkın şaşkın baktım. "Başka ne olacak ki?"

Therese hülyalı bir ifadeyle iç geçirdi. "Anneliese ismi daima hoşuma gitmiştir. Ben ismimi değiştirebilseydim Anneliese olurdum."

"Sen kim olmak istiyorsun, Lee?" diye sordu Lucie.

Jasper da buna benzer bir şey söylemişti. O zaman anlamamıştım ama artık anlıyordum. "Ne demek istiyorsun?"

"İstersen sana temiz bir pantolon ayarlarız. Bu arabadan çıktığında da herkes durumu görmezden gelmeye devam eder. Kaliforniya'ya gidince ne yapacağın sana kalmış."

"Ah, Missourili adamlar görmezden gelmez," dedi Therese. "Bundan eminim."

"Ama hizaya geleceklerdir," dedi Lucie.

Therese ile birbirimize baktık.

"Çok iyimsersiniz, hanımefendi," dedim. "Hem bana kalırsa Bay Joyner da bunu asla..."

"Birilerini yargılamak Bay Joyner'ın haddine değil," diye çıkıştı Lucie.

Bu öfke patlaması karşısında irkilerek geri çekildim. "Neden öyle söylediniz?"

"Adam arabada haftalardır *la rougeloe* kaptığı için saklanıyormuş. İnanabiliyor musun?"

Gözlerimi kırpıştırdım. "Bir dakika. Kızamık mı olmuş?"

Therese gözlerini devirdi. "Kimseye bulaşmasın diye saklandığını söylüyor."

"Ne kadar iyi niyetli bir davranış," dedi Lucie duygusuzca.

"Karısına ve çocuklarına bulaşmadığı için de şanslı," diye ekledi Therese. "Hele de Bayan Joyner hamileyken. Ama *bence* Bay Joyner utanıyordu."

"Haklıydı da," dedi Lucie. "Her neyse, yargılamaya hakkı yok. Sen payına düşeni yaptın, gerçek bu. Herkes kadar çok, bazılarından ise daha çok çalıştın. *Sen* ne istiyorsun?"

Ben ne istiyordum? Yalan söylemeyi temelli bırakmak. Aynı zamanda dingilleri yağlamaya, Şakayık'ı sürmeye, avlanmaya ve kendi yol paramı çıkarmaya devam etmek istiyordum. "Çalışmaktan rahatsız değilim. Çiftliğimizde büyürken ahır da temizledim, altın da bul... altın da aradım, avlandım da. Ama bunları ***kendim*** olarak yapmıştım." Altın bulma gücü olan bir kız olarak. "Bir kız olarak."

"Kadın olarak," diye diretti Lucie.

Therese ayağa kalkmama yardım etti. Bacağım zonklasa da ağırlığımı taşıyordu. Therese'nin omuzlarına tutunarak Lucie'nin eteğini giydim. Erkek gömleğim güzelce içine sokuldu ve Lucie eteğin arkasını bağlamama yardım etti. Eteğimi hışırdatarak etrafımda döndüm.

Derin bir nefes aldım, uzun zamandır ilk kez gerçekten rahat bir nefes alıyordum. Altı aydır başkasının derisine büründükten sonra kendi derime geri dönmek gibiydi.

"Botların burada," dedi Therese botları önüme iterek. "Kan lekelerinin çoğunu çıkardım ama bir iki yerinde kaldı."

Minnettarlıkla boğazım düğümlenerek botları ayağıma geçirdim.

"Burada bir süre gizlenmek istersen, sorun olmaz," dedi Lucie.

"Ertelemenin faydası yok," dedim ama tentenin aralığına gözlerimi dikmiş, elimi bir türlü uzatamıyordum.

Lucie tenteyi araladı, içeriye ışık doldu. "Bacağına dikkat et," dedi.

Güneş ışığında gözlerimi kırpıştırarak kendimi tüfeklere, yabalara, öfkeli bakışlara hazırladım. Arabaların çevrelediği meydanda Şakayık'tan başka kimse yoktu, yemek ateşleri sönmüştü. Uzakta, geldiğimiz yerde bir toz bulutu yükseliyordu.

Sakat bacağımla çok uzağa atlamamak için alet kutusuna bastım. Therese ile Lucie de peşimden çıktılar.

"Herkes nerede?"

"Erkekler bir antilop sürüsü görmüş," dedi Lucie. Elini gözlerine siper edip uzaklara baktı.

"Antilop mu?" Şapkamı başıma taktım, temkinli hareketlerle inip Şakayık'a doğru topalladım. Eyeri tuttum; Bay Joyner'ın tüfeği yerinde yoktu.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu Lucie endişeli bir sesle.

"Onlardan birini yakalamaya." Aslında tek istediğim yeniden Şakayık'ı sürmekti; ne giymiş olursam olayım, onun sırtındayken kendimi asla huzursuz hissetmiyordum. "Bir haftadır taze et yemedik."

Şakayık'ı çabucak eyerledim, bindim ve eteğimi rahat edebileceğim şekilde ayarladım. Kumaş rüzgârda dalgalanıyordu ama Şakayık da buna aldırmıyor gibiydi, Botlarımın bilekleri açıkta kalmış olsa da zaten aylardır herkesin gördüğü bir şeydi bu.

Lucie, "Bacağına dikkat et," dedi ama ağzı kulaklarındaydı.

"Bol şans, Lee!" dedi Therese. Yola çıkışımı izleyen gözleri heyecandan ışıl ışıldı.

Araba çemberinin dışında Bayan Joyner, Bayan Hoffman ve Binbaşı, oyun oynayan çocukları izliyorlardı. Yanlarından geçerken el salladım; bir anlık duraksamanın ardından kadınlar el sallayarak karşılık verdiler. En uzun bakan Binbaşı'ydı ama sonunda o da el salladı.

Şakayık ilerideki atları görünce gemini çekiştirmeye başladı. Ben dizginleri gevşetirken patlayan silahlar sessizliği deldi. Küçük bir antilop sürüsü sıçraya sıçraya uzaklaştı. Adamlar onları kovalamaya başladılar ama sürü çok hızlı olduğu için birkaç adım sonra durdular.

"Vurabildik mi?" dedim gruba doğru sürerken. Eteğim bana dev bir bayrak gibi gelse de pişkin davranacaktım.

"Selam, Lee," dedi Jefferson ciddi bir tavırla. Bende hiçbir değişiklik yokmuş gibi.

Bekârlar şapkalarına dokunarak selam verdiler; yüzlerinde hafif, ketum gülüşler vardı. Bay Robichaud başıyla selm verdi. Bay Joyner'ın yüzü yara kabuklarıyla benek benekti, gözlerinin etrafı kızarmış, kaşları çatılmıştı ama o da başıyla selam verdi. Bay Hoffman, "Lee, sana teşekkür etmek istiyorum..." dedi.

"Eteğini beğendim, Georgialı," dedi Frank Dilley'nin madencisi Jonas Waters.

Kaşlarımı çattım. "Onu bunu bırak da hiç vurabildik mi onu söyle"

"Tom birini yaraladı," dedi Jefferson. "Ama hayvan düşmedi. Ötekiler de çok hızlı uzaklaştılar."

Antiloplar korktular mı şimşekten bile hızlı koşardı. Sürü alçak bir tepenin üzerinde gözden kayboluyordu ama başıboş birkaç tanesi geride kalmıştı.

"Nehirde duracaklardır. O taraftan dolaşalım, rüzgârı arkamıza alalım ve ikinci bir atış şansı yakalayabilecek miyiz, bakalım." Bunu söyler söylemez, önümde on tane daha av varmışçasına hızla ilerledim. Onlar da hemen arkamdaydı; bir tek Bay Joyner biraz tereddüt ettikten sonra takip etmeye karar verdi.

Tıpkı düşündüğüm gibi, dönemeci aşınca suyun kıyısında küçük bir sürüyle karşılaştık. Sadece yarısı su içiyordu. Diğerlerinin başı havadaydı, kulakları seğiriyordu; en ufak bir tehlikede kaçıp gitmeye hazırlardı.

"Uzak bir mesafe," dedim usulca. "Fakat daha fazla yaklaşabileceğimizi sanmıyorum. Tüfeği alabilir miyim?"

Bay Joyner başını iki yana salladı.

"Neden?"

"Çünkü sen... sen..."

"Sizin için en son avlandığımda da kadındım."

"Benimkini al," dedi Jefferson. Bay Joyner ona dik dik bakınca, "İyi nişancıdır," dedi. "Ve ben çok açım."

"Bunu kendimiz yapabiliriz," dedi Bay Joyner. Tüfeğini kaldırıp nişan aldı. "Hayvanlardan birini seçelim ve üç deyince ateş edelim. Bir... iki..."

"Hayır!" diye bağırdım ama kulakları tırmalayan yaylım ateşi sesimi bastırdı. Hayvanlardan biri bile düşmedi, hepsi ok gibi fırlayıp gitti.

Jefferson'ın tüfeğini kaldırdım. Bay Joyner'ınki gibi şaşmaz bir tüfek olmasa da alışkın olduğum bir ağırlığı vardı. Sürüdeki son hayvanı gözüme kestirdim. Yetişmekte güçlük çekiyordu; muhtemelen Tom'un yaraladığı hayvandı bu. Hemen öteye, koştuğu yöne hedef aldım, batıya esen rüzgârı da hesaba kattım. Hayvan çok hızlıydı, çok uzaklaşıyordu.

Sabırlıydım ben. Hayalettim.

Horoz, hafif bir nefes, tetik, *bam!* Kabza geri tepip omzuma çarparken havaya bir duman yükseldi. İki yüz metre kadar ötede zavallı hayvan arka ayaklarını iki yana açıp bir toz bulutuyla yere düştü.

Tüfeği geri verirken Jefferson ıslık çaldı.

"Bir kız için fena değil," dedi Jonas Waters.

"*Hiç kimse* için fena değil," diye çıkıştı Jefferson.

Tom, "Onu senin için yavaşlatmıştım," dedi ama sırıtıyordu.

"Merak etme, paylaşırız." Biraz geç de olsa bu sözü verecek kişinin ben olmadığımı fark ettim. "Değil mi, Bay Joyner?"

Fakat Bay Joyner kampa doğru yola çıkmıştı bile. Karnımdaki boşluk hissinin açlıkla hiçbir ilgisi yoktu.

Yirmi Sekizinci Bölüm

Bir hafta sonra, kampta susayan öküzlerin acınası mölemeleri yankılanmaya başlamıştı. Bay Joyner diğer adamlarla birlikte su aramaya çıkmış, Bayan Joyner ise kahvaltı hazırlıyordu. Kamptaki herkes tozlu, kırık, derme çatma malzemelerle idare ediyordu. Fakat Bayan Joyner koşullar ne olursa olsun yemek masasını üzerine örtüsünü sererek kurmaya devam ediyordu. Rüzgâr örtüyü havalandırınca Bayan Joyner düzeltmek için koştu ve porselenleri yerleştirdi.

Çatlamış dudaklarımı yaladım ve "Bayan Joyner, günaydın, hanımefendi," dedim.

Bana yönelttiği kaçamak bakışın hedefi yüzüm değil, giysilerimdi. Göğsüm yine gömleğimin altında bağlıydı ancak bu kez gizlemek değil, rahat etmek içindi ve eskisi gibi sıkı da değildi. O gün üstümde pantolon vardı; beşpatlarımla avladığım iki ormantavuğuna karşılık Tom'dan almıştım. Lucie'nin bana verdiği eteği çok seviyordum ama şimdiden yıkanması gerekecek kadar kirlenmişti ve onu mümkün olduğunca saklamak gibi tuhaf bir düşüncem vardı.

"Günaydın, Leah."

"İşe dönmeye hazırım," dedim. "Bacağım artık çok daha iyi. Jasper biraz esnetmemin iyi olacağını söylüyor."

"Bu konuda kararı Bay Joyner verir. Onunla konuşman gerek." Arkasını döndü ve yemek ateşinin yanına çömeldi. Demir tavaya döktüğü bulamaç cızırdayıp patlamaya başladı.

"Denedim, hanımefendi. Benimle neredeyse hiç konuşmuyor. Ayrılma ücretini ödemeyeceğini çünkü anlaşma yapma yetkim olmadığını söylüyor. Yani anladığım kadarıyla bu, hâlâ onun çalışanı olduğum anlamına geliyor. Fakat çalışmama da izin vermiyor. Bunun doğru bir şey olmadığını söylüyor. Ama ben de Jefferson gibi bu işleri zaten aylardır yapıyordum. Beni gördünüz."

Bayan Joyner'ın omuzları düştü. "Mesele o değil."

"Ne peki?"

Bayan Joyner yulaflı çörekleri çevirmek için duraksadı. Her zamanki gibi yanmışlardı. "Bay Joyner'la konuşmak zorundasın. Bu ailenin reisi o, son kararı o verir."

"Hanımefendi, onunla siz konuşsanız olmaz mı? Kolera ve kızamığın ardından hâlâ sağlığına kavuşmuş değil. Eskiden yaptığım bütün işleri onun yapması... Bu onu harap ediyor."

"En doğrusunu o bilir."

Kampta sert bir rüzgâr esti ve yüksek arkalıklı sandalyelerden birini devirdi. Sandalye yere düşünce Bayan Joyner yerinden sıçradı. Atılıp sandalyeyi kaldırdım ve masaya diğerleri gibi düzgünce hizaladım.

Bayan Joyner'ın gözleri gözlerime değdi. Yüzü bitkin ve gergindi. "Merak etme. Anlaştığımız gibi karnını doyurmaya devam edeceğim. Seni açlığa terk etmek Hıristiyanlığa sığmaz. Gerçi erzak konusunda biraz eksiğimiz olduğunu söylemeli-

yim." Şaşkın bakışlarım karşısında ekledi: "Birileri yiyecek stoklarımızdan aşırıyor."

"Ben asla böyle bir şey..."

Elini kaldırdı. "Senin yapmadığını biliyorum. Bay Joyner Kızılderililer olduğunu söylüyor. Her neyse, elimizde ne varsa sen de yiyebilirsin; sadece eksiğimiz olduğunu unutma."

"Teşekkür ederim, hanımefendi," dedim göstermemeye çalıştığım halde bastıramadığım endişeli sesimle. Şu anda mümkün olduğunca çok yiyeceğe ihtiyacı vardı. "Ama dürüst olmak gerekirse tek istediğim işe yaramak."

Düşündü. Yüzü aydınlandı. "Bizon gübrem bitmek üzere," dedi. Yarı sindirilmiş çimenlerden oluşan kuru gübre, son zamanlarda yakacak olarak bulabildiğimiz tek şeydi. "Hoffman'ların kızı toplamaya çıkmıştı."

"Ben de toplayabildiğim kadar toplarım."

Therese'yi bulduğumda elinde büyük bir teneke kova sallıyor, Carl, Otto ve Doreen etrafta koşturup gübre arıyordu. Doreen sadece arıyormuş gibi yapıyordu. Kollarını yel değirmenlerinin kolları gibi açmış, kuru otların arasında koşuyor, başlığı her zamanki gibi sırtında sallanıyordu.

"Guten Morgen," dedim Therese'ye.

"Günaydın," dedi. "Amerika'dayız madem, dilini de konuşmamız gerekiyor."

"Lucie gibi konuştun. Ama bence biz Birleşik Devletler'den çıkalı uzun zaman oldu." Boş kovasına baktım. "Şans yardım etmiyor mu?"

Başını iki yana salladı.

Bu çorak yerden pek bizon geçmiyordu, kolay bulunan gübreleri de önümüzdeki kafileler toplamıştı. "Şu tarafta daha fazlasını bulabiliriz," dedim bir bayırın aşağısını işaret ederek.

"Nereden biliyorsun?"

Avlanma konusunda öğrenilen ilk şey, sulak yerleri tespit etmekti. "Şu kuru dere suya ulaşıyor, en azından yılın bazı dönemlerinde. Bizonlar muhtemelen orada toplanıp ihtiyaçlarını görüyordur."

Çocuklara seslenip dereye doğru gitmelerini işaret etti.

"Ver, ben taşıyayım," dedim.

"Hayır!" diye çıkıştı. "Ben taşırım."

"Benim niyetim..."

"Senin atın var, nereye istersen gidiyorsun, silahınla bir şeyler vuruyorsun, geceleri uzaklaşıp kayıp çocukları buluyorsun ve küçük kızları kurtarmak için arabaların altına atlıyorsun." Yüzü hiddetli, mavi gözleri parlaktı.

"Evet, *yaptım*. Bay Joyner'ın izin verip vermeyeceğini..."

Rüzgârla konuşmak gibiydi çünkü Therese'nin sözleri üstüme esmeye devam ediyordu. "Ben hep ufaklıkları kolluyor ya da annemin yemek pişirmesine, giysileri yıkamasına yardım ediyorum. Lee, ben o kadar çok çamaşır yıkadım ki haddi hesabı yok. Çöle gittiğine sevinen tek kişi benimdir. Su yoksa çamaşır yıkamak da yok demektir. Belki ellerim biraz düzelir."

"Yıkama da önemli bir iş."

Omuz silkti. "Ama pek kahramanca değil. Ayrıca pek eğlenceli de değil." Ötede Doreen yere yuvarlandı, sonra kahkaha atarak ayağa fırladı. Therese gözlerini kız kardeşine dikerek ekledi: "Eğlenmeyi özledim."

"Pekâlâ!" Koluna girdim, bayır aşağı indik. "Kaliforniya'ya vardığımızda sana eğlenceye dair, eğlenceli bir iş olan altın aramaya dair bildiğim ne varsa anlatırım. Saatler boyunca çömelip kalmak gerçekten çok eğlencelidir."

Ciddiyetle başını salladı. "Eteğinin dizlerine kadar ıslanması da eğlencelidir eminim."

"Ah, evet. Peki ya tırnaklarının arasına giren tüm o çamur ve kum? Hiçbir kilise töreni bu kadar eğlenceli olamaz."

Uzunca bir süre sessiz kaldı, kardeşlerinin bayırın aşağısına doğru gözden kayboluşunu izledi. Sonra, "Lee?" dedi. "Kız olduğunu öğrendiğime seviniyorum."

South Pass'in alçak kesimlerinden Rocky Dağları'na kıvrımlı bir yol uzanıyordu. Burası adına yaraşır bir yerdi; sarp yamaçları parçalanıp dört bir yana dağılmış gibi görünen devasa kayalıklarla kaplıydı. Tanrı bir taş ocağı yapmış, sonra da dikkati dağılmıştı sanki. Binbaşı Craven buraya Amerika'nın omurgası diyordu. "Omurga kıran" demenin daha uygun düşeceğini söyledim ona.

Öküz ve katırlarımız arabaları tepeye çekmekte zorlanıyordu ama daha sonra bunun işin en kolay kısmı olduğunu anladık. İneceğimiz ilk yokuş o kadar dikti ki hayvanları çözüp arabaları halatlarla indirmek zorunda kaldık. Gün boyunca sekiz kilometre yol aldığımız için bile şanslıydık.

Ertesi gün aynı şeyi tekrarladık, bir sonraki gün de. Missourili adamlar her sabah başı çekiyordu; yola ilk çıkan, yokuşu ilk tırmanan, aşağıya, kampa inen ilk kişiler onlar oluyordu. Katırları bizim öküzlere göre o kadar hızlı gidiyordu ki Jefferson'ın haklı olduğunu, günün birinde bizi bırakıp gideceklerini düşünüp endişeleniyordum.

Kendi kendime onların bizden çok önde gitmelerine memnun olduğumu söylüyordum. Artık bana bakışlarından nefret ediyordum, özellikle de Jonas Waters'ın bakışlarından.

Rocky Dağları'nda ilerleyişimizin beşinci gününde biz ilk tepeye ulaştığımızda Missourililer çoktan gözden kaybolmuşlardı. Yokuş şimdiye kadarkilerin en dik olanıydı ve sağda solda kuru çalılıklar ile bodur çamlar dışında çakıllı kumla kaplıydı. Şakayık ilerlememek için ayak diriyordu ama ona kızamıyordum. Arabalarımızı sağ salim nasıl indireceğimizi bilmiyordum.

Bay Joyner ve diğer adamlar aralarında konuşup arabaların sıralamasını kararlaştırdılar. Ben kadınlarla birlikte kenarda, söylenenleri duyamayacak kadar uzakta durdum. Botlarımla çakıltaşlarını tekmeleyip sekişlerine öfkeli gözlerle baktım.

Sonunda adamlar halat ve eldivenlerini alıp işe koyuldular. İlk önce Robichaud'ların arabasına giriştiler. Arabalardan en hafifi olduğu halde indirmek için hepsinin halatların etrafında omuz omuza vermeleri gerekti. Sıradaki Peder Lowrey'nin arabasıydı. Adamlar ter döküyor, tekerleklerin önünde çakıllar tıkırtılarla bayır aşağı yuvarlanıyordu ama araba sorunsuz indirildi. Köpekler bayırın aşağısında eğleniyor, Olive Carl ve Otto'yla kovalamaca oynuyordu; sanki yolculuğumuzun en tehlikeli bölümünde değil de tatildeydiler.

Bayan Hoffman ile Therese vagonlardan birinin arkasından iki fıçıyı yuvarladı, başka bir vagondan bir sandık attılar. Bayıra önceki kafilelerden kalma eşyalar da saçılmıştı: Devrilmiş bir kuzine, kırık birkaç fıçı, araba parçaları, aynası kırık bir şifoniyer. Bayan Joyner aynanın ahşap çerçevesinde parmağını gezdirdi. Birden her şeyi kurtarılması gereken birer hazine gibi görmesinden korktum.

"Siz de aynı şeyi yapmayı bir düşünmelisiniz," dedim bir çırpıda. "Şu büyük, oymalı karyola başlığı, masa ve sandalyeler."

Bir şifoniyere bir arabasına baktı. "Ben... Biz yabaniler gibi yaşayacak değiliz," dedi ama sesinde her zamanki kararlılığı yoktu. "Kaliforniya'ya medeniyet götürmek bize düşüyor."

"Bunlar sadece eşya."

"Buna ancak Bay Joyner karar verir."

Ona sert bir cevap vermemek için kendimi tuttum. Bunu gerçekten inandığı için mi yoksa tartışmayı sonlandırmak için mi söylediğini bilmiyordum. Çocuklarını toplayıp aşağıda beklemek için sallana sallana dik yokuşu inişini seyrettim.

Hoffman'ların arabası biraz daha hızlı indirilse de aşağıya sağ salim ulaştı. Üniversiteli gençlerinki de öyle. Sabah, yerini öğleden sonraya bıraktı. Jefferson'ı bulduğumda ellerine bakıyordu. Terden avuçlarında kayan halat, derisini sıyırmıştı.

"Aklıma bir şey geldi!" dedi Therese. Sandığına koşup nevresimler çıkardı ve bunları eldivensiz ya da ince eldivenli olanlara dağıttı. Jefferson minnettarlıkla gülümsedi ona.

Kadınlar ve çocukların geri kalanı kayarak aşağıya indiler. Binbaşı Craven'ın Şakayık'ı aşağı indirmesine izin verdim ve benim için ona göz kulak olacağına dair söz aldım. Ben adamlara katılmak için bayırda kaldım. Jefferson alnındaki teri silip başıyla onayladı. Fakat yardım etmeme izin vermesi için gözüne baktığım Bay Joyner beni umursamadı bile.

"Haydi," dedi ellerini çırparak. "Bir araba kaldı. Şunu halledelim de yeniden yola koyulalım." Eldivenlerini çıkarıp ellerine baktı. Yara kabukları soyulmuştu; ellerini Therese'nin nevresimlerinden birine kuruladığında kumaş kanlandı.

Eldivenleri yeniden giydi ve arabayı geri geri indirmek için halatı kızağa bağladı. Düğüm atarken elleri titriyordu ama

yüzünde daha önce hiç görmediğim müthiş bir azim vardı. Muhtemelen hayatında yaptığı en ağır iş buydu.

Arabayı tepenin kenarına itip aşağı bıraktılar. Öne kaydı, sonra sarsılarak durdu, kaydı, tekrar sarsıldı. Jefferson endişeyle bana baktı.

İznin canı cehennemeydi. Halatın ucuna, grubumuzun en iriyarı üyesi Bay Hoffman'ın arkasına koştum ve halatı belime dolayıp gücümü bacaklarımda topladım.

Halat yeniden kayınca az kalsın ayaklarım yerden kesiliyordu.

"Yavaşlatmamız gerek," diye bağırdı Bay Joyner.

Kimse cevap vermedi. Dişimizi sıktık, halat ellerimizden biraz daha kayarken direndik.

Bir şey kırılıp paramparça oldu.

"Hayır!" dedi Bay Joyner. Araba görüş alanımı kapatıyor, ben de bakmaya cesaret edemiyordum ama tahminime göre kıymetli mobilyalardan biri yuvarlanmıştı.

"Durun, durun," dedi Bay Joyner. "Şu şifoniyeri kenara çekeyim de arabayı indirebilelim."

"Andrew, hayır!" diye bağırdı Bay Hoffman. Halatı tüm gücümle tuttum. Topuklarım kaymaya başladı. Bay Hoffman'ın boynundaki damarlar şişmişti.

Jefferson, "Çabuk olun!" diye bağırdı.

"Dikkatli ol, canım!" diye bağırdı bayırın altındaki Bayan Joyner. Ancak nefesini boşa tüketiyordu. Bir köpeğe kendi pisliğini yalamamasını söylemek gibiydi.

"Çok az kaldı," diye bağırdı Bay Joyner.

Halat biraz daha kaydı. "Herkesi yoldan çekin, *hemen*!" diye haykırdı Jefferson.

Tekerlekler bir çukura takıldı. Peder Lowrey'nin ayakları yerden kesildi. Peder, Jasper'a çarptı ve ikisi birlikte dizlerinin üzerine devrildiler. Omuzlarım her an yuvalarından fırlayacakmış gibi gerildi, belimdeki halat o kadar sıktı ki nefesim kesildi. Jefferson ile Martin kuvvet almak için iyice çömeldiler ama arabanın ağırlığı onları kıçüstü oturttu. Hepimiz arabanın ağırlığıyla kaçınılmaz biçimde kaymaya başladık.

"Yoldan çekilin," diye bağırdım Bay Joyner'a.

"Hallettim sayılır," diye bağırdı o da.

Yine bir tekerlek çukuru, yine bir sarsıntı. Halat avuçlarımın arasında alev almıştı sanki. Yere düştüm, boğulmamak için kıvrılarak ipten kurtuldrum. Çakıllı kum ağzıma doldu, yanağımı sıyırdı.

Yüzüstü düştüğüm yerden arabanın sekerek, halatı da peşinden sürükleyerek yuvarlanışını dehşetle izledim. Karyola başlığı havaya fırlayıp paramparça oldu.

Titreyerek ayağa kalkıp Bay Joyner'a bakındım. Önce şifoniyeri gördüm; kırık tahtalar ve kirlenmiş gömleklerin yığıldığı bir enkazdı. Yanında bir erkek botu, içi boş, tek başına duruyordu.

"Baba?" diye fısıldadım.

Yamaçtan kayarak aşağı indim, Jasper da hemen yanımdaydı. Avuçlarıma batan çakıllara, gözlerimi bulandıran yaşlara aldırmıyordum. Oradakinin babam olmadığını biliyordum, tabii ki değildi ama yine çok geç kalabilirdim. Neyle karşılaşacağımı biliyordum.

Şifoniyer kalıntılarının etrafından dolaşdım. Bay Joyner paralanmış, kanlar içindeydi; tekerlekler üstünden geçmiş, yerde ezilip çakıllara bulanmış halde yatıyordu. Artık insana benzeyen bir yanı kalmamıştı. Bakamayarak başımı çevirdim.

"Kahrolası aptal," dedi arkamdaki Jasper. Bu sırada Therese koşarak geldi.

"Mein Gott,"[14] dedi soluk soluğa. Bay Joyner'ın düştüğünü görür görmez koşmuştuştu herhalde.

Midem altüst olmuştu ama konuşmayı başardım. "Onu Bayan Joyner'a götürmeliyiz."

Jasper alnındaki teri sildi. "Bunu yapmak zorunda değilsin."

"Hâlâ Bay Joyner'a çalışıyorum," dedim.

"Sana yardım edeyim," dedi Therese çok tiz bir sesle.

Jasper, Bay Joyner'ı omuzlarının altından kavradı. Therese ile ben birer bacağını tuttuk. Ağır ağır, yarı taşıyıp yarı çekiştirerek, itibarını olabildiğince korumaya çalışarak Bay Joyner'ın cansız bedenini tepeden indirdik. Göğsünden ve karnından kaçırmaya çalıştığım gözlerim, peşimiz sıra yamacı lekeleyen kan izlerine takılmıştı.

Aşağı inince, teselli edilemeyecek durumda bulmayı beklediğim Bayan Joyner'a bakındım.

Andy ile Olive iyi niyetli birileri tarafından götürülmüş, ortadan kaybolmuşlardı. Bayan Joyner öylece dikiliyordu; ellerini koca karnının üstünde itinayla kenetlemiş, yüzü kocasının öldüğü yamaç gibi taş kesmişti.

Bu toprağı kazmak mümkün değildi ama çok taş vardı; bu yüzden Bay Joyner'ı alelacele yaptığımız taş yığını mezara gömdük. Jefferson eğri büğrü çam dalları buldu, soyup birbirine bağlayarak cılız bir haç haline getirdi. Peder Lowrey bir iki laf etti ama ilahi söylemeye başlayınca hıçkırıklara boğularak sustu. Ne yapacağımızı bilemeden gözlerimizi taş yığınına diktik.

---

14 (Alm.) Aman Tanrım. (ç.n.)

Yüksek perdeden güzel bir ses yükseldi. Therese'ydi, *Tanrımız ve Kralımızın Yarattıkları* ilahisini söylüyordu.

Herkes önce sessizce, sonra şevkle eşlik etti. Ben her zamanki gibi geri durup ilahiyi dinlemeye verdim kendimi. Derken artık eskisi gibi kız olduğumu, utanılacak bir şey kalmadığını hatırladım ve sözleri bir yerinden yakalayıp sesimi herkesinkini bastıracak şekilde serbest bıraktım:

"Ve sen merhametli, latif ölüm,
Son nefesimizi dindirmeyi bekleyen,
Sen de hamdet Tanrı'ya! Şükürler olsun!"

Son nota da susunca başımı kaldırdım ve Peder Lowrey'nin hayretle bana baktığını gördüm. Belki de bizim Annabelle Smith gibi çok bağırmıştım.

Tüylerim diken diken olurken gözlerimi Peder'den kaçırdığımda herkesin sıralı arabalarına gitmeye başladığını gördüm. Üniversiteli beyler Jefferson'la bana Joyner'ların arabasını kaldırmamızda yardımcı oldular. Mucizevi biçimde tamir edilemeyecek şekilde kırılmış hiçbir şey yoktu. Daha mucizevi olanıysa Bayan Joyner'ın damalı örtü ve porselenlerle donattığı yemek masasında, arabadan fırlayıp ters döndüğü halde tek bir çizik bile bulunmamasıydı.

Dermansızlıktan titriyordum ve bir şeyler yesem çok iyi olurdu ama kafamdaki görüntüleri uzaklaştırmak için kendimi meşgul etmeyi tercih ettim. "Jefferson, mobilyaları taşımama yardım eder misin?" Ne kadar erken yüklersek buradan o kadar erken giderdik.

"Bırakın kalsınlar."

Bayan Joyner çocuklarını iki yanına alıp ellerinden tutmuş, dikiliyordu. Olive annesinin yüzündeki sert ifadeye özenle uyum sağlıyordu. Andy'nin yüzü ağlamaktan kıpkırmızı olmuş, altdudağı titriyordu. Tombul elini göğsünde yumruk yapmıştı. Madalyonuma hayatı buna bağlıymış gibi yapışmıştı.

"Anlamadım?" dedi Jefferson.

"Çöp onlar. İşe yaramazlar. Yolculuğu tamamlamak için ihtiyacımız olanları alıp geri kalanını atın."

Şaşkınlığımı yüzüme yansıtmamaya dikkat ettim. "Tabii, hanımefendi."

Çocukların elini bırakıp uzun adımlarla her şeyin etrafa saçıldığı arabaya ilerledi. Bay Joyner'ın tüfeğini alıp elime tutuşturdu.

"Artık anlaşman benimle," dedi. Jefferson'a bakarak ekledi: "İkinizin anlaşması da. Daha önceki şartlar geçerli."

"Independence'tan itibaren birikmiş ödemeler dahil mi?"

"Yolculuğun başından itibaren dahil, hizmette kesinti olmadan."

"Bana uyar." Duraksadım. "Şey yapmamız gerekiyor mu... el sıkışmamız?"

"Lütfen," dedi canlı bir sesle. "Biz hanımlar avcumuza tükürmeden de anlaşma yapabiliriz." Arkasını döndü ve Andy'yi sakinleştirmek için çömeldi.

"Vay canına," diye fısıldadı Jefferson.

"Onun için şu masayı kurtarmaktan gocunmam," dedim. "Bir de masa örtüsünü."

Jefferson başını salladı. "Sana yardım edeyim."

Yirmi Dokuzuncu Bölüm

Küçülmeye başlayan ayın önümü aydınlattığı bir gece vaktiydi. Missourililere yetişmek üç günümüzü alsa da başarmış ve maden suyuyla için için fokurdayan Soda Springs ile yoğun buharı yükseklere ulaşan Steamboat Spring kaynaklarının arasındaki harika koruda kamp kurmuştuk. Peder Lowrey ufaklıklara şeytanın makinelerinin yerin altında gizlendiğini anlatıyordu. Bense böyle harikulade bir şeyin ancak meleklerin işi olabileceğini düşünüyordum.

Kaynaklar fokurdayıp püskürürken bir kavak ağacının altına uzanıp gizlenmiş, tüfeğimi arabamıza doğrultmuştum. Etrafım çalı çırpıyla kaplıydı ve bu beni kaşındırıyordu ama ensemi kaşımamak için kendimi tutuyordum. Kaşıntı beni uyanık tutuyordu en azından. Saatlerdir burada yatmış gözlüyor, hiçbir şey görmüyordum. Ama sorun değildi. Sabırlıydım.

Erzak hırsızlığı düzenli olarak devam ediyordu. Bay Joyner öldüğünden beri iki kez uyanmış ve Dul Bayan Joyner'ın geceleyin kapaklı tencerede pişirdiği somun ekmeğin kaybolduğunu fark etmiştik. Önceki gece Bayan Joyner bir

somun daha hazırlamış, kömürün yanında bırakmıştı. Ben ne bir Kızılderiliyi ne başka birini vurabilirdim ama planım bu kişiyi suçüstü yakalayıp olabildiğince korkutmaktı.

Jefferson, Joyner'ların arabasının altında uyuyordu. Uyarı çığlığımla uyanıp dehşetli bir karışıklık çıkarmama yardım edeceğine söz vermişti. Eğer hırsız bu gece gelmezse yarın yer değiştirecektik; ben yanımda tüfeğimle uyurken Jefferson nöbet tutacaktı.

Esneyerek bir parça daha hindiba kökü koparıp ağzıma attım. Bunu çiğnemek dilime canlandıran bir acılık yayıyordu.

Hırsızlarımızın kampın dışından gelmesini bekliyordum, bu yüzden arabalarımızla çevrili alandaki hayvanların arasından sinsice ilerleyen iki karaltıyı görünce az kalsın kaçıracaktım. Tüfeğimi onlara doğrulttum.

Kızılderili değillerdi; karanlıkta bile belli oluyordu. Siluetleri argonotlarınki gibi uzun, iriyarıydı. Birinin başında geniş siperlikli bir hasır şapka vardı; Henry Meek'in şapkası gibi.

Coney her zamanki yerinde, Şakayık'ın ön bacaklarının arasındaydı. Gölgeler yaklaşınca Coney başını kaldırdı. Şapkalı adam çömelip onun kulaklarını kaşıdı, Coney ise önce kuyruğunu dikti, sonra başını tekrar patilerine yasladı. Köpeklerin bekçilik yeteneklerini küçümseyişim böylece haksız çıktı. Hiç değilse dostu düşmanı ayırt edebiliyorlardı.

Adamlar etrafa bakınıp sessizce yemek ateşine yaklaştılar. Şapkalı olan eğilip tencerenin kapağını kaldırdı.

Gizlendiğim yerden kalktım. Üstümdeki çalı çırpı ölü deri gibi döküldü. "Olduğun yerde kal, Henry Meek, yoksa seni de arkadaşını da vururum." Sesim anlaşılır fakat alçaktı; Henry'nin açıklamasını duymadan Jefferson'ı uyandırmak ya da başka kimseyi telaşlandırmak istemiyordum.

Adamlar bana dönünce şaşkınlıkla sarsılan ben oldum.

Henry'nin yanındaki Arkansaslı Bay Bledsoe'nun kölesi Hampton'dı.

"Kaçtın sanıyordum," diye fısıldadım.

"Hâlâ kaçıyorum," diye fısıldadı.

Henry parmağını dudağına götürdü ve Hampton'la bana peşinden gitmemizi işaret etti. Bayan Joyner'ın somun ekmeğini alıp bizi oradan uzaklaştırdı.

Temkinli adımlarla takip ettim, Soda Springs'i geçip bir yokuşu indik. Gözlerden uzaklaşınca küçük bir huş koruluğunda bir araya toplandık. Çalıntı battaniye Hampton'ın omuzlarındaydı.

"Neler oluyor?" diye sordum. "Ben kamptakileri ayaklandırmadan hemen anlatın."

Henry, Hampton'a koca bir parça ekmek uzattı, o da alıp ağzına tıktı. Çiğnemeden yuttu. Uzun bir iç geçirdikten sonra, "Ben de senin gibi Kaliforniya'ya altın bulmaya gidiyorum," dedi.

"Ama..." Çenemi kapadım. Tam olarak neye itiraz ettiğimi bilmiyordum.

Hampton devam etti: "Her zerresini Arkansas'a göndereceğim. Temiz, yasal yollardan özgürlüğümü satın alacağım. Belki karımın özgürlüğünü de satın alırım."

Onu bunun için suçlayamazdım. Benim de geride bıraktığım sevdiklerim olsaydı onları yanıma almak için elimden ne geliyorsa yapardım.

"Hiç kimse özgürlüğü için bedel ödemek zorunda kalmamalı," dedi Henry. "Bu doğuştan gelen bir haktır; 'yaşam,

özgürlük ve mutluluk arayışı'.[15] Bu yüzden ona elimizden geldiğince yardım ediyoruz." Bir parça daha kopardıktan sonra somunu bana uzattı. "Haydi," dedi. "Bir ısırık al. Gerçek Hıristiyan komünyon[16] ruhuyla."

Beni ekmeği almaya iten şeyin ne olduğunu bilmiyordum. Ağzıma attığımda ekmek hâlâ sıcaktı. "Keşke Athena hâlâ sizinle olsaydı. Biraz tereyağı Dul Bayan Joyner'ın ekmeğinin tadını bile güzelleştirir." Fakat kendimi kötü hissediyordum. Çalıntı ekmek yiyordum.

Henry bana gülümsedi. Gülüşüne karşılık vermeden ekmeği Hampton'a uzattım. "Sanırım kalanı sizin."

"Bunu sizden aldığımız için üzgünüm," dedi Henry. "Ama kumanyamız bitmek üzere. Bacağı kesildiğinden beri Wally'ye yardım ediyoruz. Frank Dilley, bacağı kırıldıktan hemen sonra Wally'nin erzaklarının büyük bölümünü 'kaybetti'. Onu ikna etmek için her yolu denedik ama oralı olmuyor."

"Fakat Bayan Joyner iki kişilik yiyor ve..." Karanlıkta bile Hampton'ın bizden ayrıldığından beri ne kadar zayıfladığını görebiliyordum.

"Sana söylemek istedim," dedi Henry. "Ama Georgialı olduğun için bunu nasıl yapacağımı bilemedim..."

"Georgia'yı çok seviyorum ama köleliği hiçbir zaman onaylamadım." Botlarımın ucuyla toprağı aşındırdım. "Babam beni düzgün yetiştirdi."

"İyi bir adam anlaşılan," dedi Henry.

"Öyleydi."

---

15 Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nde her bireyin sahip olduğu belirtilen haklar. (ç.n.)

16 Hıristiyanlıkta İsa'nın bedenini simgeleyen kutsal ekmek ve kanı sembolize eden şarabın paylaşıldığı ayin. (ç.n.)

"Bizim kongre üyesi Illinois Üniversitesi'nde birkaç kez konuştu," dedi Henry. "Onun sayesinde tamamen kölelik karşıtı biri oldum. Ülkeyi bir arada tutmak istiyorsak köleliğe son vermemiz gerektiğini söylüyor. Batı yolundayken bu konuda yapabileceğim çok şey yok ama bir kişiye de yardım edebilirim diye düşünüyorum."

Hampton başını eğmişti. Hırsızlık yapmanın ona cazip gelmediğini umuyordum. "Frank Dilley ve adamlarından almayı tercih ederim," dedi. "Ama her şeyi sıkı sıkı paketliyor ve fazladan bir gözcü koyuyorlar."

"Seni yakalamadıkları için şanslıyız," dedi Henry.

Hampton başıyla onayladı. "Bazıları, mesela Dilley'nin maden ustabaşısı Waters, köle avcıları. Beni ellerine geçirirlerse hapı yuttum demektir."

"Biz de bunu istemiyoruz," diye ekledi Henry.

Hampton çıplak ayağını esnetince yüzümü buruşturdum. Kalın nasırları kurumuş, çatlamıştı.

"Yolumuz çok uzun," dedim. "Binbaşı en zor kısmına henüz gelmediğimizi söylüyor. Yüzlerce kilometre yol; bir bölümü suyun, yakacağın olmadığı çöl yolculuğu."

"Ben hayalet gibi peşinizden gelirim," dedi Hampton. "Varlığımı fark etmezsiniz bile."

"Ama ben artık biliyorum," dedim.

"Artık biliyorsun," diye onayladı Hampton. Henry'yle birlikte gözlerini bana dikmiş, ne yapacağımı merak ediyorlardı.

"Yanlış yaptın, Hampton."

İtiraz etmedi ama yüzünü fena halde astı.

"Hiç kimse köle olmamalı ama hiç kimse hırsız da olmamalı."

Ben adil konuştuğumu düşünüyordum ama bu onu kızdırmıştı. "Hayatım boyunca emeğimi benden çal, sonra da beni hırsızlıkla suçla."

İtiraz etmek için ağzımı açtım ama vazgeçtim. Ben kendi eşyalarımı, üstüne bir de babamın taylarını alırken Hiram amcadan mı çalmıştım yani? Hiç kimse beni buna inandıramazdı. Üstelik ben delikanlı gibi giyinip yol masrafımı karşılayabilirken Hampton'ın özgür bir adam gibi giyinme imkânı yoktu.

"Daha önce hiç böyle düşünmemiştim," dedim sonunda.

Henry öne eğildi. "O zaman hepimiz hemfikir miyiz?"

Bu hiç hoşuma gitmese de başımla onayladım.

Kısa bir sessizliğin ardından Hampton da gözlerime bakıp başını salladı. İyi ya da kötü, artık komplolarının bir parçasıydım.

"Bir fikrim var," dedim. "Neden Binbaşı Craven'ı Dul Bayan Joyner'a yardıma göndermiyorsunuz? Binbaşı arabayı sürer, ufaklıkları kollar, eski ayakkabıları onarır..."

"Yemek de pişirebilir," diye ekledi Henry.

"Ve yemek pişirebilir. Biz onun karnını doyururuz, böylece erzak konusunda size o kadar yük olmaz." Hampton'a baktım. "Bu hırsızlık işi Bayan Joyner'a ecel terleri döktürüyor. Onu uykusunda öldüreceklerini, çocuklarını kaçıracaklarını düşünüyor kadın. Yeterince derdi var, daha fazlasını kaldıramaz." Bu sözler ağzımdan dökülür dökülmez yanıldığımı anladım. Bayan Joyner'ın sıkıntısı Hampton'ınkinin yanında bir hiçti, hep de öyle olacaktı. Çabucak ekledim: "İnsanlar peşimizden geldiğini fark ederse bunun affı olabilir. Ama hırsızlık yaparken yakalanırsan en iyi ihtimalle satılır, en kötü ihtimalle asılırsın. Bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun."

"Ben Wally'yle konuşurum," dedi Henry.

"Güzel." Mataramın askısını boynumdan çıkardım, kapağı açıp içtim. Ardından Hampton'a verdim. Barış hediyesi olarak. "Şarapsız komünyon olmaz."

Hampton matarayı ağzına dayadı, büyük bir yudum aldı. İşini bitirip ağzını sildi. "Hay aksi. Kurtarıcı'nın kafası karışmış, şarabı suya çevirmiş."

"Tanrı'nın işine akıl sır ermez," dedi Henry matarayı Hampton'dan alırken. İçip bana uzattı.

Kabul etmeyerek ellerimi kaldırdım ve Hampton'a baktım. "Su taşıyabileceğin bir kap var mı?"

"Hayır, bayım," dedi.

"Hayır, hanımefendi," diye düzeltti Henry.

"Biliyorum," dedi Hampton. "Yani, özür dilerim, hanımefendi. Henry bana durumunu anlattı. Bir beyefendi gibi davranıyorsun da ondan."

"Önemli değil," dedim. "Bana hanımefendiymişim gibi davranılmasındansa saygılı davranılmasını tercih ederim."

Hampton yine aptalca ve can sıkıcı bir şey söylemişim gibi dudaklarını sıkıp incecik bir çizgi haline getirdi ama nedenini anlamadım.

"Matara sende kalsın," dedim. "Yoksa o çölü geçemezsin."

Ayağa kalkıp pantolonumdaki kuru çimenleri silkeledim. "Bilseydim sana yiyecek bir şeyler verirdim," dedim.

Başıyla onayladı.

Henry ile kampa ayrı ayrı dönmeye karar verdik. Gittiğimde Jefferson uyanmış, yemek tenceresinin üstüne eğilmişti. Ben yaklaşınca başını kaldırdı. "Yine almışlar!"

"Biliyorum," dedim. "İçim geçmiş herhalde. Bir dahaki sefere belki..." Jefferson'ın bakışları içten, dürüst, güven doluydu ve bunu hiç hak etmiyordum. "Kahretsin."

"Ne var?"

Onu kolundan tutup araba çemberinin dışına çıkardım. Kimsenin duyamayacağı kadar uzaklaşınca, "İşin aslı, bunu yapan Hampton'mış," diye fısıldadım. "Kaçak köle. Bizi takip ediyormuş."

Jefferson'ın gözleri büyüdü.

"Bundan sonra üniversiteli beyler gizlice koruyup kollayacaklar onu. Karşılığında Binbaşı Craven'ı bizim arabaya gelmeye ikna etmemiz gerekiyor. Bayan Joyner'a büyük yardımı olabilir."

Jefferson bir an düşünüp taşındı. Hampton'ın ufukta belirmesini beklercesine doğuya baktı.

İtirazına hazırladım kendimi. Fakat o, "Ekmek buraya kadarmış," dedi. "Sanırım kahvaltıda yanmış yulaflı çörek yiyeceğiz. Yine."

Minnettarlıkla gülümsedim. "Ölmeyiz herhalde. Binbaşı yemek pişirmeye yardım etmek ister mi, gidip bir bakalım."

Fort Hall'da erzak takviyesi için durduk. Burası iki köhne gözetleme evi ve küçük ahırıyla kaleden çok takas pazarını andırıyordu. Sürekli bir insan trafiği vardı içeride: Avcılar, Kızılderililer, altın arayıcıları ve göçmenler. Bir sürü insan. Issız doğada bu kadar uzun süre geçirdikten sonra burada nefes alamıyordum.

Kaliforniya'nın da bana kalabalık geleceği kesindi. Belki de bu iyi bir şeydi. Hiram beni ararken istediğim son şey olağandışı görünmek ya da dikkat çekmekti.

Yakınlardaki çayırlarda arabalar, çadırlar, hatta birkaç da Kızılderili çadırı vardı ama bunun dışında her yer hızla büyüyen gür otlarla kaplıydı. Sığır ve katırları güçlerini toplamaları için özgürce otlamaya bıraktık. Bu sırada biz de çamaşırlarımızı sıcak su yataklarına götürdük. Yine Lucie Robichaud'nun eteğini giydim ve giysilerimin geri kalanını Bayan Joyner'ın çamaşır tahtasında çitiledim.

Artık Bayan Joyner kız olduğumu bildiği için herkesin çamaşırlarını bana yıkatmakta sakınca görmüyordu. Bu yüzden bütün günü durmadan çamaşır çitileyerek geçirdim; ta ki ellerim kızarıp çatlayana, parmaklarımı hissedemez olana dek. Georgia'daki evimizde neredeyse hiç çamaşır yıkamazdım. Ben dışarıda babama yardım ederken annem halledileceğine kesin gözüyle baktığım pek çok iş yapardı. Therese'nin ellerinin iyileşmesine fırsat vermek istediğini söylerken ne kastettiğini şimdi anlıyordum.

Takasçının yakınında alçak çadırlardan oluşan bir ordugâh vardı. Fort Hall'daki ikinci günümüzde komutanları General Loring, yolcu gruplarıyla konuşmak için atıyla geldi. Uzun sakalına rağmen bir generalden beklemeyeceğim kadar gençti. Üniformasının bir koluyanında bomboş sallanıyordu; birileri Meksika Savaşı'nda bir kolunu kaybettiğini fısıldadı. Heybetli demir kırı beygirinden inip sohbet etmek için yanımıza geldi. Üniforması rütbesiz askerlerinki kadar kirli ve yıpranmıştı.

"Oregon'a gitmelisiniz," dedi Frank Dilley'ye. "Kaliforniya kötü adamlarla dolu. Kaçaklarla, hırsızlarla. Altın bir iki yıla kalmadan biter ama bereketli toprak sonsuza dek kalır. Çocuklarınıza miras bırakabilirsiniz."

Aralarındaki konuşma dikkatleri çekmişti. Missourili adamların geri kalanı da etraflarına toplandı. Başka bir grupla

Salt Lake'e yolcusu birkaç Mormon da aralarına sızdı. Hatta Peder Lowrey ile Bay Robichaud bile yanaşıp kulak kabarttılar.

"Elimdeki altını her meyhane seve seve alıyor," dedi Frank. "Ama toprak dolu kovalarla ödeme yapmaya çalıştığımda hep kapı dışarı ediliyorum."

Adamları güldü, ben bile sırıtmaktan alamadım kendimi.

General, Lowrey ile Robichaud'ya döndü. "Ne dersiniz? Bazılarınız çiftçiye benziyor. Willamette Vadisi'nde tarım harikadır. Aile geçindirmek için harika bir arazi."

Birkaç da kadın toplanmıştı; ben, Bayan Hoffman, Lucie, birkaç Mormon. General'in gözleri orada yokmuşuz gibi atlayıp geçiyordu bizi ve bence hiç sakıncası yoktu. O ne derse desin, Kaliforniya'ya gidecektim, yoksa biterdim.

Fakat Frank Dilley parmağıyla beni gösterdi. "Nasihatlerinizi şuna verseniz daha iyi olur," dedi. "Sanırım grubun reisi şu Georgialı."

Jonas Waters dünyanın en komik şeyini duymuşçasına kıkır kıkır güldü. "Pantolon birine ancak bu kadar yakışır!" diye de ekledi.

General şaşkın bir ifadeyle baktı bana. Yüzüm kızardı ama sükûnetimi bozmadım.

"Gördüğüm kadarıyla hepiniz kararlısınız," dedi General. "Ama kadınların da bulunduğu karışık bir grup olduğunuza göre sizi uyarmama izin verin: Birkaç hafta önce burada bir olay yaşadık. Bir Kızılderili, bir adama kızlarından birine karşılık üç at teklif etti. Göçmen adam Kızılderili'ye şaka olsun diye altı at verirse kabul edeceğini söyledi. Kızılderili atları alıp geldiğinde kızının zarar görmesi pahasına yaptığı bu şaka az kalsın bir katliama yol açacaktı."

"Şu kırma da bu *kızı* aynı şekilde eline geçirmiş olmalı," dedi Frank herkesin duyabileceği kadar yüksek sesle. Jefferson öne atıldı ama kolundan tutup geri çektim.

"Aldırma şuna," dedim. "Dilley leş herifin teki."

Jefferson çenesini sıkmıştı, kara gözleri çakmak çakmaktı. Kısacık bir an babasına benzettim onu.

"Zamanı gelince hak ettiğini bulur," dedi Jasper.

"Bence zamanı tam da şimdi," dedi Jefferson. Derken hırsı yatıştı ve vazgeçti.

"Kimin reis olduğunu söylemiştim, gördünüz mü?" diye geveledi Frank.

General epey bir süre daha devam etti ve adamların hepsi dikkatle onu dinlediler. Gözlerini bulunduğum taraftan ayırmayan Peder Lowrey hariç.

Akşam çökerken eşyalarımızı topladık ve sabah yola çıkmak üzere hazırlandık. Therese'yle Joyner ve Hoffman'ların arabalarının arasına gerdiğimiz ipteki çamaşırları topluyorduk.

Koyu gri bir çorabı bana sallayarak "Şuna bak!" dedi tiksintiyle. "Luther yine delmiş. Yama örgü yapılamayacak kadar büyük. Arada bir ayak tırnaklarını kesseydi bu kadar örgüyle uğraşmak zorunda kalmazdım."

"Ben örgü örmeyi bilmiyorum," diye itiraf ettim.

Bana şaşkın şaşkın baktı ama kendini çabucak topladı. "Ben sana seve seve öğretirim. Ama yok, bir daha düşündüm de..." Öne eğilip sesini alçalttı. "Öğrenirsen Bayan Joyner Kaliforniya'ya gidene kadar sana örgü ördürür."

Kıkırdadım ve duymadığından emin olmak için Bayan Joyner'abakındım. "Kesin öyle olur." İpten bir mendil alıp silkeledim. Eğer şimdi, güneşte ısınmışken katlarsam Bayan

Joyner ütülenmesinde ısrar etmezdi belki. "Peki, bana daha sonra örgü öğretir misin?" diye sordum. "Kaliforniya'ya gittiğimiz zaman?"

Therese gülümsedi. "Elbette."

Biri öksürdü, dönüp bakınca Peder Lowrey'nin bize yaklaştığını gördüm.

"Bayan McCollin," dedi; adımı bile bilmiyordu. "Sizinle özel bir şey konuşabilir miyim?"

Therese kaşlarını kaldırdı. Aceleyle dönüp gitti ama gülmemek için kendini nasıl zor tuttuğu gözümden kaçmadı. Şaşkınlıkla arkasından bakakaldım.

"Git haydi, Lee," diye seslendi Bayan Joyner yemek ateşinin başında oturduğu yerden. Sesi kendinden emindi. Benim bilmediğim bir şey biliyordu sanki.

"Pekâlâ," dedim Peder'e. "Ama acele edelim. Yapacak çok işim var."

Güneş ufukta batarken arabalardan uzaklaştık. Nemli yaz esintisinde sıcak su kaynaklarından dolayı hafif bir sülfür kokusu vardı. Nehre epey yaklaşmıştık ki durduk. Peder Lowrey bir an için sessizce dikildi. En iyi siyah takım elbisesinin içinde kargaya benziyordu. Bir elinde İncil'ini sıkıca tutuyordu.

"Leah," dedi yere bakarak. "General Loring'in bugünkü uyarıları görevimde ciddi bir ihmalimin olduğunu düşündürdü bana ve senden özür dilemek istedim."

"Ha?"

"Bayan Lowrey'nin kaybı için yas tutmakla meguldüm, Tanrı'nın tasarı ve gayesini göremedim. Bu durumdayken sana verdiğim zarardan derin bir pişmanlık duyuyorum."

Ne demek istediğine dair hiçbir fikrim olmasa da bir adım geri çekildim. "Durumum neymiş tam olarak?"

Bakışları hevesliydi. "Dünyada yapayalnız, başında onu koruyacak bir erkek bulunmayan genç bir kadınsın."

"Kendimi korumak konusunda gayet iyi gidiyorum ben."

Karatahtayı silen öğretmen gibi elini salladı. "Herkes ne kadar sabırla didinip durduğunu biliyor. Doğrusu örnek alınacak şekilde çalışıyorsun ve bu zahmeti cinsiyetine daha uygun düşen vazifelere, mesela ev işleri ve çocuk büyütmeye yöneltsen iyi bir eş olursun."

"Olurum herhalde."

"Demek istediğim, bu işte Tanrımızın elini görüyorum ben. Sen, dünyada yapayalnız..."

"Yalnız değilim ben." O ana dek fark etmemiştim ama doğruydu. "Jefferson var, Jasper var, Tom var, Henry var. Bayan Joyner ve çocukları var. Robichaud ve Hoffman aileleri var. Ben..." Sesimi bir mucize tınısı doldurdu. "Ben dostlarla kutsanmış biriyim."

Peder kaşlarını çattı, kendisine itiraz edilmesine alışık değildi. "Tanrı sevgili Mary'yi benden aldı çünkü seninle ilgili bir maksadı vardı. Kutsal Babamız ve bendeniz –hepimiz– senin için en iyisini istiyoruz. Tanrı içimde senin şevk dolu tavırların ve sevimli gözlerine karşı mucizevi bir yakınlık uyandırdı. Evlenecek doğru adamı bulmanı istiyor. O adam da şu anda tam karşında duruyor."

Ağzım açık kaldı. Bu Jefferson'ın teklifinden bile beterdi, üstelik Jefferson'ın deneyimsizlik gibi bir mazereti vardı. *Mucizevi bir yakınlık mı?*

Sonunda kelimeleri bir araya getirebildim. "Ah, yok artık."

Bana biraz daha yanaştı. "Senin... Jefferson'la... düşüp kalktığını biliyorum. Geceleri arabanın altında."

Geri adım atmadım. *"Ne?"*

"Ama ben seni affediyorum, sevgili Gomer. Ben senin Hoşea'nım ve seni günahlarından arındıracağım.[17] Jefferson'ın hiç uygun olmadığını mutlaka sen de görüyorsun..."

"Nesi varmış Jefferson'ın?"

"Niyetim soyunu ima etmek değil çünkü bu onun elinde olmayan bir şey."

Ona yaklaşıp gözlerinin içine baktım. "Öyle bir niyetiniz yoksa susun bence."

Bir adım geri çekildi. "Onun iyi özelliklerini yalanladığım, karakterini kötülediğim yok."

"Yapıyorsunuz! Pekâlâ yalanlıyor, kötülüyorsunuz."

İncilini iki eliyle kalkan misali kaldırdı. "İzin ver de baştan başlayayım. Demek istediğim şu ki Leah, Tanrı'nın iradesini sorgulamak bizim haddimize değil ve ikimizin karı koca olması düpedüz Tanrı'nın iradesi."

O İncili suratına çarpmadıysam terbiyem izin vermediğindendi. "Tanrı'nın iradesi size şapka sallayıp selam verecek bir şey değil. Cevabım *hayır* ve hep *hayır* olacak." Arkamı dönüp gitmek üzereyken duraksadım. "Acınız var diye bu gece bana söylediklerinizin hepsini unutacağım. Ama bir daha bu konuyu açmanızı istemiyorum. Asla."

Yeri sarsacak kadar sert adımlarla arabalara yöneldim.

Döndüğümde Bayan Joyner sandıklardan birine temiz giysileri yerleştiriyordu. Ben yaklaşınca başını kaldırıp baktı ve umutlu gülümseyişi anında silinip gitti. "Ne oldu?"

---

17 Eski Ahit'e göre Tanrı, insanlara ders vermek amacıyla Hoşea'yı zina eden Gomer'le evlenmeye teşvik eder. (ç.n.)

"Peder'le teolojik bir anlaşmazlığa düştük ve sonuç kalıcı bir fikir ayrılığı oldu."

"Yani... tebrik edilecek bir şey yok mu?"

Cevap olarak alet kutusunu kaldırıp vagona atarcasına bıraktım. Bunca işim varken vaiz olacak o adamla daha fazla zaman harcayacak değildim.

Jefferson öküzlere göz kulak olmak için gittiği çayırlıktan dönüyordu. "Hey, Lee, bakar mısın..."

"Şu anda konuşmak istemiyorum." Yağ kovasını aldım ve tekerlekleri kontrol etmek için arabanın altına girdim.

Erkekler. Ve işe yaramaz, aptal teklifleri.

Otuzuncu Bölüm

Ertesi sabah Fort Hall arkamızda hızla küçüldü. Hayvanlar karınlarını aylardır değilse de haftalardır ilk kez tıka basa doyurmuşlardı. Kafilemizin nüfusu ikiye katlanmıştı çünkü Oregon'a giden bir göçmen grubu kısa süreliğine bize katılmıştı.

Binbaşı Craven, Joyner'ların arabasının binici bölmesinden şapkasıyla selam verdi. Binbaşı, Henry'nin önerisine uymuş, Bayan Joyner da memnuniyetle kabul etmişti. Böylece Şakayık'la kendi yolumuzda ilerlemek üzere özgür kalmıştık. Üstümde Lucie'nin eteği vardı ama bir sürü kişinin kaş kaldırmalarına maruz kalmadan yolculuk edebilmek için altıma pantolon giymiştim. Yanından geçtiğim herkes neşeli, enerjikti; el sallıyor, gülümsüyorlardı.

Ben hariç herkes. Onlara zoraki tebessümlerle karşılık verip biraz nefes almak için arabalardan uzaklaştım.

Jefferson doru kısrağıyla yanımıza geldi; sessiz kaldığı sürece sorun yoktu. Derken, "Hey, Lee..." dedi.

"Konuşacak ya da dinleyecek durumda değilim."

"Peki."

Kabalık ediyordum ama elimde değildi. Jefferson, Hoffman'ların arabasına giderken arkasından baktım. Özür dileyip açıklama yapmak için cesaretimi topluyordum ki döndü ve batı göğü kadar kocaman somurtarak geri geldi.

"Onlar da dinlemek istemediler," dedi.

Hiçbir şey söylemedim. Robichaud'ların arabasında doğru kararı verdiğimden emin değildim. Artık kız olduğum için bir hiçmişim gibi muamele görüyordum. Sahip çıkılacak, güdülecek ya da kandırılacak biriymişim gibi; başkalarının işine öyle geldiği için günahlarından arındırılması ya da evlendirilmesi gerekecek kadar çaresiz, berbat biriymişim gibi. Üstelik Hiram amcam gibi kötü niyetli ya da Peder Lowrey gibi iyi niyetli –az çok– olmalarının bir önemi yoktu. Şu dünyadaki en iyi arkadaşım olsa bile fark etmiyordu.

En çok öfkelendiğim kişi Bayan Joyner'dı galiba. Peder'in bana evlenme teklif edeceğini biliyordu. Yardımıma delicesine ihtiyaç duyması önemli değildi onun için. Anlaşmamızın olması bile önemli değildi. Beni o kendini beğenmiş keçinin ellerine teslim etmeye dünden razıydı.

Tıpkı bizim orada, Dahlonega'dakiler gibi. Hiram amca bana ve çiftliğe sahip çıkmak için geldiğinde hepsi rahatlamıştı.

Herkesin bir kızı bir adama vermeye hevesli olmadığı – hayır, buna *can atmadığı*– bir tek yer bile yoktu koca dünyada. Tekrar erkek olmak istemiyordum. Yalan söylemekten nefret ediyordum. Fakat Kaliforniya'ya gittiğimde başka seçeneğim kalmayabilirdi; tabii sadece kendime ait olmak istiyorsam.

Öğle vakti Ford Deresi'ni geçtik. Otlar hâlâ iyi durumdaydı, biz de hayvanların yola devam etmeden önce yarım saat daha otlamalarına izin verdik. Gece çökerken Raft Nehri'nin yukarısındaki kayalığa ulaştık ve kamp kurduk. Şakayık'a zaman

ayırdım; yemini yedirdim, suyunu içirdim, iyice kaşağıladım onu. Binbaşı artık bizim arabada olduğu için aileler birlikte yemek yemeye başlamışlardı. Benim içimden hâlâ eşlik etmek gelmiyordu, bu yüzden Robichaud'ların ateş başına oturduklarını görünceye dek onlara katılmayı erteledim. Robichaud'lar ne giyersem giyeyim, bana daima iyi davranmışlardı. İstediğim kişi olabileceğimi söyleyen Lucie'ydi.

"Sana da ayırdık," dedi Binbaşı içinde biftek ve soğan çorbası bulunan teneke bir kap uzatarak.

"Teşekkürler," diye mırıldandım ve gidip Lucie'nin yanına oturdum.

"Geri döndüğüne sevindim," dedi Lucie.

"Gidecek başka yer yok ki," dedim.

"Hayır, bu gece demek istedim. Yarın yollarımız ayrılıyor."

Yemeğim boğazımda kaldı. "Ne?"

"Biz kuzeye, Oregon'a gitmeye karar verdik."

"Peki ama neden?"

Bay Robichaud ağzını bir mendile sildi. "Dün General Loring haklıydı. Biz oğullarımızı yetiştirebileceğimiz daha iyi bir yer arıyoruz. Kaliforniya kuralsız, tehlikeli bir yere benziyor."

"Dünya tehlikeli bir yer," dedim tiz bir sesle. Lucie elini nazikçe dizime koyunca daha da kötü oldum.

"Öyle," dedi Bay Robichaud. "Ailemiz kayıp vermeden buraya kadar geldik." Binbaşı'yı, belki de Joyner'ları başıyla işaret etti. "Bu grup için işler iyiye değil, kötüye gidecek. Yolun en acımasız bölümüne henüz gelmemişken şansımızı zorlamak istemiyoruz."

"Peki ya altın?"

Kolunu karısına doladı. "Aile altından daha önemlidir."

Ama siz benim de ailemsiniz, demek geldi içimden. Hiç kimse yapmazken iyi niyet göstermişlerdi bana. Sırrımı hiç tereddüt etmeden saklamışlardı.

Ayağa kalkıp Lucie'nin sarı patiska eteğinin düğmelerini çözmeye başladım. Adamlardan bazıları gözlerini kaçırdı. Missourililerin arabalarından yüksek bir ıslık geldi.

"Dur lütfen," dedi Lucie.

"Altımda pantolon var," dedim.

"Hayır, sende kalmasını istiyorum. Sana çok yakışıyor."

"Yapamam!" dedim. "Bana seni hatırlatacak, her gördüğümde üzüleceğim." Debelenerek eteği çıkardım, yerden aldım, özensizce katladım ve Lucie'nin eline tutuşturdum. "Yıkayacak vakit yok, kusura bakma."

"Önemli değil," dedi Lucie.

Gözlerinde yaşlar vardı, sonra benim gözlerim de doldu. Bana öyle bir sarıldı ki. Annem gibi değil. Ben annemin küçük kızıydım ve o beni hep nazikçe, kıymetli, kırılgan bir şeymişim gibi kucaklardı. Lucie'nin sarılışı kırılmaz bir şeymişim gibi sımsıkıydı. Ben de ona aynı şiddetle sarıldım.

Kollarını indirip eteği elime tutuşturdu. "Bir daha hiç giymesen bile al. Sadece beni hatırlaman için."

"Ben... *Merci,*" diye fısıldadım ve bunu sadece etek için söylemediğimin farkında olduğunu umdum.

Kocası, "Galiba artık gitmeliyiz," diyerek ayağa kalktı.

Herkes veda sözleri söyledi, el sıkıştılar ve Oregon'a ya da Kaliforniya'ya ulaştıklarında birbirlerini ziyaret edeceklerine söz verdiler. Oysa hiç kimse bu sözlerin tutulmasını beklemiyor, hepsinin yüzünden birbirlerini bir daha asla görmeyecekleri okunuyordu.

Battaniyemi araba çemberinin dışına serdiğimde Lucie'nin eteğini aldım, katlayıp yastık olarak kullandığım çantamın altına koydum. Sırtüstü uzandım ve Jefferson yanıma yatarken hiç oralı olmadım. Gözlerimi açık gökyüzüne, soğuk yıldızlara dikip ne kadar uzak olduklarını düşündüm.

Jefferson, "Gitmelerine çok üzüldüm," dedi.

Sesinde öyle bir yalnızlık vardı ki ona çenesini kapamasını söyleme isteğim kaybolup gitti. "Evet."

"Bay Hoffman, Therese ile konuşmamı yasakladı."

"Ne?" Hemen ona döndüm. "Neden?"

Jefferson sırtüstü yatıyordu, başı Joyner'ların arabasına dönüktü. Ben de o taraf baktım ve bağırışım kafamın içinde yankılanırken Bay Joyner'ın uyarı vuruşuna hazırladım kendimi ama tabii ki öyle bir şey olmadı.

Yine de sesimi alçalttım. "Neden?"

"Frank Dilley onlara hırsızlık yapanın ben olduğumu söylemiş. Hepsini Kızılderili kardeşlerime veriyormuşum."

"Seni tanıyan hiç kimse buna inanmaz."

"Bay Hoffman bu suçlamayı gözardı edemeyeceğini söyledi. Biraz düşünmesi gerekiyormuş."

Sırtüstü dönüp gözlerimi gökyüzüne diktim, karanlıkta bile olsa Jefferson'ın yüzüne baktığımda yüreğim fena halde acıyordu çünkü. "Frank Dilley'nin burnunu kırmana engel olmamalıydım," dedim.

"Bu işleri daha da kötü hale getirirdi," dedi.

"Ama izlemesi zevkli olurdu."

Binbaşı Craven'ın çadırı üç metre ötedeydi. İçeride öksürüp hışırtılar çıkarıyordu. Yanımızdaki araba, Bayan Joyner sağa sola döndükçe gıcırdıyordu. Bekârların arabasından boğuk kahkahalar geliyordu.

Jefferson, "Neden bu kadar sinirlisin, Lee?" diye fısıldadı.

Ne diyeceğimi bilemeyerek iç geçirdim. Bir yerlerde bir cırcırböceği ötüyordu. Çok neşeli bir sesti ve daha da huysuzlanmama neden olmuştu. "Peder Lowrey bana evlenme teklif etti."

"Ne?" Bağırma sırası ondaydı.

"Bir kızın alabileceği en romantik olmayan teklifti. Gerçi iyi oldu. Çünkü ondan önce romantizmden en uzak teklifin *seninki* olduğunu düşünüyordum."

"Ben..."

"Hey, Lee, belki de kardeş numarası yapabiliriz," diye alay ettim.

"Evet ama..."

"İstenmeyi istemek yanlış mı?"

"Hayır ama..."

"Sen kaçıp batıya gitmene yardım etmemi istedin. Hiram amca beni istedi –beni *istiyor*– çünkü... çünkü açgözlü biri. Peder Lowrey bir ruhu kurtardığını düşünüp böbürlenmek istedi. Ben gerçek bir insan değilmişim gibi. Erkeklerin kendilerini iyi hissetmeleri için oradan oraya fırlatılacak bir şeymişim gibi."

Jefferson'ın yanımda yavaş yavaş nefes alıp verişini duyuyordum. Sonunda, "Benim teklif etme sebebim o değildi," dedi.

"Artık bir önemi yok, değil mi?" dedim. "Sen artık Therese'den hoşlanıyorsun, artık kadar onunla konuşamasan da. Seni suçlamıyorum. Harika bir kız o."

Jefferson battaniyesinin altında kıpırdandı. Birdenbire sıcak parmakları benimkilerin arasına kayınca kolumdan bir yıldırım geçti sanki.

"Evet, Therese'den hoşlanıyorum," dedi. "Ama o sen değil. Hiç kimse sen değil, Leah."

Bunun üstüne söylenecek sözler, kafamdan ağzıma giden yolu bulmaya çalışırken kaybolmuşlardı.

Jefferson'ın başparmağı elimin üstünde minik daireler çiziyordu. Boğazım düğümlendi ve tüm uzuvlarım en saf, en parlak altın damarına denk gelivermişim gibi ürpermeye başladı. İkimiz de elimizi çekmedik.

Binbaşı çadırında horlamaya başladı. Köpekler peşinde oldukları haylazlıktan geri dönüp hızlı hızlı soluyarak yanımızda koşturdular.

Diğer elimle Lucie'nin eteğine uzandım. Kumaşa parmağımı değdirirken, bulduğumuz bir ailenin uzaklarda olsa bile yine ailemiz olabileceğini geçirdim içimden. Bir elim Jefferson'ın elinde, diğeri Lucie'nin eteğinde, nihayet uykuya daldım.

Sabah katarlar ayrılıp kendi yollarına giderken Lucie ne giydiğimi görsün diye yolun kenarında bekledim.

Otuz Birinci Bölüm

Kavurucu güneş üstüme vuruyordu. Sıcaklık en az otuz sekiz dereceydi. Gölgelik yoktu, serin bir esinti yoktu, kaçış yoktu. Terim biriktiği kadar hızla tenimden süzülüyor, her yanımı tuza buluyordu. Dudaklarım çatlamış, dilim şişmiş, kurumuştu. Güneş o kadar parlaktı ki tüm renkleri ağartıyordu. Annemin ateşi körüklenmiş ocağının başında kışlık elbiselerimle bile bu kadar sıcaklamamıştım.

Düşünebildiğim tek şey Jefferson'ın geçen ocakta, okul binasının eriyen karla kaplı arka tarafında, elinde Kaliforniya'daki altını haber veren gazeteyle dikildiği o soğuk gündü.

Makale bu durumu büyük bir ulusal amaca, toplanıp kıtayı aşmamızı kaçınılmaz kılacak apaçık bir alın yazısına çağrılıyormuşuz gibi anlatmıştı. Deniz ve kara yolculuğu rotalarına dair görüşler, kendimizi büyük bir stratejinin parçası gibi hissetmemize neden olmuştu. Talimatlar, malzeme listeleri; hepsi bizi koruyup sağ salim yerimize ulaştıracak dört dörtlük planlar gibi gelmişti.

Ne var ki strateji bir işe yaramıyordu ve planlarımız bizi korumayacaktı.

Sonuçta bunun karmaşık, yüce ya da güzel bir durum olmadığı anlaşıldı. Her şey bir yön belirlemek ve ağrıyan ayaklarımızı birbirinin önüne atarak kavurucu bir çölde ilerlemekten ibaretti; ta ki varış noktamıza ulaşana ya da gücümüzü yitirip pes edene kadar.

Ya da ölene kadar. Şimdiden pek çok kişiyi kaybetmiştik zaten. Çevredeki ailelere baktım; hepsi terle parlayan bir azimle ağır ağır yürüyordu. Hoffman'lar, Joyner'lar, üniversiteli beyler. Bir tek kişiyi daha kaybetmeye yüreğim dayanmazdı.

"Öküzlerden biri daha gitti!" diye bağırdı biri ön taraftan.

Bu kez bekârların arabasıydı. Jefferson ve Therese'yle yardıma koştuk. Bitap düşen hayvana önce Jeff yetişip boyunduruğunu çıkardı. Serbest kalan öküz ayaklarının üstünde zor durarak sendelemeye başladı.

Jefferson ağzını ve burnunu amansız tozdan koruyan büyük mendili indirdi. "Ne yapacağız bunu?" diye sordu Jasper'a. "Yular takmamı ister misin?"

"Hayır," dedi Jasper. "Bırak arabaları takip etsin. Başaramazsa da bol şans artık."

Jefferson ile Jasper bir an için birbirlerine baktılar. Jefferson'ın yüzünde kendisinin iki katı yaşındaki bir adamda görülebilecek bir sertlik vardı. Sonunda, "Onu keseceğim," dedi.

Jasper başını sallayıp arkasını döndü.

"Jeff, hayır!" dedi Therese, Jeff'in kolunu tutarak. Bay Hoffman konuşmalarını yasakladığından beri hiç bu kadar yakınlaşmamışlardı. "Ben öküzümüzü yiyemem. Yapamam."

Jeff'in Therese'ye bakışı sertti. "Yiyebilirsin, iş o noktaya gelince yiyeceksin de. Ama bizim için yapmayacağım bunu. Daha değil yani."

"O zaman..."

"Külçe ile Conney," dedim. "Fazla suyumuz yok. Taze av eti yok. Yulaflı çöreklerden aşırıp mataralarımızdan su içmelerine izin verirsek Dilley onları öldürür."

"Ah," dedi Therese. Jefferson'ın kurtarmak istediğinin etten çok kan olduğunu anlayınca benzi atmıştı. Zavallı hayvana dikti gözlerini. Kaburgaları seçiliyor, gövdesi kalkıp iniyordu. "Elini çabuk tut bari."

"Tabii." Jeff belinden bıçağını çıkardı.

Zahmetli yolumuza koyulduk tekrar. Jefferson öküzün yanında durmuş, işini halletmek için uzaklaşmamızı bekliyordu.

Hayvanların hepsi mücadele veriyordu. Son beş yüz kilometredir zemin sert ve taşlıydı; bacaklarımız tutmaz olmuş, hayvanların toynakları paramparça olmuştu. Jefferson ve ben artık atlarımızı korumak için sürekli yürüyorduk. Jefferson payına düşen sudan gizlice köpeklere veriyor olabilirdi ama benim suyumun çoğu da Şakayık'a gidiyordu. Ne olursa olsun onu kaybetmeyecektim.

Yolumuz tozla kaplıydı; kimi zaman iri taneli ve taşlı, kimi zaman un gibi incecik. Burnumuza mendil bağlıyorduk ama yine de bütün gün kum çiğniyordum. Gözlerim geceleri çapaklanıyor, sabahları uyandığımda şişmiş oluyor, bulanık görüyordu. Genzim çölün bir parçasıydı sanki. Ciğerlerim yanıyordu. Andy'de birkaç gün önce öksürük başlamış, bir türlü kesilmemişti. Ve güneş gün boyunca başımıza ateş yağdırıyordu.

Ara ara karşımıza çıkan otlar sert, seyrekti ve önümüzdeki katırlar büyük bölümünü yemiş oluyordu. Ne zaman gözden kaçmış bir öbek bulsam Şakayık ya da doru kısrağa vermek için koparıyordum. Yakacak olarak kavak çalılıklarını kullanıyorduk ama doğru dürüst yemek pişirilemeyecek kadar çabuk yanıp kül oluyorlardı. Kaktüs meyvesi dışında pek bir şey yiyememekten karnım ağrıyordu.

Yolumuz miskin Humboldt Nehri boyunca ilerliyordu. Başlarda nehir çok güzel ve berraktı ama su durgunlaşmış, yoğunlaşıp neredeyse bataklığa dönmüştü ve içilemeyecek kadar bulanıktı. Daha fazla toz tutsun diye mendillerimizi daldırıyorduk ama suyun başka işe yaradığı yoktu. Zavallı öküzler suyu içip sonunda hasta düşmüşlerdi. Yakında biz de içmeye başlayacaktık.

"İleride bir kafile var," diye seslendi arabanın oturağındaki Binbaşı Craven. Boynumu uzattım. Missouri arabaları kısa bir mola vermiş, geniş bir su birikintisinin etrafında çember kurmuşlardı. Adamlar ve hayvanlar serinlemek için dizlerine kadar suya girmişlerdi. Nehrin sonuna ulaştığımızı anlayınca irkildim.

"Bu Tanrı'nın cezası nehir öylece bitiyor," dedi Therese. "*Yok* oluyor."

"Oraya ulaştığımızda neyle karşılaşacağız, biliyor musunuz?" dedi Craven.

"İyi durumdaki otların hepsi yenmiş, temiz suyun tamamı içilmiş ya da alınmış olacak, bu mu?" dedi Therese.

"Başka?"

"Bilmem."

"Toparlanmış, bizsiz gitmeye hazırlanıyor olacaklar," dedi Craven.

Therese neredeyse Frank Dilley'den öğrendiğinden emin olduğum birkaç söz geveledi sessizce.

Beş arabalık –ikisi Hoffman ailesinin, biri Peder Lowrey'nin, biri üniversiteli beylerin, biri de Joyner'ların– yorgun grubumuz kampa girerken Dilley herkese seslenmek için sahipsiz bir sandığın üstüne çıktı.

"On beş dakika sonra tekrar yola çıkıyoruz," diye bağırdı.

"On beş dakika mı?" Kulaklarıma inanamadım. "Daha uzun zamana ihtiyacımız var."

"Beklemeyi göze alamayız. Önümüzde doksan kilometrelik susuz çöl var. Diğer tarafa geçene kadar gece gündüz hiç durmadan ilerleyeceğiz."

"Tam da bu yüzden daha uzun zamana ihtiyacımız var işte," diye üsteledim.

"Dırdır etme, Georgialı. İşine gelirse. Otların çoğunu biçtik ama suyun öte tarafında birazcık kaldı."

Annemin duysa utanacağı küfürler mırıldanarak Şakayık'ı suyda yürüttüm. Burnundan soluyup dizlerini vurarak kavrulmuş postuna su sıçrattı. Karşı tarafta tahtaları sıcaktan dağılan, terk edilmiş bir araba bulduk. Gölgesi büyükçe bir ot öbeğinin fark edilmeden kalmasını sağlamıştı. Şakayık'ı otlaması için saldım.

Binbaşı Craven herkesin toplanmasını işaret edince arabalara koşturdum. "Şimdi ne yapacağımıza karar vermemiz gerek," dedi. Jefferson ile köpekler de tam bu sırada yetiştiler. Külçe ve Coney az önce yedikleri öğünün etkisiyle kuyruklarını sallayıp kulaklarını dikerek hoplayıp zıplıyordu.

"Öküzlerimiz zayıf," dedi Bay Hoffman ciddiyetle. "Her şeyi tek arabaya koyup diğerini bırakacağız. Bu durumda

öküzler bizi taşıyabilir herhalde. Belki Kaliforniya'ya vardığımızda yeniden başlamaya yetecek kadar paramız olur."

Varlığını hissettiğim altın bir gösterge sayılabilirse Hoffman'ların yeniden başlamaya yetecek paraları olduğu kesindi.

"Bu akıllıca olur," dedi Binbaşı Craven. O üniversiteli beylere baktı, onlar da bana. Bir şey planlamışlardı.

"Therese bulabildikleri otları biçip toplamaları için oğlanları nehrin aşağısına götürdü," dedi Bay Hoffman. "Ama hepsini almak gibi bir niyetimiz yok. Paylaşırız."

Teşekkür etmek için başımızı salladık. Bu işi çocuklarının halletmesi bize zaman kazandıracaktı.

Peder Lowrey, "Günler boyunca göreceğimiz son su bu," dedi. "Missourililerin ateşleri yanıyor zaten. Hemen hamur yoğurup tüm unumuzu ekmek yapmalıyız, böylece çölü geçerken hayvanları bununla besleriz."

Ondan işittiğim en mantıklı şeydi bu. "On beş dakikada yapabilir miyiz?" diye sordum.

"Bende biraz karbonat kalmıştı, hemen başlarsam çabucak ekmek pişirebilirim," dedi.

"Bu iyi bir plan," dedi Jasper.

Peder arabasına koştu.

"Ben gidip elimizde kalan ne varsa yoğurayım," dedi Henry. "Çok fazla yok."

"Peki ya Bayan Joyner?" diye sordu Binbaşı Craven.

Başımı iki yana salladım. Cevabı biliyordu. "Kulübe doğurmak üzere olan bir ev kadar kocaman kendisi," dedim. "Yol onu çok sarstı. Yemek pişirebilecek durumda değil."

"Onu biliyorum," dedi Binbaşı. "Demek istediğim, onun gibi bir hanımefendi, arabadan un almak için rahatsız edersem kusuruma bakar mı acaba?"

Nereden bilebilirdim ki? "Anlayışla karşılayacağına eminim," dedim.

Binbaşı Craven ikna olmuş görünmüyordu. Bayan Joyner'ın yanındayken düşünceli ve saygılı davranıyordu ama sivri dilli bir dulla başa çıkmanın zannettiğinden daha zor olduğundan hiç şüphem yoktu.

"Fıçıyı taşımana yardım edeyim," dedi Tom.

İkisi birlikte gittiler.

Jefferson, "Ben de gidip... yakacak bir şeyler bulayım bari," dedi.

"Sana yardım edeyim," dedim ama arkamı dönemeden Jasper kolumu tuttu.

"Sizin öküzler ne durumda?" Sesi telaşlıydı.

"Altıya düştü. İkisi çok zayıf. Yine de beklediğimden daha iyi dayanıyorlar. Bay Joyner hayvanlardan anlıyormuş; bulabildiği en güçlü kuvvetli öküzleri almış."

"Bizde dört tane kaldı, onlar da yorgunluktan tükendi."

Başımı salladım. Zaten açıkça gördüğüm bir şey söylüyordu.

"En güçlü öküzler sizdekiler," dedi. "En hafif araba da bizimki. Bunları birleştirirsek çölü tek seferde geçme şansımızı artırabiliriz. On hayvan, hafif bir araba."

Haklıydı. Sadece... "Ama Bayan Joyner her an kötüleşebilir."

"İhtiyacı olduğunda arabanın arka tarafını kullanabilir. Sadece ona yer açmamız gerekecek. Binbaşı Craven koltuk değneğiyle yürüyebildiğini söylüyor. Biz zaten yürüyoruz."

"Peki, bunu neden *bana* soruyorsun?" dedim.

"Çünkü sen onunla kadın kadına konuşabilir, durumu açıklayabilirsin."

Kaşlarımı çattım. Bana kalırsa erkekler böyle şeyleri ancak hoş olmayan bir şey yapmaktan kurtulmak istediklerinde söy-

lerdi. "Ona planı anlatırım ama kararı kendisi verir. Yapmak istemediği hiçbir şey yaptırmam ona."

"Bence gayet uygun," dedi Jasper.

Bayan Joyner'ın arabasının etrafından dolaşıp arka tarafa geçtim ve süslü bir evin kapısını çalar gibi tahtaya vurdum.

"Evet," diyen sesi geldi.

Tenteyi açtım. Şiltesinde yaslanarak oturmuş, karnını korumak istercesine ellerini göbeğine sarmıştı. Sarı topuzu yamulmuş, saçı terden başına yapışmıştı. Andy ile Olive ayağının dibinde birbirlerine sokulmuşlardı. Korkmuş bir halleri vardı ama sıcak hava, bu konuda hiçbir şey yapamayacak kadar halsiz düşmelerine sebep olmuştu.

"Jasper çölü geçmek için güçlerimizi birleştirmemizi istiyor. Bizim öküzlerle kendi arabasını," dedim. "Hiçbir şey için söz veremeyeceğimi söyledim ama..."

"Yap," dedi Dul Bayan Joyner. Derin bir nefes alıp gözlerini kapadı. "Binbaşı ile Tom ekmek malzemelerimizi almak için uğradılar. Plandan üstünkörü söz ettiler. Mantıklı."

"Pekâlâ. Yükleme işini çabucak yapacağız."

"Hız hayati," dedi solgun bir gülüşle.

"Biraz sonra sizi götürmek için geri döneriz." Bayan Lowrey'nin doğum sırasında öldüğü güne dek arabasının yanında yürümüş olması ne tuhaftı. Oysa Bayan Joyner bir haftadır hiç yürümemişti.

Arabanın arkasından aşağı indim, döndüm ve bir buçuk metre öteye atladım. Jefferson tam karşımda duruyordu.

"Yakacak aramaya gittiğini sanıyordum."

"Buldum da. Burada işte. Bu odun o kadar kuru ki temiz ve sıcak bir ateş olur."

Buna hiçbir itirazım olamazdı. "Öküzleri öbür arabaya koşmadan önce suya sokalım."

Tek yaptığımız boyunduruk ları çıkarmak oldu, hayvanlar kendi rızalarıyla suya koşturdular. Tadına baktıklarında insanın yüreğini bin parçaya bölen mölemelerine rağmen içtiler.

Therese ve küçük erkek kardeşleri kucaklarında üç koca öbek otla döndüler. "Babam bunların sizin hayvanlar için olduğunu söyledi." O ve Jefferson birbirlerine gözucuyla baktılar. Üçümüz her gün birlikte yürüyorduk. Jefferson'la hâlâ arada bir konuşuyor ama çok yakınlaşmamaya özen gösteriyorlardı. Therese'nin babası şimdiye dek mesele çıkarmamıştı.

"Teşekkür ederim," dedim. "Arabaya koyarız."

"Hayır, biz koyabiliriz." Kardeşleriyle giderken Jefferson'a hülyalı bir bakış daha attı. Onu suçlamıyordum; Jefferson gerçekten bakılmayacak gibi değildi. Siyah gür saçları ensesinde hafifçe kıvrılıyor, çıkık elmacıkkemikleriyle kusursuz bir uyum oluşturan –ve İrlandalı babasından aldığı– güçlü çenesini çevreliyordu. Gömleğinin kolları sıvanmış, güneş ışığının bronzlaştırdığı kaslı kollarını ortaya çıkarmıştı.

Therese'nin gözleri gözlerime takıldı.

"Ben hazırım," dedi biri.

Arkamı döndüm. Bayan Joyner vagonunun arka tarafında, kenardan düşüverecek gibi duruyordu. Çocuklar annelerinin arkasından çayır köpekleri gibi başlarını uzatmışlardı.

Yardım etmek için koştum. Henry Meek de öyle. İkimiz Bayan Joyner'ı arabaya taşıdık ve nazikçe kaldırıp vagona soktuk. Olive annesinin yanında olmak için arka korkuluktan tırmandı. Andy kollarını kaldırınca onu kaldırıp kucakladıktan sonra ablasının yanına bıraktım.

"Arabadan ne istiyorsunuz?" diye sordum Bayan Joyner'a.

"Yiyecek ve su," dedi. "Bir de küçük sandığı al, üstünde baş harflerimin yazılı olduğu. Başka bir şey istemez."

Hepsini topladım ama kırmızı damalı masa örtüsünü de aldım. Kıymetli saniyelerimden birini yemek masasına bakıp sessizce vedalaşmaya ayırdım.

Jefferson baltayla Joyner'ların arabasına girişince çatırtılar ortalığı çınlattı. Binbaşı ekmek pişirmek için tahta parçalarını ateşe atıp iyice harladı. Arabaya koşup Bay Joyner'ın yolmetresini son kez okudum.

"İki bin yedi yüz on beş kilometre," dedim.

"Ne o?" diye sordu Jefferson.

"Bu arabanın Independence'tan beri katettiği kilometre."

"O kadar mıymış? Yolun çok uzun olduğunu düşünüp dertleniyordum ben de."

"Daha bitirmedik," diye hatırlattım.

Kampın karşı tarafında Frank Dilley ile adamları kendi arabalarını birleştiriyorlardı. Bizim gibi onlar da yarısını bırakıp gideceklerdi. Bizden farklı olarak onlar kalan arabaları kazma, kürek ve maden arama malzemeleriyle doldurmuşlardı. Kendi aletlerimizin parasını çıkarmak için benim de bir yerlerden altın bulmam gerekecekti.

"On beş dakikamız doldu mu?" diye bağırdım Frank Dilley'ye.

"Bizimle gelmek istiyorsanız birkaç dakikanız kaldı," dedi.

Jasper'a döndüm. "Ne dersin? Onlarla yola çıkmak için acele edelim mi?"

"Öküzler önlerinde başka arabalar görünce daha hızlı, daha uyumlu ilerler. Bu adamlarla anlaşamadığımızın farkındayım ama sonuçta onların da insan evladı olduğuna inanmak istiyorum. Arabalarımızdan birine bir şey olursa bizi ölüme

terk etmek konusunda bizim onlara yapacağımızdan daha acele davranmayacaklardır."

Haklı olduğunu umuyordum.

Tom yanımıza geldi. Ter içinde kalan gömleğinin düğmeleri karnına kadar açıktı. Şapkasını çıkarıp kırmızı yüzünü yelledi. "Ben senin kadar güvenmiyorum onlara," dedi. "Ama ne kadar beklersek hayvanlarımız o kadar zayıf düşecek."

Mantıklıydı.

Binbaşı Craven aksayarak geldi. "Yine en zayıfları arkaya bağlamamı ister misiniz? Mola verdiğimizde yerlerini değiştirir, arabaya onları koşarız."

"Arkadan yürüyünce güçlenmeyecekler," dedim.

"O zaman hepsini koşalım, düşene kadar çeksinler," dedi Binbaşı. Hepimiz başımızla onayladık. "Kulağa acımasızca geliyor ama yapabileceğimiz en insaflı şey bu."

"Haydi, koşumlarını takalım," dedi Jefferson.

Missourililerin son arabası da hareket ederken biz de arabayı yüklemiş, gitmeye hazırlanıyorduk. Frank Dilley "on beş dakika" zırvasıyla kafamızı bozsa da bu kadar hızlı, iyi ve bir arada çalıştığımız için gurur duyuyordum. Omuzlarımızı dikleştirip kör edici, beyazımsı sarı çölde yüyürken havaya taze ekmek kokusu yayıldı.

"Koku karnımı acıktırıyor," dedi yanımda yürüyen Jefferson.

Therese beni Jefferson'la arasına almaya özen göstererek yanaştı. "Ağzımın suyu kurumasa kesin akardı," dedi.

Atlarımızı yürüttük. Sıcaktan dilleri dışarı sarkan köpekler yanımızda hızla yürüyorlardı. "Çölü geçmemiz ne kadar sürer dersiniz?" diye sordu Jefferson.

"Binbaşı'nın dediğine göre üç buçuk gün kadar," dedim gökyüzüne bakarak. "Şu anda pazartesi, öğle vakti. Herhalde perşembe sabahı, güneş doğarken geçmiş oluruz."

Jefferson ıslık çaldı. "Bunu öğrenmeden önce daha mutluydum."

"Şöyle düşün: Çölü geçtik mi Kaliforniya'dayız. Muhtemelen bir iki sıradağ kalmış olacak."

Therese, "Yani hemen hemen varmış sayılırız," dedi. Gergin bir hale büründü birden. Bay Hoffman ilerideki arabasının koltuğunda arkaya dönmüş, gözlerini üçümüze dikmişti.

Ben de Bay Hoffman'a dik dik bakacak oldum önce. Fakat sonra Jefferson'dan uzaklaştım ve gezintiye çıkmış iki kız arkadaşmışız gibi kolumu Therese'nin omzuna attım.

"Teşekkür ederim, Lee," diye fısıldadı Therese.

"Baban sorarsa, akran olarak arkadaşlık edebileceğim tek kadın sen olduğun için bana eşlik etmeni özellikle rica ettim. Sen de beni kıramadın."

Ciddiyetle başını salladı. "Başka türlüsü *kabalık* olurdu."

Eylül ayında günler hâlâ çok uzundu. Sıcaklık tenimi saran bir battaniye gibiydi, ağırlığı üstüme çöküyor, beni kurutuyordu. Ta ki güneş batıp çöl nihayet serinlemeye başlayana dek. Araba katarı hayvanları yemleyip sulamamız için kısa bir mola vermişti, böylece gece boyunca gayret edip ilerleyebilecektik. Hepimiz Binbaşı'nın ekmeğinden birkaç ısırık aldık ve acı bataklık suyundan biraz içtik. Şakayık'ı otla beslerken adımın söylendiğini duydum.

"Lee," dedi Bayan Joyner sakince. Sonra da telaşla: "Lee!"

Arabanın arka tarafına koşup başımı içeri uzattım. Bayan Joyner'ın yüzü terden parlıyor, zayıf ışıkta mosmor görünü-

yordu. Solukları çölde kalmış bir köpeğinki gibi kesik kesikti ve altındaki kuştüyü şilteye kocaman bir ıslaklık yayılmıştı.

"Daha fazla bekleyemeyeceğim," dedi. "Bu bebek derhal gelmek istiyor."

Ötede bir kamçı şakladı ve biri, "Hah!" diye bağırdı. Loş ışıkta gözlerimi kısıp araba katarının ön tarafına baktım.

Frank Dilley ve Missourili adamlar bizsiz gidiyordu.

Otuz İkinci Bölüm

"Bekleyin," dedim Bayan Joyner'a.

Elini kaldırıp kolumu güçsüzce çekti. "Gitme."

Arabayı şimdiden tuhaf bir koku sarmıştı, içerisi çok küçük, çok sıcaktı. "İnsanlara haber vermem gerek," diye direttim.

"Lee, lütfen."

Sesim titreyerek "Hemen döneceğim," dedim. "Söz veriyorum."

Üç arabamız küçük bir üçgen oluşturacak şekilde bir araya gelmişti. "Vakit geldi," diyerek herkesin zaten tahmin ettiği şeyi onayladım.

Önümüzdeki Missouri arabaları yavaşladı. Fakat durmadılar. Frank Dilley başparmaklarını kemerine sokup hızlı adımlarla bizim gruba yaklaştı. Ağzındaki tütünü ayağımın dibine tükürdü.

"Bekleyemeyiz," dedi. "Onu atlarınızdan biriyle burada bıraksanız iyi olur. Çocuklarını alıp kadını bırakın."

Binbaşı Craven ayağını sürüye sürüye öne çıkıp koltuk değneğini savurdu. "Onu da vuralım mı dersin? Bana yapmak istediğin gibi?"

"Sizden kalmanızı istemiyoruz, Frank," dedim aceleyle. Grup adına konuşmak bana düşmezdi ama onunla bir dakika daha geçirmeye tahammül edemeyecektim. "Siz yapmanız gerekeni yapın, biz de yapmamız gerekeni yapalım."

"Öyleyse veda vakti," dedi. Beni son kez tepeden tırnağa süzünce içime tatsız bir ürperti yayıldı. "Gerçi yollarımız bir daha kesişebilir. Kaliforniya'ya varmayı *başarabilirseniz*."

Frank hızla uzaklaşırken elini havada şöyle bir sallayıp bağırdı. "Arabalar, yola çıkın!"

Peder Lowrey son zamanlarda benim yanımda pek konuşmuyordu ama bu kez ilk konuşan o oldu. "Batıya vaizlik yapmaya, İsa'nın ışığının bu madenciler üzerinde parlayıp onları kurtuluşa çağırmasına vesile olmaya geldim. Tanrı onlarla gitmemi istiyor. Fakat giderken Bayan Joyner'ı kutsaması için dua edeceğimi bilin."

İtiraz etmemize fırsat vermedi. Arabasına koşturdu, öküzlerini kamçılayıp Missourili adamların ardı sıra yola çıktı.

Böylece geriye Bay ve Bayan Hoffman ile çocukları kaldı. Bay Hoffman şapkasını elinde buruşturmuştu. "Çok, çok üzgünüm," dedi.

"*Vati, bitte*," diye yalvardı Therese. İnsan bu kocaman mavi gözlere nasıl hayır diyebilirdi, hiç bilmiyordum. Ellerini Doreen'in omuzlarına koydu ve kız kardeşinin başına bir öpücük kondurdu. "Bize yardım edenlere biz de yardım etmeliyiz," diye mırıldandı.

"*Es tut mir sehr leid,*"[18] diye cevap verdi babası.

Herkes bir cevap bekleyerek bana baktı. Nedense Joyner ailesinin sözcüsü olmuştum.

Hoffman'ların öküzleri zayıftı. En ufak bir gecikmede çölü geçememe tehlikesiyle karşı kalırlardı. "Çocuklarınızın iyiliği için gitmelisiniz," dedim.

Bay Hoffman başıyla onayladı ama ne söylersek söyleyelim gitmeye kararlı olduğunun farkındaydım. Çocuklarını ardına katıp arabalarına götürdü. Therese son anda bize koştu. Kollarını Jefferson'ın boynuna doladı, Jefferson da sımsıkı sarıldı ona. Sonra bana sarılıp bırakmaya yüreği dayanmıyormuş gibi sıktı. Ben de ona yapıştım, boğazım öyle bir düğümlendi ki "hoşça kal", "iyi şanslar", hatta "dikkatli ol" bile diyemedim.

Therese yaşlı gözlerini kırpıştırarak geri çekildi. "Sizi Kaliforniya'da görmezsem çok kızarım."

Biz karşılık veremeden koşup gitti. Karanlık bütün aileyi yutmadan önce bir an için Bayan Hoffman ile Therese'nin başlarını çevirip bize baktığını gördüm.

Arabadan bir inilti yükseldi.

"Geliyorum, Bayan Joyner!" diye seslendim.

Altı kişi alelacele bir araya toplandık; Binbaşı Craven, üniversiteli beyler, Jefferson ve ben. "Kabul etmek istemesem de," dedim. "Frank'in hakkı var."

"Alnına bir kurşun yemeye," dedi Jefferson.

"O da var," dedim. "Öbür meseleye gelince. Binbaşı'nın çadırını bırakın, Şakayık'ı ve taşıyabileceği tüm malzemeleri de bırakın. Siz Andy ile Olive'i ve arabayı alıp diğerleriyle

18 (Alm.) Çok üzgünüm. (ç.n.)

gidin. Ben bebek doğana kadar Bayan Joyner'ın yanında kalırım, sonra da size yetişiriz."

Koro halinde verdikleri "Hayır!" cevabıyla irkildim.

"Bayan Joyner'ın yardımıma ihtiyacı olabilir," diye ekledi Jasper.

"Seni bırakmam," dedi Jefferson. "Bir daha asla."

"Leah!" diye seslendi Bayan Joyner arabadan.

Tereddüt ettim. Bu ahmak adamlarla tartışıp akıllarını başlarına mı getireyim yoksa Bayan Joyner'ın yardımına mı koşayım bilemedim.

"Git," dedi Jefferson. "Biz burayı idare ederiz."

Arabaya koştum.

İçeri girince çocukları annelerine yapışmış halde buldum. Olive annesini rahatlatmak istercesine elini tutmuştu ama beni görünce altdudağı titremeye başladı. Andy'nin yüzü gözü şişmiş, yanakları yol yol ıslanmıştı. "Annem de mi ölecek?" diye sordu sağ eliyle madalyonumu sımsıkı tutarak.

"Lütfen," dedi Bayan Joyner. "Beni bu halde görmelerini istemiyorum."

Olive güçlük çıkarmadan arabanın arka tarafına yöneldi ama Andy'yi annesinden zorla ayırmam gerekti. "Jefferson," diye seslendim.

Beş adam birden koşarak geldiler.

"Çocukları oyalayın," dedim. "Bir şeyler yedirin, sonra çadıra götürüp uyutursunuz."

Binbaşı topallayarak öne çıktı. "Gel bakalım, asker," dedi Andy'ye. Arabadan destek alarak oğlanı koltuk altlarından tutup kaldırdı. "Haydi, ablana çörek pişirmeyi öğretelim. Annenin ihtiyacı olacak."

Diğerleri de bir şeyler yapma isteğiyle yerlerinde oyalanmaya devam ettiler.

"Gidin buradan," dememle gönülsüzce karanlığa karıştılar.

Bayan Joyner rahatlayarak sırılsıklam kuştüyü şilteye bıraktı kendini.

"Temizleyelim sizi," dedim elini tutarak. Vagonun içi kan, idrar ve ter kokuyordu. "Sonra Jasper gelip bebeği doğurtabilir."

Başını salladı. "Senin yapman gerek."

"Benim mi?"

"Aslında Tildy Teyze yapacaktı. Bana o yardım edecekti... Buradaki tek kadın sensin."

İtiraz etmek için ağzımı açtım ki Bayan Joyner yeni bir sancı dalgasıyla sarsıldı. Gözlerini sımsıkı kapayıp gövdesini yataktan kaldırdı. Son kez doğum yaptırdığımda bebek mölemişti, adını Gladiola koymuştum ve birkaç yıl sonra bize süt vermeye başlamıştı. Bu da çok farklı olamazdı herhalde.

Sancı geçince Bayan Joyner yatağa yığıldı. "Bana söz ver, Lee," diye fısıldadı.

"Ne sözü?"

"Çocuklarıma bakacağına söz ver. Annelerinin onları ne kadar çok sevdiğini bilsinler."

Kendi annemi kaybedeli daha sekiz ay olmuştu. Bayan Joyner o zamandan beri hamileydi. Çok zaman geçmiş gibiydi. Dün gibiydi.

"Size hiçbir şey olmayacak, Bayan Joyner."

"Becky," dedi. "Bana Becky de lütfen."

"Tamam," dedim. "Becky."

"Vaizin karısını aklımdan bir türlü çıkaramıyorum."

"Bayan Lowrey'yi mi?"

"Mary. Adı Mary'ydi. Tatlı kızdı. Senden çok büyük değildi."

"Onu pek tanımıyordum," dedim.

"Ben de onunla sadece birkaç defa konuştum." Elimi sıktı. "Vaizin teklifini geri çevirmekle akıllılık ettin. Evliliği mümkün olduğunca ertele."

Neden diye soracak oldum ama daha fazlasını duymak istediğimden emin değildim. Bu yüzden ben de elini sıkarak karşılık verdim ona.

"Nasıl bir şey olduğunu bilmezsin," dedi. "Her seferinde..." Yumruğunu ağzına dayayıp ısırdı. Kasılma değil, daha derin, daha acılı bir şeydi şimdiki. Bir kez daha denedi: "Annem doğum sırasında öldü. Büyükannem de. Geçen sene de ablam... Yatakta kocamın yanına her uzandığımda, 'Becky, dokuz ay sonra öleceksin,' diye geçirirdim aklımdan. Kadınların acı çekmesi Tanrı'nın isteği, bizi tevekkül edip çocuk doğurmak kurtaracak, bunların farkındayım ama işte bazen..."

"Her şey yolunda gidecek." Yine elini sıktım çünkü birimiz titriyorduk ama hangimiz olduğunu kestiremiyordum.

"Biliyor musun," dedi, "gebelikteki sorun bu işte... ne olacağı hiç belli olmuyor. Benim kocam kumarbazdı. Akılsız adam, en çok benim üstüme kumar oynadığını bir türlü anlayamadı."

Gece boyunca çok az kasılması oldu. Çok yavaş. Aralarındaki süreyi hesapladım, gitgide kısaldılar. Bayan Joyner sık sık onu kontrol etmemi istedi, mum ışığında dediğini yaptım. Bir bebeğin çıkabileceği bir yol göremedim.

Bayan Joyner kasılmalar arasında uyukluyordu. Bir ara ben de biraz kestirmeye çalıştım ama içim geçtiği anda tentenin

altından bir el uzanıp kolumdan çekti. Az kalsın sıçrayıp tavanı delecektim.

"Bebek göründü mü?" diye fısıldadı Jefferson.

"Hayır," diye cevap verdim fısıltıyla.

"Hampton geri döndü!"

"Öyle mi?" Kendimi söyleyeceklerine hazırladım.

"Elinde bir fıçı suyla bir anda kampa geldi. Barış teklif eder gibi. Boş fıçıyı su birikintisinin orada bulup doldurmuş."

"İyi olmuş," dedim. Sonra da, "Kimse ona... kötü bir şey yapmayacak, değil mi? Yaparlar mı?"

"Binbaşı'yı mı kastediyorsun? Mümkün değil, hele de Missourili adamlar gitmişken. O yedek su fıçısı gerçekten işe yarayabilir."

Rahatlayınca soluğumu bıraktım. Birkaç hafta öncesine kadar Hampton çok başka türlü karşılanırdı, aileler tarafından bile. Fakat Kaliforniya yolunda her şey değişiyordu.

Jefferson susunca gittiğini sandım. Yine içim geçti.

"Aslına bakarsan Binbaşı o kadar kötü biri değil," deyince irkildim.

"Ya?" Gözlerimi kırpıştırdım. "Kızılderililer hakkında ettiği sözlere rağmen mi?"

"Bana *bir şeyler* yapmaya mecbur kaldığını, aksi takdirde Missourililerin daha beterini yapacağını söyledi. O aptal tatbikat onları memnun etmek içinmiş."

"Ya. İnandın mı ona?"

Becky Joyner yeni bir kasılmayla sarsılarak uyandı ve acıyla nefes nefese kaldı. Jefferson tenteyi çekip gözden kayboldu.

Güneş yükselip geçtiği yeri yakarak gökyüzünde ilerlemişti ama bebek hâlâ ortalarda yoktu. Becky'nin yanında oturmaya

devam ettim; Dahlonega'da büyümenin nasıl olduğuna dair öyküler anlattım, ılık, acı sudan yudumlar içirdim, kasılmalar sırasında elini tutup sıktım.

"Öbür çocuklarda da böyle olmuştu," dedi fena bir sancının ardından. Teni solgun, soğuk ve ıslaktı. Yüzünde tuzlu izler vardı ve saçı, yüzünün bir yanına yapışmıştı. "Olive'in doğumunda otuz altı saat yattım. Andrew'da ise yaklaşık yirmi dört saat."

"Çok fena olmalı," dedim.

Cevap veremedi, yine sancısı tutmuştu. Anlamsız ama yatıştırıcı bir şeyler mırıldandım. Bu son kasılma bitmek bilmiyordu. Gidip Jasper'ı getirsem mi diye düşünürken Becky'nin yüzü gevşedi.

"Bu bir dakikadan uzun sürdü," dedim. "Kasılmalar uzamaya başlıyor."

Başını salladı ve kısa, cesur bir gülümsemeyle baktı bana. Derken çığlığı bastı.

Dalgalar üst üste, amansız ve şiddetli biçimde geliyordu. Başından beri söylediklerinde haklıydı; ölecekti. Bacaklarının arasını son bir kez kontrol ettim. Bir gelişme olmazsa, o ne derse desin, Jasper'ı getirecektim.

Bebeğin başının minik tepesini gördüm.

"Ah!" dedim.

Becky'nin gözlerinde telaş vardı. Tırnakları elime gömüldü.

"Bebeğinin siyah, kıvırcık saçları var!" dedim.

Daha önce hiç görmediğim bir sevinç, ter içindeki yüzünü aydınlatarak onu güzelleştirdi.

"Bir dahaki sefere kasılma hissettiğinde ıkınman gerekiyor, tamam mı?"

Cevap yoktu, ıstırap vardı sadece. Alnında bir damar dışarı fırlamıştı. Hafif, boğuk iniltisi giderek şiddetlenip kahredici bir çığlığa döndü. Bir an için bebeğin omuzlarını gördüm, ardından minicik bedeni dışarı kayarak uzattığım ellerimin arasına adeta fırlayıverdi.

"Kız," diye fısıldadım gözlerimi bebeğe dikerek. Çok küçüktü.

Bu minik, yapış yapış topak öksürdü, soludu, sonra da hafif ama gayretli bir sesle ağlamaya başladı.

Bayan Joyner hıçkırarak, "Canım," deyip ellerini açtı. Bebeği kucağında verdiğimde kadının yüzündeki tüm acı ve endişe hiç yaşanmamışçasına silinip gitti. Becky'nin gövdesinden sarkan göbekbağı, şiltenin üstüne dağılan plasentaya uzanıyordu. Önce haberi verecektim, temizlik sonraki işti.

Tenteyi açınca karşımda sayvan gibi dümdüz gerilmiş çadırın gölgesine toplanan sekiz bitkin beden gördüm. Meraklı yüzlerle bana baktılar.

"Kız," dedim. "Durumu iyi. Annesi de iyi." Işıkta gözlerimi kırpıştırdım. Her şey ne zaman bu kadar bulanıklaşmıştı? Belki de bir gündür uyumadığım için bulanık görüyordum.

Jefferson ellerini çırptı. "Harika. Artık yola çıkabilir miyiz?"

Oysa ben Jefferson'ın başının üstünden öteye, gerçekten orada olup olmadığını bilemediğim bir şeye bakıyordum. Uzakta bir siluet. Rüzgârda savrulan bir etek. Işıltılı bir serap gibi görünen ufuktan yalpalayarak gelen bir kadın.

Therese'ydi bu. Birlikte beş ay yolculuk yaptıktan sonra onu ne kadar uzakta olursa olsun tanırdım. Tökezledi, tekrar ayağa kalktı.

Arabadan atlayıp koşmaya başladım.

Diğerlerinin paldır küldür koşturan adımları hemen arkamdaydı. Therese'ye ulaşınca kayarak dizlerimin üzerine çöktüm. Therese ince, sarı bir bulamaç kustu, bunu kuru öğürtüler izledi. Bir ayağı çıplaktı ve açık yaralarla delik deşik olmuştu. Güneşte kavrulmuş teni cayır cayır, kupkuruydu. Kalkmasına yardım etmek isterken avuçlarımda kalp atışlarını hissettim; bir sinekkuşunun kanat çırpışları gibi hızlı, minicik.

"Therese?" dedi Jefferson. "Therese! Nesi var böyle! Jasper..."

"Sıcak çarpmış," dedi Jasper. "Çabuk, onu gölgeye getirip biraz su verin."

Jefferson, Therese'yi kollarından tutup kaldırdı. Ben bir bacağını tuttum, Hampton diğerini. Kampın gölgeliğine yarı yürüyüp yarı koşarak giderken Therese aramızda sallanıyordu.

"Märchen von einem, der auszog das Fürchten zu lernen,"[19] diye mırıldandı.

"Anlamıyorum, Therese," dedi Jefferson. "Ne olduğunu anlat bana."

"Bir masal bu, aptal," dedi Therese. Gözleri gözlerime değince hemen kendine geldi. Kolumu tutmak ister gibi uzandı ama tutamadı. "Onlara yardım etmelisiniz."

"Elbette ederiz," dedim. Çadıra neredeyse gelmiştik.

"Dingil kırıldı," dedi. "Herkes bizi bırakıp gitti. *Vati* yürüyerek ilerlemeyi denedi ama Doreen çok ağırdı. Babam düştü. Ne olur... yardım..."

Gözleri kayınca içime bir korku saplandı. "Neredeler?"

"Kaliforniya'yı görmeyi gerçekten çok istemiştim."

"Therese, neredeler..."

---

19 Grimm Masalları'ndan; *Korkmayı Öğrenenin Masalı*. (ç.n.)

Krize girdi. Bacağı sarsılarak elimden kayıp pat diye yere çarptı.

"Acele edin!" diye haykırdı Jasper. Kızı yatırıp yan çevirmemizi söyledi, sonra da üstüne su serpti.

"Therese," diye fısıldadı Jefferson. Eli uzanıp elimi tuttu.

Therese kıvranırken çaresizce ona bakıyorduk. Doğum sancılarına geri dönmüştüm sanki. Fakat Therese sonunda durdu; gözleri fersiz, kocaman açık, dudakları nefessiz kaldı.

"Ne oldu?" diye sordu Jefferson. "Therese!"

Jasper başını iki yana salladı.

"Kendi bedeninde kavrulup öldü," dedi Henry.

Bu doğru değildi. Olmamıştı öyle bir şey. Therese'ye olamazdı. Ama hareket etmiyordu. Gözünü bile kırpmıyordu. Bu illeti kesip alamıyordum ondan. Yardımına koşamıyordum. Onu güvende tutacak altın bir madalyon veremiyordum.

Jefferson ağzını açtı ama sesi çıkmadı.

"Neler oluyor?" Becky Joyner göğsüne yasladığı bebeğiyle vagonun kenarından bize baktı. Olive ile Andy de eteğinin arkasından ürkekçe bakıyorlardı.

Cevap vermek için ağzımı açarsam kendimi tutamayacaktım.

"Therese," dedi Hampton donuk bir sesle.

Jasper kedere boğulmuş bir yüzle ayağa kalktı. "Ailesinin başı dertte. Yardım çağırmak için çölde koşmuş. Kendini feda et..." Çenesi titremeye başladı.

Jefferson'ın elini sıktım. Therese kahraman olmuştu. Tıpkı istediği gibi.

"O halde yanlarına gitmeliyiz," dedi Becky hiddetle. "Derhal."

Otuz Üçüncü Bölüm

Ailesine yardım etmek istiyorsak Therese'yi uygun bir şekilde gömecek vaktimiz yoktu, o yüzden onu Binbaşı'nın çadırına sıkıca sarıp taşlarla üstünü örttük.

Bir hiç uğruna ölmüş olamazdı. Olmamalıydı. Bu yüzden anma konuşması yapmak yerine harekete geçtik. Öküzleri koşturup arabayı rekor sayılacak bir sürede yola çıkardık. Araba taşlı yolda inip kalkarak, sarsıla sarsıla gidiyordu ama Becky Joyner'ın şikâyeti yoktu. Hayatta kaldığı için öyle rahatlamıştı ki temizlenip kendi ihtiyaçlarını gidermekle meşguldü.

Gece boyunca yola devam ettik; sadece saat başı hayvanlara bir iki yudum su, bir iki lokma ekmek vermek için kısa sürelerle durduk. Şakayık'ın boynu bükülmüştü. Öküzler yürek burkan seslerle mölüyordu. Şafağa yakın ilki yıkıldı. Jefferson'la koşup boyunduruğunu çıkardık ve onu orada bıraktık.

Hasarlı arabayı sabah dokuz sularında bulduk. Dingil kırılıp dağılmıştı ama parçaları ortada yoktu; yükü hafifletmek için her şeyi atmışlardı.

Jasper vakit kaybetmeden sorumluluğu üstlendi. "Arama çalışmasını buradan idare edeceğiz," dedi. "Atları alıp etrafı turlayacağız, izlerini görene ya da bir şeyler bulana dek..."

"Hayır," dedim kesin bir sesle. Hoffman'lar yakınlarda değildi. Altın zulalarını hiç hissetmiyordum.

"Ayrılmamalıyız," dedi Hampton. "Burada hiç kimse tek başına hayatta kalamaz."

Herkes başıyla onayladı; bir tek Jefferson başı önde, omuzları çökmüş halde duruyordu. Onu hiç böyle yenik görmemiştim, babasının en kötü davranışlarına maruz kaldığında bile.

"Therese açıkça söyledi," dedim. "Babası düşmeden önce çölü yürüyerek geçmeye çalışıyormuş. Onları bulana kadar yolumuza devam edeceğiz."

"Emin misin?" dedi Jasper.

"Hayatımı ortaya koyarım."

Jefferson ani bir hareketle başını kaldırdı. "Öyle söyleme."

Jasper, "Arabadan su fıçısını ve malzemeleri alıp gidelim," dedi.

Birkaç dakika içinde onların arabasında işe yarar ne varsa almış ve yola koyulmuştuk. Bir saat kadar sonra öküzlerden biri daha ön ayaklarının üstüne düştü, sonra yana devrildi. Elimizde sekiz öküz kalmıştı ve henüz çölün yarısını aşabilmiştik.

Hoffman'ların düşüp ölen öküzlerinden birinin yanından geçtik. Sonra bir diğerinin. Tepede devasa akbabalar miskince dönüp duruyorlardı. Bu lanet yerde iyi beslenen tek canlı türü onlardı.

Güçlükle ilerlerken güneş bizi acımasızca kavuruyordu; sadece sıcağıyla değil, göz çukurlarımı kurutan ışığıyla da. Bu yakıcı, göz alıcı kararlılığa öylesine kapılmış, adımlarımı

birbirinin önüne atmaya öylesine odaklanmıştım ki az kalsın altın sezgimi fark etmeyecektim. Boğazımda belli belirsiz bir karıncalanma, çok derinden bir siren şarkısı gibiydi.

Hoffman'ların gizli altını, erişebildiğim alanın tam sınırındaydı. Gözlerimi kapayıp odaklandım. Sol tarafta, bir tepenin ardında, görünmeyen bir yerdeydi.

"İzler görüyorum!" diye bağırdım. "Arabayı burada bırakın, hayvanlara yem ve su verin. Birkaç kişi benimle gelsin."

İz falan yoktu, bakan herkes anlardı. O an ne kadar dikkatsizce davrandığımı düşündüm ama bunun bir önemi yoktu. Hoffman'ları bulmak zorundaydık. Dostluk kurmaya başladığım o kıza son görevimi yapmak zorundaydım.

Talimatlarıma uyan kimse var mı diye bakmadım bile; hızlı adımlarla tepeye tırmandım. Taşlı, koyu sarı toprak bir buçuk kilometre boyunca uzanıyordu. Ötesinde ışıklı bir göl gibi parlayan geniş bir alan vardı. Serabın kıyısında ise minik, koyu yedi beden.

Siluetler ölü gibi kıpırtısızdı. Çok geç kalmıştık. Therese gibi onlar da...

Aralarından biri kıpırdandı ve ötekilerden birinin gölgesine doğru ilerledi. Jefferson, Hampton ve Jasper bir anda yanımda belirdiler; derken Tom ve Henry de geldi. Birlikte yokuştan aşağıya, onların yanına koştuk.

Göründüklerinden de uzaktaydılar. Koşmaktan nefes nefese kalmıştık ki siluetler seçilebilir hale geldi... Bay Hoffman derme çatma bir gölgeliğin altına uzanmış, Doreen onun ayakucuna kıvrılmıştı. Luther ve Martin, Otto ile oturuyordu; Carl ise annesine yaslanmıştı.

Biz yaklaşırken Martin yüzünü aydınlatan rahatlama ifadesiyle el salladı fakat Bayan Hoffman ayağa kalkmakta

güçlük çekiyordu. Yüzü ağlamış gibi leke içindeydi ama bedenine gözyaşına dönecek su kalmamıştı.

"Therese sizi buldu demek!" Gözleri arkamızda kızını arıyordu.

Cevap vermek istesem de kelimeler boğazımda düğümlendi.

Bayan Hoffman gözlerini bana dikti, sonra Jasper'a baktı. Jasper başını iki yana salladı. Bayan Hoffman üç saniye boyunca donup kaldı. Kollarını karnına sardı, gözlerini sımsıkı kapadı ve *"Gott hab sie selig,"*[20] dedi.

Bay Hoffman hâlâ tepkisizdi. Yanında kocaman, ağır bir sırt çantası vardı. İçindekiler tüm bedenimi ürpertiyordu.

Jasper, Bay Hoffman'ın yanına çömeldi, adamın ağzını açtı ve matarasından dudaklarının arasına su döktü. Bay Hoffman öksürdü, gözlerini kırpıştırdı.

"Tekrar yola çıkmamız gerek," dedim.

"Ja." Bayan Hoffman çocuklarını kaldırdı. Büyük oğlanlar kendi kendilerine yürüyebiliyorlardı ama en küçük üç çocuğun kucakta taşınması şarttı. Doreen yalpalayarak gelip kucağıma çıktı.

"Of," dedim. Kız çok ağırdı ama tek yapmam gereken arabaya dönene kadar ayaklarımı birbirinin önüne atarak ilerlemekti. Therese'nin küçük kardeşi için bunu yapabilirdim.

Tom, Carl'ı taşıdı; Henry ise Otto'yu aldı. Jasper ile Hampton, Bay Hoffman'ı kaldırıp omuz verdiler. Bay Hoffman başı sağa sola sallanarak onları itip kurtulmaya çalıştı ama direnecek gücü yoktu.

"Malzemeleri var burada," dedi Jefferson.

"Tüm yiyecekleri ve suyu al, gerisini bırak," dedi Jasper.

---

20 (Alm.) Tanrı onu kutsasın. (ç.n.)

Jefferson, Bay Hoffman'ın çantasını omzuna atınca ağırlığıyla sendeledi. "Bay Hoffman'ın yıkılmasına şaşmamalı," dedi elini çantaya sokarak. İçinden paslı iki şamdan çıkardı. "Bunlara ihtiyacımız var mı?"

"Aile yadigârı sadece," dedi Bayan Hoffman. "İşe yaramazlar. Bırak gitsin."

Jefferson şamdanları sert zemine attı; epeyce yuvarlandıktan sonra iri bir kaya parçasına çarptılar, biraz sallandıktan sonra da durdular. Jefferson çantayı tekrar omzuna attı. "Böyle daha iyi. Haydi gidelim."

Diğerleri çorak bayırdan arabaya giderken ben geride kaldım. Şamdanlar o mat pirinç tabakasının altı som altındandı. Yolculuk için kılığı değiştirilmiş küçük bir servetti bunlar. Ve Bayan Hoffman'ın durumdan haberi yoktu.

Doreen'i yere indirip şamdanları aldım. Parmaklarımın arasında titreşerek şarkı söylediler bana.

Jefferson, "Kadını duydun," deyince sıçrayıverdim. "Şamdanları bırakabilirmişiz."

"Bay Hoffman buralara kadar geldi," dedim. "Hem daha yeni..." Yutkundum. "Kızını kaybetti. Bunları da kaybetmesini istemiyorum."

Jefferson gözlerini bana dikti. Sonra da şamdanlara. Gözlerini kıstı.

Ona aldırmadan iki şamdanı iki cebime koydum. Ağırlıklarıyla pantolon askılarım omuzlarımda birer bıçağa dönüştü adeta. Doreen'i tekrar kucağıma aldım. Bu kez of çekişim daha da içtendi.

Jefferson yanımda yürüyordu. "Senden daha iyi iz sürerim ben," dedi. Doğruydu. O hep iz sürerdi, ben de hep ateş

ederdim. Bu yöntemle bir sürü hayvan yakalamıştık. "Buraya gelen hiçbir iz görmedim."

"Üstlerine basıp silmiş olmalıyım," dedim.

"Uydurduğun hikâye bu mu yani?"

"Hoffman'ları bulduk, bundan iyi kanıt mı olur?"

Öfkeyle bir şeyler mırıldandı.

Kalbim sıcak, yorgunluk ve suçluluktan küt küt atıyordu. Jefferson'a herhangi bir şeyi söylememek neyse de yalan söylemek bir şekilde daha kötü hissettiriyordu. Hikâyeye dahil edilmeyen bir şey buz gibi bir yalana dönüştü mü geri almak asla mümkün olmazdı.

Düşe kalka ilerlemeye devam ettik. Ciğerlerim zorlanıyor, bacaklarım her an kırılıverecekmiş gibi ağrıyordu. Belki bu kez Jasper işini yaparken Binbaşı *beni* omuzlarımdan tutup zapt ederdi.

Jefferson yanımda Doreen'den bile ağır bir çantayı taşıyarak güçlükle yürüyordu. Solukları kesik ve kuruydu, ayaklarını kaldırmaya dermanı yokmuşçasına sürüyerek sarsak adımlar atıyordu.

Bense Therese'yi düşünerek ilerlemeye devam ettim; bir adım, bir adım daha.

Vardığımızda köpekler arabanın gölgesine uzanmış, hızla soluyorlardı; kalkmaya zahmet etmediler. Becky kendi köşesini Hoffman'lara bırakmıştı. Doreen'i onlara verip şamdanları vagona koyunca rahatladım. Kamçılayıp sürdüğümüz öküzler mölemeye başladı.

Yolumuz hâlâ çok uzundu. Herkes zayıf düşmüş, ağır hareket ediyor, ayaklar tozun içinde sürükleniyordu. Dudaklarımız çatlamış, gözlerimiz şişmiş, derimiz güneşte yanmaktan parlamaya başlamıştı. Joyner'ların bebeğini beklemek bize

pahalıya mal olmuştu ama kavurucu öğle sıcağında Hoffman'ları kurtarmaya koşmanın maliyeti daha büyük olacaktı galiba. Nasıl başaracağımızı hiç bilmiyordum.

Bir buçuk kilometre kadar ağır aksak ilerledikten sonra Binbaşı arabayı durdurdu. "Yükü hafifletmezsek öküzler ölecek. Çocukları Şakayık ile Duru'ya bindirsek, öyle gitseler olmaz mı, ne dersiniz?"

Şaşkınlıkla bakakaldım. "Duru mu?"

"Jefferson'ın kısrağının adı bu değil mi? Duru kısrak."

"Doru kısrak," dedi Jefferson.

"Yani, bana sorarsan çok duru bir ifadesi var."

Kahkaha attım ama daha çok hırıltı gibi çıktı.

"Atları onlara ihtiyacımız olabilir diye koruyup kolluyorduk," dedi Jefferson.

Hayır, ben Şakayık'ı eski hayatımdan bir şeyi daha kaybetmeye dayanamayacağım için kolluyordum. "Şimdi ihtiyacımız var işte," dedim gözlerimi Şakayık'ın kaburgalarına, bükük boynuna dikerek. "Ah, Şakayık, tatlı kızım benim."

Carl ve Doreen'i eyerine koyduğumuzda Şakayık burnundan soluyup başını sağa sola attı ama çocuklar atlara binince araba biraz daha hızlı ilerlemeye başladı.

Becky Joyner kundaktaki minik kızını kucağında taşıyarak kısa bir süre yanımda yürüdü. Zor bir doğumun ardından bu kadar çabuk ayağa kalktığına inanamıyordum. Gerçi bunca zamandır gölgede yolculuk yapmak hepimizden daha iyi durumda kalmasını sağlamış da olabilirdi.

"Adını koydun mu?" diye sordum zonklayan şiş dilimle konuşarak.

Başını salladı. "Adını hak edecek kadar yaşamadan koymayacağım."

"Anladım." Bazı aileler, özellikle zor zamanlarda böyle yapardı. Erkek kardeşimin adı bile konmamıştı.

"Bak, Lee, sana bir şeyler söyledim ya. Doğum yaklaşırken, arabada. Evlilikle, çocuk sahibi olmakla ve şeyle ilgili..." Sesi kesildi.

"Evet."

"Doğru değildi," dedi. "Öyle demek istemedim." Parmağı bebeğin alnında yumuşacık bir daire çizdi.

"Çok güzel bir kız," dedim kundaktaki bebeğe bakarak. Hayatının ilk gününde iyi bir bebek gibi davranıyordu. Gözleri kocaman açık, berraktı ve çok az sorun çıkarıyordu ki bu, kahrolası sıcağı düşününce mucize sayılırdı. Ağabeyinden farklı olarak siyah saçlıydı.

"Şikâyet etmemem gerekirdi. Kaderimi inanç ve cesaretle karşılamam gerekirdi."

Benim ne inancım ne de cesaretim kalmıştı. İçimde inatçılıktan başka bir şey kaldığını sanmıyordum. Belki de başından beri sahip olduğum tek şey buydu. "Herkes bir şeylerden korkar," dedim.

"Ya? Sen neden korkuyorsun, Lee?"

Bir saniye bile düşünmedim. "Annemle babamı öldüren Hiram amcamdan korkuyorum. Bir de yine yalnız kalmaktan korkuyorum."

Neşesiz gülümsedi. "Ben de çocuklarımın yalnız kalmasından korkuyorum."

"Hâlâ bizimle olduğun için mutluyum."

"Ben de." Sesi bunu fark ettiğine şaşırmış gibiydi. Sonra akbabaların dönmeye devam ettiği gökyüzüne baktı. "Şimdilik."

Güneş batarken mola verdik. Durduğumuz anda herkes yere yığıldı. Jefferson yanıma bırakıverdi kendini, sırtını arabaya dayadı. Kollarını dizlerinde bağlayıp başını öne yasladı.

Binbaşı Craven arabanın oturağından yarı atlayıp yarı düşerek indi. Birkaç adım topalladıktan sonra yere çöküp kesik bacağının arkasına masaj yapmaya başladı. "Sadece bir fıçı suyumuz kaldı," dedi.

Bir fıçı bize ve hayvanlara hayatta yetmezdi.

"Geri gidelim," dedi Henry Meek. Sırtüstü uzanmış, gözünü kararan gökyüzüne dikmişti. "Çok geç olmadan."

"Deli misin sen?" dedi Tom. "Yolu yarıladık. Geri dönersek ölürüz."

"İlerlersek ölürüz," dedi Bayan Hoffman buruk bir sesle. "Geri dönersek en azından yolculuğumuzun sonunda su olduğunu *biliriz*."

Henry, "Kocanız şu Frank Dilley denen herifin peşinden koşmasaydı..." diye söze başladı ama Becky Joyner araya girdi.

"Sadece aileleri için en doğru olduğunu düşündükleri şeyi yapıyorlardı!"

Becky'nin bebeği ağlamaya başladı. Jefferson başını bir an kaldırdı, derken yeniden kollarına gömülüp gözlerini kapadı.

"Henry haklı," dedi Tom. "Therese şu an hayatta olabilirdi. Eğer..."

"Therese'nin adını ağzına alma!" diye bağırdı Bayan Hoffman. Oğlu Martin ayağa fırlayıp hışımla Tom'un üstüne yürüdü. Yumruklarını sıkmıştı, gözü dönmüştü.

"Martin! Dur!"

Bay Hoffman'dı bu. Jasper'ın yardımıyla arabanın arkasından iniyordu. Benzi sararmış, kuru dudakları yaralarla kızarıp şişmişti. Becky'nin bebeği durmadan ağlıyordu.

Bay Hoffman ayakta duramıyor, sallanıyordu. "Therese hakkında ne dediniz?" diye sordu. "Nerede o?"

Bayan Hoffman konuşamayarak gözlerini kocasına dikti.

"Başaramadı," dedi Jasper yumuşak bir sesle.

"Ne? Yani... Kızım..." Bay Hoffman, Therese birden ortaya çıkacakmış gibi çaresizce etrafına bakındı. Grubumuzu onun gözlerinden görüyordum: Bitkinlik ve ümitsizlikle dolu, pislik içinde yumrulardık; toprağın bizi yutup götürmesini dilercesine bir araya kıvrılmıştık.

Bay Hoffman kuruyan bir yaz çiçeği gibi soldu. Yere yığılıp yüzünü ellerine gömdü. Omuzları sarsılıyor, ileri geri sallanarak Joyner'ların bebeğiyle birlikte ağlıyordu.

"Size söylüyorum, geri dönmeliyiz," dedi Henry sesi duyulsun diye bağırarak. "Burada mahvoluyoruz."

"Hayır!" diye haykırdı Becky.

Herkes yine itiraz etmeye başladı. Çaresizce bakmakla yetinen Hampton, ben ve her şeyi duymazdan gelen Jefferson dışında herkes.

"Burada *öleceğiz*, anlamıyor musunuz?" dedi Henry. "Peki. Siz mecbursanız devam edin ama ben geri dönüyorum."

İçimi korku sardı. Ayrılamazdık. *Yapamazdık*. İtiraz etmek için ağzımı açtım ama ne diyeceğimi bilmiyordum. Birilerine yola devam ederken mi, geri dönerken mi ölmeleri gerektiğini söylemeye hakkım olduğunu sanmıyordum.

Başından beri annesinin yanına kıvrılan küçük Andrew Joyner titreyerek ayağa kalktı. Minik burnu güneşten soyulmuş, yanakları kıpkırmızı olmuştu. Bir ileri bir geri sallanmaya devam eden Bay Hoffman'a doğru yalpaladı.

Andy, "Herr Hoffman," deyince alçak perdeden çıkan çocuk sesi bir şekilde herkesi susturdu. Çocuğun Almanca öğrendiğini fark etmemiştim.

Andy gömleğinin altına uzanıp madalyonumu çekti. Zinciri başından çıkardı.

Bay Hoffman durdu.

Andy madalyonu ona uzattı. Ciddi bir ifadeyle, "Bu madalyon bana güç ve cesaret verdi. Bir süreliğine siz taksanız iyi olur," dedi.

Hepimiz ona bakakaldık. Rüzgâr arabanın tentesini dövüyordu. Ta yukarılarda bir akbaba ötüyordu.

Madalyon küçük çocuk ile kederli adamın arasında sallanırken annemin sesi çınladı kulağımda. *Sen birilerine güven. Bizim kadar yalnız olmak iyi değil.*

Sarsılarak ayaklarımı uzatıp doğruldum. Kollarım, bacaklarım yerine sığmıyordu; hem madalyonun altınından hem de verdiğim karardan. "Alın Bay, Hoffman," dedim.

Adam bana baktı, tekrar Andy'ye baktı. Elini yavaşça uzatınca, çocuk da madalyonu Bay Hoffman'ın avcuna bıraktı.

"Şimdi ayağa kalkın." Etrafıma baktım. "Hepiniz. Ayağa kalkın."

Kimse yerinden kıpırdamadı.

"Hemen!"

Önce Becky Joyner kalktı. Ardından Binbaşı Craven.

"Ben geri dönüyorum," dedi Henry. "Bir matara alacağım, bir de..."

"Hayır, dönmüyorsun, Henry Meek," dedim. "Bizimle geliyorsun, o kadar. Çünkü sen benim arkadaşımsın ve seni bırakıp gitmeyeceğim. İnsan birini arkada bırakıp gitmez, değil mi?" dedim Hampton'a imalı bir ifadeyle bakarak. "Birlikte

gidiyoruz. Hepimiz. Birbirimize yardım edeceğiz. Birbirimize *güveneceğiz*. Birlikte Kaliforniya'ya gideceğiz. *Başarabiliriz*. Yerde sürüklenmemiz gerekse bile. Seni o süslü sakalından çekmem gerekse bile."

Bayan Hoffman da oğullarıyla birlikte ayağa kalkmıştı. Jefferson birden yanımdaki boşluğu doldurunca şaşırdım. "Mola bitti," diye seslendi. "Yola koyulun!"

Becky bebeğini omzuna kaldırıp batıya doğru yürümeye başladı; Olive hemen arkasındaydı. Martin Hoffman da peşlerine takıldı.

"Bir süreliğine Şakayık'a binmek ister misiniz?" diye sordum Binbaşı'ya.

Koltuk değneğine yaslandı. "Siz iki bacak kullanıyorsunuz, bense bir. Bence bu durumda sizin iki katınız kadar mesafeyi yürüyebilirim." Duyduğum en berbat akıl yürütme olduğunu söylememe fırsat bırakmadan Becky'nin arkasından gitti.

Herkes teker teker batıya yöneldi. Henry Meek bile. Bayan Hoffman ile Luther'in yardım ettiği Bay Hoffman bile.

"Sırt çantam," diye mırıldandı karısına. "Bıraktık, değil mi?"

Şamdanlar o kadar yakındaydı ki içimde uğultusunu duyuyordum. Arabaya yürüyüp içeri uzandım.

Şamdanlardan birini çıkarıp gösterdiğimde Bay Hoffman'ın gözleri büyüdü. "Nasıl..."

"Bunların ne olduğunu biliyorum," dedim. "Şeyden... ağırlığından anlıyorum. Babam da bir keresinde aynı hileye başvurmuştu." Belki açlık ve susuzluktan, belki de geriye başka hiçbir şey kalmadığından, bilmiyordum ama altın avcumda canlı bir şey gibi çırpınıyordu.

Bayan Hoffman şaşkınlıkla kocasına baktı. "Bu çirkin şeyler mi?"

Onlara Therese'yi geri veremezdim ama belki biraz faydam olurdu. Şamdanı ortadan kaldırdım ve onları yalnız bırakmak için geri çekildim. Mesafeyle birlikte altının verdiği his azalıyordu ama beni asla terk etmiyordu. Belki de Kaliforniya'ya gittiğimde kendime ait bir güneşin sıcaklığı gibi bu his de sürekli içime akacaktı.

Sıranın sonundaydım, önümdeki yolda sağa sola dağılmış, çöle karşı omuzlarını dikleştirmiş herkesi açıkça görebiliyordum. Gece çökerken hava hızla soğudu, gökyüzündeki yıldızlar bize yol gösteren işaret ışıkları gibi parlamaya başladı. Günler sonra ilk kez başarabileceğimizi hissettim.

Otuz Dördüncü Bölüm

Pazartesi akşamı Humboldt Havzası'nda ilerlemeye başladık. Cuma sabahı şafak sökerken tam karşımızda Truckee Nehri'nin gür çayırlığını ve ışıltılı sularını gördük. Berrak akan gerçek suydu bu, Hoffman'ları yoldan çıkaran serap gibi değildi. Tarih 14 Eylül 1849'u gösterirken Kaliforniya'ya vardık.

Öküzlerin koşumlarını çıkarıp atları salıverdik. Mucizevi biçimde hayvanların hepsi toynaklarını kaldırıp nehre koşturacak, boyunlarına kadar suya batacak gücü bulabildiler. Öküzler coşkuyla böğürdü. Şakayık ile Duru toynaklarını suya vurarak sırtlarını, kuyruklarını ıslattılar. Köpekler suyun sığ tarafında birbirlerini kovalayıp sevinç içindeki Andy'yi sırılsıklam edecek şekilde silkindiler. Hepimiz haftalardır bulabildiğimiz en berrak, en temiz sudan kana kana içtik. Kaliforniya da bu kadar güzelse, altın bir çağın bizi beklediğine şüphe yoktu.

Burada birkaç gün kalıp gücümüzü toplamanın, bizi dağlarda kışa yakalanmak gibi bir tehlikeyle karşı karşıya

bırakmayacağı konusunda hemfikirdik. Bu yüzden hayvanları doyasıya otlamaya bıraktık, Jefferson ile Binbaşı ise günlerini balık tutarak geçirdiler.

Aylaklık edip biraz dinlenmek bana cazip geliyordu ama cesaret edemedim. Başıboş geçen zaman, beraberinde başıboş düşünceleri getiriyor, benim düşüncelerim ise kaçınılmaz olarak amcam Hiram'a kayıyordu. Muhtemelen buralara çoktan varmıştı. Bir sonraki dönemeçte bekliyor olabilirdi. Buranın büyük bir yer olduğunu söyledim kendime. Kaliforniya topraklarına üç tane Georgia sığardı. Hayatımın sonuna kadar ona rastlamayabilirdim bile.

Düşünür düşünmez bunun tehlikeli bir yalan olduğunu fark ettim. Bu yüzden amcamla ilgili düşünceleri kovup kendimi avlanmaya verdim. Yılın bu son dönemlerinde av hayvanlarına az rastlanmasına rağmen bir küçük geyik, iki amerika tavşanı ve beş yer sincabı avladım. Becky sincaplardan yahni yaptı. Berbattı; sulu ve aşırı tuzluydu, içinde sünmüş soğanlar ve tat vermesi için pörsümüş bir şalgam vardı. Son lokmasına kadar silip süpürdük.

Bir gece birlikte bulaşıkları yıkarken Becky'ye, "Bebeğin adını koydun mu?" diye sordum.

"Daha değil," dedi.

Ertesi gün avlanmak için yola koyulurken, yolda kaybettiğimiz insanları düşündüm; Therese'yi, Bay Joyner'ı. Hatta bizden ayrılan Lucy'yi. Bu yüzden molamızın son gününde taş toplamaya başladım. Üst üste yığıp dikkat çekecek kadar büyük bir tümsek oluşturdum.

Jefferson yanımdan geçerken, "Ne yapıyorsun?" diye sordu.

Annemle babamın mezarındaki çürük çarık haçları düşündüm. Çok geçmeden güneş ve buzdan yıpranıp gidecek ya da rüzgârdan devrileceklerdi. "Therese'yi gömemedik," dedim. "Ama onun için bir işaret bırakabiliriz."

"Onu tanımıyordun bile!" dedi.

Ben de ona çıkışacak oldum ama yüzündeki kederli ifadeyi görünce, "Üzgünüm, Jeff," dedim. "Kötü bir niyetim yoktu. Ben sadece... Bana örgü örmeyi öğretecekti."

Yüzü daha da asıldı.

Çabucak ekledim: "Yani, hiçbir zaman çok arkadaşım olmadı. Sadece sen varsın. Onunla çok iyi arkadaş olabilirdik."

Bana uzun uzun baktı.

"Bir daha işleri yüzüme gözüme bulaştırmayacağım," diye devam ettim Jefferson'ın korkunç sessizliğini bozmak için. "Tanıştığım her Hiram'a karşılık bir Therese ya da bir Becky Joyner oldu. Birbirimize şans verince geç de olsa kanımın kaynadığı insanlar. Ve insanlara şans vermezsen buralarda çok yalnız kalıyorsun."

Gözlerindeki acı ifade silindi ve yerine daha yumuşak, daha sakin bir ifade yerleşti. "Lee..." dedi beni süzerek.

Görünmez bir güç beni ona itiyor, içim erimiş altınla yanıyordu sanki.

"Sana... yardım edeyim," dedi. Ben daha karşılık veremeden geri çekilip yerden birkaç taş aldı.

Hampton ne yaptığımızı görünce biraz daha taş ekledi. Grubun geri kalanı da yavaş yavaş yanımıza gelip yardıma koyuldular. Tümsek büyüdü, giderek yükseldi ve buradan geçenlerin gözünden asla kaçmayacak gerçek bir anıt inşa ettik.

Bay Hoffman iki büyük çam dalı kesip birbirine çivileyerek sağlam bir haç yaptı. Haçı yere çakıp taşlarla destekledik.

Jefferson bıçağını çıkardı. Bay Hoffman'ın yaptığı haça harfler kazımaya başladıysa da fikrini değiştirdi. Gömleğinin koluyla büyük taşlardan birinin yüzeyini temizledi ve üstüne "Therese Hoffman" yazdı. Bir an durup el yazısına baktıktan sonra "Andrew Joyner. Mary Lowrey. Josiah Bledsoe. İnek Athena" isimlerini de ekledi.

Ertesi sabah Nevada Sıradağları'yla mücadeleye hazırlanarak yola koyulduk.

Bu kez kendimi en kötüsüne hazırlamış ama en iyisiyle karşılaştım. Sıradağlar Rocky dağlarından bile sarptı ve herhangi bir terslik olursa feda edebileceğimiz başka araba kalmamıştı. Fakat toprak bereketli ve güzeldi, üstelik bebeği de sayarsak grubumuz artık on sekiz kişiydi ve idare etmemiz gereken tek arabamız vardı. Öküzlerden birini daha ayaklarındaki sorun yüzünden kaybetmiştik ama hayvanların geri kalanı dağların taze ve temiz suyu, otlakları sayesinde semirmişlerdi.

Büyük çam dallarının arasında mavi dağ alakargaları uçuşuyordu. Billur sulardan alabalıklar fırlayıveriyor, insanın yüreğini hoplatacak kadar muazzam granit kayalıklarla çevrelenmiş yabani çayırlıklardan yaz sonu çiçekleri fışkırıyordu. Tek arabamızı en dik yokuşlardan indirmek bile hep birlikte gayret edince pek zahmetli olmamıştı.

Tüm bunlara rağmen ruhum sıkılıyordu. Herkesten olabildiğince uzak duruyor, bulduğum her fırsatta avlanmak için yanlarından ayrılıyordum.

Becky bazen sessizliğime katılmaktan memnun, yanımda yürüyordu. Çok değişmişti. Daha çevik hareket ediyordu, yüzünde huzurlu bir gülümseme vardı. Arada bir kucağıma verdiği bebek masmavi gözleriyle bana bakıp dudaklarının arasından minik tükürük baloncukları çıkarıyordu.

Bir öğleden sonra toprağı yumuşak bir dağ çayırlığında yürürken Becky, "Sorun ne, Lee?" diye sordu. Bebeği kucağında, yürürken bir yandan da poposuna hafifçe vuruyordu.

"Neden böyle bir şey sordun?"

"Çok suskunlaştın. Jefferson'la bile pek konuşmuyorsun."

Eğilip çimenlere yuvarlanmış bir çam kozalağını yerden aldım. Kusursuz ve pırıl pırıldı; alakargaların, sincapların eli değmemişti.

"Hâlâ amcanı mı düşünüyorsun?"

"Evet." İşaretparmağımı çentiklerin arasına sokup bir çamfıstığı tuttum. "Hiram beni bulacak. Öyle ya da böyle bulacak."

"Erkekler insafsız olabiliyor," dedi beni onaylayarak. "Hele de bir kadının sahibi olduklarını düşündüklerinde."

Ne demek istediğini sorma fırsatı bulamadım çünkü Olive ona seslenince Becky izin isteyip gitti. Ona daha fazlasını anlatmayı dileyerek arkasından baktım. Birilerine anlatmayı dileyerek. Demek ki bir genç kız, sır saklamaya devam ettiği sürece, bir sürü arkadaşı olsa bile yalnızdı.

Doğudaki yamaçlar boyunca altın sezgim hafif bir karıncalanmadan ibaretti. Fakat havzayı geçince büyüdü; sürekli, neredeyse rahatsız edici bir hal aldı. Aldırmamam gerektiğini, daha sonra altın bulmak için bolca vaktim olacağını söylüyordum içimden. Ancak arada bir kimse görmeden yere

çömelmekten, açıkça beni çağıran o şeyi bulana dek dere yatağındaki çakılları kurcalamaktan da alamıyordum kendimi. Dağlar yerini meşe ağaçlarıyla bezeli, inişli çıkışlı tepelere bıraktığında cebimde yaklaşık yetmiş dolar değerinde altın vardı.

Bir öğleden sonra öküzleri dinlendirirken Jefferson'ı kaşlarını çatmış, bana bakarken yakaladım. Kızmakta haklıydı. Ondan kaçıyordum. Onun yanında olmak sır sakladığımı, çoğu zaman Lucie'nin eteğini giysem de hâlâ yalancı olduğumu hatırlatıyordu.

Jefferson ona baktığımı fark edince yüzü daha da asıldı; ifadesi daha karanlık, daha kederli bir hal aldı. İdrak ettiğim şeyle göğsüm sıkıştı: *Onu incitiyorum.*

Aklım kararını veremeden ayaklarım koşarcasına Jefferson'a gitti. Kolundan tutup dallarını yaymış dev bir meşenin kuytusuna çektim. Zamanı gelmişti. Zamanı geçmişti.

"Lee?"

"Sana söylemem gereken bir şey var. Bir sır."

Yüzüne boş bir ifade yerleşti. "Dinliyorum."

Sen birilerine güven, demişti annem.

Kalbim hızlandı. Hayatım boyunca hiç kimseye söylememiştim. Jefferson denemek için iyi biriydi. En iyisiydi.

"Lee?"

Derin bir nefes aldım ve "Şu çirkin şamdanları almıştım ya hani, hatırladın mı?" dedim.

"Elbette."

Pantolonumun sağ cebine uzandım. Elimi çıkardım ve Jefferson topladığım bir dolu minik altın parçası ve tozunu görsün diye avcumu açtım. "O şamdanlar altın. Tıpkı bunlar gibi. Ve..."

"Biliyorum." Dudağını büktü.

"Biliyor musun? Bay Hoffman'dan mı duy..."

"Yani senin... sihirli güçlerin olduğunu biliyorum."

Ağzım açık bakakaldım.

O da içimi okuyormuş gibi bana baktı. "Seni kendimi bildim bileli tanıyorum, Lee. Yine de çözmek biraz vaktimi aldı. Ama çamurda şu madalyonu bulduğun zaman çok tuhaf bir düşünceye kapıldım. Külçe'nin sincap kokusu aldığı gibi senin de altın kokusu aldığın düşüncesine."

"Demek... öyle."

"Sonra Dahlonega'da olduğumuz zamanı düşündüm. Westfall çiftliğinin öyle hızla büyümesini, Şanslı'nın zulasına dair tüm o söylentileri. Annemin akrabalarından, çubukla su arayan kişiler varmış. Babam annemin hikâyelerine hiçbir zaman inanmadı ama ben inanırdım. Senin de altınla böyle bir durumun olduğunu düşündüm."

Bu kadar kayıtsız davranmasına gerek yoktu.

"Kızmadın mı?"

Jefferson biraz düşündü. "Yani artık bana söylediğine göre kızmayacağım. Sonunda." Elini uzatıp uzayan saçlarımdan gözümün önüne düşen bir tutamı kenara itti. "Bu çok tuhaf bir şey. İnsanlar sürekli yalan söylüyor, hiç umursamıyorum. Ama senin bir tek küçük yalanın bile kendimi küçücük hissetmeme neden oluyor."

"Ben... Üzgünüm, Jeff."

"Sonunda bana söylediğin için teşekkür ederim."

Güçlükle yutkunarak başımı salladım.

Jeff gözlerini kıstı. "Amcan biliyor, değil mi?"

"Evet."

"Eh, Kaliforniya büyük bir yer." O da benim gibi inanmayarak söylemişti bunu.

"Ben de sürekli kendime böyle söylüyorum."

"Gerektiğinde Hiram Westfall'un hakkından geliriz," dedi Jefferson.

Yüzüme bir gülümseme yerleşiverdi. "Biz" demişti.

En fazla bir taş atımı mesafede çizgili, boz bir sincap kuru meşe yapraklarından bir örtünün arasından sekerek geçti. Yanakları meşepalamutlarıyla şişmişti. Bu memlekette her şeyin altın renginde oluşuna hayret ettim. Sincaplar, Nevada Sıradağları'nı aşarken gizlice bizi gözetleyen tombul dağsıçanları, rüzgârda kadife gibi dalgalanan şu çimenli tepeler.

Jefferson yumuşacık bir sesle, "Gördüğüm en güzel gözler seninkiler," dedi.

Kalbim göğsümden fırlayacaktı.

"Bazen koyu sarıya dönüyorlar, biliyor musun? Günbatımının son anındaki gibi. Sanırım bir şeyleri sezdiğin zamanlarda oluyor."

"Ben... hayır, bilmiyordum."

Gözleri öylesine yakınımdaydı ki dünya yok olup gitmişti. Sadece Jefferson ve o tanıdık, kusursuz yüzü, her şeyi bilen bakışları, beni öpecekmiş gibi eğilişi vardı. Tüm bedenim ışıltılı bir altın denizindeymişim gibi sarsılıyordu.

Kısacık bir tereddütten sonra dudaklarını yanağıma değdirdi. Bu muhteşem, nefes kesici bir şeydi ve kesinlikle yeterli değildi.

Çabucak geri çekildi. "Ee, şey, sanırım sırrını başka kimseye söylemek isteyip istemediğine karar vermen gerek. Ama etrafımızda iyi insanlar var ve seni şaşırtabilirler."

"Olabilir."

"Bir şey daha var, Lee." Gözleri parladı. "Çok zengin olacaksın."

10 Ekim günü Sutter's Fort'a ulaştık. Burası Fort Laramie kadar büyük bir kale değilse de çok daha işlekti. Duvarları devasa bir kare oluşturuyordu. Bu duvarlar neredeyse altı metre yüksekliğindeydi ama arkalarında onlardan da yüksek bir yapı görünüyordu ve üzeri dalgalanmakta olan bir Amerikan bayrağıyla örtülüydü. Üç küçük kız, giriş kapısının önünde mısır kabuğundan yapılmış bebeklerle oynuyordu; adam ve kadınlar yemek ateşlerinin üstüne çömelmişti. Araba vagonlarının arasına asılı çamaşırlar rüzgârda sallanıyor, köpekler kırıntı dilenmek için bir gruptan diğerine koşturuyordu.

Durmadan silahlar patlıyor, erkekler içeri girebilmek için tüfeklerini boşaltıyordu. Bizim grup yaklaşırken kalenin hayli eski olduğuna dair işaretler gördüm: Çatlamış kerpiçler, yan yatmış bir kuyu kapağı, pek düzgün durmayan asma kapılar.

"Frank Dilley'den bir iz var mı?" diye sordu Jefferson, atlarımızdan inerken.

"Yok," diye cevap verdim kalabalığa göz gezdirerek. "Onu bir daha görmesem hiç üzülmem."

"Al benden de o kadar," dedi arabanın yanından yürüyen Bay Hoffman. "Ama *onun beni* görmesini istiyorum. Başardığımızı bilmesini istiyorum." Sonra daha alçak sesle, "En azından çoğumuzun," diye ekledi.

Arabayı duvarın önünde bırakıp toplandık. "Ben çocuklarla kalayım," dedi Bayan Hoffman. "Siz hep birlikte içeri girin ve şu maden arazisi işini halledin." Luther ile Martin,

Bayan Hoffman'ın eşyalara göz kulak olmasına yardım etmeyi kararlaştırdılar, geri kalanımız kaleye doğru giden yokuşu tırmanmaya başladık.

Daha üç adım atmamıştık ki bir ses çınladı. "Bu benim atım!"

Karnıma yumruk yemiş gibi oldum. Ciğerlerim soluksuz kaldı, tüfeği kavrayan ellerim titremeye başladı.

Mecburen, yavaşça döndüm.

Hiram amca dimdik duruyordu, kusursuz giyinmişti. Üzerinde gümüş düğmeli siyah bir takım elbise ve parlak bir silindir şapka vardı. Sağında Abel Topper, solundayda uzun boylu bir zenci dikiliyordu. Hiram deniz yolunu izlemiş ve benden önce varmıştı; Jim'in dediği gibi. Haftalardır burada, Sutter's Fort'ta olduğunu, sonunda geleceğimden emin, herkesi kendine hayran bırakmakla meşgul olduğunu duysam hiç şaşırmazdım. Şimdiye dek Kaliforniya çevresindeki herkes onun iyi ve asil bir beyefendi olduğuna inanmış olmalıydı.

Onu görünce ne yapacağımı merak edip durmuştum. Ok gibi fırlayıp kaçar mıydım? Ateş mi ederdim? Gözyaşlarına mı boğulurdum?

Aksine, buz gibi bir ifadeyle, "Merhaba Hiram amca," dedim.

Bu isim herkesin dikkatini çekti. Becky gelip yanıma dikildi. Jefferson sakince tüfeğini doldurmaya başladı. Bir an namlunun içinde kayan çubuğun sesinden başka çıt çıkmadı.

Amcam ellerini kaldırdı. "Sakin olun, sorun çıksın istemiyorum. Ama yanınızdaki benim kızım, onu almak için çok uzun yoldan geldim ve şimdi de alacağım."

"Hayır, bayım," dedi Henry Meek öne çıkarak. Başparmaklarını işini bilen bir adam tavrıyla ceketinin ceplerine sokmuştu.

"Kaliforniya'da herhangi bir yasal hak iddia edemezsiniz," diye ekledi Tom. "En yakın duruşmada buna hükmedildiğini görmek beni çok memnun eder."

Hiram amcanın sırıtışı neşeden yoksundu. "Belki bu meseleyi mahkeme dışında hallederiz."

Bay Hoffman öne çıktı, kollarını bağladı. "Dene bakalım," dedi. Amcam gözüme eskisi kadar büyük görünmüyordu.

"Bu stratejik bir hata olur," diye ekledi Binbaşı Craven.

Jefferson horozu kaldırdı.

Birbirimizi süzdük: Hiram ve iki adamı, ben ve yol arkadaşlarım. Yoldan geçen birkaç kişi bu kargaşanın nedenini anlamak için durmuştu.

Sessizliği bozan Becky oldu. "Görüyorsunuz ya, Bay Westfall," dedi kollarının arasındaki isimsiz kızını pışpışlayarak, "Leah artık *bizim* kızımız."

Hiram düşündü, gözleri küçük grubumuzun üzerinde gezindi, her birinin yüzünde bir müddet durdu. "Görüyorum," dedi Güneyli aksanıyla. Ağır ağır ve düpedüz yapmacık bir tavırla söylemişti. "Bir kaçağa yataklık ettiğinizin farkındasınızdır herhalde, değil mi? Onun yeri, ailesinin yanı."

Becky kahkaha attı. "Onu görür görmez evden kaçtığını anlamıştım! Yine de bizi rahat bırakırsanız çok memnun olurum."

"O artık ailesinin yanında zaten," diye düzeltti Jasper.

Hiram gözlerini bana dikti, ben de ona. Onu görmek canımı acıtıyordu; babama çok benziyordu, tek fark Hiram'ın dimdik, güçlü ve sağlıklı olmasıydı. Fakat babamın yarısı bile etmezdi. Tırnağı bile etmezdi.

Anlaşılan bir karara varmış, yüzüne karanlık bir azim ifadesi yerleşmişti. Sonunda şapkasıyla beni selamladı. "Seninle yeniden görüşeceğiz, Leah'cığım. Çok yakında."

Amacı beni korkutmaktı ama neyse ki nefes alıp verişim gayet normal, tüfeğimi tutan ellerim onu yüz elli metre öteden vurabilecek kadar sağlamdı. "Hiç şüphem yok," diye cevap verdim.

Hiram amca arkasını dönüp peşinde iki adamıyla hızlıca uzaklaştı. Yeteneğimi hâlâ istiyordu ve elde etmeye çalışmaktan vazgeçmeyecekti. Annemle babam Hiram'ın niyetini hiçbir zaman anlamamışalrdı ama yeni ailem onun nasıl bir adam olduğunu biliyordu. Hazırlıklı olacaktık.

Teşekkür etmek, birilerine sarılmak geldi içimden ama herkes amcam için bir saniye daha kaybetmeye değmezmiş gibi arkasını dönmüştü bile.

Kaleye doğru yürüyüşümüze devam ederken Olive annesine, "Ben hâlâ adını Therese koymalısın diyorum," dedi. Herkesin katıldığı bir oyundu bu; Joyner'ların bebeğine isim bulma oyunu.

"Ya da Lee," dedi Andy utangaç gözlerle bana bakarak.

"Ya da Kaliforniya!" dedi Hampton. "Kısaca Kali de diyebilirsin."

"Elizabeth güzel bir isim," diye lafa karıştım. "Annemin adıydı."

İsim önermeye devam ederek ilerledik. Kapıya gelince durduk.

Jefferson kolunu omzuma attı. "Başardık," dedi başını kaldırıp duvarlara bakarak. "Sahiden başardık."

Ağzım kulaklarımdaydı. Kendimi krallardan bile zengin hissederek, "Haydi, gidip biraz altın bulalım," dedim.

Yazarın Notu

Bu kitabın yayımlanmasından sekiz yıl önce hayallerimdeki adamla evlenmek için Kaliforniya'dan Ohio'ya taşındım; buna tersine bir göç de denebilir aslında. Varımı yoğumu arabama yükledik ve ABD'nin bir ucundan diğerine yol aldık. Yolculuk altı gün sürdü; aynı mesafeyi kateden bir at arabasının yolda geçirdiği her aya karşılık bir gün. Bizim yolculuk ettiğimiz arazi kimi zaman ilham verici, kimi zaman sıkıcı ama hep uçsuz bucaksızdı. Saatlerce camdan dışarı baktım; yeni bir yerde yeni bir hayata başlama macerası beni heyecanlandırsa da yaşadığım yeri delicesine özlemiştim.

Yeryüzünde Bir Yabancı'nın ilk fikirleri işte o zaman filizlendi ama yazmaya hazır hissetmem yıllar sürecekti. Tarih ile kurguyu birleştirmek başlı başına zahmetli bir macera ve ben de Lee'nin hikâyesini en iyi şekilde anlatmak için birkaç küçük inisiyatif kullandım. Mesela Dr. M. F. Stephenson'ın Dahlonega kasaba meydanında yaptığı meşhur konuşma gerçekte kitapta anlatıldığı gibi kış başlarında değil, 1849 yazında gerçekleşmişti. Ve Dahlonega'nın gerçek sakinlerinin Kali-

forniya'da altının keşfini Lee ile Jefferson'dan birkaç ay önce haber almış olmaları muhtemel. Arada bir onların ABD'nin doğusunda henüz yaygın kullanılmayan "ana damar" ve "palomino" gibi sözcükleri kullanmalarına da izin verdim.

En önemlisi o dönemde kadınların ilk evliliklerini yaptıkları ortalama yaş yirmi iki olduğu halde Jefferson'ın Lee'ye henüz on altısına gelmeden evlenme teklif etmesine izin verdim. Bunu yaptım çünkü Kaliforniya'ya yolculuk eden kadınların çoğunlukla mecburiyetten erken yaşta evlendiklerine dair çeşitli anekdotlar var. Lee'nin durumunun da buna uygun olduğunu düşündüm.

Kendi karakterlerimi seçme ve yönetme esnekliğine sahip olmak istedim, bu yüzden *Yeryüzünde Bir Yabancı*'da çok az tarihi kişilik var ve sadece küçük rollerdeler. Buna rağmen karşı koyamadığım tek karakter Georgia, Dahlonegalı bir girişimci olan James Boisclair, yani "Özgür Jim"di. Hakkında pek fazla şey bilinmiyor ama Kaliforniya yolculuğuna kitapta anlatıldığı gibi 1849'da değil, muhtemelen 1850'de çıkıyor. Sınırlı sayıdaki verilerin tamamına göre kendisi saygın, tutkulu ve müthiş inançlı biriymiş. Umarım hakkını verebilmişimdir.

Lee, Jefferson ve çağdaşları, Jim ve diğer Afro-Amerikalılara dönemin nazik tabiriyle, "Zenci" diye hitap ediyorlar. Benzer biçimde Amerika yerlilerine de "Kızılderili" diyorlar. Ben gündelik sohbetlerde "Afro-Amerikan" ve "Amerikan Yerlisi" ifadelerini kullanmayı tercih ediyorum ama bilgim olduğu müddetçe insanların kişisel tercihlerini daima gözetirim.

"Müzmin bekâr" tabirinin Viktoryen dönemde eşcinsel erkekler için kullanılıp kullanılmadığı konusunda bazı fikir ayrılıkları söz konusu. Bu örtmece söz konusu kalıbın tek anlamı olmasa da akademik literatürde ve LGBTİ topluluğunda

yeterli örnek bulunduğu için bu çıkarıma ulaşılacak şekilde kullanmayı tercih ettim. Dönemin kendine özgü terminolojisine dair bilgiler ve çok hoş öznel yorumlar için John Russell Bartlett'ın *Dictionary of Americanisms* (New York: Bartlett and Welford, 1848) kitabını şiddetle tavsiye ederim.

Hiçbir kitap yalnız başına yazılmıyor. İçgörü ve uzmanlıklarından dolayı aşağıdaki kişilere minnettarım:

Kitabın ilk taslaklarından birini okuyan Amerikan Yerlileri Kütüphaneler Birliği yetkilisi Angela Thornton; başarılı bir binici olan, atlar ve at sırtında yolculuk konusunda bana uzman tavsiyeleri veren Marlena Montagna; tarihi kurgu türünde takdire şayan bir yazar olan ve bana günlükler, taşbaskılar, gazete makaleleri, eski teknikle basılmış fotoğraflar gibi sayısız birincil kaynağı tespit edip ayıklamamda yardımcı olan Jaime Lee Moyer.

Kaliforniya yolculuğunu göçmenlerin kendi anlatımıyla daha detaylı öğrenmek isteyenler için eşsiz olduğunu düşündüğüm aşağıdaki kitapları öneririm:

Covered Wagon Women: Diaries & Letters from the Western Trails, 1840-1849, derleyen Kenneth L. Holmes, sunuş Anne M. Butler (Lincoln, Nebraska: Bison Books, University of Nebraska Press, 1995)

Women's Diaries of the Westward Journey, derleyen Lillian Schlissel, sunuş Mary Clearman Blew (New York: Schocken Books, 2004 edition)

En çok da bu kitabı defalarca okuduğu, bir editör ve tarihçi olarak sahip olduğu birikimi metnin kilit noktalarında devreye soktuğu ve yuvasından ayrılan Kaliforniyalı eşinin, muhteşem memleketini ve onu şekillendiren Altına Hücum meselesini

hiç durmadan, ballandıra ballandıra anlatışını sabırla dinlediği için eşim C. C. Finlay'e minnettarım.

Yeryüzünde Bir Yabancı bu katkılar sayesinde çok daha güzel bir kitap oldu; kalan tüm hatalar ise bana aittir.

Bugün Kaliforniya'da herhangi bir yeri ziyaret edip Altına Hücumun izlerine rastlamamak pek mümkün değil. Tuolumne Nehri'nde, kazı sonucu katmanlarına ayrılan uçurumlarda gezinti yaptım. Emigrant Wilderness'ta sırt çantamla yürürken çimlere yarı gömülü eski at arabası tekerleklerine rastladım. 49ers takımını sayısız Super Bowl galibiyetine giden yolda destekledim, Nevada Sıradağları'nın eteklerindeki madenleri ve meyve bahçelerini arkadaşlarımla turladım, Golden Gate Köprüsü civarında günlerce dolaştım. Bu kitabın önceliği 1849'daki kara yolculuğu olsa da Lee'nin –ve Kaliforniya'nın– hikâyesinde daha anlatılmadık çok şey var.

RAE CARSON

***The New York Times*'ın çoksatan yazarlarındandır. Kitaplarında bolca macera, büyü ve (çoğunlukla) akıllıca seçimler yapan akıllı kızlar vardır. Aslen Kaliforniyalı olan Rae Carson, şimdilerde eşiyle birlikte Arizona'da yaşamaktadır.**

Kapak düzenlemesi © Neil Swaab, 2015
Kapak tasarımı: Neil Swaab
Kapak fotoğrafları © Malgorzata Maj, 2015 ve
David Lichtneker (Arcangel Images);
Nicolas Mirek (Getty Images);
agsandrew, Benoit Daoust, Petruk Viktor,
ve Olena Zaskochenko (Shutterstock)

"Altın benim kanımda, soluğumda, gözümün beneklerindeydi."

Lee Westfall'un sağlam ve sevgi dolu bir ailesi vardır. Sevdiği bir yuvası ve sadık bir atı vardır. Daha fazlası olmak isteyen çok yakın bir arkadaşı bile vardır.

Bir de sırrı vardır.

Lee etrafındaki altınları hissedebilmektedir. Toprağın altındaki damarlarda bulunan altını. Küçük bir dere yatağındaki parçacıkları. Tırnak aralarında kalan altın tozunu bile. En çetin kışlarda dahi ailesini korumuş, erzağını bile almıştır. Böyle bir gücü olan bir kızı kullanmak isteyen biri neler yapmaz? Bu uğurda adam öldüren biri.

Sevdiği her şey paramparça edilince Lee batıya, taşı toprağı altın olan Kaliforniya'ya kaçar. Belki de sihirli güçlere sahip bir kızın kendisi olabileceği tek yer orasıdır. Tabii o uzun yolculuktan sağ çıkabilirse.

Pek çok övgü alan Rae Carson, eşsiz ve çok tehlikeli bir yeteneği olan genç bir kadının Amerika'da, Altına Hücum döneminde geçen hikâyesini anlattığı, National Book Awards'a aday gösterilen nefes kesici bir seriyle karşımıza çıkıy

"Carson, çok iyi kurguladığı yepyeni dünyalar ve güçlü kadın karakterleriyl tanınan bir yazar. Bu roman, Amerikan tarihinin önemli bir dönemini aydınl kavuşturuyor. Gençlik kitapları hayranlarını büyüleyen bir macera, kurgu v romantizm sunuyor."

Booklist

egasusyayinlari.com
978-605-299-782-6
36052 997826